CONSTITUTIONES ORDINIS FRATRUM EREMITARUM SANCTI AUGUSTINI. RECOGNITAE, & IN...

Agostiniani, Giovanni Battista Coccini

CONSTITVTIONES
ORDINIS
FRATRVM EREMITARVM
SANCTI AVGVSTINI.

Recognitæ, & in ampliorem formam, ac ordinem redactæ.

ROMÆ,

Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. M. DC. XXV.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. Patri Magistro sacri Palatij Apostolici.

A. Episc. Hieracen. Vicesg.

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Rodulfius, Ord. Præd. Sacri Palatij Apostolici Magister.

MAGISTER
FR. HIERONYMVS DE GHETTIS ROMANVS

Totius Ordinis Eremitarum S. P. Augustini Apostolica Authoritate Vicarius Generalis licet indignus.

Venerabilibus, & nobis in Christo dilectis quarumcunque Prouinciarum, & Congregationum eiusdem Augustinianæ familiæ Patribus, ac Fratribus, salutem in Domino sempiternam.

DVM humilem filij personam sub suauissimo obedientiæ iugo in amplissimo Augustinianæ nostræ almæ Religionis Theatro, agere curabamus, vt cum humilibus in infimo loco, iuxtà desiderium Diui Patris Augustini securiores metam huius laboriosissimæ vitæ attingere possemus, nihil de dignitatibus Religionis, vel altioris Ordinis cogitantes, ex tempore ad Clauum Religionis (sic disponente Spiritu sancto) motu proprio sanctissimi summi Pontificis Vrbani VIII. euecti, amore, ac solertia paterna induti, necessarium duximus illas sacras sanctiones, à sapientissimis Patribus iam aliàs typis mandatas, iterùm vobis ante oculos ponere, vt vno itinere per viam sacram gradientes, ad felicissimam æternæ Patriæ stationem inoffenso pede peruenire possitis. Hæc est illa via sacra, à qua, iuxtà Pythagoricum dictũ, non est deflectendum. Hæc est illa excellentissima, de qua dicebat Paulus. Adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. Hæc

illa ſemita iuſtitiæ a Salomone proclamata Viam ſapientiæ monſtrabo tibi, & ducam te per ſemitam æquitatis, quam cùm ingreſſus fueris, non arctabuntur greſſus tui, & currens non habebis offendiculum. Hanc nobis primò ex Euangelicis conſilijs tanquàm ex viuis lapidibus, Patriarcha noſter ſtrauit, ex qua elucet illa iuſtitia, quæ cùm ſit omnis virtus, præcipit actus omnium virtutum, & cùm ſit recta Regula agendorum, bonum facit habentem, reddens opera eius bona. Ex tàm inexhauſto fonte ſacræ Conſtitutiones emanarunt, quibus noſtra Auguſtiniana Reſpublica moderatur, præmia, ac pœnas diſcernentes, laborantibusq. in ſtadio huius ærumnoſæ vitæ palmas, coronas, ac brauium ſummæ felicitatis promittentes. Præſtant enim legibus Lycurgi, Solonis, Numæ, Minois ſeu Draconis, illi claritate luminis, ac ſuperni auxilij inermes aliqua admiſere peccata, vitiaque dixere virtutes, quæ aut inulta reliquerunt, aut maiori crudelitate, quàm par erat, vltra delictorum grauitates pœnas ſanxerunt. At noſtri ſapientisſimi Patres inter quos Lanfrancus, Auguſtinus Nouellus, Aegydius Columna, Thomas Argentinas, Alexander a S. Elpidio, Hieronymus Seripandus, & tandèm Thadæus Peruſinus (quorum fauſta, felixq. ſit recordatio) Diui Patris Auguſtini Regulam inſequentes, non ſubditis, non extraneis, ſed filijs paternas leges ſtatuerunt. Amant Patres chariſsima pignora filiorum, ex illorum ſplendore cupiunt coronari. Quid mirum ſi tanta ſedulitate ſanctitatem Vitæ, ſplendorem Religionis, ac ſuauiſsimum odorem ex veſtris præclariſsimis actionibus affectarunt? Illorum igitur, ac noſtrum amorem, zelum, pietatem, & ſanctitatem in hoc

libello

libello antè oculos vestros ponimus, Præcepta verò cordibus commendamus vestris. Hinc Dei cultum, profundam obedientiam, Angelicam puritatem, ac cœlestem paupertatem, quas vouistis, ad feliciorem obseruantiam elicere poteritis. Et ne in ambiguis præbeatur occasio, vel Superioribus vtendi dominio dispotico, vel subditis in illos insurgendi, cuilibet suo sensu, data occasione, interpretandi; statuimus ex his, quæ in diuersis Capitulis Generalibus fuerunt in vsum producta, ea loca præsertim, quæ ad electiones spectant, declarare; auxiliantibus Reuerendis Patribus Magistro F. Andrea Gelsimino Cortonensi vniuersi Ordinis Generali Procuratore, Mag. F. Laurentio Emporiense Procuratore Generali absoluto, Mag. Fr. Hippolyto Finalense, Magistro Fr. Michaele Sosa, Magistro F. Petro à Sancta Maria Lusitanis, & Magistro Fr. Antonio Hyannes Prouinciæ Bethicæ: statuimus etiam vobis ostendere ea, quæ à sanctissimis Pontificibus Romanis fuerunt aliter ordinata. Quæ omnia vbi opus fuerit, in fine cuiuslibet Capituli erunt adnotata. De corpore Constitutionum verò neque addendum, neque minuendum esse, cùm sint omnia sapientissimè ordinata, iudicauimus. Et quoniam leges debent adaptari Politiæ, non Politia legibus, cùm nostra Augustiniana Respublica toto orbe diffusa in aliquibus Regionibus (præsertim Indiarum) indigeat aliquibus ordinationibus non deuiantibus à Regula, & cæteris Constitutionibus, illas in fine impressas dabimus. Accipite igitur Sanctiones à sapientissimis Patribus pro bono regimine Religionis constitutas, & à nobis intimo amore iterùm Typis demandatas; & mementote, quòd non conniuen-

niuen-

niuentibus diuina beneficia; sed obseruantibus præcepta deferuntur: ligate ea in cordibus vestris iugiter, vt, cum ambulaueritis per desertum huius laboriosissimæ Vitæ, gradiantur vobiscum; cum dormieritis non otio, sed somno contemplationis, custodiant vos, & euigilantes loquamini cùm illis. Bene in Domino valete. Datum Romæ. Kalendis Maij 1625.

DE-

DECRETVM

EIVSDEM MAG. F. HIERONYMI ROMANI Ordinis Eremitarum S. P. Augustini Vicarij Generalis Apostolici de hisce Constitutionibus in posterum non imprimendis, nisi additis omnibus, & singulis, quæ in hoc exemplari continentur.

QVoniam verò, quæ optimo videntur studio condita, non minori debent sollicitudine conseruari, omnibus, ac singulis Augustinianæ Familiæ Patribus, & Fratribus cuiuscunque dignitatis, gradus, & conditionis existant, per obedientiam salutarem, & sub pœna priuationis cuiuslibet officij, dignitatis, & gradus, ac inhabilitatis ad omnia, vsque ad nostram dispensationem, ipso facto incurrenda; præcipimus, nequis eorum has Constitutiones in posterum typis mandari faciat, curet, aut vllo modo patiatur, nisi seruata omninò huius exemplaris forma, tam quoad ipsarum Constitutionum corpus, quàm quoad omnia, & singula, quæ in eo meritò adijcienda iudicauimus. Si quis autem contra facere ausus fuerit, eum ex nunc, prout ex tunc excommunicationis maioris vinculo innodamus, quam, trina Canonica monitione præmissa, in his scriptis, licet inuiti, ferimus. Datum Romæ apud S. Augustinum Kalendis Maij 1625.

IA-

IACOBVS CARD. SABELLVS
MISERATIONE DIVINA
EPISCOPVS TVSCVLANVS.

Vniuerſo Ordini fratrum Eremitarum S. Auguſtini. Salutem.

REVERENDI Patres, ſummæ mihi ſemper curæ fuit, ex quo tempore ampliſsimi veſtri Ordinis Patrocinium ſum amplexus, vt quoad per me fieri poſſet, eiuſdem Ordinis res omnes benè, ac feliciter in Domino progrederentur. Videns enim quàm inſignem locum, atque præclarum hæc eximij Doctoris D. Auguſtini Inſtitutio in Eccleſia Dei obtineat; quàm multis doctrina, & ſanctitate præcellentibus Viris floreat; quàm longè, ac latè per omnem terrarum orbem ſalutarium operum fructus diſpertiat: profecto ita ſemper perſuaſum habui, quibuſcumque in rebus vtilitati, dignitati, ſaluti veſtræ ſtuderem, in ijſdem me vno tempore, de non minima parte Chriſtianæ Religionis benemereri, pro qua, ſi opus ſit, ſanguinem ipſum profundere parati eſſe debemus. Quamobrem cum quinto abhinc anno ſacratiſsima Iubilei celebritate conſecrato generale per vos Romæ Capitulum ageretur, cùm in ceteris conſultationibus ſtudioſum me vobis, ac beneuolum Protectorem præbere conatus ſum, tùm verò in primis deliberatio-

nem

nem ſuſceptam de edendis iterum antiquis Ordinis Conſtitutionibus ſummopere probaui, mihique per gratum fuit totius eius negotij onus in Patris veſtri Prioris Generalis humeros potiſsimum ex Capituli decreto reiectum fuiſſe, quem quidem conſtat opus id omni ſtudio, fide, diligentia ad exitum adduxiſſe. Etenim cum legum obſeruantia Ordo vniuerſus tanquam domus fundamento nitatur, obſeruari autem nequeant leges niſi cognoſcantur, vt autem cognoſcantur, eas præ manibus, ac præ oculis dies, noctesque, ſi fieri poſsit, habere oporteat: quis tam eſſet rerum ignarus, qui non videret antiquis exemplaribus veſtrarum legum, partim diuturno vſu contritis, partim vetuſtate conſumptis, omninò neceſſarium fuiſſe de noua æditione cogitare, vt haberetis omnes libros, quaſi ſpecula ante oculos, ad quæ vitam, moreſque veſtros, vt par eſt, conformare, atque expolire poſſetis? Ac veteres quidem codices, licet olim, cum felicis recordationis Marcello Cardinali Ceruino Protectore vtebamini, qui deinde ad ſummi Pontificatus ſedem euectus eſt, accuratè diſcuſsi, ac laudabiliter purgati fuiſſent, in eaque omnem ſuam operam, ac diligentiam piæ memoriæ Hieronymus Seripandus Generalis tunc ordinis Magiſter, ac poſtmodum in noſtrum Collegium aſcitus poſuiſſet, illi tamen ad rationem, & ſtatũ eorum temporum apti forſitan, his autem noſtris neutiquam ſimiliter accommodati reperiuntur Tridentino enim œcumenico Concilio non celebrato tantum atque perfecto, ſed executioni mandato optimo-

✠✠ rum

rum Pontificum Zelo, ac pietate, ſubortis item nouis eorundem Pontificum ſanctionibus, non pauca inter veſtras veteres Conſtitutiones animaduerſa ſunt quæ neque cum nouis legibus Pontificijs cohærerent, & Decretis Concilij, quæ ſunt de reformatione, in nonnullis aduerſarentur. Hæc igitur vel ſola cauſa; præterea etiam vt totus Auguſtinianus Ordo, qui per omnes orbis terræ partes ſatis eſt, Deo fauente, numeroſus, per eaſdem iuſtitiæ ſemitas graderetur, non ad impreſsionem ſolummodo recentem veterum Conſtitutionum Ordinis, verũ etiam ad emendationem earundem, & correctionem conſidentes in publico Capitulo Patres incitauit. Huic ſanè correctioni incubuit toto pectore Reuerendus Pater veſter frater Thaddæus Peruſinus, vniuerſi Eremitarum Ordinis Generalis Magiſter, Vir non minus ſcientia, quàm vſu rerum, & vitæ integritate inſignis, propter quas eximias animi dotes, ante omnes alios idoneus eſt à Capitulo iudicatus, qui hoc onus corrigendi dignè ſubire, ac ſuſtinere poſſet. Et ille quidem aſcitis vnà ad eam curam nonnullis alijs familiæ ſuæ probis hominibus, & eruditis, perfecit opus tandem, Deo iuuante, quod ſuſceperat, & ſumma cum laude abſoluit. Cæterum, quia humanum iudicium, ſi ſibi ipſi plus nimio confidat, falli ſæpenumero ſolet, modeſtè ſimul, ac prudenter mecum idem Reuerendus Pater Generalis egit, vti de eiuſmodi emendatione ad Sanctiſsimum D.N. Gregorium XIII. referrem, quem ego libenti animo, vti Protector veſter adiens, impetraui, vt volumen harum

rum

rum Conſtitutionum duobus Ampliſsimis Cardinalibus Alciato, & Iuſtiniano alteri prudentiæ, alteri Theologiæ laude præſtantiſsimo, denuo conſiderandum, atque extrema manu emendandum traderet. Ergo cum tandem poſt tot, ac talium Virorum diſcuſsiones opus ipſum magis, magiſque limitatum, ac perpurgatum accepiſſem, ne eius Protectionis, qua fungor officio, vlla ex parte deeſſem, iterum has examinatas, correctas, reformatas Conſtitutiones eidem Sanctiſsimo Domino Noſtro Gregorio obtuli, eiſque vt benedicere dignaretur rogaui, ſicuti benignè Apoſtolica auctoritate benedixit: cuius benedictionis ea vis eſt, vt vniuerſus Auguſtinianæ Religionis Ordo, omneſque illius ſeu reformatæ, ſeu non reformatæ Prouinciæ quas vocant, omneſque Congregationes, etiam de obſeruantia nuncupatæ, ſiue intra Italiam, ſiue extra Italiam, toto denique in Orbe terrarum, ſuperioribus quibuſcunque repudiatis, has ſolas, quæ nunc in lucem eduntur, pro veris, & communibus Conſtitutionibus habere teneantur. Accipe igitur Ordo ampliſsime hilari, ac læto animo Leges ſanctiſsimas, quarū tibi Doctor optimus D. Auguſtinus Dux, Pater, ac Paſtor tuus, diuino ſpiritu afflatus prima fundamēta poſuit, incremēta autē non per alios diuerſis tēporibus facta ſunt, quàm per viros ex tuo gremio doctrina, innocētia, dignitate præſtantiſsimos. Hæc ſunt inſtituta, Patres amantiſsimi, quibus ſtatus omnium veſtrum, quibus regimen, pax, quies, vtilitas, exiſtimatio, ſalus, & vita veſtra continentur.

Hæ ſunt leges, quibus vos felicisſimo illo die, quo ſacrum Religionis habitum induiſtis, inuiolabili obedientiæ voto, & iuriſiurandi vinculo obligaſtis. Hoc volumen in ſinu ferre, in manibus, in ore, in oculis laudabile fuerit: legere ſæpius, & relegere, iucundum: ſeruari, & meditari perutile. Porrò vnum eſt neceſſarium, quæ hic ſcripta ſunt, opere, & actione implere, Nimirum hæc vobis eſt iuſtitiæ ſemita, in qua Sapiens dicit eſſe vitam. Per hanc ſi gradiemini non declinantes neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram, proculdubio ad ſummæ illius beatitudinis faſtigium peruenietis, de qua idem Salomon ait. Qui cuſtodit legem, beatus eſt: Beatos vos faciat Deus, ſine quo non modo perficere, ſed ne cogitare quidem, vt ait Apoſtolus, poſſumus aliquid ex nobis, tanquam ex nobis. Valete. Dat. Romæ IX. Kalend. Septembris Anno Chriſtianæ Sal. M. D. LXXX.

Iac. Card. Sabellus Protector.

Locus Sigilli.

Ioan. Baptiſta Truncius Secret.

FRATER THADÆVS PERVSINVS
Ordinis Eremitarum S. Augustini Prior
Generalis indignus.

Venerabilibus & in Christo dilectis quarumcunque Prouinciarum, & Congregationum eiusdem Augustinianæ familiæ Patribus, ac fratribus, Salutem in Domino sempiternam.

CVM in proximè præteritis vniuersi Ordinis nostri Comitijs sacratissimo Iubilæi anno 1575. Romæ celebratis de édendis iterum antiquis Constitutionibus Ordinis ob exemplarium inopiam, quam totus fermè Ordo patiebatur, ad Patres in Diffinitorio congregatos retulissemus, visum est grauissimæ ipsorum prudentiæ Constitutiones ipsas non prius imprimendas esse, quàm iterum, atque iterum examinentur, & si quid corrigendum esset, corrigeretur: placuitq; eisdem Patribus huiusmodi onus imprimendarum, corrigendarumq; Constitutionum tali decreto, quod vigesimum nonum est inter Romana decreta, in humeros nostros reijcere, his scilicet verbis. Et quoniam in Constitutionibus iam olim impressis multa sunt, quæ aliqua correctione indigent, reiectum est onus hoc in humeros Reuerendissimi Patris, vt ipse accersitis duobus, aut tribus grauioribus Patribus, addat, minuat, corrigat, emendet; prout ipse expedire iudicabit, ita tamen vt quo ad Ordinis essentialia omnibus æquè quid agendum sit proponatur, & præcipiatur. Si quæ verò Prouincia præter eas, quæ in Constitutionibus reformatis explicabuntur, alias velit sanctiones habere, quæ magis ad regularis vitæ obseruantiam, & carnis mortificationem facere videantur; modo prædictis Constitutionibus non aduersentur, & à Reuerendissimo Patre Generali approbatæ sint, non prohibemus, imò admittimus, & magis ac magis probamus. Ad primam itaque huius operis aggressionem nonnullos diuersarum Prouinciarum Ordinis nostri Patres adhibuimus, videlicet Reuerendum Patrem Magistrum Alexium Genuensem, totius Ordinis Procuratorem,

Ma-

Magistrum Aurelium Rocchensem, ætate, prudentia, & Reuerendissimi Patris Hieronymi Seripandi intima quondam familiaritate insignem, Magistrum Gentilem Perusinum Conuentus nostri Romani Priorem, Magistrum Spiritum Vicentinum peregrinationis nostræ in visitandis vltramontanis Prouincijs perpetuum comitem, Magistrum Augustinum Cornetanum Gymnasii nostri Romani moderatorem, Magistrum Petrum Rojas Prouinciæ Hispaniæ, Magistrum Michaëlem Salonium Valentinum Prouinciæ Aragoniæ, Magistrum Augustinum de Iesu Prouinciæ Portugalliæ, Magistrum Petrum de Aragon Prouinciæ Mexicanæ, fratrem Rodericum Chiaues Prouinciæ Peruntinæ apud Indos Diffinitores: quorum simul opera & labore prædictas Ordinis nostri aliàs impressas Constitutiones primum euoluimus. Plurimis verò ex supra scriptis Patribus in Prouincias suas reuersis, & Reuerendo Ordinis Procuratore ad Sutrinum, Nepesinumq; Episcopatum euecto, duo præsertim nobiscum in hoc Opere perficiendo insudarunt, videlicet Reuerendus Pater Magister Fr. Spiritus Vicentinus, qui Reuerendissimo Nepesino Episcopo in generalem Ordinis procurationem suffectus fuerat, & Magister Augustinus de Iesu Lusitanus tunc Portugalliæ Diffinitor, nunc verò Prouinciæ Germaniæ Præfectus, & Vicarius noster Generalis: his namque laborum nostrorum socijs, atque administris in examinandis, corrigendisq; huiusmodi Constitutionibus, totum, atque integrum lustrum insumpsimus. Verùm suscepti laboris causas, ne quis frustra, aut temerè nos laborasse existimet, quoad fieri potest breuibus explicemus. Primum quidem, vt initio dicebamus, in toto fermè Ordine deerant exemplaria, & pauca admodum Constitutionum volumina quibusdam in locis supererant. Conquerebantur Prouinciarum, Cœnobiorumq; Rectores, & legum nostrarum codices à nobis, vtpote qui vniuerso Ordini præeramus, veluti iure meritò exigebant. Negabant Patres diffinitorij rursus imprimendas, nisi prius corrigerentur. Itaque vt omnibus hac in parte satisfieret, subeundus nobis hic labor fuit. Et quidem in ipsis Constitutionibus non pauca erant, quæ correctione, aut moderatione aliqua indigerent, tum propter successiuam temporum varietatem, tum propter Oecumenicorum Conciliorum decreta, necnon Summorum

Pon-

Pontificum ſanctiones, quibus multa ne dum in Auguſtinen. Ordine, verum etiam in vniuerſa Chriſtiana Republica, quoad morum reformationem, immutata, atque innouata ſunt. Adde, quòd cum nos primis fermè noſtri Magiſtratus initijs pleraſque omnes Ordinis noſtri Prouincias ex officio inuiſerimus, quoad externos Ordinis ritus, & cæremonias ingentem, ac penè incredibilem diuerſitatem reperimus, quæ res magnam nobis cùm admirationem, tùm moleſtiam attulit. Vt quid enim vna ſub Regula & viuendi norma congregati, ſub vno item Auguſtino Parente, atque Inſtitutore, ſicut ſub vno Generali Ordinis Præſide militamus, eiſdem & firmis ſimiliter legibus vitæ, morumq; noſtrorum arbitris ac moderatricibus obſtringimur, ſi vnuſquiſque ſuum ſibi viuendi modum, ſuos ritus, ſuas cæremonias, ſuo arbitratu confingit, aut deligit? Turpe profectò, & indecorum maximè eſt, vnum atque idem Auguſtinianæ Reipub. corpus in tam varias morum, atque rituum rationes diſcindi. Huic igitur malo reformatis his legibus mederi, & ſociorum mores ad laudabilem quandam vniformitatem adducere, Deo adiuuante, ſperamus. Quamuis enim in hac vitæ, & morum diuerſitate extrudenda prædeceſſores noſtri plurimum laborauerint, præſertim verò recolendæ memoriæ Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus Pater Fr. Hieronymus Cardinalis Seripandus, dum Generalis Magiſterij officio fungeretur, id tamen vel temporum iniuria, vel incuria miniſtrorum haud plenè conſecutus eſſe videtur: ſed & nos cum huic eidem operi perficiendo manum admouiſſemus, offendimus in his Conſtitutionibus multa confusè & inordinatè poſita, quædam inaniter repetita, pleraque etiam ſuperflua, vt potè parum huic tempeſtati congrua, cum interim multa deeſſent, quæ & temporibus noſtris accommoda, & ad rectam Ordinis gubernationem maximè neceſſaria viderentur, non pauca denique quæ moderatione aliqua indigebant. Quare in his Conſtitutionibus de integro imprimendis præter ordinem, quem diligenter vbique obſeruari curauimus, multa adiecimus, quæ deerant, quædam ſubſtulimus quæ ſupererant, nonnulla correximus & moderati ſumus, quæ correctionem & moderationem exigebant. Verùm ne noſtro ſenſu & arbitratu id egiſſe iudicaremur, Apoſtolicam Sedem ſuper hoc conſulendam eſſe duximus,

mus, & S. D. N. Gregorij XIII. iussu duobus sapientissimis ac prudentissimis Viris, eisdemq; Illustrissimis atque Reuerendissimis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus D. Francisco Alciato vtriusque iuris consultissimo, & D. Vincentio Iustiniano Theologo peritissimo, qui etiam, antequam sublimi hac Cardinalitia dignitate ornatus esset, Amplissimum Prædicatorum Ordinem summa virtute, ac prudentia pluribus annis rexerat, id negotij demandatum fuit, vt scilicet has à nobis prius examinatas, reformatasq; Constitutiones ipsi rursus inspicerent, examinarent, & grauissima ipsorum censura castigarent. Qui quidem Principes Viri omnia & singula diligentissimè considerantes, & minutissima quæque semel atque iterum perpendentes, quas hoc volumine nuper impressas videtis, nostri Ordinis Constitutiones nobis hunc in modum correctas, atque emendatas reddiderunt. Quibus etiam ab Illustrissimo & Reuerendissimo Domino totius Ordinis Protectore beneficentissimo D. Iacobo Cardinale Sabello Summo Pontifici oblatis, sua Sanctitas benedixit. Cum autem nos id operis & laboris susceperimus, vt huiusmodi leges & sanctiones in vniuerso Augustinensi Ordine obseruentur, atque executioni mandentur, & quemadmodum nobis omnibus vna, atque eadem viuendi ratio est, vnum atque idem institutum, eadem viuendi regula, idem Pater, & Pastor, ijsdem etiam Legibus vtamur, ijsdem Constitutionibus pareamus, ijsdem moribus, atque ritibus viuamus, & altissimo famulemur: rogamus & obsecramus omnes in Domino Iesu, & per Sanctissimi Patris Augustini merita obtestamur, vt has instauratas, ac reformatas Constitutiones libenti animo, hilariq; vultu suscipiant, & quod in ipsis præcipitur, sollicitè præstare procurent. Ditet vos Dominus largissimo suæ gratiæ dono, quo & vocationi vestræ respondere, & paratam seruis suis mercedem, æternam scilicet, beatissimamq; in cælis vitam, promereri possitis. Valete in Domino.

REGV-

REGVLA B. P. NOSTRI AVRELII AVGVSTINI HIPPONENSIS EPISCOPI, & Ecclesiæ Doctoris eximij.

ANTE omnia, fratres chariſſimi, diligatur Deus, deinde proximus: quia iſta præcepta ſunt principaliter nobis data. Hæc igitur ſunt, quæ, vt obſeruetis, præcipimus in monaſterio conſtituti. Primum, propter quod in vnum eſtis congregati, vt vnanimes habitetis in domo, & ſit vobis anima vna, & cor vnum in Deo: & non dicatis aliquid proprium, ſed ſint vobis omnia communia: & diſtribuatur vnicuique veſtrum à Præpoſito veſtro victus & tegumentum, non æqualiter omnibus, quia nó æqualiter valetis omnes, ſed potius vnicuique ſicut cuique opus fuerit, tribuatur: ſic enim legitis in Actibus Apoſtolorum, quia erant illis omnia communia, & diſtribuebatur vnicuique, ſicut cuique opus erat. Qui aliquid habebant in ſeculo, quando ingreſſi ſunt monaſterium, libenter velint illud eſſe commune: qui autem non habebant, non ea quærant in monaſterio, quæ nec foris habere potuerunt: ſed tamen eorum infirmitati, quod opus eſt, tribuatur, etiamſi paupertas eorum, quando foris erant, nec ipſa neceſſaria poterat inuenire: tamen non ideò putent ſe eſſe felices, quia inuenerunt victum, & tegumentum, quale foris habere non potuerũt: nec erigant ceruicem, quia ſociantur eis, ad quos foris accedere non audebant: ſed ſurſum cor habeant, & terrena vana non quærant, ne incipiant monaſteria diuitibus eſſe vtilia, non pau-

peribus, si diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur. Rursus etiam illi, qui aliquid videbantur esse in seculo, non habeant fastidio fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt: magis autem studeant, non de parentum diuitum dignitate, sed de pauperum fratrum societate gloriari: nec extollantur, si communi vitæ aliquid de suis facultatibus contulerunt, nec de suis diuitijs magis superbiant, quia eas ipsi in monasterio partiuntur, quàm si eis in seculo fruerentur. Alia quippe quæcunque iniquitas in malis operibus exercetur vt fiant: superbia verò etiam bonis operibus insidiatur, vt pereant. Et quid prodest dispergendo dare pauperibus, & pauperem fieri, cum anima misera superbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat possidendo? Omnes ergo vnanimiter & concorditer viuite, & honorate in vobis inuicem Deum, cuius templa facti estis. Orationibus instate horis & temporibus constitutis. In Oratorio nemo aliquid agat, nisi ad quod factum est, vnde & nomen accepit: vt si fortè aliqui etiam præter horas constitutas, si eis vacat, orare voluerint, non eis sint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint. Psalmis & hymnis cum oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in ore. Et nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum: quod autem non ita scriptum est vt cantetur, non cantetur. Carnem vestram domate ieiunijs, & abstinentia escæ & potus, quantum valetudo permittit: quando autem aliquis non potest ieiunare. non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat, nisi cum ægrotat. Cum acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu, & contentionibus audite, ne solæ vobis fauces sumant cibum, sed & aures esuriant Dei verbum. Qui infirmi sunt ex pristina consuetudine, si aliter tractantur in victu, non debet alijs molestum esse, nec iniustum videri eis, quos fecit aliqua consuetudo fortiores: nec illos feliciores putent, quia sumunt quod non sumunt ipsi, sed sibi potius gratulentur, quia valent, quod non valent illi: & si eis,

qui

qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium, aliquid alimentorum, vestimentorum, operimentorumve datur, quod alijs fortioribus, & ideò felicioribus non datur, cogitare debent quibus non datur, quantum de sua seculari vita illi ad istam descenderint, quamuis vsque ad aliorum, qui sunt corpore firmiores, frugalitatem peruenire non potuerint: nec debent velle omnes, quod paucos vident amplius, non quia honorantur, sed quia tolerantur, accipere, ne contingat detestanda peruersitas, vt in monasterio, vbi quantum possunt fiunt diuites laboriosi, fiant pauperes delicati. Sanè quemadmodum ægrotantes necesse habent minus accipere, ne grauentur, ita & post ægritudinem sic tractandi sunt, vt citius recreentur, etiam si de humillima seculi paupertate venerint, tanquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo: sed cum vires pristinas reparauerint, redeant ad feliciorem consuetudinem suam, quæ famulos Dei tanto amplius decet, quanto minus indigent: nec cibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos necessitas leuarat infirmos: illos sanè existiment ditiores, qui in sustinenda parcitate fuerint fortiores: melius est enim minus egere, quàm plus habere. Non sit notabilis habitus vester; nec affectetis vestibus placere, sed moribus. Quãdo proceditis, simul ambulate: cum veneritis, quo itis, simul state. In incessu, statu, habitu, & in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquã offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Oculi vestri, & si iaciantur in aliquam fœminarum, figantur in nullam: neque enim quando proceditis, fœminas videre prohibemini, sed appetere, vel ab ipsis appeti velle, criminosum est: nec solo tacito affectu, sed affectu, & aspectu quoque appetitur, & appetit concupiscentia fœminarum: nec dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos, quia impudicus oculus impudici cordis est nuncius. Et cum se inuicem sibimet, etiam tacente lingua, conspectu mutuo corda nunciant impudica, & secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardo-

re, etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit castitas ipsa de moribus. Nec putare debet, qui in fœminam figit oculum, & illius in seipsum diligit fixum, ab alijs se non videri, cum hoc fecerit, videtur omnino, & à quibus se videri non arbitratur. Sed & si lateat, & à nemine hominum videatur, quid faciet de illo desuper inspectore, quem latere nihil potest? An ideò putandus est non videre, quia tanto videt sapientius, quanto patientius? Illi ergo vir sanctus timeat displicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, ne velit fœminæ malè videri. Illius nanque in hac causa commendatus est timor, vbi scriptum est, *Abominatio est Domino defigens oculum.* Quando ergo simul estis in Ecclesia, & vbicunque fœminæ sunt, inuicem vestram pudicitiam custodite. Deus enim, qui habitat in vobis, etiam isto modo custodiet vos ex vobis. Et si hanc, de qua loquor vobis, oculi petulantiam in aliquo vestrum aduerteritis, statim admonete, ne malè cœpta progrediantur, sed de proximo corrigantur. Si autem post admonitionem iterum, vel alio quoque die idipsum eum facere videritis, iam velut vulneratum sanandum prodat, quicunque hoc potuerit inuenire: prius tamen est alteri, vel tertio demonstrandum, vt duorum vel trium possit ore conuinci, & competenti seueritate coërceri. Nec vos iudicetis esse maleuolos, quando hoc indicatis: magis quippe innocentes non estis, si fratres vestros, quos indicando corrigere potestis, tacendo perire permittitis. Si enim frater tuus vulnus haberet in corpore, quod velit occultari, dum timet secari, nonne crudeliter à te sileretur, & misericorditer indicaretur? quanto ergo potius eum debes manifestare, ne deterius putrescat in corde? Sed antequam alijs demonstretur, per quos conuincendus est, si negauerit, prius Præposito debet ostēdi, si admonitus neglexerit corrigi, ne fortè possit, secretius correptus, non innotescere cæteris. Si autem negauerit, tunc neganti adhibendi sunt alij etiam coram omnibus, vt possit non ab vno teste argui, sed à duobus, vel tribus conuinci. Conui-

ctus

ctus verò, secundum Præpositi, vel etiam Presbyteri, ad cuius dispensationem pertinet arbitrium, debet emendatoriam subire vindictam: quam si ferre recusauerit, etiam si ipse non abscesserit, de vestra societate proijciatur: non enim hoc fit crudeliter, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat. Et hoc, quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, iudicandisq́, peccatis diligenter, & fideliter obseruetur, cum dilectione hominum, & odio vitiorum. Quicunque autem in tantum progressus fuerit malum, vt occultè literas ab aliquo, vel quodlibet munus acceperit, si hoc vltro confiteatur, parcatur illi, & oretur pro eo: si autem deprehenditur, & conuincitur, secundum arbitrium Presbyteri, vel Præpositi grauius emendetur. Vestes vestras in vnum habeatis sub vno custode, vel duobus, vel quot sufficere possint ad eas excutiendas, ne à tinea lædantur. Et sicut pascimini ex vno cellario, sic induamini ex vno vestiario. Si fieri potest, ad vos non pertineat quod vobis indumentum pro temporum congruentia proferatur, vtrum hoc recipiat vnusquisque quod deposuerat, an aliud quod alter habuerat, dummodo tamen vnicuique prout cuique opus est, non negetur. Si autem hinc inter vos contentiones, & murmura oriuntur, cum queritur aliquis se deterius accepisse, quàm prius habuerat, & indignum se esse; qui non ita vestiatur, vt alius frater vestitur, hinc vos probate quantum vobis desit in illo interiori sancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis. Tamen si vestra toleratur infirmitas, vt hoc recipiatis, quod posueratis, in vnum tamen locum sub communibus custodibus habete quod ponitis, ita sanè, vt nullus sibi aliquid operetur; sed omnia opera vestra in vnum fiant, maiori studio, & frequentiori alacritate, quàm si vobis singulis propria faceretis. Charitas enim, de qua scriptum est, quòd non quærit quæ sua sunt, sic intelligitur, quia communia proprijs, non propria communibus anteponit. Et ideò quanto amplius rem communem: quàm propriam curaueritis,

ueritis, tánto vos amplius proficere noueritis, vt in omnibus, quibus vtitur transitoria necessitas, superemineat quæ permanet charitas. Consequens ergo est, vt etiam cum quis suis filijs, aut aliqua necessitudine ad se pertinentibus in monasterio constitutis aliquam contulerit vestem, siue quodlibet aliud inter necessaria deputandum, non occultè accipiatur, sed sit in potestate Præpositi, vt in rem communem redactum, cui necesse fuerit præbeatur. Quòd si aliquis rem sibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur. Indumenta vestra secundum arbitrium Præpositi lauentur siue à vobis, siue à fullonibus, ne interiores animæ sordes contrahat mundæ vestis nimius appetitus. Lauacrum etiam corporis, cum infirmitatis cogit necessitas, minimè denegetur. Fiat tamen sine murmure de consilio medicinæ, ita vt, etiam si nolit, iubente Præposito faciat, quod faciendum est pro salute: si autem velit, & fortè non expedit, suæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim etiam si noceat, prodesse creditur, quod delectat. Denique si latens est dolor in corpore famulo Dei dicenti quòd sibi doleat, sine dubitatione credatur; sed tamen vtrum sanando illi dolori, quod delectat, expediat, si non est certum, medicus consulatur. Nec eant ad balnea, siue quocunque ire necesse fuerit, minus quàm duo, vel tres: & ille, qui habet aliquò eundi necessitatem, cum quibus Præpositus iusserit, ire debebit. Ægrotantium cura, siue post ægritudinem reficiendorum, siue aliqua imbecillitate, etiam sine febribus laborantium, vni alicui debet iniungi, vt ipse de cellario petat, quod cuique opus esse prospexerit. Siue autem qui cellario, siue qui vestibus, siue qui codicibus præponuntur, sine murmure seruiant fratribus suis. Codices certa hora singulis diebus petantur: extra horam qui petierint, non accipiat. Vestimenta verò, & calceamenta, quando fuerint indigentibus necessaria, dare non differant, sub quorum custodia sunt, quæ poscuntur. Lites aut nullas habeatis, aut quam celerrimè finiatis, ne ira crescat in odium, & trabem faciat de festuca, & animam

faciat homicidam: ſic enim legitis. *Qui odit fratrem ſuum, homicida eſt.* Quicunque conuitio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu aliquem ſe læſerit, meminerit ſatisfactione quam citius curare quod fecit, & ille, qui læſus eſt, ſine diſceptatione dimittere: ſi autem inuicem læſerint, inuicem ſibi debita relaxare debebunt propter orationes veſtras, quas vtique quanto crebriores habetis, tanto ſanctiores habere debetis. Melior eſt enim qui quamuis ira ſæpè tentetur, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat, cui ſe feciſſe agnoſcit iniuriam, quàm qui tardius iraſcitur, & ad veniam petendam tardius inclinatur. Qui autem nunquam vult petere veniam, aut non ex animo petit, ſine cauſa eſt in monaſterio, etiam ſi inde non proijciatur. Proinde vobis à verbis durioribus parcite; quæ ſi emiſſa fuerint ex ore veſtro, non pigeat ex ipſo ore proferre medicamenta, vnde facta ſunt vulnera. Quando autem neceſſitas diſciplinæ in moribus coërcendis vos dicere dura verba compellit, ſi etiam ipſi modum vos exceſſiſſe ſentitis, non à vobis exigitur, vt à vobis ſubditis veniam poſtuletis, ne apud eos, quos oportet eſſe ſubiectos, dum nimium ſeruatur humilitas, regendi frangatur authoritas: ſed tamen petenda eſt venia ab omnium Domino, qui nouit eos, quos plus iuſto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis. Non autem carnalis, ſed ſpiritualis inter vos debet eſſe dilectio. Præpoſito tanquam patri obediatur, multo magis presbytero, qui omnium veſtrum curam gerit. Vt ergo cuncta iſta ſeruentur, & ſi quid ſeruatum minus fuerit, non negligenter prætereatur, ſed vt emendandum, corrigendumq; curetur, ad Præpoſitum præcipuè pertinebit, vt ad Presbyterum, cui eſt apud vos maior authoritas, referat quod modum, vel vires eius excedit. Ipſe verò, qui vobis præeſt, non ſe exiſtimet poteſtate dominante, ſed charitate ſeruiente felicem. Honore coram vobis prælatus ſit vobis, timore coram Deo ſubſtratus ſit pedibus veſtris. Circa omnes ſeipſum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, conſoletur puſillanimes, ſuſcipiat

infir-

infirmos, patiens ſit ad omnes. Diſciplinam libens habeat, metuendus imponat. Et quamuis vtrunque ſit neceſſarium, plus tamen à vobis amari appetat, quàm timeri, ſemper cogitans Deo ſe pro vobis redditurum eſſe rationem. Vnde vos magis obediendo, nō ſolum veſtri, ſed etiam ipſius miſeremini, quia inter vos quanto in loco ſuperiori, tanto in periculo maiore verſatur. Donet Dominus, vt obſeruetis hæc omnia, tanquam ſpiritualis pulchritudinis amatores, & bono Chriſti odore de bona conuerſatione fragrantes, non ſicut ſerui ſub lege, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti. Vt autem vos in hoc libello tanquam in ſpeculo poſſitis inſpicere, ne per obliuionem aliquid negligatis, ſemel in ſeptimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis ea, quæ ſcripta ſunt, facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem ſibi quicunque veſtrum viderit aliquid deeſſe, doleat de præterito, caueat de futuro, orans, vt & ſibi debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur. Amen.

Explicit Regula B. P. Noſtri Aurelij Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi, & Eccleſiæ Doctoris eximij.

INCIPIT EXPOSITIO HVGONIS DE SANCTO VICTORE, Super Regulam

B. PATRIS NOSTRI AVGVSTINI, HIPPONENSIS EPISCOPI, Ecclesiæ Doctoris eximij.

De charitate Dei, & proximi: De vnitate cordium, & communitate rerum. Cap. I.

HAEC præcepta quæ subscripta sunt, ideo Regula appellantur, quia videlicet in eis nobis rectè viuendi norma exprimitur. Regula autem dicitur, eo quod rectè regat, vel quod rectè doceat: & quod nos dicimus Regula, Græci Canon appellant: vnde etiam græco nomine Canonici, idest regulares, appellati sunt, qui in monasterijs constituti iuxta regularia præcepta sanctorum Patrum canonicè, atque Apostolicè viuunt: quibus dicitur.

Hæc sunt, quæ vt obseruetis, præcipimus in monasterio constituti.

AD hoc nobis diuina præcepta leguntur, quatenus lecta intelligantur, & impleantur. Metuenda illa sententia, qua dicitur. Seruus qui scit voluntatem Domini sui, & non facit, plagis vapulabit multis. Hinc Paulus ait. Non enim auditores legis, sed factores iustificabuntur, Audiamus ergo sacra præcepta pij Domini, & memores simus mandatorum ipsius, ad faciendum ea. Quia sicut dicit beatus Iacobus: Si quis in lege perfectæ perspexerit libertatis, & permanserit in ea, non auditor obliuiosus factus, sed factor operis, hic beatus in facto suo erit. Et Dominus in Euangelio. Beati qui audiunt verbum Dei, & custodiunt illud. Igitur quæ præcipiuntur nobis in monasterio constitutis humiliter attendamus.

Primum, inquit, propter quod in vnum estis congregati, vt vnanimes habitetis in domo, & sit vobis anima vna, & cor vnum in Deo.

PRimo nobis admonitio sit de vnitate, & concordia, & tali concordia, quæ in Deo sit. Nam concordia ad faciendum peccatum, mala est: concordia vero ad faciendum bonum, & sectandam iustitiam, & seruiendum Deo, bona est. Hoc est propter quod in vnum sumus congregati, scilicet, vt in seruitio diuino vnum spiritum, & vnum animum omnes habeamus. Et ideo præcipit, vt vnanimes habitemus in domo, & sit nobis anima vna, & cor vnum in Deo. Oportet enim, si in vnum congregati sumus corporaliter, vt simul habitemus & spiritualiter. Non enim prodest, si nos continet vna domus, & separat diuersa voluntas. Plus enim attendit Deus vnitatem animi, quàm loci. Ecce in vna domo sumus plures homines, diuersi mores, diuersa corda, diuersæ animæ: hæc omnia debet coniungere in vnum vna intentio, & vnus amor in Deum. Debemus ergo in hoc esse vnius animi, & vnius voluntatis, vt seruiamus Deo, & vt diligamus Deum ex toto corde. Qui sic haberi potest, si frater conuenit ad monasterium, incipit se spoliare propria volũtate, atque illum imitari, qui ait. Non veni facere voluntatem meam. Et iterum, Pater, non sicut ego volo, sed sicut tu. Hoc est enim, quod maxime adducit concordiam, si quisque non suam, sed alterius voluntatem facere studeat in bono; & hoc est magnæ humilitatis indicium. Inde generatur obedientia, crescit charitas, & pax atque iustitia, & cæteræ virtutes. Quod si volo facere voluntatem meam, & iste suam, & ille suam, fiunt diuisiones, oriuntur lites, iræ quoque, & rixæ, quæ sunt opera carnis: & sicut ait Apostolus, Qui talia agunt, regnum Dei non consequentur. Sunt quidam in congregatione obstinati in suo sensu, sapientes in oculis suis: nam quod in animo conceperint, hoc quasi ex ratione defendunt; nec se alijs, sed alios sibi applicare contendunt: & si viderint sibi non obtemperari, statim commouentur, & perturbantur. Tales solent esse rebelles mandatis seniorum, plurimumq. in eis regnat passio inobedientiæ, & impatientiæ. Isti non sunt idonei ad concordiam. Nam, iuxta Apostoli vocem, euanuerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipiens cor eorum: dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt. Magna quippe obscuritas cordis est superbia, & valde stulta sapientia est, alijs se velle præferre. Quo contra idem Apostolus ait, Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, vt sit sapiens. Stultus enim sapiens est: & secundum Deum magna sapientia est, omnibus se iudicare inferiorem. Inde scriptum est, Quanto maior es, tanto te humilia in omnibus. Hinc Dominus discipulos suos, inter quos contentio erat, quis eorum videretur esse maior, statim ad humilitatis concordiam reuocat dicens, Qui maior est vestrum, erit ipse vester seruus. Et ipse filius hominis non venit ministrari, sed ministrare, & animam suam dare re-

re redemptionem pro multis. Ergo vnanimes habitemus in domo. Bonum est enim, & iucundum Deo habitare fratres in vnum. Nec tam placent ei nostra ieiunia, nostræ orationes, quàm concordia. Ideo dicit in Euangelio, Vade prius reconciliari fratri tuo,& tunc veniens offeres munus tuum. Ex quibus verbis patet, quia, qui concordiam non habet, omnipotenti Deo sacrificium offerre non valet. Pensare ergo debemus, quanta sit apud Deum concordiæ virtus,sine qua non placent ipsa sacrificia,quibus delentur peccata. Et sciendum est, quia cum ad conuersionem venimus, contra Diabolum certamen assumimus: nihil est autem, quod ipse tantum timeat, quantum charitatis vnitatem. Nam si distribuimus totum quod habemus propter Deum, hoc Diabolus non timet, quia ipse nihil possidet,si ieiunamus,hoc ipse nõ metuit,quia cibum non sumit: si vigilamus, inde non terretur, quia ipse somno non vtitur: sed si charitate coniungimur, inde vehementer expauescit, quia hoc tenemus in terra, quod ipse in cœlo contempsit seruare. Hinc est, quòd sancta Ecclesia terribilis esse vt castrorum acies ordinata describitur, quia sicut hostes timent, quando aciem castrorum bene ordinatam, & coniunctam ad bellum vident. ita nimirum Diabolus expauescit,quando spirituales viros, virtutum armis accinctos, in vnitate concordiæ viuere conspicit: victusque vehementer dolet, cum eos per discordiam diuidere, & penetrare non valet. Hinc de domino scriptum est: Factus est in pace locus eius: ibi confregit potentias, arcum, scutum, gladium & bellum. Ex quibus verbis patet, quod omnia diabolica arma frangit concordia.

Quod sit vobis anima vna, & cor vnum in Deo.

HAE sunt primitiæ spiritus, quas ex primordio nostræ conuersionis offerre omnipotenti Deo debemus; sicut ipsa sapientia præcepit dicens, Fili da mihi cor tuum. Prius enim corde, & voluntate trahimur ad Deum: ergo si corpore separamur à sæculo, corde & anima iungamur Deo, vt posſimus veraciter dicere, Mihi autem adhærere Deo bonum est. Nam qui adhæret Deo, vnus spiritus est cum eo. Adhæreamus ergo ei, vt simus fortes per ipsum, vt simus vnum in ipso, & beati dicamur cum ipso, Adhæsit anima mea post te. Charitas separat nos à mundo, & ipsa nos coniungit Deo. Sic erit nobis anima vna, & cor vnum in Deo, si ex toto corde, & ex tota anima diligamus Deum. Deus enim charitas est,& qui manet in charitate,in Deo manet,& Deus in eo. Et quia charitas non quærit quæ sua sunt, rectè subiungit.

Et non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia.

NOn enim debemus aliquid habere proprium, aut quicquam dicere meum, ſed noſtrum: vt dicatur noſtra cappa, noſtra tunica, noſtra domus, & in cæteris ſimiliter. Omnia enim in communi debemus habere, & omnia communi nomine appellare. Sed in hoc penſandum eſt, quanta differentia ſit inter carnales fratres, & ſpirituales. Nam illi, quod commune eſt eis, diuidunt: iſti, quod diuiſum erat, in communi ponunt. Ibi, quiſque quod ſuum eſt, quærit: iſti non quæ ſua ſunt, quærunt, ſed quæ Ieſu Chriſti. Plus ergo valet iſta propinquitas, quàm illa: quia illa deficit, iſta creſcit: illa habet diuiſionem, iſta vnitatem: illa tranſit cum ſæculo, iſta permanet cum futuro. Ad hoc enim ſimul modo in iſta domo viuimus; vt poſtmodum in cœleſti regno maneamus. Filij Dei ſumus, ait Apoſtolus, ſed nondum apparuit quid erimus. Scimus autem, quod cum apparuerit, ſimiles ei erimus, quoniam videbimus eum ſicuti eſt. Et iterum. Non habemus hic manentem ciuitatem, ſed futuram inquirimus. Ergo non debemus habere propria: ſed ſint nobis omnia communia. Partes ſibi faciunt homines in hoc ſæculo; alius argentum, & aurum; alij domos, & familias; alius nomen grande, potentiam, & gloriam; iſte hoc, alius aliud, diuerſi diuerſo modo: pars vero piorum eſt ipſe Deus. Et nos ſi volumus habere talem poteſtatem, talem hæreditatem, vt eſt dominus, tales nos oportet exhibere, vt digni ſimus eum poſſidere, & poſſideri ab ipſo. Ergo ſi volumus in hæreditatem poſsidere Deum, nihil debemus habere extra Deum: nam nimis eſt auarus, cui non ſufficit Deus. Quòd ſi quippiam aliud quærimus, verbi gratia aurum, argentum, poſſeſsiones: cum iſtis partibus pars fieri dominus dedignatur. Verba ſunt beati Hieronymi. Ego, inquit, non accipio hæreditatem inter cæteras tribus, ſed quaſi ſacerdos, & leuita viuo de decimis; & altari ſeruiens, altaris oblatione ſuſtentor, habens victum, & veſtitum, his contentus ero: Beati enim pauperes ſpiritu, quoniam ipſorū eſt regnum cœlorum. Et quia, quamdiu hic viuimus, corporali neceſſitate indigemus, rectè ſubiungitur.

Et diſtribuatur vnicuique veſtrum à Præpoſito veſtro victus, & tegumentum.

SIc enim dominus voluit ordinari eccleſias ſuas, vt alij vacarent ſpiritualibus, alij eis temporalia miniſtrarent. Et ideo alios voluit eſſe præpoſitos, alios ſubditos. Præpoſitorum officium eſt, ſubditis corporalia miniſtrare: ſubditorum miniſterium eſt, ſpiritualibus ſtudijs inſiſtere; lectioni, orationi, contemplationi vacare: in pſalmis, hymnis, & canticis ſpiritualibus cœleſti domino deſeruire. Tanto ergo opus eſt, vt circa ſe ſolicitius viuant, quanto eos aliena cura non implicat. Con-

ſtitutum eſt à domino, vt qui altari ſeruiunt, de altari viuant; dignus eſt enim operarius, ſicut ipſe ait, mercede ſua. Et ideo, ſi viuimus de annona Chriſti, iuſtum eſt, vt laboremus in ſeruitio Chriſti; & tunc digne mercedem accipimus, ſi prius boni operarij fuerimus. Dicit enim Apoſtolus Paulus. Qui non vult operari, non manducet. Quod ſi non laboramus, & manducamus, tanto maioris criminis efficimur rei, quanto Dei beneficia ſuſcipimus indigni. Oportet ergo, vt ſeruiamus ei, à quo paſcimur, ſi ſine periculo animæ volumus ſumere hoc, quod diſtribuitur: & tanto plus debemus in eis eſſe ſoliciti, quanto ea percipimus ſine magno labore. Nam quid mirum, ſi ij, qui temporalibus occupantur, minus ſtudioſè, & religioſè viuunt, ſi frequenter in cogitationibus, & ſermonibus, atque actionibus ſuis offendunt? vſus enim ſæculi hominem ad peccatum, etiam quandoque inuitum, trahit. Hi verò, quibus & cura mundi, & occaſio peccandi deeſt; quanto minus religioſe viuunt, tanto magis ſupernum iudicem offendunt: nec ſine graui periculo animæ etiam in minimis negligentijs offendunt. Penſemus ergo ad quid nobis victus, & tegumentum tribuatur, vt ſit totum deſiderium noſtrum primum quærere regnum Dei, & iuſtitiam eius, propter quod hæc omnia adijciuntur nobis. Qualiter autem diſtribuendum ſit, oſtenditur, cum ſubinfertur.

Non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes, ſed potius vnicuique, prout cuique opus fuerit, tribuatur.

Et hoc authoritate apoſtolica roborat dicens:

Sic enim legitis in Actibus Apoſtolorum, quia erant illis omnia communia, & diſtribuebatur vnicuique, ſicut cuique opus erat.

HOc non eſt ita intelligendum, vt vnicuique, quod opus erat, ſic abundanter diſtribueretur, quod non haberent indigentiam. Cum enim ſcriptum ſit, quod inter eos nullus egens erat: ſcriptum etiam legimus eſſe de ipſis Apoſtolis, quod ſeruiebant Deo in fame, & ſiti, in frigore, & nuditate. Ex quibus verbis colligendum eſt, quod multi corpore indigent, non animo: ſed qui ſemetipſos abnegant propter Chriſtum, animi virtute ipſam ſuperant naturam. Dei namque dilectio, quæ fortis eſt vt mors, non ſolum illicita deſideria, verum etiam ipſos corporales, & naturales extinguit affectus. In primitiua quippe Eccleſia tanta erat gratiæ ſpiritualis abundantia, vt non ſolum modico contenti eſſent; ſed hoc ipſum, quod nihil habebant, pro ſummis delicijs deputarent: Vnde Apoſtolus ait. Nihil habentes, & omnia poſſidentes. Hinc etiam quidam vir ſanctus ait. Sufficiebat nobis

paupertas nostra, vt diuitiæ computarentur. Item ait Apostolus, Magnus, inquit, quæstus est pietas cum sufficientia: habentes, inquit, victum, & vestitum, his contenti simus. In huiusmodi ergo non debemus attendere voluntatem carnis, sed valetudinem naturæ. Plus enim appetit carnalis voluntas, quam necessitas. Quamobrem, in eo quod dicitur. (Quòd vnicuique quod opus est tribuatur) iste modus seruandus est, quatenus sic nutriatur caro, vt seruiat: & iterum sic reprimatur, vt non superbiat: sic seruetur necessitas naturæ, vt abscindatur superfluitas concupiscentiæ.

Qui autem aliquid habebant in sæculo, quando ingressi sunt monasterium, libenter velint illud esse commune.

HOc fecerunt primitiuæ Ecclesiæ fratres. Dignum enim eis videbatur, vt qui communem habebant gratiam, communem haberent & substantiam; & quibus vnus erat spiritus, vnus esset & sumptus. Bene autem additum est hoc verbum, libenter, quia hilarem datorem diligit Deus. Libenter debemus terrena dare, vt possimus cœlestia comparare. Regnum enim cœlorum tantum valet, quantum habes. Nihil vilius, cum emitur; nihil carius, cum possidetur. Duo sunt, quæ relinqui oportet propter Deum, facultatem scilicet possidendi, & voluntatem habendi. Hinc est, quod Dominus ait in Euangelio. Qui non renunciat omnibus quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Et iterum, Qui vult venire post me, abneget semetipsum. Illud pertinet ad substantiam, hoc ad voluntatem. Non enim sufficit exteriorem relinquere substantiam, nisi interiorem abscindamus concupiscentiam. Vnde & subditur.

Qui autem non habebant, non ea quærant in monasterio, quæ nec foris habere potuerunt.

ETiam illi, qui nihil habebant foris, habent intus quod relinquere possunt propter Deum, scilicet voluntatem habendi. Vnde scriptum est. Non concupisces. Plus enim attendit affectum Deus, quàm censum. Hinc per Sapientem dicitur. Fili da mihi cor tuum. Quod fieri non potest, nisi prius carnalis appetitus resecetur. Primum ergo iubemur habita deserere, deinde terrena non quærere, vt postea liberius ad cœlestia possimus anhelare. Et ne videretur pauperibus sæculi, qui conuertuntur, necessaria non debere ministrari, quia nihil in monasterio quærere præcipiuntur, subiunctum est.

Sed tamen eorum infirmitati, quod opus est, tribuatur: etiam si pauper-

paupertas eorum quando foris erant, nec ipsa necessaria poterat inuenire.

SIue enim diuites sint, siue pauperes, siue nobiles, siue ignobiles, quicunque accedunt ad seruitium Christi, iustum est, vt viuant de annona Christi. Dignus est enim operarius mercede sua.

Tamen non ideo putent se esse felices, quia inuenerunt victum, & tegumentum, quale foris habere non potuerunt.

MVlti enim ad conuersionem veniunt, non tam propter animæ salutem, quàm propter corporis necessitatem, qui non Deum colunt, sed ventrem suum: de quibus ait Apostolus: Quorum Deus venter est. Talibus Dominus dicit in Euangelio: Amen dico vobis, quæritis me, non quia vidistis signa, sed quia manducastis ex panibus meis. Horum talium tota est intentio, atque felicitas, vt benè pascantur, benè vestiantur, & benè sit eis temporaliter. Et quia terrena appetunt, cœlestibus priuantur: receperunt enim (sicut Dominus ait) mercedem suam. Vnde summopere cauendum est, ne temporalibus adhæreamus bonis. Ideo Psalmus nos admonet dicens. Diuitiæ si affluant, nolite cor apponere. Terrena quidem nobis in vsu esse debent, cœlestia autem in desiderio. Est enim quædam admirabilis, & magna multitudo dulcedinis Dei, quam habet in se, de qua dictum est, Quia oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus diligentibus se. Vnde scriptum est, Satiabor cum apparuerit gloria tua. Illa ergo satietas debet esse nostra felicitas.

De humilitate. Cap. II.

NEc erigant ceruicem, quia sociantur eis, ad quos foris accedere non audebant: sed sursum cor habeant, & terrena vana non quærant, ne incipiant monasteria diuitibus esse vtilia, non pauperibus: si diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur:

CEruicem erigere signum superbiæ est. Si superbis angelis non fuit vtile cœlum; constat, quia superbis hominibus non erit vtile monasterium. Et si sanctus sit locus, sit habitus, si sancta opera videantur, totum ex vitio superbiæ inutile habebitur, superbia enim casum habet. Ideo sanctus Dauid orat ad Dominum, vt non veniat ei pes superbiæ, quia ibi ceciderunt, qui operantur iniquitatem: expulsi sunt,

nec potuerunt stare. Quod contra, vtilia sunt humilibus monasteria: ipsi enim sunt docibiles Dei, sicut scriptum est. Docebit mites vias suas. Itemque. Qui emittit fontes in conuallibus, idest gratiam suam præstat humilibus: ipsi quidem, bona quæ faciunt, non amittunt, quia custodem virtutum humilitatem non deserunt. Et quia iuxta euangelicum præceptum recumbunt in nouissimo loco, & secundum prophetam, eligunt abiecti esse in domo Domini: ideo ab ipso merentur exaudiri, sicut scriptum est. Omnis, qui se exaltat, humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Et iterum. Superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam.

Rursus etiam illi, qui aliquid videbantur esse in sæculo, non habeant fastidio fratres suos, qui ad illam sanctam societatem ex paupertate venerunt. Magis autem studeant, non de parentum diuitum dignitate, sed de pauperum fratrum societate gloriari.

SVmmopere cauere debent fratres, qui ad sanctam societatem, & communem vitam venerunt, vt non habeat alter alterum fastidio, quamuis eo ditior sit, siue nobilior, siue sapientior: quoniam sicut dicit Apostolus. Infirma mundi elegit Deus, & ignobilia, & contemptibilia, vt non glorietur omnis caro in conspectu eius: scilicet neque potens in potentia sua, neque sapiens in sapientia sua, neque diues in diuitijs suis: non enim est personarum acceptio apud Deum, nam idem Dominus, diues in omnes, qui inuocant eum. Bene autem non de dignitate diuitum parentum, sed de societate pauperum fratrum præcipimur gloriari, quoniam ipse, qui diues est in gloria sua, pauper factus est pro nobis. Non diuitibus, sed pauperibus dignatus est sociari, vt & nos pauperes simus propter ipsum, quoniam pauperibus promissum est regnum cœlorum. Gloriari quidem de diuitijs pertinet ad vanitatem mundi, de paupertate vero gloriari pertinet ad beatitudinem.

Nec extollantur si communi vitæ aliquid de suis facultatibus contulerint, nec de suis diuitijs magis superbiant, quia eas ipsi monasterio partiuntur, quam si eis in sæculo fruerentur.

EX præcedenti sententia, & ea quæ sequitur, nobis duo genera superbiæ designantur: vnum carnale, aliud spirituale. Nam pauperes fastidire, & de nobilitate gloriari ad superbiam pertinet, quæ inter homines sæculares frequenter solet euenire. De operibus misericordiæ se extollere, superbia spiritualis est, quæ solet etiam spirituales corrumpere.

rumpere. Magis autem timenda est superbia spiritualis, quàm carnalis: quia se extollere de bono opere, aut de virtute ab alto cadere est; & quantò altior est ascensus, tantò periculosior est casus. Dominus dicit in Euangelio: Cum facis eleemosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua, vt sit eleemosyna in abscondito; & ille, qui videt in abscondito, reddet tibi. Per dexteram recta operatio, per sinistram fauor mundi, atque elatio designatur. Ex his verbis admonemur, vt recta quæ agimus, abscondere ab elatione studeamus; alioqui mercedem non habebimus apud patrem nostrum. Deinde ostendit, quantum sit vitium superbiæ, cum subiungit.

Alia quippe quæcunque iniquitas in malis operibus exercetur, vt fiant; superbia vero etiam bonis operibus insidiatur, vt pereant.

EX hoc apparet, quia cæteris vitijs maior est superbia; vitia enim & virtutes exterminant humanam mentem. Superbia Deo & hominibus odibilis est, de qua scriptum est. Initium omnis peccati superbia. Prima est in peccando, vltima remanet in conflictu. Nam cum seruus Dei cætera vitia superauit, & iam ad virtutum alta conscendit, adhuc habet pugnam contra superbiam, quam nisi expugnauerit, in cæteris frustra laborauit. Vnde dicitur. Cum poteris subijci, non debes dicere, vici: Nam quis vincatur, vel vincat, fine probatur: Præmia victorum pendent in fine laborum: Vt scriptura sonat, finis, non pugna coronat: Tunc benè pugnabis, cum cuncta subacta putabis: Quæ magis infestat, vincenda superbia restat: Quæ nisi vincatur, promissa corona negatur: Proh dolor, his telis superatur sæpe fidelis. Cum ergo foris bona agimus, intus cor ab elatione custodiamus: quia nulla Deo placet cum superbia operatio. Vnde Scriptura nos admonet dicens. Omni custodia custodi cor tuum; quia mors, & vita ab ipso procedit.

Et quid prodest dispergendo dare pauperibus, & pauperem fieri, cum anima misera superbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat possidendo?

NOn prodest nobis nostra relinquere, nisi relinquamus & nos. Non enim dicit Dominus. Beati pauperes rebus; sed beati pauperes spiritu; quoniam ipsorum est regnum cœlorum. De contemptu rerum quisque debet esse humilior, non superbior: & melius esset, vt eas in sæculo retineret, quàm sic relinqueret, vt inde in monasterio superbiret. Sicut ergo illa anima est beata, quæ sua propter dominum diuidit, vt humilietur; ita est illa misera, quæ inde extollitur. Infelix profectò est, qui per iter virtutum tendit ad vitia; & vnde præmium habere debuit, inde

inde tormentum incurrit. Omnis quippe ſuperbus tanto in imo eſt, quanto in altum ſe erigit; tantoque profundius labitur, quanto excelſius eleuatur. Reſecatis quibuſdam vitijs, ad vnanimitatem redit, quam primo commendauit, dicens.

Omnes ergo vnanimiter, & concorditer viuite, & honorate in vobis inuicem Deum; cuius templa facti eſtis.

VNanimiter viuimus, ſi vnũ in Deo animum habeamus, quemadmodum primitiua Eccleſia, cui cor erat vnum, & anima vna. Quod ait, vnanimiter, pertinet ad voluntatem: quod vero ſubdit, concorditer, pertinet ad bonos mores. Hic eſt rectus ordo viuendi, primùm vt ſit voluntas vna, deinde concors & vita. Frater, qui vult concorditer viuere, prius debet prauos mores deponere, ne ſit peruerſus, inordinatus, indiſciplinatus, ne anxietate ſua cæteros premat. Deinde ita debet librare actus ſuos, & totam vitam ſuam, vt concordare poſſit ſecundum Deum, cum quibus viuit. Sunt ergo nonnulli, qui poſtquam ſeculum relinquunt, proprias voluntates ſequi volunt. Et rurſus ſunt plerique, qui in ſuis actibus appetunt ſecularibus apparere. Ideo dictum eſt (Omnes vnanimiter, & concorditer viuite) Deinde autem in nobis Deum inuicem honoramus, ſi nos inuicem, propter ipſum, diligamus, ſi præcepta eius ſollicitè cuſtodimus, & efficimur ſanctum templum eius, per inhabitationem ſpiritus eius in nobis. Noſtrum eſt Deum honorare: Dei eſt nos inhabitare, & illuſtrare per gratiam. Nec extollantur, ſi communi vitæ aliquid de ſuis facultatibus contulerint, nec de ſuis diuitijs magis ſuperbiant, quia eas ipſi monaſterio partiuntur, quàm ſi eis in ſeculo fruerentur. Melius eſt res ſuas in ſeculo tenere, quàm eas ita in monaſterio diſtribuere, vt velint ſe inde extollere: nam ſi extolluntur, deijciuntur. Quiſquis enim in eo quod beneagit, intumeſcit, eo ipſo tramite quo proficit, cadit: bona quippe actio cum elatione non eleuat, ſed grauat. Beata eſt ergo illa anima, quæ poteſt dicere cum Propheta. Domine non eſt exaltatum cor meum, neque elati ſunt oculi mei, neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus ſuper me. Felix plane eſt, qui non habet occultam ſuperbiam in corde, neque apertam in corpore, nec in vultu, nec in habitu, neque in ſermone, neque in opere, neque in cæteris moribus ſuis. Et ſi non ambulat in magnis: ideſt, ſi ſe non reputat inter magnos, quod nobilis fuerit, aut potens, aut quod diuitias ſuas communi vitæ contulerit, aut quod in aliquo officio ſit vtilis. Et ſi non ambulat in mirabilibus ſuper ſe, vt de religione, & ſanctitate deſuper à Deo ſibi collata non velit apparere tanquam admi-

admirabilis, atque laudabilis: raro tamen inuenitur aliquis, qui ex his aliquam commotionem non habeat. Vt autem ista omnia superbiæ genera possit seruus Dei superare, semper de se debet humiliter sentire, & non exaltare animam suam, sed in humilitate reprimere: iuxta quod scriptum est. Quanto maior es, tanto humilia te in omnibus. Valde enim timenda sunt verba, quæ sequuntur (Alia enim quæcunque iniquitas &c.) Auaritia enim non exercetur nisi in malis operibus, luxuria non exercetur nisi in malis operibus, similiter & cætera vitia: sola superbia etiam bonis operibus insidiatur, vt pereant. Ideo Pharisæus perdidit bona sua, quia se egisse iactanter protulit. Augustinus. Sunt quidam, qui de contemptu vanægloriæ vanius gloriantur. Similiter sunt plerique, qui de contemptu diuitiarum vanius extolluntur: de quibus subiungitur. Et quid prodest dispergendo dare pauperibus, & pauperem fieri, cum anima misera, superbior efficitur diuitias contemnendo, quam fuerat possidendo? Ac si apertè diceret. Quid prodest paupertas cum superbia? Melior est diues humilis, quàm superbus pauper. Melior est peccator humilis, quàm iustus elatus. Debet ergo in omnibus esse seruus Dei prouidus, & circunspectus: primum, ne mala agat; deinde, ne bona negligat; postmodum, ne in bonis, quæ facit, intumescat: quia tunc sunt veraciter bona, quæ agimus, si ea semper in humilitate custodimus. E tunc veraciter sumus pauperes Christi, & Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Vnde apertè subiungitur, Omnes ergo vnanimiter & concorditer viuite, & honorate in vobis inuicem Deum, cuius templa facti estis. Paupertas quippe, & humilitas generant charitatem: charitas verò vnitatem nutrit: vnitas verò, & concordia efficiunt nos templum Dei. Et tunc veraciter Deum honoramus, quando vnanimiter, & concorditer viuimus. Tunc enim ostendimus, quia sumus discipuli Christi, si tenemus vnitatem charitatis Christi. Hinc est quod Dominus ait. In hoc cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad inuicem.

De oratione, & ieiunio. Cap. III.

Orationibus instate horis, & temporibus constitutis.

ANte tempus orare, est prouidentia; in tempore constituto orare, est obedientia: tempus orandi præterire, est negligentia. Tanto crebrior debet esse oratio, quanto vtilior. Instanter, & ardenter orare debemus: magna enim sunt bona, quæ promittit nobis Deus: nam oculus non vidit, nec auris audi-

audiuit, nec in cor hominis aſcendit, quæ præparauit Deus diligentibus ſe. Non vult bona ſua quærendi, & inueniendi facilitate vileſcere: pretioſa, & deſiderabilis merces auidum negotiatorem inquirit. Ideo nos dominus hortatur in euangelio dicens. Petite, & dabitur vobis: quærite, & inuenietis: pulſate, & aperietur vobis. Non enim ocioſis, tepidis, & negligentibus promittitur regnum Dei, ſed, ſicut dicit ſcriptura: regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Amat Deus inſtantiam, & importunitatem in prece. Si magna ſunt bona, non debent eſſe deſideria parua. Cum magnitudine præmiorum concordare debet magnitudo deſideriorum. Quod ſi ad primas lachrymas non exaudit dominus, nec ſic quidem à quærendo & pulſando deſiſtendum eſt; ſed tanta potius perſeuerandum inſtantia, tantoque obſtinato clamore frequentandus eſt Saluator, donec impleat orantis deſiderium. Quod ſi quiſq, noſtrum conſcientiam ſuam, vel cogitationem ſuam, aut actionem vitiorum ſorde ſentit inquinatam: miſericordiam Redemptoris continuis debet flagitare lamentis, ſanctorumq; interceſſiones, & auxilia poſtulare. Quod ſi, ad exemplum Cananeæ mulieris, in orando perſiſtamus, fixiq; maneamus: aderit gratia Redemptoris noſtri, quæ cuncta in nobis errata corrigat, immunda ſanctificet, turbulenta ſerenet. Fidelis enim, & iuſtus eſt, vt remittat nobis peccata noſtra, vt emundet nos ab omni iniquitate, ſi ad illum ſedula mente & voce clamemus. Et vt ſecretè & quietè poſſint orare fratres, ideo ſubiungitur.

In Oratorio nemo aliquid agat, niſi ad quod factum eſt, vnde & nomen accepit: vt, ſi forte aliqui, etiam præter horas conſtitutas, ſi eis vacat, orare voluerint, non eis ſint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint.

IDeo Dominus noſter vendentes, & emētes eiecit de templo dicens, Domus mea domus orationis vocabitur, vt doceat in dominica domo, nihil aliud eſſe agendum, quàm orandum. Ad hoc enim omnis Eccleſia conſtituitur, vt in ea oretur. Ipſa enim eſt domus Dei, & porta cœli: ibi peccatores reconciliantur, & iuſti ſanctificantur: ibi explentur diuina myſteria, & tractantur cœleſtia ſacramenta. Vnde Salomon ait. Domine ſi conuerſus fuerit populus tuus, & orauerit ad ſanctuarium tuum, tu exaudies eos, & dimittes peccata eorum. Et ideo ſummopere cauendum eſt, ne aliquid in ſanctuario fiat, quod oculos diuinæ maieſtatis offendat, aut ibi orare volentes impediat. Qualiter autem orare debeamus, oſtenditur, cum ſubinfertur.

Pſal-

Psalmis, & hymnis cum oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in ore.

PSallentium in Ecclesia mens concordare debet cum voce, vt impleatur illud Apostoli, Psallam spiritu psallam & mente. Orandi perseuerantia ita solum meretur esse fructifera, si quod ore precamur, hoc mente meditemur. Sæpe namque oramus, & alibi mente intendimus: nec ipsum, quod dicimus recolimus, sed illam Deus non exaudit orationem, quam ipse, qui orat, non intendit: quod instinctu Diaboli sæpe fieri solet. Sciens autem vtilitatem orandi, & nobis inuidens gratiam impetrandi, immittit orantibus cogitationum tumultus, vt mētem ab oratione diuidat, & fructum orationis tollat. Contra cuius militiam debemus habere mentis constantiam: vt quanto plus cogitationum turba nos impugnat, tanto robustius mens nostra in sui status rectitudine fixa permaneat. Multum enim iuuat ad orationis puritatem, si in omni loco, & tempore nos ab actibus illicitis temperemus: si semper ab ociosis sermonibus auditum pariter temperemus, & linguam: si in lege Dei ambulare, & testimonia eius assuescamus toto corde scrutari. Quæcunque sæpius agere, loqui, audire solemus, eadem necesse est ad animum, quasi solitam propriamque sedem, recurrant.

Et nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum, quod autem, non ita scriptum est, vt cantetur, non cantetur.

NOn enim decet, vt cantus ecclesiasticus fieri debeat secundum arbitrium diuersorum; sed firmiter seruandum est, secundum scripta, & instituta maiorum. Similiter cæteræ consuetudines monasterij cum auctoritate, & discretione ordinandæ sunt. Si quid autem mutari oportet, aut constitui, non debet hoc cito fieri, aut leuiter: nec arbitrio tantum duorum, vel trium; sed conuocatis Fratribus, sicut sanior pars canonicæ Congregationis decreuerit, ordinandum est. Et sciendum, quod auctoritas Ecclesiastica in omnibus magis imitanda est, quàm ratio: quoniam auctoritas semper obedientiæ, & humilitatis est, ratio verò nonnumquam præsumptionis. Hoc autem seruandum est in ordine, vt semper maturitas, ac grauitas teneatur. Nunquid leuitate vsus sum, ait Apostolus, vt apud me sit, est, & non? Honestum quippe est, & religiosum, non facile quicquam, aut leuiter variare.

Carnem vestram domate ieiunijs, & abstinentia escæ, & potus quantum valetudo permittit.

CAro quidem concupiscit aduersus spiritum, & spiritus aduersus carnem:

nem: sed ne caro possit præualere, spirituales viri per virtutem spiritus eandem concupiscentiam debent reprimere: quia quando caro domatur, spiritus roboratur. Sed cum adiungitur, quantum valetudo permittit, virtus discretionis commendatur: Pereunt enim ipsa bona, nisi cum discretione fiant. Tantum ergo debet quisque carnem suam domare per abstinentiam, quantum valetudo permittit naturæ. Qui carnem suam supra modum affligit, ciuem suum occidit: si plus quam oportet, alimentis reficit, hostem nutrit. Sic ergo nutrienda est, vt seruiat: sic domanda, vt non superbiat. In omni abstinentia hoc semper attendendum est, vt vitia extinguantur, non caro.

Quando autem aliquis non potest ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum sumat, nisi cum ægrotat.

PRimum vitium ex septem principalibus vitijs est gula. Tentatio huius vitij aliquando fit de paruis rebus, & vilibus. Nam primus homo tentatus est non de porco, sed de pomo: Esau non de gallina, sed de lenticulis: Saluator noster non de carne, sed de pane. Sunt autem huius vitij tria genera. Vnum genus est, quando cibo, vel potu quis immoderatè vtitur. Alterum genus est, quando nimis delicatum cibum, vel potum quis desiderat. Tertium genus, quando extra horam cibum vel potum vult quis sumere. Extra horam, credimus esse vsque ad Tertiam: nam vsque ad istam horam non decet Fratrem comedere, aut bibere, nisi ægrotet. Aegrotanti, omni hora licet. Infirmis enim non est lex posita. Non ieiunantibus, nec tamen infirmantibus, rectam horam reficiendi intelligimus, ab hora tertia vsque ad sextam. Ieiunantibus vero ab hora nona vsque ad vesperam: cum Apostolus præcipiat, vt omnia honestè, & secundum ordinem fiant: nec tantum cibo, & potu temperatè vti oportet, sed etiam horas constitutas obseruare, ne cui de vita nostra præbeamus offendiculum. Valde enim indecens est, si nos reprehensibiliter viuimus, qui formam rectè viuendi alijs demonstrare debemus.

De refectione vtriusque hominis. Cap. IV.

CVm acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu, & contentionibus audite; ne solæ vobis fauces sumant cibum, sed & aures esuriant Dei verbum.

ILli esuriunt Dei verbum, qui desiderant audire. Multi sacram lectionem audiunt, qui tamen ab ipsa lectione vacui recedunt: nullum ibi affe-

affectum habent, nullum saporem sentiunt: quicquid audiunt, facile amittunt. Iudicium est illis, audire quod audiunt. Quo contra scriptum est. Beati qui esuriunt, & sitiunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Ideo saturabuntur, quia prius esurierunt: esuriendo enim homo efficitur, vt postmodum satietur. Primum ergo præparare debemus cor nostrum ad esuriendum, & desiderandum verbum Dei: aderit diuina gratia, quæ nos intus perfundat, & dulcedine, atque sapore spirituali reficiat, vt delectet nos cantare, Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua Domine, super mel ori meo: &, Bonum mihi lex oris tui, super millia auri, & argenti. Non solum debemus esse participes mensæ corporalis, sed spiritualis: nec tantum sumere cibum corporis, sed animæ. Et quanto melior est anima; quàm corpus, tanto amplius nos delectare debent alimenta animæ, quàm corporis. Quoties nobis diuina Scriptura legitur, aut exponitur; cogitare debemus, quia esca spiritualis est, quæ à Deo nobis mittitur ad reficienda corda nostra, ne deficiamus in via, & ad roborandos nos contra tentationes Diaboli, & pericula huius seculi. Talem cibum nos oportet incessanter esurire, atque in mente iugiter retinere, vt possimus dicere cum Propheta. In corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi. Qui in corde suo sacrum eloquium abscondit, vitalis ei cibus animæ est, qui à morte, idest à peccato animam defendit, & insuper ad vitam æternam perducit. Iam, quid de infirmis subiungat, audiamus.

Qui infirmi sunt ex pristina consuetudine, si aliter tractantur in victu, non debet alijs molestum esse, nec iniustum videri eis, quos fecit aliqua consuetudo esse fortiores.

AC si apertè dicat: fortiores non debent contristari, si infirmos vidant misericordius tractari: imo quia fortiores sunt in se, debent abstinentiæ seruare rigorem, & aliorum imbecillitatem æquanimiter portare per compassionem.

Nec illos feliciores putent, quia sumunt, quod non sumunt ipsi: sed sibi potius gratulentur, quia valent, quod non valent illi.

MElius est enim abstinere, quàm plus sumere: nam illud est virtutis, hoc infirmitatis. Gratulari quisque sibi debet, qui dono gratiæ diuinæ tam sanus est, & validus, vt possit ei sufficere communis aliorum cibus, & potus: qui nihil delicatum quærit, nihil superfluum. quanto enim quisque minus appetit, & quanto arctius viuit, tanto beatior existit. Arcta enim, & angusta est via, quæ ducit ad vitam. Gaudeat igitur qui potest parcè viuere propter Christum: parca enim vita occidit

occidit vitia, libidinem extinguit, virtutes nutrit, animum roborat, mentem ad cœlestia subleuat.

Et si eis, qui venerunt ex moribus delicatioribus ad monasterium, aliquid alimentorum, vestimentorum, operimentorumue datur, quod alijs fortioribus, & ideo felicioribus non datur, &c. vsque, *non potuerint.*

QVare hic debent cogitare, scilicet, vt ex ratione cognoscant: quia iustum est, vt ij, qui plus descenderint, plûs accipiant. Et cum hoc iustum esse cognouerint, non velint omnes accipere, quod paucos viderint accipere. Tolerandi enim sunt, qui minus possunt. Et hoc est, quod subiungit.

Nec debent velle omnes, quod paucos vident amplius, non quia honorantur, sed quia tolerantur, accipere: ne contingat detestanda peruersitas, vt in monasterio, vbi, quantum possunt, fiunt diuites laboriosi, fiant pauperes delicati.

VAlde quippe detestabile est, vt ibi fiat pauper delicatus, vbi fieri appetit diues laboriosus, idest abstinens: quod tamen sæpe videmus fieri in pluribus, vel contingere. Multi enim quanto nobiliores, & delicatiores fuerint in seculo, tanto postmodum abiectius, & districtius viuunt in monasterio: & plerique quanto abiectiores, & pauperiores fuerunt, tanto plus deinde in monasterio extollentiam, & delicationes quærunt. Sed, sicut diximus, valde detestabile, & peruersum est, ibi pauperem delicias quærere, vbi diues pro amore Dei abstinendo nititur laborare. Ille seruit ventri, iste spiritui: ille per latam, & spatiosam viam tendit ad pœnam, iste per arctam, & angustam viam tendit ad gloriam.

De infirmis curandis. Cap. V.

SAne quemadmodum ægrotantes necesse habent minus accipere, ne grauentur, ita & post ægritudinem sic tractandi sunt, vt citius recreentur, etiam si de humillima seculi paupertate venerint, tanquam hoc illis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo.

SEd quædam ægritudines sunt, in quibus, si cibus sumitur, non iuuat, sed grauat, & tunc necesse habent ægrotantes minus accipere, ne grauentur. Exposita autem ægritudine, sic tractandi sunt, vt

citius

citius recreentur. Et in hac recreatione Fratrum non debet esse acceptio personarum: non debet contemni humillima paupertas in ijs, quæ postulat humana necessitas: cum hoc eis tribuat recens ægritudo, quod diuitibus anterior consuetudo. Qui enim misericors est in alium, Deus misericors est in illum: vnde ipse ait. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beatus quoque Ioannes dicit. Qui viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauserit ab eo viscera sua, quomodo charitas Dei manet in eo? Si ergo charitatem Dei volumus habere, debemus in fratribus nostris misericordiæ opera exercere. Quod cum agimus, proculdubio ei seruimus, qui electis suis dicturus est in iudicio. Infirmus fui, & visitastis me: esuriui, & dedistis mihi manducare, & cætera his similia. Quibus merces inde impenditur, cum dicitur. Percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Cum ergo Fratribus nostris propter Deum seruimus, ipsum regnum cœlorum acquirimus: & si opera sunt transitoria, merces tamen manet æterna.

Sed cum vires pristinas reparauerint, redeant ad feliciorem consuetudinem suam.

FElix consuetudo est carnalia desideria, quæ militant aduersus animam, abscindere: felix consuetudo est abstinere, felix consuetudo corpus suum castigare, & in seruitutem redigere.

Quæ famulos Dei tanto amplius decet, quanto minus indigent. Nec cibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos necessitas leuarat infirmos.

AD leuandum infirmitatem necessarium est carnis curam agere, quæ videlicet caro, postquam vegetata fuerit, oportet eamdem curam carnis resecare: ne famulos Dei teneat cibi voluptas, nec seruiant gulæ, qui debent animæ deseruire. Quanto minus indigent, tanto amplius decet, ne cibi eos voluptas teneat, ne gulæ vitium animæ virtutes tollat. Nullus palmam spiritualis certaminis apprehendit, qui non semetipso prius, per afflictam ventris concupiscentiam, carnis incentiua deuicerit. Neque per conflictum spiritualis certaminis assurgitur, si non prius intra nosmetipsos hostis positus, gulæ videlicet appetitus, edomatur: quia si non prius ea, quæ nobis viciniora sunt, prosternimus inaniter ad ea, quæ sunt impugnanda, transimus. Multi ordinem certaminis ignorantes edomare gulam negligunt, & ad spiritualia bella consurgunt: qui etiam aliquando multa, quæ magnæ fortitudinis sunt, faciunt: sed, dominante gulæ vitio, per carnis illecebram

omnia,quæ fortiter egerunt, perdunt : & dum venter non reſtringitur, per carnis concupiſcentiam ſimul vitæ virtutes obruuntur. Hoc ſignat, quod muros Hieruſalem princeps cocorum deſtruxit, quia virtutes animæ, dum non reſtringitur venter, pereunt. Ex Aegypto populus adductus in eremo occubuit, quia deſpecto manna, cibos carnium petijt. Primogenituræ gloriam Eſau amiſit, quia magno æſtu deſiderij vilem cibum. ideſt, lenticulam concupiuit : neque enim cibus, ſed appetitus in vitio eſt. Vnde & lautiores cibos plerumque ſine culpa ſumimus : & abiectiores non ſine reatu conſcientiæ deguſtamus. Ea itaque ſumenda ſunt, quæ naturæ neceſſitas quærit, & non ea, quæ edendi libido ſuggerit.

Illos ſanè exiſtiment ditiores, qui in ſuſtinenda parcitate fuerint fortiores.

EX fortitudine parcitatis deprimnntur vitia carnis, ex mortificatione vitiorum procedit pullulatio virtutum. Ipſe ſunt veræ diuitiæ, quibus ditantur animæ continentium. Vnde & ſubditur.

Melius eſt enim minus egere, quàm plus habere.

MElius eſt aliquid egeſtatis propter Dominum ſuſtinere, quàm ſuperabundare. Nam egeſtas, quæ propter Dominum eſt, generat humilitatem, quæ eſt initium omnium bonorum. Abundantia verò parit ſuperbiam, quæ eſt initium omnium malorum. Seruus ergo, Dei, vt voluntatem, atque appetitum carnis poſſit reprimere, ſemper debet ad minus tendere, vt ipſorum alimentorum, & veſtimentorum minus velit habere, etiam quàm neceſſe ſit. Adiutorem quippe habemus internæ intentionis hunc hominem, quem exterius geſtamus: & ſi ipſi inſunt laſciuiæ, ipſi tamen affectus ſuppetunt operationis bonæ. Vnde neceſſe eſt, vt interior homo noſter æquus quidem arbiter præſideat inter ſe, & eum quem exterius geſtat, quatenus ei homo ſuus exterior & ſemper ad debitum miniſterium ſeruire ſufficiat, & nunquam ſuperbè libera ceruice contradicat.

De habitu exteriori, & interiori. *Cap. VI.*

NOn ſit notabilis habitus veſter, nec affectetis veſtibus placere, ſed moribus.

FEcit iſte vir ſanctus, quod docuit : ſcriptum eſt enim, quia veſtimenta eius, & calceamenta, nec nitida nimium, nec abiecta plurimum, ſed ex moderato, & competenti habitu erant. Ipſe quoque de ſe legitur dixiſſe: Fateor, quia

de pretiosa veste erubesco. Non decet hanc professionem, non decet hanc admonitionem, non decet hæc membra, non decet hos canos. Hinc Dominus in Euangelio. Ecce, qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt. Mollia dicuntur vestimenta, eo quod mollem efficiunt animum. Mollibus vestimentis regia delectatur domus: asperis, & humilibus Christi delectatur Ecclesia. Talia debent esse vestimenta clericorum, in quibus nihil notari possit nouitatis, nihil quod pertineat ad superbiam, & inanem gloriam. Non tenera vestis sacerdotem, sed munditia mentis ornat clericum. Ornemus ergo nos spiritualibus ornamentis, scilicet castitate, humilitate, mansuetudine, obediētia, patientia, charitate: hæc sunt indumenta quibus anima potest cælesti Imperatori placere. Non enim exteriorem, sed interiorē pulchritudinem requirit inuisibilis sponsus, sicut scriptum est. Omnis gloria eius, filiæ regis ab intus. Nostrę ergo diuitiæ, nostra pulchritudo, boni mores, & Beata illa anima, cui dicitur in Cantico canticorum. Quam pulchra es amica mea, & macula non est in te. Studeamus ergo inuisibili Domino placere non vestibus, sed moribus, vt impleatur in nobis quod per Apostolum præcipitur. Nolite conformari huic seculo, sed reformamini in nouitate sensus vestri: et si enim exterior noster homo corrumpitur, interior tamen renouatur de die in diem. Deinde subiungit de incessu, statu, & cæteris motibus, dicens.

Quando proceditis, simul ambulate: cum veneritis, quo itis, simul state. In incessu, statu, habitu, & in omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem.

SAncta ergo perfectorum ecclesia, non solum floret honore religionis, sed etiam honestatis decore pollet, sicut scriptum est, Flores mei fructus honoris, & honestatis. Religiosum quippe, & honestum est, vt sicut simul habitant fratres, ita quoque simul ambulent, & simul stent. Et Apostolus præcepit, vt omnia honestè, & secundum ordinem fiant. Potest quoque in hac corporali coniunctione aliquid spirituale intelligi. Sanctorum quoque societas terribilis vt castrorum acies ordinata describitur. Castrorum namque acies, cum ad bellum se præparat, prius se coniungere, atque ordinare festinat, ne ab hostibus interrumpi, aut penetrari valeat. Sic nimirum nostra spiritualis acies, quæ benè coniuncta, & ordinatè simul stare præcipitur contra Diabolum, quotidie munitur ad bellum, vt videlicet ex sua coniunctione terreat antiquum hostem, qui in seruis Dei nihil tam timet, quàm concordiæ vnitatem. Sed valde notandum est, quod dicitur, Et in om-

nibus motibus vestris nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod vestram deceat sanctitatem. Sic viuere debent canonici, vt à nemine iustè valeant reprehendi: valde enim incongruum est, vt ipsi reprehensibiliter viuant, quorum Ordo exigit, vt cæteris formam sanctitatis ostendant: nam ad eos hæc sententia pertinet, qua dicitur. Estote sancti, sicut & ego sanctus sum, dicit Dominus. Vere sancti esse debemus, qui nomen, & habitum religionis, & sanctitatis suscipimus, qui di uino cultui sumus mancipati, sacrisque altaribus Christi consecrati, & diuinis mysterijs ordinati. Ergo sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores ministeriorum Dei. Non præcepit Apostolus tantum, vt ita simus, sed sic nos existimet (inquit) homo. Non enim sufficit nobis vita sancta, nisi sit & fama bona. Nam vita bona nobis necessaria propter nos, fama vero bona propter alios. Vnde rursus ait Apostolus, Oportet nos ab his, qui foris sunt, habere bonum testimonium. Sic ergo debemus viuere, vt vita concordet cum nomine, & professio teneatur in opere, vt si sanctus est Ordo, sancta sit conuersatio: & sicut bené de nobis dicitur, testimonio bonæ actionis cóprobetur. Tunc enim religiose viuimus, si illicitos motus sub disciplina coercemus: si membra, & sensus nostros studeamus restringere, vt non possint lasciuiæ, & leuitati deseruire: vt aspectus noster sit simplex, & humilis, ne fixè aspiciat oculus, quod illicitè concupiscat animus: vt noster auditus sit purus. & discretus, ea quæ superflua sunt, & vana respuens, ea quæ Dei sunt gratanter suscipiens: vt sermo noster sit sale conditus, ociosa, & nociua detestans, bona autem & vtilia commendans: vt sit in corde munditia, in vultu pudicitia, in incessu grauitas, status cum reuerentia, motus cum maturitate, habitus cum religione: quatenus vbique respondeat sanctitas, supereemineat honestas, seruetur humilitas.

Oculi vestri, etsi iaciantur in aliquam fæminarum, figantur in nullam. Neque enim quando proceditis, fæminas videre prohibemini: sed appetere, vel ab ipsis appeti velle, criminosum est.

VNde Dominus in euangelio. Qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mechatus est in corde suo. Et quia per illicitum visum concupiscentia oritur; per quam integritas mentis violatur: necesse est, vt semper seruus Dei visum suum reprimat, neque per concupiscentiam, & per immunditiam cordis, Deum offendat. Sanctus Dauid, quia oculos in fœminam iecit, & fixit, illicito appetitu deuictus adulterium perpretauit. Si ergo tantus vir per incuriam oculorum cecidit; nos, qui longe ab eius sanctitate distamus, tam mortale

præci-

præcipitium ſummopere timere debemus. Teneamus ergo ſententiam Beati Iob, qua dicitut. Pepigi fœdus cum oculis meis, vt non cogitarem de virgine. Quia enim ſenſit ſanctus vir, quod per exteriorem viſum interior animus corrumpitur, fecit pactum cum oculis ſuis, ne incautè aſpiceret, quod illicitè concupiſceret. Non enim profectò vitium vincitur, niſi ſollicite cauſa, & opportunitas vitij caueatur. Hinc eſt, quod Loth a Sodomis fugienti præcipitur, vt non retroſpiciat, neque remaneat in omni circa regione, ſed in mõte ſaluum ſe faciat. Quiſquis enim perfectè appetit incentiua vitiorum fugere, ab aſpectu, & vicinitate ipſorum ſe debet alienum facere, atque ad alta virtutum conſcendere: vt tanto à vitijs remaneat extraneus, quanto ab eis virtute, & corpore elongatur. Et, quod viſus ſit cauſa concupiſcentiæ oſtenditur, cum ſubditur.

Nec ſolo tacito affectu, ſed affectu, & aſpectu quoque appetitur, & appetit concupiſcentia fœminarum.

AC ſi apertè dicat, non ſolum tacita voluntate intus concupiſcentia oritur, ſed etiam per exteriorem aſpectum generatur. Niſi enim ſanctus Dauid fœminam fixè inſpexiſſet, in tantam carnis tentationem minimè incidiſſet. Hinc per Prophetam dicitur. Aſcendit mors per feneſtras noſtras. Mors animæ eſt concupiſcentia, domus interior mens noſtra eſt; feneſtræ huius domus ſunt quinque corporis ſenſus. Mors ergo per feneſtram aſcendit, atque domos ingreditur, quãdo concupiſcentiæ vitium per ſenſus prorumpit ad interiora mentis. Quapropter, ne vitalis ſenſus per exteriorem appetitum intus intereat, opus eſt, vt feneſtras domus noſtræ tanta diligentia cuſtodiamus, vt ipſum appetitum tanto facilius poſſimus compeſcere, quanto nullum vitijs premittimus ingreſſum patere. Valde enim timẽda eſt ſententia, quę ſubditur.

Nec dicatis vos habere animos pudicos, ſi habeatis oculos impudicos: quia impudicus oculus impudici cordis eſt nuncius.

SAepe enim quæ intus latent, exteriora membra denunciant: & frequenter per habitum corporis cognoſcitur habitus mentis. Minor eſt autem culpa, dum iacet in oculto: ſed iam maior efficitur, dum incipit apparere in publico. Et ſciendum, quia impudicitia alia eſt carnalis, alia ſpiritualis: ſpiritualis eſt, quæ per delectationem cogitationum intus tantum agitur, carnalis vero eſt; quæ corporaliter completur. Fit autem multis modis: nam modo per viſum, modo per auditum, modo per tactum, modo per cogitationem, modo per locutionem, modo per operationem, talibus fomentis nutritur, & exercetur libido, & ſeparatur

tur anima à Deo. fugitque castitas de moribus, & exercetur in mentibus luxuria. Vnde & subditur.

Et cum se inuicem sibimet (etiam tacente lingua) conspectu mutuo corda nuntiant impudica: & secundum concupiscentiam carnis alterutro delectantur ardore (etiam intactis ab immunda violatione corporibus, fugit castitas ipsa de moribus.

CAstitas quippe de moribus fugit, dum libidinosa voluptas conspectibus mutuis magis magisque inardescit. Et si corpus ab immunda violatione non tangitur, ipsa tamen immunda violatio visu, affectu, cogitatione, delectatione perpetratur, ipsisque fomentis, quasi quibusdam gradibus, crescit peccatum. Cogitatio praua delectationem parit, delectatio consensum, consensus operationem, operatio consuetudinem, consuetudo necessitatem. Apostolus enim legem peccati dicit esse in membris: quæ lex consuetudo est, quam peccando concipimus, & ab ea cum volumus non discedimus: quia necessitatis vinculo per consuetudinem retinemur. Bonum est ergo culpam corrigere, cum incipit apparere, quia, si morari cœperit, immanitatem sceleris facit. Et quid dicit Psalmus de huiusmodi? Prolongauerunt iniquitatem suam: Dominus iustus concidet ceruices peccatorum.

Nec putare debet. qui in fœminam figit oculum, & illius in se diligit fixum, ab alijs non videri, cum hoc facit: videtur omnino; & à quibus se videri non arbritratur.

HOc videmus frequenter de his, qui culpas suas volunt abscondere, quod dum vitia quasi caute, & latenter agere æstimant: ipsi seipsos, dum nesciunt, demonstrant: & culpa, quæ occulta esse creditur, ab alijs manifestè cognoscitur.

Sed etsi lateat, & à nemine hominum videatur: quid faciet de illo desuper inspectore, quem latere nihil potest? an ideo putandus est non videre, quia tanto videt sapientius, quanto patientius?

IN cunctis ergo, quæ vel agendo, vel loquendo, vel cogitando delinquimus, aspectum superni iudicis vehementer formidare debemus: quia si aliquando non apparent hominibus vitia nostra: illius tamen oculis nuda sunt omnia, & aperta. Et hoc nos à culpa reprimere debet: quia in eius iudicio nihil inultum poterit remanere. Vnde dicitur, Ante Dei vultum remanebit nihil inultum. Contra vitiorum incentiua debemus opponere inferni tormenta: & contra transitoriam dele-

delectationem, perpetui ignis dolorem. Valde stultus est, qui pro eo quod paruo tempore luxuriæ deseruit, suumque miserum desiderium prauis delectationibus pascit, & cœlestem perdit amœnitatem, & incurrit æternam damnationem.

Illi ergo vir sanctus timeat displicere, ne velit fœminæ male placere: illum cogitet omnia videre, ne velit fœminam male videre. Illius nanque in hac causa commendatus est timor, vbi scriptum est, Abominatio est Domino defigens oculum.

EX quibus verbis patet, quia si oculum in fœminam figimus, Deo nostro, cui placere debuimus, abominabiles sumus, & à quo debuimus recipere gloriam, recipiemus pœnam. Quapropter necesse est, vt si à nostris vitijs diuinus non separat amor, vel reprimat timor: & si nos non delectant superna gaudia, vel terreant æterna supplicia. Sic homo recedere à peccato incipit, si timeat displicere auctori suo. Si dicit aliquis, quomodo timebo Deum? Si vis Deum timere, illum cogita omnia videre. Titillat te mala conscientia, cogita, quia Deus videt te. Quicquid in te malum fuerit, quia Deus totum conspicit. Quicquid egerimus, aut dixerimus, aut mente tractauerimus, semper attendamus super nos oculos Dei, semper timeamus displicere illi. Hæc est via iustitiæ, hæc sunt primordia sapientiæ, sicut scriptum est, Initium sapientiæ est timor Domini.

Quando ergo simul estis in ecclesia, vel vbicunque fœminæ sunt, inuicem vestram pudicitiam custodite.

MAgna est pudicitia virtus, & multum commendata in Scripturis diuinis. Hæc virtus cœlestis, & spiritualis est, Nam hominem à terra subleuat, Angelis sociat, Deo coniungit: de terreno cœlestem, de carnali spiritualem facit. Hæc virtus etiam humanam naturam transcendit. Nam quod homo pudicus est, quod castus, non tam virtus humana facit, quam diuina. Per hanc, nos amat inuisibilis sponsus. Non enim placet Deo anima, si non est casta, si non est pudica. Nam si immunditiæ, & luxuriæ deseruit, abominabilis est ei, & reproba. Pudicitiæ virtus acceptabilis est Deo & hominibus. Hanc nobis inuidet, hanc impugnare non cessat antiquus humani generis hostis. Ipse enim est persuasor immunditiæ & luxuriæ: plures decipit, plures corrumpit. Non parcit clericis, non indulget monachis, & (quod magis gemendum est) ipsos etiam religiosos prosternit. Necesse est ergo summa vigilantia inuicem nostram pudicitiam custodire. Nam si eam perdimus, totum perdimus, etiam nosmetipsos. Qui perdit pudicitiam,

perdit animam ſuam, perdit Deum, perdit & ſemetipſum. Sed ad hoc in vnum habitamus, vt nos inuicem cuſtodiamus, inuicem corrigamus, inuicem erudiamus, vt quod quiſque non poteſt per ſeipſum, poſſit per alium. Et quia noſtra cuſtodia non à nobis eſt, ſed à Deo, bene ſubditur.

Deus enim qui habitat in vobis, etiam iſto modo cuſtodiet vos ex vobis.

NOn enim ſufficiens eſt nobis cuſtodia noſtra, niſi etiam adſit diuina. Vnde ſcriptum eſt, Niſi Dominus cuſtodierit ciuitatem, fruſtra vigilat, qui coſtodit eam. Nemo eſt, qui pudicitiam poſſit cuſtodire aut in ſeipſo, aut in alio, niſi per Deum. Sed ſi ipſe habitauerit in nobis, poterimus per ipſum, qui viuit, & regnat Deus per omnia ſecula ſeculorum. Amen.

De correctione fratrum. Cap. VII.

ETſi hanc, de qua loquor, vobis oculi petulantiam (vſque) competenti ſeueritate coerceri.

HAec ſententia verbis apoſtolicis concordat, & euangelicis. Ait enim Beatus Paulus, Si fuerit homo pręoccupatus in aliquo delicto, vos qui ſpirituales eſtis, inſtruite huiuſmodi in ſpiritu lenitatis. Et Dominus in euangelio, Si peccauerit in te frater tuus, corripe eum interte, & ipſum ſolum: ſi te audierit, lucratus es fratrem tuum: ſi te non audierit, adhibe tibi duos, vel tres, vt in ore duorum vel trium, ſtet omne verbum. Summa quidem diligentia inueſtiganda, & corrigenda eſt culpa. Nam ſi eam non emendamus in hoc ſeculo, damnabimur in futuro. Vnde Apoſtolus ait. Horrendum eſt incidere in manus Dei viuentis. Melius eſt ergo hic emendare vitam, quàm tunc perire. Qui amat corripi, ſapiens eſt. Vnde ſcriptum eſt. Corripe ſapientem, & amabit te. Stultus autem ſi corripitur, iraſcitur. Sed quid dicit Apoſtolus ad diſcipulum? Inſta, inquit, oportunè, importunè. Oportunè dicebat propter eos, qui libenter audiebant verbum prædicationis: importunè propter eos qui inuiti audiebant. Similiter eos, qui culpas redarguunt, quandoque oportet eſſe importunos, ſed iſta importunitas non eſt ex ira, ſed ex charitate: & ſæpius, qui conturbatur, quia corripitur, cum cogitare cœperit, quanto eum amore frater ſuus reprehenderit, gaudet de reprehenſione, & quod deliquit; ſtudet emendare.

Nec vos iudiceetis esse maleuolos, quando hoc indicatis (vsque) ne deterius putrescat in corde.

SI crudelis est, qui peccati vulnus in corpore fratris celat, multo magis crudelis est, qui peccati vulnus in anima fratris non indicat. Et reus mortis illius existit, quem tacendo perire permittit. Sicut enim ille ex opere, ita iste damnatur ex taciturnitate. Quod si crudelis est, qui culpam non detegit: e contra ille misericors est, qui eam non abscondit. Nec maiorem potest erga miserum misericordiam agre, quàm pereunti vitam præstare. Magna quoque illi merces debetur ab omnipotente, à quo dictum est. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Et Iacobus ait, qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, saluabit animam eius à morte, & operit multitudinem peccatorum. Quo autem ordine culpa debeat demonstrari, ostendit cum subiungit.

Sed antequam alijs demonstraretur (vsque) nō innotescere cæteris.

CVlpa cū occultè committitur, ab alijs fratribus, qui eius culpæ conscii sūt, hic qui deliquit frater secretè debet corrigi: quos si neglexerit audire, Patri monasterij debet indicari, vt & ipse fratrem secrete corrigat, quatenus culpa, quæ adhuc latens est (si forte secretius corrigi potuerit) non omnibus innotescat. Si autem negauerit, tunc testes adhibeantur, vt conuictus districtius iudicetur; & hoc est quod subditur.

Si autem negauerit (vsque) debebit emendatoriam subire vindictam.

QVi blandè castigatus non corrigitur, necesse est, vt acrius corrigatur: cum dolore, enim abscindenda sunt, quæ leuiter sanari non possunt. Qui autem admonitus secreto de peccato corrigi negligit: publicè arguendus est, vt vulnus quod occultè sanari nescit, manifestè valeat emendari. Manifesta autem peccata non sunt occulta ratione purganda. Palam enim arguendi sunt, qui palam peccāt, vt aperta obiurgatione ij, qui eos imitando deliquerunt; corrigantur. Is ergo, qui secretò corrigi noluit, publicè conuictus debet emendatoriam subire vindictam.

Quam si ferre recusauerit (vsque) plurimos perdat.

MElius est enim pro multorū saluatione condemnetur vnus, quàm per vnius exemplum plurimi periclitentur Hinc Dominus ait in Euangelio, Si oculus tuus scandalizauerit te, erue eum, & proijce abs te

Expedit enim tibi, vt vnum membrorum tuorum pereat, quàm totum corpus tuum mittatur in gehennam. Et si dextra manus tua scādalizauerit te, abscinde eam, & proijce abs te. Per dexteram manum possumus intelligere aliquem nostrum necessarium amicum. Qui prouidet in causis, oculus noster est. qui ministrat in necessarijs, manus nostra est: Qui si etiam prouidet in spiritualibus, noster est dexter oculus, aut dextera manus. Talis, & tam necessarius, si cæteros in Dei seruitio scandalizauerit, de corpore, idest de societate est abscindēdus, Melius est enim vnius solatium perdere, quàm per vnum totum corpus perire.

Et hoc quod dixi de oculo non figendo (vsque) & odio vitiorum.

HInc idem Beatus doctor alibi dicit. Sic diligendi sunt homines, vt non diligantur eorum errores: aliud est enim amasse quòd facti sunt, aliud vero odisse quod faciunt, sunt nonnulli, qui aliorum redarguunt culpas, non tam ex charitate, quàm ex odij amaritudine: non tam, vt eos corrigi velint, quàm vt odiū quod in corde gestant, exercere valeant, & hoc non est secundum Deum. Magis autem ad vindictam pertinet, quàm ad disciplinam. Caueant ergo vt neminem cum ira, & indignatione, sed potius cum dulcedine, & charitate redarguant. Et si aliquando, culpa exigente, sonat in voce asperitas, semper tamen maneat in mente lenitas. Iuxta quod Apostolus præcipit dicens. Vos, qui spirituales estis, instruite huiusmodi in spiritu lenitatis. Bene autem subiungit: Considerans temetipsum, ne & tu tenteris. Attende enim teipsum, qui alium reprehendis, quia peccator existis, & fragilis, ne grauiter tenteris, si quem reprehendere conaris, indignando potius, quàm compatiendo. Fiat ergo cum dilectione hominum, & odio vitiorum: ita vt amor seruetur in corde erga hominem, & odium aduersus vitium; quia districtio debetur vitijs, compassio vero naturæ. Sequitur.

Quicunque autem in tantum progressus fuerit malum (vsque) & Oretur pro eo.

IDeo progressum esse in malum magnum dicit fratrem, qui occultè aliquid recipit; quia aliquid occultare est ordinem infringere. Malū magnū incurrit, qui Ordinis sui præuaricator existit. Nisi Propheta sanctus magnum malum esse sciret, quod Giezi discipulus suus à Naaman Syro munus occultum accepisset, nequaquam eum tam terribiliter passione lepræ percuteret. Exemplo itaque suo nos docuit, graui correctione dignum esse, qui co nmitteret simile peccatum. Tamen si hoc vltro confiteatur, parcendum est ei, & orandum pro eo: nam culpa leuior efficitur,

citur, quæ confessione voluntaria humiliter aperitur. Vnde Dauid dicit, Dixi confitebor, & remisisti iniquitatem peccati mei.

Si autem deprehenditur, & conuincitur, secundum arbitrium Presbyteri, vel Præpositi grauius emendetur.

QVia si grauior est culpa, grauior cōpetit disciplina. Grauiter quippe, & mortaliter offendit, qui malum, quod agit, etiam abscondit. De occultis litteris, & munusculis Beatus Hieronymus ita scribit, Occultas literas, & crebra munuscula sanctus amor non habet: quisquis talibus delectatur, magna vanitate seducitur; & quo plus delectatur infimis, eo amplius eijcitur à supernis. Ex huiusmodi autem mala grauia solent generari. Sed qui perfecte vitia cauere desiderat: non solum studet, vt ea, quæ pro se sunt, caueat, sed etiam illa refugiat, vnde tantum etiam vel praua actio, vel mala opinio procedere possit. Nos vero, quos oportet bene viuere, & bonum exemplum alijs demonstrare, non conuenit talia agere, vnde quis possit vel malam suspicionem habere.

De custodia rerum communium. Cap. VIII.

VEstes vestras in vnum habeatis (vsque) ne à tinea lædantur.

QVod vestes præcipit reponi sub vno custode, vel pluribus, duæ videntur causæ. Prima videlicet, vt ne per incuriam neglectæ à tineis corrumpantur. Secūda, ne frater hanc ipsam vestem, quam habet, in propriam se habere crederet, si in proprio loco sibi reponere liceret. Huic autem sententiæ videntur verba concordare, quæ sequentur. Ait enim.

Et, si fieri potest, ad vos non pertineat (vsque) prout cuique opus est non negetur.

IDeo ait, si fieri potest, vt si cui videatur difficile, liceat ipsum quod deposuerat, vestimentum suscipere. Ad maiorem enim perfectionem pertineret, si ad tantum contemptum sui quis peruenisset, vt eo solummodo, quod opus est corpori, contentus esset: iuxta quod ait Apostolus, Habentes victum & vestitum his contenti esse debemus. Non determinat quantum, vel quale, sed tantum ea notat, quæ sufficiant naturæ. nam in imperfectis plus semper voluptas appetit, quam necessitas sicut autem ait beatus Augustinus, Humana natura modico contenta est, sed consuetudo multa addidit, voluntas atque voluptas plura copulauit. Si quis deum perfecte diligeret, si carnalibus desiderijs omnino

renun-

renunciare,multa resecaret superflua,quæ modo tenet quasi necessaria. Discamus ergo Deum toto corde diligere,quatenus per ipsius amorem studeamus & contenti esse necessarijs, & superflua resecare: vt dum quod opus est vnicuique non negatur, vltra quod opus est à nemine requiratur.Charitas non quęrit quæ sua sunt,charitas communia anteponit,charitas facit esse abiectum in domo Dei.Hanc si quisquam perfectè possidebit, etiam ex eo,quod opus erit,sibimetipsi resecabit.

Si autem hinc inter vos contentiones, & murmura oriuntur (vsque) qui pro habitu corporis litigatis.

HAbitus cordisvestri sanctificatur per gratiam Dei, per inhabitationem Spiritus sancti, quando inest pax,charitas,bonitas, humilitas, patientia,concordia,mansuetudo, & alia huiusmodi. Hæ sunt nostræ interiores diuitiæ,scilicet, boni mores,& virtutes. Sed si incipimus inter nos contendere,murmurare,& litigare,statim ab his spiritualibus bonis vacui remanemus; Virtutes enim cum vitijs remanere non possunt:Nam fermentum modicum,totam massam corrumpit. Hinc se debet quisque probare, & sollicitè pensare,quantum illi intus desit: & quàm magnum damnum incurrit,qui pro rebus transeũtibus,hoc, vnde debet esse beatus, perdit.Valde ergo nobis cauendæ sunt lites,& contentiones,quia hæc sunt opera carnis:& sicut ait Apostolus. Qui talia agunt regnum Dei non consequentur.Ideo nos admonet in alio loco, dicens.Nihil per contentiones, aut inanem gloriam,superiores sibi inuicem arbitrantes: non ea,quæ sua sunt,singuli cogitantes, sed ea,quæ alterius. Plurimum enim valent hæc duo ad remouendas lites, & generandam concordiam,cum quis se inferiorem omnibus iudicat,& ea, quæ sunt alterius,magis quàm sua propria pensat. In his enim duobus humilitas & charitas commendatur,quæ non solum non discordare solent, sed etiam discordantes ad concordiam reducere. Et quia hæc quæ dicta sunt, ad perfectiores pertinet: propter minus perfectos temperant sententiam, cum subiungit.

Tamen si vestra toleratur infirmitas (vsque) habete quod ponitis.

VT videlicet,dum in communi loco reponitur, hoc ipsum, quod in proprium vsum suscipitur, non proprium esse, sed commune credamus, ita sane vt nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in vnum fiant maiori studio, & frequentiori alacritate, quam si vobis singuli propria faceretis. Et inde Apostolicam sententiam apponit, & exponit, dicens.

Chari-

Charitas enim de qua ſcriptum eſt. Quod non quærit quæ ſua ſunt: ſic intelligitur, quia communia proprijs, non propria communibus anteponit,

HAec eſt cauſa, quare nullus ſibi operetur, ſed in communi fiant maiori ſtudio, & frequentiori alacritate, quàm ſi eſſent propria. Hæc cauſa (inquam) quia charitas non quærit quæ ſua ſunt, ſed communia proprijs anteponit. Si charitas Chriſti non quærit quæ ſua ſunt, nullus noſtrum debet operari ſibi. Et ſi Chriſti charitas communia proprijs anteponit, ergo maiori ſtudio, & frequentiori alacritate debemus agere omnia, quàm ſi eſſent propria. Maior eſt enim fructus charitatis, quàm proprietatis: nam quod oculus non vidit, nec auris audiuit, hoc præparauit Deus diligentibus ſe.

Et ideo quanto amplius rem communem curaueritis &c. (vſque) ſupereminеat, quæ permanet charitas.

TRanſitura quippe neceſſitas vtitur temporalibus rebus, & temporalibus ſtudijs, in quibus debet ſemper charitas eminere, quia nullus poteſt placere Deo ſine charitate. In cunctis ergo quæ agimus, neceſſe eſt, vt ſemper emineat charitas: quia ipſa eſt mater virtutum: ipſa eſt radix omnium bonorum. Hæc eſt via ſublimior, qua tenditur ad cœlum, de qua Paulus Apoſtolus ait. Adhuc excellentiorem vobis viã demonſtro. Multum proficit in hac charitate, qui pro amore Dei cuncta, quæ huius mundi ſunt, deſpicit: nihil ſibi retinere appetit: quicquid habet, in commune diuidit. Verè per excelſam viam graditur, qui calcatis terrenis mente, & deſiderio, ad cœleſtia ſubleuatur. Charitas in amore Dei conſtat, & proximi. Amor autem Dei tribus modis exprimitur: vt nihil remaneat in homine, quod non diuinæ dilectioni ſubdatur: Nam Deum præcipimur diligere ex toto corde, videlicet, vt omnes cogitationes noſtras referamus ad Deum. Ex tota mente, vt omnem rationem, qua intelligimus, & diſcernimus, habeamus in ipſum. Ex tota anima, vt omnes affectiones animæ dirigamus ad Deum. In dilectione proximi duo ſeruanda ſunt, vt quod tibi non vis fieri, alijs ne feceris. Et quæ vultis, vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Ex hac gemina virtute dilectionis in proximum, omnes virtutes oriuntur, quibus & vtiliter quæ ſunt appetenda cupimus, & quæ vitanda ſunt, vitamus. Ex his duobus articulis congruè diligitur proximus: dum, & beneficijs fouetur, & nulla malitia læditur.

In om-

In omnibus ergo, quibus vtitur transitoria necessitas, debet supereminere charitas.

QVia quicquid agimus, aut loquimur, ad Dei charitatem debet respicere, aut proximi: vt in omni nostra conuersatione nostræ intentionis summa versetur semper in charitate. In his autem duobus præceptis tota lex pendet, & Prophetæ.

Consequens ergo est &c. (vsque) cui necesse fuerit præbeatur.

IN communi enim vita nihil licet occultè recipere, vel recipi, nihil proprium retineri: sed si quid alicui datur, reddendum est Præposito, vt cui necesse fuerit præbeatur de proprijs. Sic extinguitur auaritia, sic superfluitas resecatur, sic nutritur charitas, & paupertas sancta custoditur: quia dum non licet terrena retinere, cogitur animus cœlestia cogitare. Sed sunt quidam, qui grauiter conturbantur, cum ea, quæ ab alijs suscipiunt, eis non permittuntur retineri. Amant munuscula. delectantur in proprijs, & sæpe ex paruis, & vilibus rebus tanto inardescunt desiderio, vt earum occasionibus concordiam fratrum soleant conturbare: quod persuasione diabolica fieri dubium non est. Callidus enim hostis omnium mores nouit, & qualitates, atque eorum affectus discernit, & in eo vnumquemque tentat, in quo se magis præualere cognoscit. Nec curat, vtrum ex magno, vel ex paruo decipiat, tantum vt charitatem fratris corrumpere valeat. Debemus contra hostem callidum cauti, & vigilantes esse, atq; eius laqueos in omni rerum materia præcauere: & omnia terrena, quibus decipere potest, animi virtute calcare: vt possimus cantare cum Propheta. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Sed quia quidam in hoc capiuntur, ideo subiunctum est.

Quod si aliquis rem sibi collatam celauerit furti iudicio condemnetur.

APostolus dicit. Fures & latrones regnum Dei non possidebunt. Furtum enim criminale peccatum est, sicut scriptum est. Non adulterabis: non furtum facies: non falsum testimonium dices, &c. Quia ergo inter criminalia mala deputatur iuxta canonum sententiam, sic iudicare debet quisq; de furto, quomodo de adulterio, quomodo de homicidio, quomodo de falso testimonio. Frater, qui rem sibi collatam celauerit. Iudæ traditoris locum tenet in Ecclesia sancta, qui fur erat, & latro, & loculos habens, & ea quæ mittebantur Domino asportabat, & abscondebat: qui tanto cupiditatis, & auaritiæ vitio exarsit,

vt Do-

vt Dominũ ſuum, ſicut Diabolus in cor miſerat, venderet,& traderet. Sed appetendo lucrum inuenit mortem: ſicut ſcriptum eſt. Dum ſitit lucrum, peruenit ad laqueum. Tales ſunt fructus auaritiæ. Caueant ergo fratres, ne lucra appetant; ne quamlibet rem abſcondant: ne dum, ſuadente diabolo, tam deteſtabilem perpetrant culpam, iuſto omnipotentis Dei iudicio, mortis, & damnationis perpetuæ incurrant pœnam.

De munditia veſtium, & corporum. Cap. IX.

INdumenta veſtra, ſecundum arbitrium Præpoſiti lauentur &c. (vſque) nimius appetitus.

QVare veſtimenta lauari, ſecundum arbitrium præpoſiti iuſſerit, ipſe idem cauſam exponit: ne videlicet frater ſordes in animo contrahat, ſi vltra modum veſtes mundas habere concupiſcit: tanto enim quiſque polluitur intus, quanto ad inanem gloriam foris mundatur. Curare ergo debent Prælati, ne per nitorem veſtium delinquant ſubiecti: non enim nitor veſtium, ſed morum honeſtas ornat clericum. Vnde Apoſtolus nos admonet dicens. Nolite conformari huic ſeculo, ſed reformamini in nouitate ſenſus veſtri. Nam, qui formam huius ſeculi appetunt, formam interioris hominis non requirunt. Et quanto exterior pulchritudo diligitur, tanto interior minus curatur. Hæc eſt autem vera, & ſpiritualis munditia, quam requirit in nobis Deus, dicens. Lauamini, mundi eſtote, auferte malum cogitationum veſtrarum ab oculis meis. Non enim ait. Beati mundo corpore, ſed beati mundo corde, quoniam ipſi Deum videbunt: & ne quis putaret curam carnis ſimiliter eſſe reſecandam, adiungit.

Lauacrum etiam corporis, cum infirmitatis cogit neceſſitas, minimè denegetur &c. (vſque) ſuæ cupiditati non obediatur.

HAec ſententia verbis Apoſtolicis videtur concordare; quæ carnis curam fieri prohibet in deſiderijs, non in neceſſitate. Multum enim intereſt inter neceſſitatem, & cupiditatem: nam quod ex neceſſitate eſt, vtile eſt: quod autem ex cupiditate, vitium eſt. Sunt autem quidam, qui dicunt religioni non competere corporalem medicinam: ſed ſi diligenter attenderent, quia hoc, quod manducamus, & bibimus, quod veſtibus operimur, & terrenis rebus ad neceſſitatem vtimur, corporis medicina eſt, mutarent ſententiam.

Fiat

Fiat de consilio medicinæ sine murmure.

ET bene ait, vt nolens in necessitate cogatur: & volens ex cupiditate reprimatur: quia necessitati, non cupiditati, obediendum est. Nam aliquando, etiam si noceat, prodesse creditur, quod delectat. Ecce quare homo suæ cupiditati obedire non debet: quia sæpe sic ipse sua cupiditate decipitur, vt credat id sibi prodesse quod nocet. Sic fallit homines mala cupiditas: sic simulat bonum esse quod malum, & perniciosum est. Ecce quare adeo damnant cupiditatem sacræ scripturæ, & carnalem delectationem, quia ad mortem trahunt homines, dum ipsi nesciunt. Aliquando, etiam si noceat, prodesse creditur quod delectat. Si, iuxta Apostoli vocem, oportet nos abstinere à carnalibus desiderijs, quæ militant aduersus animam: quia caro quidem concupiscit aduersus spiritum, sed per disciplinam spiritus reprimenda est concupiscentia carnis. Sed sunt quidam, qui rigorem spiritus, alij qui molliciem carnis supra modum sectantur: illi dum spiritualiter viuere appetunt, aliquando cum vitijs, & carnem extinguunt. Sed sciendum est, quia virtus si modum non habeat, in vitium vertitur. Illi vero, qui carnaliter volunt viuere, cum cura carnis student & propria desideria nutrire. Ponendus est vtrisque modus, & cogendi sunt illi facere, quod faciendum est pro salute: hi vero reprimendi sunt; ne faciant quod carnaliter concupiscunt. Salus quidem corporis ad seruiendum Deo seruanda est, cupiditas vero carnis extinguenda est. Et quia de manifesta infirmitate locutus est, de latenti dolore subiungit, dices.

Denique si latens est dolor &c: (vsque) sine dubitatione credatur.

IVre enim credendus est, quem boni mores, & conuersatio sancta famulum Dei esse commendant: non enim ex ore loquentium cognoscitur veritas, aut falsitas, sed à fructibus eorum cognoscetis eos, dicit Dominus. Non sunt fallaces, non sunt duplices, non sunt ex illis, qui in corde & ore locuti sunt falsa. Famuli Dei quales sunt in corde, tales sunt in ore. Bona vita fidem dat verbis: mala vita ipsam veritatem facit esse ambiguam. Sine dubitatione ergo credatur eis, qui sine dubitatione sunt boni. Alio modo. Si latens est dolor, sine dubitatione credatur. Famulus enim Dei timet Deum offendere, non solum in opere, sed etiam in sermone. Tales nos exhibere debemus, vt quicquid dixerimus, sine dubitatione credatur. Vita debet commendare sermonem, & opera bona testimonium perhibere veritati, sicut Saluator noster de se dicit. Si mihi non creditis, vel operibus credite. Opera, inquit, quæ facio, ipsa testimonium perhibent de me. Multi enim sunt, quibus non creditur,

ditur, etiam si verum dicant: quia enim mali sunt, aut in suspicione habentur, ne mali sint. Si vita sine suspicione ceperit esse bona, mox verba nostra sine dubitatione credentur esse vera. Quanto quisque minus bonus est, tanto minus ei creditur: quanto ceperit esse religiosior, tanto verbis eius maior fides præstatur. Et quia infirmitatis necessitas aliquando appetit ea, quæ sibi ipsi sunt contraria, ideo adiungit.

Sed tamen vtrum sanando illi dolori, quod delectat, expediat, si non est certum, medicus consulatur.

CRedendum est eorum verbis, nec tamen statim acquiescendum est eorum desiderijs: nam & famulos Dei illicita tentant desideria: ergo, si non est certum, medicus consulatur. Quæratur ille, qui de incerto faciat certum. Nec mirum si medicorum consilia quærimus, cum Apostolum Paulum consilio medicinæ vsum fuisse legamus. Nam per epistolam discipulo suo Timotheo præcepit dicens. Modico vino vtere propter stomacum, & freqentes tuas infirmitates. A rigore ergo abstinentiæ discretus magister discipulum temperat, ne scilicet frequentibus passionibus fractus, bono prædicationis elanguescat. Bonum quippe erat, vt discipulus ex infirmitate patientiæ fructum redderet; sed vtilius esse prouidebat Apostolus, si vsu medicinæ aliquantulum conualescens, animas Deo lucrifaceret: ex diuersis autem bonis vtiliora eligenda sunt. Hac autẽ auctoritate fulti, ad hoc medicinam corporalem quærere debemus, vt inde maiorem fructum domino referamus.

Nec eant ad balnea &c. (vsque) ire debet.

PRouideamus bona, ait Apostolus, non tantum coram Deo, sed etiã corã omnibus hominibus. Propter nos conscentia bona sufficit nobis, propter alios fama nostra non pollui, sed pollere debet in nobis. Qui fidens conscientiæ suæ negligit famam suam, crudelis est, maxime in hoc loco positus, de quo dicit Apostolus scribens ad discipulum suum, Circa omnes teipsum bonorum operum præbe exemplum. Rursus alibi dicit. Spectaculum facti sumus mundo, & angelis, & hominibus. Qui nos amant quærunt quid in nobis laudent: qui vero nos oderunt, detrahunt nobis. Nos autem in vtroque medio constituti, adiuuante domino nostro Iesu Christo, & vitam nostram, & famam nostram sic custodire debemus, vt non erubescant de detractoribus laudatores. Simul ergo ire debent duo vel tres, & propter solatium, & propter bonæ famæ testimonium. Vnde Salomon ait. Væ soli, quia si ceciderit, non habet sublevantem: sed si fuerint duo, fouebuntur mutuo. Bene autem ait, cum quibus Præpositus iusserit, ire debet, scilicet, vt a Prælato prouideatur

ſecuritas perſonæ, & à ſubdito ſeruetur virtus obedientiæ.

Aegrotantium cura, ſiue poſt ægritudinem reficiendorum, ſiue aliqua imbecillitate, etiam ſine febribus laborantium, alicui vni debet iniungi, vt ipſe de cellario petat, quod cuique opus eſſe proſpexerit.

ELigendus eſt frater timens Deum, qui circa infirmos curam maximã gerat. Et, quod opus eis fuerit, miniſtrare eis ſtudeat, & eo ſtudio & affectu eis deſeruiat, ac ſi ipſi domino Ieſu Chriſto deſeruiret. Ipſe enim dicturus eſt in iudicio. Infirmus fui, & viſitaſtis me. Et iterũ Quod vni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis. Debet ergo fortiores imbecillitatem portare infirmorum; ſic enim diuina charitas adimpletur, teſte Apoſtolo, qui ait. Alter alterius onera portate, & ſic adimplebitis legem Chriſti. Lex Chriſti eſt dilectio: dilectionis officium eſt inuicẽ onera noſtra portare. Diuerſa vero tẽpora, & diuerſæ infirmitates faciũt; vt onera noſtra portemus inuicem. Nihil autem ſic probat amicum, quàm oneris amici portatio. Sed & ipſe infirmus, cui pro Dei amore ſeruitur, debet penſare, & ſummopere cauere, ne ſuperfluitate ſua, aut impatientia ſibi ſeruientem contriſtet. Studeat autem Deo gratias agere, ne infirmitas, quæ data eſt ei ad purgationem animæ, vertatur ad augmentum culpæ.

Siue autem qui veſtibus, ſiue qui codicibus præponuntur, ſine murmure ſeruiant fratribus ſuis.

TAles ſe exhibeant, & charitate fratribus ſuis deſeruiant, ne ipſi de miniſterio ſibi commiſſo peccent in murmure; nec alios per ſuam negligentiam faciant murmurare. Graue peccatum eſt murmuratio, teſtãte Gregorio, qui ait. Regnum cœlorum nullus, qui murmurat, accipit: nullus, qui accipit, murmurare poterit. Et Salomon. Præcordia fatui, ſicut rota carri, fœnum portat, & murmurat. Tales ergo ſunt multi fratres in congregatione, qui carris ſubditi non ceſſant à murmuratione. Apoſtolus. Neque murmuraueritis, ſicut quidam eorũ murmurauerunt, & à ſerpẽtibus perierunt. Quare à ſerpentibus, niſi quia ſerpẽs venenoſus eſt? & omnis, qui murmurat, venenũ diaboli habet ĩ lingua. Iacobus. Lingua inquietum malum, plenũ veneno mortifero. Cauẽdum eſt ergo nobis à murmure, ne mortifero, & diabolico pereamus veneno.

Codices certa hora ſingulis diebus petantur: extra horam, qui petierit, non accipiat,

SVperius præcepit inſtare orationibus temporibus conſtitutis. Tempora ergo ſunt diſtinguenda, quibus debemus orare, & quibus debemus

bemus legere. De opere quoque alibi admonet, vt nullus sibi aliquid operetur, sed omnia opera vestra in vnū fiant. Hæc tria commendat nobis regula, quæ animæ nostræ valde sūt necessaria, scilicet orationē, lectionem, operationē. Nā oratione mūdamur, lectione instruimur; operatione beatificamur, sicut Spiritus sanctus dicit in Psalmo. Labores manuū tuarum quia manducabis, beatus es, & bene tibi erit. Quod autem dicit, vt Codices singulis diebus petantur, frequentia legendi commendatur. Frequenter debet legere seruus Dei: valde enim est vtilis diuina lectio: Nam per lectionem discimus quid cauere, quid agere; quò tendere debeamus. Hinc psal. ait. Lucerna pedibus meis verbum tuum. Per lectionem, sensus & intellectus augentur. Lectio, oratio, & operatio ad contemplatiuam vitam instruūt nos, & actiuam. Ideo in Psalmo. Beatus vir, scribitur, qui in lege domini meditatur die ac nocte. Hæc sūt arma, videlicet oratio, lectio, & operatio, quibus diabolus expugnatur: hæc sunt instrumenta, quibus æterna beatitudo acquiritur: his armis vitia comprimuntur: his alimentis virtutes nutriuntur. Sed & si à lectione cessatur, debet manuum operatio subsequi, quia ociositas inimica est animæ: & antiquus hostis, quē à lectione, siue ab oratione vacantem inuenerit, facile ad vitia rapit. Per vsum nāque lectionis, discetis qualiter & vos viuatis, & alios doceatis. Per manuū operationem, & corporis macerationem, & vitijs alimenta negabitis, & vestris necessitatibus subuenietis, & habebitis vnde necessitatem patientibus aliquid porrigatis.

Vestimenta verò, & calceamenta, quando fuerint indigentibus necessaria, dare non differant, sub quorum custodia sunt, quæ poscuntur.

HOc est, quod superius dictum est, vt sine murmure seruiant fratribus suis. Ne quando differunt necessaria dare, faciant fratres murmurare, & fiant occasio peccati. Studeāt ergo seruire fratribus suis propter Deum, necessaria congruis temporibus ministrare: & hoc faciant sine murmure, sine tristitia, sine dilatione, cum gaudio & hilaritate, quia hilarem datorem diligit Deus: vt omne quod opus est eis, secundū modum congregationis, & possibilitatem loci, habeant: & eis, qui seruiunt, fiat maior exinde merces à Domino. In indumentis vero, & calceamentis clericorum, congruus seruādus est modus, ne pretiosa, vel nitida sint supra modum, aut nimis abiecta, & vilia, nec habentia conpositionem plusquam decet, nec incompositionem vltra quàm oportet. Talia ergo sint, vt religionem simul commendent, & honestatem. Caueant ergo fratres, quibus necessaria ministrantur, ne quid expetant importunè, aut quod non deceat eorum religionem: nam quicquid superfluum ha-

bent,mortiferum est illis. Perpendant ergo, quoniam ea, quæ expendunt, oblationes sunt fidelium, pro redemptione peccatorum. Et ideo non glorientur talibus vti, sed magis timeant, quod in veteri testamento de sacerdotibus dictum est. Iniquitatem populi eos debere portare. Et ideo cum magno timore solliciti sint super eos, quorum donis participant, quia magnum est periculum. Salubrius est autem pauperibus Christi (sicut iam prædictum est) semper minus egere, quàm plus habere. Nam vnde pauperes erimus, nisi penuriam propter Deum æquanimiter portemus? Quantum ergo meminimus nos illicita cõmisisse, tantum oportet à licitis abstinere. Per angustam enim portam intrare debemus, vt ad latitudinem cœlestium gaudiorum pertingere valeamus. Nam quanto arctiorem vitam hic agimus, tanto maiorem gloriam possidebimus in cœlo.

Lites aut nullas habeatis, aut quàm celebrrimè finiatis, ne ira crescat in odium, &c. (vsque) qui odit fratrem suum homicida est.

SIc paulatim sæpe crescunt vitia, cum ab ocioso verbo linguam restringere nolumus, ad noxia dilabimur: inde aliquando ad murmura, & detractiones decidimus, plerunque etiam vsque ad lites & contentiones, inde ad iram & odium: & iuxta Salomonis vocem, dum negligimus corrigere minima, prolabimur ad maiora. Dum ergo vitium ex vitio oritur, iniquitas prolongatur. Hinc Propheta ait. Veh, qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Et psalmus. Prolongauerunt iniquitatem suam, Dominus iustus concidet ceruices peccatorum. Primum est ergo omninò cauendum peccatum: melius est enim præcauere, quàm emendare. Quod si per fragilitatem peccare contigerit, facile culpa corrigitur, quæ cito cognoscitur. Hinc est quod Dominus de muliere ad serpentem dicit. Ipsa conteret caput tuum. Caput serpentis conteritur, quando peccatum ibi corrigitur, vbi nascitur. Debet ergo quisque esse sollicitus, vt mox ibi se studeat emendare, vbi se nouerit deliquisse. Quantum interest inter festucam, & trabem, tantum interest inter iram & odium. Odium enim est inueterata ira, quæ quasi ex vetustate tantum accepit, vt merito trabes appellaretur. Fieri enim potest, vt si irasceris homini, velis etiam corrigi: si autem oderis, non potes eũ velle corrigere. Per iram, mẽtis oculus turbatur: per odium etiam extinguitur. Vnde Apostolus. Qui odit fratrem suũ, in tenebris est. Nulli irascenti videtur ira sua iniusta. Vnde de omni indignatione cito redeundum est ad mansuetudinis lenitatem. Nam pertinax motus facilè in eius odium transit, cui non celeriter ignoscitur. Vnde subditur.

De venia postulanda, & offensa remittenda. Cap. X.

QVicunque conuitio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu aliquem læserit, meminerit satisfactione quàm citius curare quod fecit, & ille qui læsus est, sine disceptatione dimittere.

GRauiter offendit, qui conuitio, vel maledicto aliquem lædit. Apostolus ait. Maledici regnum Dei non possidebunt. Et Dominus in Euangelio. Qui dixerit fratri suo fatue, reus erit gehennæ ignis. Debet ergo, sicut grauiter deliquit, grauiter pœnitere: atque ab eo quem læsit, toto corde, tota humilitate veniam postulare. Et ille qui læsus est, sine disceptatione dimittere. Isidorus. Qui fratrem suum tardius reconciliat, Deum sibi tardius placat. Frustra enim sibi Deum reconciliari, atque propitiari quærit, qui cito placare proximum negligit. Sed sunt quidam, qui de suis meritis confidentes, pigre in se delinquentibus veniam præstant: sed nihil proficit esse illæsum à culpa, qui non est paratus ad veniam: dum potius hæc magna sit culpa, quando tardius laxantur fraterna delicta. Veritate testante didicimus: quia seruus qui decem millia talenta debebat, cum pœnitentiam ageret, absolutionem debiti à Domino accepit: sed quia conseruo suo centum denarios sibi debenti, debitum non dimisit, & hoc iussus est exigi, quod ei fuerat iam dimissum. Ex quibus verbis constat, quia, si hoc quod in nobis delinquitur, ex corde non dimittimus, & illud rursum exigitur quod nobis iam per pœnitentiam dimissum fuisse gaudebamus.

Si autem inuicem se læserint, inuicem sibi debita relaxare debebũt, &c. (vsque) tanto sanctiores habere debetis.

QVotidie dicimus in oratione Deo. Dimitte nobis debita nostra, sicut, & nos dimittimus debitoribus nostris. Quod si debitoribus nostris, idest, eis, qui in nos peccant, non dimittimus, cum dicimus Deo, Dimitte nobis debita nostra, sicut, & nos dimittimus, ipsa nostra, inculpamur oratione, & Deum aduersum nos ad iracundiam incitamus, & ipsi super nos inducimus maledictionem potius quàm benedictionem. Sicque fit, vt oratio, quæ debebat nobis esse salubris, sit noxia: & peccata nostra, quæ debuimus minuere, orando augeamus. De quotidianis autem, leuibus, breuibusque peccatis, sine quibus hæc vita non ducitur, quotidiana oratio fidelium satisfaciet: eorum est enim dicere. Pater noster qui es in cœlis, qui iam tali patri regenerati sunt ex aqua & Spiritu sancto. Delet omninò hæc oratio minima, quotidianaque peccata:

delet,& illa,quibus,& vita fidelium etiam ſceleratè geſta,ſed pœnitendo in melius mutata,diſcedunt. Sed quemadmodum veraciter dicitur. Dimitte nobis debita noſtra,quoniam non deſunt quæ dimittantur: ita veraciter dicatur,ſicut,& nos dimittimus debitoribus noſtris. Idem fiat quod dicitur; quia & ipſa eleemoſyna eſt veniam petenti homini ignoſcere.. Multa quidem genera ſunt eleemoſynarum, quæ cum facimus adiuuamur,vt dimittantur nobis peccata noſtra:ſed ea nihil eſt maius, quā ex corde dimittimus,quod in nos quiſque peccauit. Minus Magnū eſt erga eum beneuolum eſſe, ſiue etiam beneficium, qui tibi nihil mali fecerit:illud multo grandius,& magnificentiſſimæ bonitatis eſt,vt tuum quoque inimicum diligas, & ei,qui tibi malum vult, ſemper bonum velis: facias quoq; quod poſſis audire dicentem Ieſum. Diligite inimicos veſtros, benefacite ijs qui oderunt vos, & orate pro eis,qui vos perſequuntur. Sed perfectorum ſunt iſta, filiorum ſcilicet Dei, quo ſe debet omnis fidelis extendere,& humanum animum adhuc affectum, orando Deum, & ſecum agendo, lucrandoque perducere. Tamen quia hoc magnum bonum tantæ multitudinis non eſt, quantum nos credimus exaudiri,cum in oratione dicitur. Dimitte nobis debita noſtra ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris,proculdubio ſponſionis huius verba implentur,ſi homo,qui nondum ita proficit,vt etiam diligat inimicum, tamen quando rogatur ab homine,qui peccauit in eum, vt ei dimittat, dimittit ex corde:quia etiam ſibi roganti vtique vult dimitti cum orat, & dicit.Dimitte nobis,ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris,ideſt, ſic dimitte nobis rogantibus. Iam qui eum,in quem peccauit,hominem rogat,ſi peccato ſuo mouetur,vt roget, non eſt adeo deputandus inimicus,vt eum diligere ſit difficile,ſicut difficile erat,cum inimicitias exercebat. Quiſquis autem roganti,& peccata ſua pœnitenti ex corde non dimittit,nullo modo exiſtimet à Domino peccata ſua dimitti: quoniam mentiri veritas non poteſt,quæ ait.Si dimiſeritis hominibus peccata eorum, dimittet vobis,& pater veſter cœleſtis delicta veſtra.

Melius eſt autem, qui quamuis ſæpè tentetur ira, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat, cui ſe feciſſe agnoſcit iniuriam &c. (vſque) tardius inclinatur.

NOnnullos ira citius accendit, & facilius deſerit: nonnullos vero tardè commouet,ſed durius tenet:alij autem, quod nequius eſt, & citius iracundiæ flammas ſuſcipiunt,& tardius deponunt:nonnulli verò has, & tardius ſuſcipiunt, & citius amittunt: in quibus nimirum quatuor modis liquidò lector agnoſcit, quia ad tranquillitatis bonum vltimus plus quàm primus accedit, & in malo ſecundum tertius ſuperat.

Quanta

Quanta ſit ergo iracundiæ culpa penſemus, per quam dum mauſuetudo amittitur, ſimilitudo ſupernæ imaginis vitiatur: itaque ſapientia perditur, vt quid, quoue agendum ſit ordine, omninò neſciatur. Per iram iuſtitia relinquitur, ſicut, ſcriptum eſt. Ira viri iuſtitiam nō operatur. Per iram gratia vitæ ſocialis amittitur, ſicut ſcriptum eſt. Noli eſſe aſſiduus cum homine iracundo, ne forte diſcas ſemitas eius, & ſumas ſcandalum animæ tuæ. Nam qui ſe ex humana ratione non temperat, neceſſe eſt, vt beſtialiter ſolus viuat. Aliquando autem ira manus non exerit, ſed in maledictionis iacula linguam vertit. Nonnunquam verò dum accenſus animus conſueta locutione reſtringitur, per acceſſum temporis, à proximi dilectione ſeparatur, & acriores ſtimuli ad mentem veniunt, cauſæque, quæ grauius exaſperent, oriuntur: atque in irati oculo feſtuca in trabem vertitur, dum ira in odium per mutatur. Veremur ſæpe à proximis deſpici, dedignamur iniurias verbi tolerare: ſi contingat iurgium fortaſſe cum proximo, erubeſcimus priores ſatisfacere. Cor quidem carnale, dum huius vitæ gloriam quærit, humilitatem reſpuit: & plerunque ipſe homo qui iraſcitur, diſcordanti ſibi recōciliari appetit, ſed ire ad ſatisfaciendum prior erubeſcit. Penſemus ergo facta capitis noſtri, vt videamus quo nos iaciant noſtræ prauitatis errores. Ecce inter nos, & Deum, peccando, diſcordiam fecimus: & tamen ad nos Deus ſuos legatos prior miſit, vt nos ipſi qui peccauimus, ad pacē Dei reuocemur. Erubeſcat ergo humana ſuperbia, & confundatur quiſque, ſi non ſatisfaciat proximo, quando poſt culpam noſtram, vt ei reconciliari debeamus, & ipſe qui offenſús eſt, legatis interuenientibus, obſecrat Deus.

Qui autem non vult petere veniam, aut non ex animo petit, ſine cauſa eſt in monaſterio; etiam ſi inde non proÿciatur.

CVm Dominus tantum curæ reconciliationis noſtræ habeat, vt patiatur munera ſua derelinqui ante altare, & imperfecta manere, atque interrumpi minyſteria ſua, donec eas, & reſoluas iracundiam, & diſſūgas inimicitias cum fratre tuo: nec nos ipſum erubeſcimus, ſed dies multos patimur manere inimicitias, & trahimus ſicut funem longam diſcordiam. Non iracundos tantum, & malitiæ memores punit Deus: ſed, & eos qui iraſcentes, aut offenſos negligunt, atque contemnunt: quoniam quidem hi, qui paſſi videntur iniurias, neceſſariò dolēt, & iraſcuntur: qui vero fecerunt, nec doloris aliquid, nec iracundiæ gerunt. Ob hoc ergo hunc, qui ab iracūdia liber eſt, adducit ad illum, qui in dolore eſt, & liber non eſt: oſtendens, quia criminis huius noxa penes hunc magis eſt, quoniam cauſam peccati dedit. Sed nec ſic quidem emendamur: perſiſtimus enim pro rebus nullis contriſtare fratres noſtros, &,

quaſi nil mali fecerimus; de ſatisfactione negligimus, & obliuioni tradimus culpam, atque in longum tempus protrahi patimur: ignorantes, quod tanto largior nobis erit pœna, quanto largior diſcordia. Vbi enim amicitia permanet, nihil facile recipitur, nihil facile creditur, quod diſſidium poſſit operari: ſi vero ſemel inimicitiæ occupauerint, omnia, quæ fiunt, quæ dicuntur, quæ audiuntur, ita accipiuntur, ita negliguntur, vt ad maiores & longiores proficiant inimicitias: ſi quid autem mali, hoc ſolum creditur, & confirmatur. Iubet ergo Dominus relinqui donum ante altare, & prius reconciliari fratri: vt ex hoc diſcamus, quia ſi nec illo in tempore, quo ad myniſterium Dei iubemur accedere, reconciliationem diſſimulari, ac differri patitur Deus: quanto magis curari hæc in alijs temporibus? Si forte accidat iraſci, mandatur, vt ſub die aut iracundiam noſtram, vel inimicitias noſtras finiamus, in hoc conſtringimur præcepto, quo ait. Sol non occidat ſuper iracundiam veſtram. Nos è cōtra, nec hoc contenti ſumus, vt iracundiam vltra Solis terminum producamus: ſed & inſidias inuicem inſtruimus, ſiue rebus, ſiue verbis ſupplātare cupientes proximos, mordentes inuicem, & comedentes: quod vtique aperta inſania eſt. Quid enim aliud faciunt inſani, & dœmone repleti, niſi membra ſua morſibus dilaniant? Fruſtra eſt ergo in monaſterio, qui diſcordat cum fratre ſuo: quia nec Deum placat ſacrificijs, nec proficere valet operibus bonis.

Proinde vobis à verbis durioribus parcite.

SAlomon. Reſponſio mollis frangit iram: ſermo durus excitat furorem. Itemque. Dulce verbum inimicos mitigat, & amicos multiplicat. Et Paulus. Vos qui ſpirituales eſtis, inſtruite huiuſmodi in ſpiritu lenitatis. Caueant ergo viri ſancti à verbis duris.

Quæ ſi emiſſa fuerint ex ore veſtro (vſque) facta ſunt vulnera.

PRimum quidem ſummopere caueamus, ne duris verbis aliquem conturbemus. Quod ſi aliquando peccamus ex fragilitate, oportet continuò ad ſatisfactionem venire: & contra ſermonem durum proferre dulcem, atque placabilem, vt vuluns commotionis ſanet medicina humilis confeſſionis. Sed, ſicut prædiximus, melius eſt ante cauere vitium, quàm poſtea emendare commiſſum. Ideo ſeruus Dei debet ſemper ponere cuſtodiam ori ſuo, vt non delinquat in lingua ſua: & tunc maxime, quando aduerſus eum conſiſtit peccator, videlicet aliquis calumnioſus, ac iniurioſus, ſicut ſcriptum eſt. Sunt multi ſuperbi, & inuidi, qui non ceſſant irritare famulos Dei. Ergo, ſi eſt tibi intellectus,

reſpon-

respondc proximo tuo: ſin autem, ſit manus tua ſuper os tuum, ne capiaris verbo indiſciplinato, & confundaris.

Quando autem neceſſitas diſciplinæ in moribus coercendis dicere vos dura verba compellit, &c. (vſque) regendi frangatur authoritas.

PLerumque hoc magis doctoribus contingit, vt dum coacta correctione feruent, modum correctionis exaggerent:& lingua aliquid, quod non debet, dicat, quia mentem dilectio, quantum debet, non inflammat. Vnde per Moyſen Dominus præcepit dicens. Si quis abierit cum amico ſuo ſimpliciter in ſyluam ad cędenda ligna, & in ſucciſione lignorum ſecuris fugerit manum, ferrumque lapſum de manubrio amicum eius percuſſerit, & occiderit: hic ad vnam ſupradictarum vrbiũ fugiet, & viuet: ne forte proximus eius, cuius eſt effuſus ſanguis, doloris ſtimulo proſequatur, & apprehendat eum, & percutiat animam eius. Ad ſyluam quippe cum amico imus, quoties cum quolibet proximo ad intuenda delicta noſtra conuertimur: & ſimiliter, cum delinquentium vitia pia intentione reſecamus. Sed ſecuris manum fugit, cum ſeſe increpatio, pluſquam neceſſe eſt, in aſperitatem protrahit: ferrumque de manubrio proſilit, cum de correctione ſermo durior excidit, & amicum percutiens occidit: quia auditorem ſuum prolata contumelia ſpiritu dilectionis interficit. Correcti namque mens ad odium proruit, ſi hunc immoderata increpatio, pluſquam debuit, afficit. Sic is, qui incautè lingua percutit, & proximum extinguit, ad tres neceſſe eſt vrbes fugiat, vt in vna earum defenſus viuat. Quia, ſi ad pœnitentiæ lamenta conuerſus, in vnitate Sacramenti ſub ſpe, fide, & charitate abſconditur, reus perpetrati homicidij non tenetur: eumque extincti proximus cum inuenerit, non occidit: quia & cum iuſtus iudex, qui ſeſe pro nobis per naturæ ſuæ conſortium coniunxit, ab eo proculdubio vindictam de culpæ reatu non expetit, quem ſub eius venia fides, ſpes, & charitas abſcondit. Ideo ſubiungitur.

Sed tamen petenda eſt venia ab omnium Domino, qui nouit eos, quos plus iuſto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis.

ALiquando exceditur modus zelo malitiæ, aliquando zelo iuſtitiæ, plerumque ex ſtudio per deliberatam locutionem, plerumque per exceſſum locutionis. Dominus vero non tam attendit ſermonem, quàm intentionem. Citius vero culpa dimittitur, quæ nequaquam malitiæ ſtudio perpetratur.

Non autem carnalis, sed spiritualis inter vos debet esse dilectio.

SVnt nonnulli, qui diligunt proximos, sed per affectum cognationis, & carnis: quibus tamen in hac dilectione sacra eloquia non contradicunt. Sed aliud est, quod sponte impenditur naturæ, aliud quod ex præceptis dominicis ex charitate debetur obedientiæ. Hi nimirum & proximum diligunt, & tamen illa sublimia dilectionis præmia non assequuntur, quia amorem suum non spiritualiter, sed carnaliter impendunt. Omnipotentis Dei esse discipulos, sola custodia charitatis probat. Vnde ipse ait. In hoc cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad inuicem. Quæ dilectio, si cor nostrum, veraciter replet, duobus modis ostendi solet: si amicos, in Deo, & inimicos diligimus propter Deum. Sæpe in dilectionis imagine erga inimicum animus fallitur, seque illum diligere falso arbitratur. Sed tunc inimici dilectio veraciter custoditur, cum nec de profectu tristamur, nec de ruina illius lætamur. A duobus quidem præceptis incipit charitas, sed sese ad innumera extendit. Huius namque initium, dilectio est Dei, & proximi: sed Dei dilectio per tria distinguitur, quia ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota fortitudine conditor diligi iubetur. Qua in re notandum est, quod diuinus sermo, cum Deum diligere præcipit, non solum narrat, sed etiam informat ex quanto, cum subiungit. Ex tota fortitudine: vt videlicet, qui perfectè Deo placere desiderat, sibi de se nihil relinquat. Proximi autem dilectio ad duo præcepta deriuatur. Vnde dicitur. Quod tibi non vis fieri, vide ne tu alteri facias. Et per semetipsam veritas dicit. Quæ vultis vt faciant vobis homines, & vos facite illis. Quibus duobus, scilicet vtriusque testamenti, mandatis, per vnum malitia compescitur, per aliud benignitas prærogatur, vt, quod nō vult malum pati, quisque non faciens, cesset à nocendi opere. Et rursum bonum quod sibi appetit, impendens ad vtilitatem proximi, exerceat ex benignitate. Sed hæc nimirum duo, dum sollicita intentione cogitantur, cor ad innumera virtutum mysteria tenditur: ne vel in ferenda, quæ non debet, in desiderijs inquieta mens ferueat, vel erga exigenda, quæ non debet, ocio resoluta torpescat. Nam cum cauet alteri facere, quod nequaquam vult ab altero tolerare, sollicita se intentione circunspicit, ne superbia se eleuet, & vsque ad despectum proximi animum deijciens, exaltet: ne ambitio cogitationem laniet, cumque hanc ad appetenda aliena dilatat, angustet: ne cor luxuria polluat, & subiectū desiderijs per illicita corrumpat: ne ira exasperet, & vsque ad proferendam contumeliam inflammet: ne inuidia mordeat, & alienis felicitatibus æmula, sua se face consumat: ne immoderatè linguam loquacitas protrahat, eamque vsque ad la-

ad lasciuiam detractionis extendat; ne odiũ malitia excitet,& os vsque id iaculum maledictionis irritet. Rursumque cũ cogitat, vt ea alteri faciat, quæ sibi ab altero fieri expectat, nimirum vt malis bona, vt bonis meliora respondeat: vt erga procaces, mansuetudinem longanimitatis exhibeat: vt malitiæ peste languentibus, gratiam benignitatis impẽdat: vt discordes, pace muniat: vt concordes, ad concupiscentiam veræ pacis accendat: vt indigentibus, necessaria tribuat: vt errantibus, viam rectitudinis ostendat: vt afflictos, verbo & compassione mulceat: vt accensos in huiusmodi desiderijs, increpatione restringat: vt minas potentium, ratiocinatione mitiget: vt oppressorum angustias, quanta præualet ope leuet, & foris obsistentibus opponat patiẽtiam: vt intus superbientibus exhibeat cum patientia disciplinam: vt erga subditos sic mansuetudo zelum temperet, quatenus à iustitiæ studio non declinet, sed ad vltionem zelus ferueat, ne tamen pietas limitem feruendo transcendat: vt ingratos quosque ministerijs in amorem seruet: vt proximorum mala, cum corrigere non valet, taceat: vt quæcunque corrigi possunt, consensum esse silentio pertimescat: vt sic ea, quæ tacet, toleret, ne tamen in animo virus doloris occultet: vt sic maleuolis munus benignitatis exhibeat, ne tamen per gratiam à iure rectitudinis excedat: vt contra proximos, quæ præualet, impendat, sed impendendo non timeat: vt sic in bonis quæ exhibet, timoris præcipitium caueat, ne tamen & boni exercitio torpescat: vt sic quæ possidet tribuat, vt quanta sit largitas remunerantis attendat: ne cum terrena largitur, suam, plus quam necesse est, inopiam cogitet, & in oblatione muneris, charitatis lumen iustitia obscuret. Benè ergo lex Dei multiplex dicitur, quia nimirum vna eademque charitas, si mentem plenè cœperit, ad innumera opera multiformiter accendit. Multiplex ergo ista lex est Dei, quæ singulis hic rerum articulis non permutata congruit, & causis se variantibus non variata cõiungit. Cuius nimirum legis multiplicitatem benè Paulus ostendit, dicens. Charitas patiens est, benigna est, &c.

De obedientia. Cap. XI.

PRæposito tanquam patri obediatur, multo magis Presbytero, qui omnium vestrum curam gerit.

OBedientia sola virtus est, quæ cæteras virtutes inserit menti, insertasq. custoddit. Samuel. Melior est obediẽtia quàm victima: quia per victimas aliena caro, per obedientiam verò voluntas propria religatur. Salomon. Vir obediens loquitur victorias: quia dum voci alienæ humiliter subdimur, nos in corde superamus. Nobis

bis quippe obedientia vſque ad mortem ſeruanda præcipitur. Per obedientiam, malum nũquam fieri, aliquando autem etiam debet per obedientiam bonum quod agitur, intermitti. Sed quia nonnunquàm nobis huiuſmodi proſpera, nonnunquàm vero iubentur aduerſa, ſciendum ſummopere eſt, quod obedientia aliquãdo, ſi de ſuo habeat aliquid, nulla eſt: aliquando, autem ſi de ſuo non habeat aliquid, minima eſt. Nam cum huius mundi ſucceſſus præcipitur, cum locus ſuperior impetratur, is qui ad percipienda hæc ex proprio deſiderio anhelat, obedientiæ ſibi virtutem euacuat. Rurſum, cum mundi deſpectus præcipitur, cum probra, & contumeliæ adipiſci iubentur, niſi hæc ex ſemetipſo animus appetat, obedientiæ ſibi meritum minuit, quia ad ea, quæ in hac vita deſpecta ſunt, volens nolẽſque deſcendit. Debet ergo & obedientia in aduerſis aliquid de ſuo habere, & rurſum in proſperis, ex ſuo aliquid omninò non habere: quatenus & in aduerſis tanto ſit glorioſior, quanto diuino ordini etiam ex deſiderio iungitur, & in proſperis tanto ſit vilior, quanto à præſenti ipſa, quam diuinitus percipit, gloria, funditus ex mente ſeparatur. Innocuis autem mentibus ornamentum ſemper obedientię iungitur. Domino atteſtante, qui ait. Oues meæ vocem meam audiunt, & ego agnoſco eas, & ſequũtur me. Profecto Redemptori obedit, qui innocens eſt: & innocens eſſe non poteſt, qui obedire contemnit.

Vt ergo cuncta iſta ſeruentur &c. (vſque) quod modum vel vires eius excedit.

AD hoc quidem data ſunt iſta regularia præcepta, vt cuncta ſeruẽtur. Et ſi quid minus ſeruatum fuerit: oportet vt cito emendetur. Non enim poſſumus aliquid præterire negligenter ſine periculo animæ noſtræ. Ea enim vouimus ſpecialiter tenere, & ſecundum ea viuere iurauimus: vt Pſalmus ait. Tu mandaſti mandata tua cuſtodiri nimis. Et Apoſtolus. Si quis autem totam legem ſeruauerit, offendat autem in vno, factus eſt omnium reus. Pertinebit ergo ad Præpoſitum, & ad eum, qui cuſtos eſt Ordinis, vt ad Presbyterũ, cui maior eſt authoritas, ideſt ad Abbatem, referat quicquid per ſe ſecundum canonicam regulam non poteſt diffinire. Quod ſi in congregatione, vbi eſt ordo canonicus, non eſt Abbas, ſed Epiſcopus, ipſe Epiſcopus Presbyteri nomine deſignatur. Ad hoc enim Prælati conſtituti ſunt in Eccleſia, vt benè ordinata inſtruant, errata corrigant, vitam & mores ſubditorum verbo & exemplo cuſtodiant, Apoſtoli formam ſectantes, qui ait. Argue, obſecra, increpa: immiſcentes temporibus tempora, terroribus blandimenta: indiſciplinatos & inquietos debent durius arguere: obedientes, mites, & patientes, vt melius proficiant, obſecrare: negligentes,

tes, contemnentes, & ſuperbos, aut increpent, aut puniant. Neque diſſimulent peccata delinquentium: ſed mox vt cœperint oriri, radicitus, ne præualeant, amputent, memores periculi Heli ſacerdotis de filijs ſuis. Honeſtiores, atque corrigibiles prima & ſecunda admonitione corripiant: improbos & duros corde, ſuperbos & inobedientes, verbere & caſtigatione coerceant, reducentes illud in memoriam. Stultus verbo non corrigitur. Percute filium tuum in virga, & liberabis animam eius à morte.

Ipſe vero, qui vobis praeſt, non ſe exiſtimet, poteſtate dominante, ſed charitate ſeruiente felicem.

NAm, qui ita præſunt, vt gaudeant de poteſtate dominij, non ſunt veri paſtores, ſed mercenarij. Hi magis præeſſe appetunt, quàm prodeſſe: non quærunt animarum fructum, ſed temporale lucrum: non cœleſtem gloriam, ſed terrenum honorem. De talibus ait Dominus in Euangelio. Amen dico vobis, receperunt mercedem ſuam. Qui vero ita præſunt, vt gaudeant de ſeruitute charitatis: ipſi tenent exemplum veri paſtoris, qui non venit miniſtrari, ſed miniſtrare, & animam ſuam dare redemptionem pro multis. Illi verè prælati ſunt, & ſecundum Deum curam regiminis agunt, qui ad hoc tantum laborant, vt plures ad Deum ſecum trahant: quos delectat onus, non honor: charitas, non poteſtas: ſeruitus impenſa alijs, non ſuſcepta ab alijs: iuxta quod Apoſtolus ait. Cum eſſem liber in omnibus, omnium me ſeruum feci, vt omnes lucrifacerem. Qui tamen, propter auctoritatem regiminis, honorandus eſt à ſubditis. Vnde & ſubditur.

Honore coram vobis prælatus ſit vobis.

IDeo ſcilicet honorari debet, quia Chriſti vicem in monaſterio tenet. Vnde & ipſe Dominus paſtoribus ait. Qui vos audit, me audit: & qui vos ſpernit, me ſpernit. Debent ergo ſerui Dei ſuum honorare magiſtrum: cuius, pro amore Dei, ſupra ſe ſuſceperunt magiſterium, qui tamen quanto plus honoratur exterius, tanto oportet vt amplius timeat: atque ſemetipſum deſpiciens, eos à quibus honor impenditur, ſibi in cogitatione præponat. Vnde ſubiunctum eſt.

Timore coram Deo ſubſtratus ſit pedibus veſtris.

HInc ſcriptum eſt. Quanto maior es, humilia te in omnibus. Et iterum. Fili, te ducem conſtituerunt, noli extolli, ſed eſto in eis quaſi vnus ex illis. Et Dominus in Euangelio. Omnis, qui ſe exaltat, humi-

humiliabitur. & qui se humiliat exaltabitur. tanto quippe est maior quisque apud Deum, quanto humilior fuerit apud semetipsum. Sed qualis debeat esse in moribus, audiamus.

Circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum.

SIcut enim præcellit honore, & dignitate, & ordine: ita eos præcedere debet sanctitate: vt eius exemplo discant subditi, qualiter viuere debeant.

Corripiat inquietos, consoletur pusillanimes, suscipiat infirmos, patiens sit ad omnes.

QVi locum tenet regiminis, mala inferre non debet, sed tolerare: vt ex sua mansuetudine, iracundos valeat mitigare. Quia medicus animarum contra passiones vitiorum debet opponere medicamenta virtutum: ita scilicet, vt prius mores omnium diligenter inquirat, vt quid cuique inferre debeat, non ignoret.

Disciplinam libens habeat, metuendus imponat: & quamuis vtrumque sit necessarium, plus tamen à vobis amari appetat quàm timeri, semper cogitans Deo se pro vobis redditurum esse rationem.

OPortet, vt doctor ecclesiasticus sapiens sit, & disciplinatus: quia tunc alijs rectè disciplinam imponit, cum ipse disciplinatè viuit: cum ex seipso trahit magisterium, quod exercet in alio. Verba sunt Apostoli dicentis ad Hebræos. In disciplina perseuerate. Tanquàm filijs offert se nobis Deus. Et quis filius, quem non corripit pater? &c. Sunt autem hic duo necessaria, quæ rector suis exhibeat subditis, timor scilicet, & amor: ita vt timorem, his qui superbi, ac rebelles, & duræ mentis sunt, amorem vero eis, qui libenter, humiliter, & deuotè seruiunt Domino Deo, exhibeat.

Et quamuis vtrumque sit necessarium, plus tamen à vobis amari appetat, quàm timeri.

QVia Prælatus, quanto plus diligitur, tanto plus auditur: & magis placet Deo illa seruitus, quæ ex voluntate & amore fit, quàm illa, quę fit ex timore. Propterea dulcis magister discipulis suis ait. Iam non dicam vos seruos, sed amicos. Non enim vult Dominus, vt eum tanquam Dominum timeamus: sed vult, vt eum diligamus tanquàm patri filij, & vt & præcepta eius faciamus, non timore pœnæ, sed

amore

amore iustitiæ. Hoc semper autem cogitare debet, qui iudex est animarum, quia super se iudicem habet Deum, vt regiminis curam tanto solicitius agat, quanto se redditurum rationem pro sibi commissis apud districtum iudicem pensat. Valde enim sollicitus debet esse quisque in bono opere; vt in cunctis quæ agit, semper cogitet de extremo fine. Vnde scriptum est. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis.

Vnde vos magis obediendo, non solum vestri, sed etiam ipsius miseremini, qui inter vos quanto in loco superiori, tanto in periculo maiori versatur.

IN periculo magno versatur, quisquis in regiminis loco sublimatur. Nam quanto superior gradus, tanto periculosior casus: & cui plus donatur, plus exigitur. Grande periculum est sibi, & alijs viuere, temporalia simul, & spiritualia prouidere. Sic debet sui curam agere, vt alios non negligat: sic de alijs cogitare, vt semetipsum obliuiscendo non derelinquat: sic temporalia procurare, vt non refrigescat à spiritualibus: sic inardescere ad spiritualia, vt sit sollicitus de temporalibus. Inde ergo magis subditi Prælato obedire debent, vnde magis eum pro ipsis vident laborare. Quod cum faciunt, non sui, sed etiam ipsius, magis obediendo, miserentur. Sui videlicet, quia animas suas saluant. Scriptum est enim. Miserere animæ tuæ placens Deo. Ipsius quoque qui præest miserentur, quia onus eius alleuiãt obediendo. Cum enim scriptum sit. Filius sapiens lætificat patrem, tanto plus gaudent, & liberius laborant patres spirituales pro filijs, quanto eos vident spiritualibus obtemperare disciplinis.

Donet Dominus, vt obseruetis hæc omnia &c. (vsque) sicut liberi sub gratia constituti.

APta subditur post lectionem, orare. Sic enim legere & prædicare, quomodo agrum seminare. Sic orare, quomodo semen operire. Sicut qui seminant in agro, si hoc operire dissimulauerint, veniunt volucres, & totum quod seminatum esse videbatur, diripiunt: ita quidem isti, qui in agro sui cordis semina verbi Dei psallendo, legendo, prædicando asperserint, veniunt volucres, id est, cogitationes huius seculi volatiles, inanes, & vacuæ, & rapiunt quod in corde fuerit seminatum. Ideo post lectionem, & prædicationem semper orandum est, vt virtus verbi Dei maneat in corde, & fructus spiritualis crescat in operatione. Benè autem ait.

Tanquam

Tanquam ſpiritualis pulchritudinis amatores.

NOn enim poſſunt impleri hæc omnia regularia præcepta, niſi per amorem iuſtitiæ, quæ eſt ſpiritualis pulchritudo animæ. Auguſtinus. Non enim bene agit quiſque in vitijs, etiam ſi bonum eſt, quod agit. Quod vero ſubdit.

Et bono Chriſti odore de bona conuerſatione fragrantes, non ſicut ſerui &c.

PErtinet ab bonam vitam, & bonam famam. Vnde Apoſtolus. Chriſti bonus odor ſumus Deo in omni loco. Serui ſunt ſub lege, qui ex timore Domino ſeruiunt: liberi ſub gratia, qui ex amore implent diuina mandata. Gratia Dei, quæ diffuſa eſt in cordibus noſtris per Spiritum ſanctum qui datus eſt nobis, implet legem. Iuſto non eſt lex poſita: vbi enim ſpiritus Domini, ibi libertas. Sic autem viam mandatorum Dei curremus liberè, ſi dilatatum cor noſtrum in charitate Dei habeamus.

De iugi meditatione Regulæ. Cap. XII.

VT autem vos in hoc libello tanquam in ſpeculo poſſitis inſpicere: ne per obliuionem aliquid negligatis, ſemel in ſeptimana vobis legatur.

I Deo legi præcipitur, quatenus memoriter lectum teneatur. Beatus enim Iacobus dixit. Qui proſpexerit in lege perfectæ libertatis, & manſerit in ea, non auditor obliuioſus factus, ſed factor operis, hic beatus in facto ſuo erit. Et bene hunc libellum dicit ſpeculum: quia in eo tanquam in ſpeculo inſpicere poſſumus quales ſumus, ſiue pulchri, ſiue fœdi, ſiue iuſti, ſiue iniuſti: vtrum quiſq; noſtrum regulariter viuat: vtrum proficiat, an deficiat: vtrum Deo placeat, an diſpliceat. Scriptura quippe nobis ſacra noſtram interiorem repræſentat imaginem: oſtendit quid formoſum, quid deforme ſit in anima, & qualiter pulchritudo iuſtitiæ debeat obſeruari, qualiter debeat virtutum decor componi: quomodo vitiorum macula debeat abſtergi. Prauorum vſus eſt mala ſemper tegere, & quæ egerint, numquam retractare: quicquid faciunt, cæca mente pertranſeunt. At contra, ſancti viri in ſcripturis ſacris quotidie non ceſſant inſpicere vitam ſuam, moreſque ſuos vigilanter penſare: & ſi quid deforme, vel incompoſitum, aut inordinatum inuenerint, mox ſecundum quod ſcri-

ptum

ptum vident, reformare & componere se student: quatenus sancti & immaculati coram Deo, tam in corpore inueniantur, quàm in anima. Ideo Psal. ait. Tunc non confundar, cum prospexero in omnibus mandatis tuis. Et Apostolus admonet dicens. Renouamini spiritu mentis vestræ. Et iterum. Noster homò interior renouatur de die in diem. Vnde apertè subiungitur.

Et vbi vos inueneritis ea, quæ scripta sunt, facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori.

GRatiarum actio patri luminũ semper à nobis debetur, à quo omne datum optimum, & omne donum perfectum, scriptura teste, descendit. Nemo est enim donis Dei beatus, qui donanti existit ingratus: & Apostolus. Quid habes quod non accepisti? quòd si accepisti? quid gloriaris quasi non acceperis? Merito ergo Domino Deo nostro gratias agere admonemur, vt agnoscat homo, si quid bene viuit gratia Dei se habere: & vt perficiatur in dilectione iustitiæ, non se aliunde consecuturum: quæ cogitatio pium facit. Ipsa est enim sapi entia quæ pietas vocatur, qua colitur pater luminum. Colitur autem sacrificio laudis, gratiarumque actionibus, vt cultor eius non in seipso, sed in illo glorietur.

Vbi autem sibi quicunque vestrum viderit aliquid deesse, doleat de præterito, caueat de futuro, orans vt sibi debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur. Amen.

Explicit expositio Hugonis de Sancto Victore, super Regulam Beati Patris nostri Aurelij Augustini.

PRO-

PROLOGVS.

IN NOMINE D. N. IESV CHRISTI Benedicti. Amen.

Incipit Prologus Cõstitutionum totius Ordinis fratrum Eremitarum Sancti Augustini.

QVONIAM ex præcepto regulæ S. Patris nostri Augustini huius Eremitanæ Religionis institutoris ac fundatoris iubemur habere cor vnum, & animam vnam in Domino, rationi consentaneum est, vt qui sub vna regula, sub vno & eodem Priore Generali, & sub vnius professionis iugo viuimus, vniformes etiam in obseruantijs & institutionibus nostræ sacræ Religionis inueniamur: quatenus vnitatē interius seruandam in cordibus foueat & repræsentet vniformitas exterius seruata in moribus. Quod profecto eo competentius poterit obseruari, & facilius memoria retineri, si ea quæ agenda sunt, scripto fuerint commendata, vt omnibus qualiter viuendum sit, scriptura teste innotescat. Hunc ergo librum Constitutionum conscripsimus, in quo quid agere, & qualiter vbique quisque nostrum se habere debeat, continetur: in eo aliquid mutare, addere, vel minuere, nulli propria authoritate licebit: diffinire tamen aliqua pro maiori vitæ regularis obseruantia, poterit Capitulum generale: quæ postquam fuerint per tria Capitula generalia confirmata, vim habeant Constitutionum, eisque possint & debeant adiungi. Nulla verò consuetudo quantumuis inueterata contra has nostras Constitutiones valeat, aut toleretur, sed corruptela & abusus potius existimetur. Super hæc autem in conuentu suo Prior dispensandi cum fratribus habeat facultatem, cum sibi aliquando videbitur expedire, præterquam in his casibus, in quibus dispensari aliqua Constitutio expresse prohibet. Aduertendum tamen est, quod quando necessitas vrget excusabilis dispensatio est, quando vero vtilitas communis prouocat,

uocat, dispensatio laudabilis, cum vero vtrumque deest non planè dispensatio sed potius dissipatio vocari debet. Priores etiam vtantur dispensationibus pro loco & tempore, cum necesse fuerit, sicut alij fratres. Nolumus tamen quod huiusmodi dispensatio sit crebra, ne legum vis & robur paulatim labefactetur, ac demum corruat: si quis tamen diutius, vel continuè necesse habeat communis Constitutionis rigorem sibi relaxari, necessitas huiusmodi in Capitulo conuentus notificetur, ne fratribus eam nescientibus scandali materia præbeatur: quando verò Prior domi non fuerit, vicem eius gerens maiori difficultate dispenset, aut concedat alicui quicquam, quod communis Constitutionis modum excedit. Vt autem fratrum quieti, & animorum tranquillitati prouideamus, declaramus quod Regula & Constitutiones nostræ non obligant nos ad culpam, sed ad pœnam, nisi propter præceptum, vel contemptum: præceptum autem in Regula nostra nullum contineri declaramus, nisi ratione diuinæ, aut ecclesiasticæ legis, vel ratione trium votorum: idem de Constitutionibus dictum esse volumus, excepto vbi ponitur sententia excommunicationis, aut præceptum exprimitur, per ista verba vel alia eis æquiualentia (præcipimus in virtute sanctæ obedientiæ) & hoc idem in ordinationibus, & literis, vel verbis superiorum intelligi volumus. Porrò caueant Prælati omnes, ne aliquid vnquam præcipiant irati: & à multitudine præceptorum abstineant, ne laqueum animabus subditorum inijciant: nec propter defectum vnius quem fortè non audent corrigere, communitatem inuoluant: si quæ tamen ab eis imposita fuerint, vim habere volumus, etiam quo ad ecclesiasticas censuras, atque durare, donec fuerint reuocata per aliquem habentem vel superiorem, vel æqualem potestatem, quod etiam de omnibus alijs ordinationibus intelligi volumus. Item declaramus quod nullus sit subiectus pœnis absolutionis ab officio, priuationis vocis actiuæ vel passiuæ, & alijs huiusmodi ipso facto incurrendis, tam in Constitutionibus, quàm extra impositis vel imponendis, (excepta tamen pœna excommunicationis latæ sententiæ) nisi superueniat in particulari sententia vel declaratio Prælati, quantumcunque etiam notorium facti, vel iuris,

aut

aut vtriusque interueniat. Si autem aliquando in Constitutionibus nostris aliquod dubium oriatur, stabitur interpretationi & declarationi Reuerendissimi Patris Generalis, nam obedientia excusat in dubijs: timoratis vero conscientijs salubriter consulentes declaramus, quod in omnibus Constitutionibus & Diffinitionibus nostris, licet nonnunquam simpliciter & absolute aliquid præcipiant, mandent, sanciant, vel prohibeant, exceptiones tamen legitimæ & rationabiles excusationes exceptæ intelligantur, dummodo à Superiori pro talibus habeantur. Vt autem omnia in isto Constitutionum libro facilius inueniri possint, diuisus fuit in sex partes.

In prima, ponuntur ea quæ ad diuinum cultum spectant.

In secunda, ea quæ pertinent ad Ordinis obseruantias.

In tertia, agitur de electionibus, & de ijs omnibus, quæ concernunt vniuersi Ordinis gubernationem.

In quarta, de cura, & regimine Monialiũ, ac Mantellatarum nostri Ordinis.

In quinta, de studijs, gradibus, & officio prædicationis.

In sexta, & vltima de culpis, pœnisque eis debitis.

Porrò in his Constitutionibus nemo offendatur varietate quorundam nominum, quibus aliquando vtimur, vt cum de patribus votum habentibus in Capitulis quibuscunque fit mentio, aliquando patres concilij, aliquando patres vocales, aliquando patres Capituli nuncupantur: id enim factum est vt consuetudini aliarum Prouinciarum, quo ad fieri potuit, conformari videremur. sic etiam ob eandem causam adiecimus quoddam caput, de officio Deputatorum, & quædam alia quæ in alijs Constitutionibus non habebantur.

PRI-

PRIMA PARS DE DIVINO CVLTV ET DE HIS QVAE AD EVM SPECTANT.

De Officio diuino à Fratribus, & Monialibus noſtri ſacri Ordinis perſoluendo, & de oratiōne ſerotina. Caput I.

PRIMVM cum diuinus cultus, & ea quæ ad Dei venerationem ſpectant, ante omnia præ oculis nobis perpetuò habenda ſint, quoniam hinc actiones omnes, & reliquæ vitæ noſtræ rationes ſunt dirigendæ: propterea præcipimus & mandamus, vt vbique in Ordine noſtro diuinus cultus, & officium tam diurnum quàm nocturnum, tam cum nota, quàm ſine ea, ſumma cum veneratione diſtinctè, attentè, deuotèq; ab omnibus Fratribus, & Monialibus in Eccleſia quotidie celebretur, & vt decet excolatur ſanctiſſimè iuxta ritum Romanæ Curiæ, ſecundum quem totum officium per anni circulum à Fratribus & Monialibus noſtris volumus recitari, ſeruata forma Breuiarij, & Miſſalis Romani, Pij V. Pontificis Maximi iuſſu nuper editi, vel quæ pro tempore à Sancta Romana Eccleſia ſeruata fuerit. In cæremonijs verò tam in chōro, quàm in eccleſia ſeruentur per omnia, quæ in Ordinario noſtri Ordinis continentur. Si quis verò Prior in prædictis negligens inuentus fuerit, à Prouinciali, vel Viſitatoribus grauiter puniatur. Si autem Frater aliquis (quod abſit) tam immemor diuini cultus, ac propriæ ſalutis fuerit, vt diuinum non perſoluat officium, ſi ſufficienter fuerit conuictus, pro prima vice

pœnam grauioris culpæ per mensem subeat, pro secunda verò vice eandem pœnam per duos menses sustineat: quod si deinceps se emendare neglexerit, tamquam infamis habeatur, & publicetur: & à quacumque dignitate, & officio deponatur, atque voce actiua, & passiua perpetuò priuetur: prout diffinitum fuit in Capitulo generali Neapoli celebrato anno Domini 1539. Vt autem in Horis canonicis persoluendis ab omnibus Fratribus vniformitas obseruetur, volumus, vt in quolibet Conuentu nostri Ordinis Prior in tabula vna, quæ in Choro affixa maneat, describi faciat Calendarium secundum ordinem Romanæ Curiæ, in quo notentur festa Sanctorum Ordinis nostri, atque etiam ea quæ apud nos solemniter consueuerunt celebrari, quem ordinem in quotidiano officio omnes sequi debeāt, quibus omnibus obseruandis Priores attētissimè inuigilent. Annotetur etiam in prędicto Calendario, vt quolibet mense, in primo die, qui vacuus occurrerit, fiat vbique Officium commemorationis S. Patris nostri Augustini sub ritu festi semiduplicis. Pręcipimus prǽterea, vt in Vesperis & Matutinis fiat cōmemoratio S. Patris nostri Augustini, Sanctæ Matris Monicæ, S. Nicolai de Tolentino, ac S. Gullielmi, si fieri debeant commemorationes S. Mariæ Virginis, & Apostolorum, prout in Officijs nostri Ordinis continetur. Nullus verò, cuiuscunque gradus aut conditionis existat, præsumat corrigere, vel imprimere, seu corrigi, vel imprimi facere Officia Ordinis nostri, absque speciali licentia Reuerendiss. Patris Generalis petita, & obtenta, sub pœna depositionis ab omni officio, gradu, & dignitate, vel alia, Reuerendiss. Patris Generalis arbitrio limitanda. Mandamus etiam, vt quotiescumque Officium paruum B. Virginis dicendum fuerit in Choro, peracto officio vtriusque Completorij incipiatur, & dicatur in laudem eiusdem Virginis Mariæ de Gratia: *Benedicta tu*, &c. cū tribus Psalmis, tribus Lectionibus, & duobus Responsorijs, vt in Officijs prædictis nostri Ordinis continetur. Singulis autem sextis ferijs, nisi Completorium sit festi duplicis, prædicta

deuo-

deuotè cãtentur, vbi fuerint duodecim Fratres de familia ad minus: quotidie etiam post Missam conuentualem, nisi aliqua Hora subsequatur, deuotè cantetur genibus flexis Antiph. *Aue Regina cælorum, mater Regis Angelorum*, &c. cum Vers. & Orat. prout in Ordinario continetur. Decernimus quoque, vt quotidie Fratres, antequam ad quiescẽdum post cœnam, vel collationem vadant, hora quæ Priori competens videbitur secundum temporũ varietatem, pulsata campanella pro signo silentij, nemine excepto cuiuscunque gradus vel conditionis existat, etiã si hospes fuerit, modo non sit infirmus, in Choro, seu Capitulo cum silentio conueniant, ibiq; genuflexi deuotè in spiritu aliquandiù orent: postea Prior, vel qui maior ibi fuerit, si necessitas exposcat, pro infirmis, seu alio modo afflictis, & indigentibus particulares orationes iniungat, & si quid in communi vel annunciare, vel monere oportet, breuiter annunciet, vel moneat, ac in fine dicat. *Cõfiteor Deo*, &c. facta verò Confessiõne in communi in mediocri tono morosè ac distinctè, surgat Prior, & dicto *Misereatur vestri*, &c. *Indulgentiam*, &c. adiungat, surgentibus omnibus: *Oremus pro benefactoribus nostris viuis atque defunctis. Retribuere*, &c. cũ Psalmo, quem incipiat primus Cantor: *Ad te leuaui*, &c. *Kyrie eleison*, &c. *Pater noster*, &c. Prior: *Et ne nos*, &c. *Sed libera*, &c. *Saluos fac*, &c. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum*, &c. *Oremus. Deus omnium fidelium pastor & rector, famulum tuum N. quem pastorem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice, da ei quæsumus verbo & exemplo, quibus præest, proficere, vt ad vitã vnà cum grege sibi credito perueniat sempiternã, & famulos tuos Cardinalẽ Protectorem, Priorem Generalem cum tota Augustiniana familia ab omni aduersitate custodi, salutẽ & pacem tuã nostris cõcede temporibus, & ab Ecclesia tua cunctã repelle nequitiam, & gentes paganorum & hæreticorũ, quæ in sua feritate, ac peruersitate confidunt, dexteræ tuæ potẽtia conterantur. Prætende Domine famulis & famulabus tuis dexterã cælestis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ dignè postulant consequi mereantur. Per Christũ*, &c. *Amen.* Deinde alius Cantor. Psal.

De profundis,&c. cum *Requiem*, &c. *Kyrie eleiſon*. Prior: *Pater noſter*,&c. *Et ne nos*,&c. *A porta inferi*, &c. *Requieſcant*, &c. *Domine exaudi*,&c. *Dominus vobiſcũ*,&c. *Oremus. Deus veniæ largitor, & humanæ ſalutis amator, quæſumus clementiam tuã, vt noſtræ Congregationis fratres, ſorores*, &c. *Fidelium Deus omnium*,&c. *Qui viuis, & regnas*,&c. *Requiem æternã*,&c. *Requieſcant*,&c. Deinde genuflectant Fratres,& Prior aſpergat omnes aqua benedicta, dicẽdo: *Aſperges*,&c. poſtea genuflectens, dicat: *Salue regina*,&c. Qui de aſperſorio miniſtrauit, dicat in medio Chori genibus flexis: *Ora pro nobis ſancta Dei*,&c. deinde Prior ſurgat,& dicat: *Oremus. Beata & glorioſa*, &c. *Concede nobis quæſumus omnipotens Deus, Sancti Patris noſtri*, &c. & in fine omnes benedicat, dicendo: *Noctem quietam*,&c. & omnes reſponſo *Amen*, ad ſignum eius cum ſilentio egrediantur, ad cellas ſuas euntes, niſi aliquis orãdi cauſa ibidem aliquantulum manere voluerit: aliæ verò peculiares orationes, commemorationes, proceſſiones per Eccleſiam, vel clauſtrum, Altarium viſitationes cũ Antiphonis & Orationibus, vel ſine illis: Pſal. item *Miſerere*, cum diſciplina in memoriam Paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & ob carnis mortificationem, vbi ſunt in conſuetudine, nullo modo prætermittantur.

De Miſſa, & Proceſſione defunctorum, ſingulis ſecundis ferijs celebranda, deq; alijs ſuffragijs benefactorum viuorum, mortuorum, atque aliorum defunctorum noſtrorum. Cap. II.

STatuimus, & ordinamus, vt ſingulis ſecundis ferijs, feſtò nouem lectionum non impeditis, Miſſa pro omnibus defunctis celebretur, qua finita fiat proceſſio per clauſtrum, vel per Eccleſiam ſicut in Ordinario continetur: prætereà volumus, & mandamus, vt quilibet Sacerdos pro Fratribus, & familiaribus, propinquis & benefactoribus Ordinis

noſtri

nostri defunctis, omni anno post festum sancti Michaelis dicat vnam Missam: Frater verò clericus ter Officium Defunctorum, & Frater laicus seu conuersus centum quinquaginta *Pater noster*, cum *Requiem æternam* in fine cuiuslibet: pro Fratribus quoque familiaribus, propinquis, & benefactoribus viuis, similiter quilibet Sacerdos eodem tempore quo supra, dicat vnam Missam de Spiritu sancto, Clericus ter Psalmos Pœnitentiales cum Litanijs & orationibus, Frater laicus seu conuersus centum quinquaginta *Pater noster*, cum *Gloria Patri* in fine cuiuslibet. Decedente Sanctiss. D.N. Papa, infra decem dies postquam de obitu suo constabit, in quolibet Conuentu nostri Ordinis vigiliæ cum Laudibus & Missa Defunctorum solemniter decantentur: idem fiat pro Illustrissimo Cardinale nostri Ordinis Protectore, & pro Reuerendissimo Priore Generali in vniuerso Ordine, & pro quolibet Prouinciali in sua Prouincia. In obitu autem Sacristæ Domini Papæ, qui semper assumitur ex Ordine nostro, & Procuratoris generalis totius Ordinis in quolibet Conuentu cantetur Nocturnus cum solemni Missa. Aduertendum tamen est, quod pro Reuerendissimo Priore Generali, & pro Reuerendo Ordinis Procuratore, & pro quolibet Prouinciali præter prædicta suffragia, in suis Prouincijs ea agenda sunt, quæ pro Fratribus eiusdem Prouinciæ Constitutiones nostræ fieri mandant. Decernimus igitur, quod decedente de Fratribus nostris aliquo, tam Nouitio, quàm Professo, tam laico, quàm conuerso, quilibet Sacerdos eiusdem Prouinciæ dicat vnam Missam, Clerici, & laici, ac conuersi vt supra, & in quolibet eiusdem Prouinciæ Conuentu cantetur pro eo Nocturnus cum Missa: in Conuentu autem, in quo conuentualis erat tempore mortis, Officium sepulturæ solemniter celebretur, cum Inuitatorio, tribus Nocturnis, & Laudibus, prout est in Ordinario: cantetur etiam pro eo ibidem Nocturnus cum Missa in die trigesimo, & in fine anni; adijcientes vt defuncto Priore Generali in vnoquoque Ordinis nostri Conuentu singulo quo-

que anno in die obitus ſui cantetur Miſſa ſolemnis pro anima illius, quouſque alius Generalis deceſſerit, pro quo ſimiliter fieri volumus, & ſic deinceps. Vt autem quæ interdum ex infirmitate, vel aliquorum negligentia omittuntur, poſſint ex plurimorum ſuffragijs reſtaurari, volumus vt in quolibet Conuentu Ordinis noſtri Anniuerſarium Fratrum noſtrorum defunctorum annuatim in prima feria poſt octauam Apoſtolorum Petri & Pauli debeat celebrari: patrum verò & matrum, familiarium, propinquorum & benefactorum noſtrorum in prima feria poſt feſtum ſanctæ Agathæ ſimili modo celebretur, & quilibet Sacerdos debeat ipſa die de eodem Anniuerſario celebrare, prætermiſſis ijs, qui alijs obligationibus Conuentus detinentur. Et ne prædicti termini tradantur obliuioni, in Martyrologio & Calendario conſcribantur, & in Choro ſuo tempore ad modum feſtiuitatum recitentur.

Quando Miſſa Conuentualis, & Officium in Choro debeat cantari, & de his qui Canonicis horis perſoluendis, & Miſſæ conuentuali intereſſe debent. Cap. III.

VOlumus, & omninò obſeruari præcipimus, vt in quouis Monaſterio, vbi ad minus fuerint quinque Fratres de familia, Miſſa cõuentualis ſaltem cantetur ſingulis diebus feſtiuis: ſi fuerint plures, cantentur etiam Veſperæ ſi fieri poſſit: officium verò dicatur diſtinctè ac deuotè: ſiue autem Miſſa conuentualis cantetur, ſiue non, quotidie tamen Miſſa vna conuentualis hora debita celebretur, cuius ſeruitor ſe cum ſuperpellicio, ſeu cotta præparet, & duo cerei in eleuatione corporis Chriſti accendantur: at vbi fuerint duodecim, vel ſaltem decem Fratres de familia, ſurgere teneantur ad dicendum Matutinum de nocte per totum annum, excepto à feſto Sanctiſſimæ Trinitatis

nitatis

nitatis inclusiuè, vsque ad festum Sancti Patris Augustini exclusiuè: quo tempore in omnibus Conuentibus post Completorium dicetur Matutinum propter noctium breuitatem: cantent etiam singulis diebus Missam conuentualem, & Antiphonam Beatæ Virginis post Completorium, diebus verò festis etiam & Vesperas: in solemnitatibus autem, in quibus parari solent Cantores, cantent etiam Tertiam, vel aliam Horam cum Missa, & Completorium. Vbi autem fuerint ad minus viginti Fratres, quotidie cantentur Missa & Vesperæ: in festis verò Tertia etiam & Completorium: & in solemnitatibus in quibus Cantores parantur, cantetur etiam Prima. In monasterijs autem nobilioribus quotidie cantentur Tertia, vel alia Hora cum Missa, Vesperæ, & Completorium: in festis cantetur etiam Prima: in solemnitatibus paratus, cantentur omnes Horæ diurnæ, excepta Nona quando post prandium dicitur: in Matutinis cantabitur iuxta Prouinciarum consuetudinem: & quandocunque cantari debet *Te Deum laudamus*, vltima Lectio cantetur: quæ omnia suis horis debitis, iuxta temporis varietatem à Fratribus in Choro dicantur, vel cantentur. Præcipimus autem, vt omnia quæ cantanda fuerint, mediocri & graui tono cantentur cum debitis pausis, & quantitate accentus, quoad fieri poterit, seruata. Quapropter curandum est, vt Hebdomadarij incipientes Officium, & Sacerdotes, ac Diaconi in Missis conforment se in tono Fratribus responsuris. Prohibemus etiam in Ecclesijs nostris musicas eas, vbi siue organo, siue cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur, iuxta decretum Sacrosanctæ Tridentinæ Synodi, & iuxta præceptum Regulæ nostræ dicentis, *Nolite cantare, nisi quod legitis esse cantandum: quod autem non ita scriptũ est vt cantetur, non cantetur*. Missæ conuentuais, ac horis Canonicis tam diurnis quàm nocturnis omnes Frares simul intersint in Choro, nec foris quisquam remaneat. nisi sit infirmus, aut impotens; aut cõmuni negotio occupatus, quod cõmodè dimitti non possit, aut etiam de Prioris licentia: & si aliqui communibus ne-

gotijs occupati Missæ conuentus interesse non possint, etiam infirmi, quibus ex motu non surgit probabilis de reciduatione timor, horas obseruent, in quibus priuatas Missas omnino audiāt, nisi eadē die celebrauerint. Excipimus tamen sacræ Theologiæ Magistros, & Graduatos, ac Prædicatores officium prædicationis exercentes, qui solūmodo teneantur singulis diebus Missæ conuentuali, & horis Canonicis, quæ vnà cum Missa prędicta recitātur, atque etiā Vesperis interesse: diebus verò festis etiam Cōpletorio intersint: in solemnioribus autem festiuitatibus, in quibus parari solent Cantores, ad Matutinum surgere cum alijs debeāt: illa tamen hebdomada qua prædicauerint, solum Missæ cōuentuali quotidie (die ipsa prædicationis excepta) interesse teneantur.

De his qui Missæ, vel horis Canonicis non intersunt, vel tardè ad huiusmodi Missam, vel horas veniunt, aut in Choro cantando, vel legendo deficiunt. Cap. IV.

SIquis Frater ad Matutinum non surrexerit, vel ab eo absuerit, comedat in terra in medio Refectorij: qui autem ab alia hora ex diuinis absuerit, ad prandium vel cœnam genibus flexis corā Priore dicat culpam suam, & ab eo pro arbitrio corrigatur: præterea quisquis ad Matutinum, vel ad alias horas, seu ad Missam conuentualem tardè venerit, intrans Ecclesiam, more solito ante maius altare primo genuflectat, postmodum erectus stet immobilis, nec ad locum suum vadat, donec signum factum fuerit ei à Priore, Suppriore, vel Vicario, quo audito ante altare reuerenter inclinet, & sic ad locum suum accedat. Excipimus tamen ab hac lege Magistros, & Graduatos, Prioresq́; aliorum Conuentuum, vel quoscumque maiori aliqua dignitate insignitos. Dicimus autem illum tardè venire ad Horas, vel Missam, qui ad inchoationem earum præsens

non fuerit, cum aliàs interesse teneretur: & idcirco strictè inhibemus, ne aliquis eorum, qui Officio interesse debent, pulsato vltimo signo ad Horas, vel Missam extra chorum cum aliquo audeat remanere sine speciali licentia Superioris, nisi forsitan cum venerabilibus personis, quas decenter dimittere non posset: nullus etiam in choro existens sine licentia Superioris ab Officio recedat: qui verò ad Horas vel ad Missam maiorem tardè venire in vsum duxerit, diutius stare erectus (vt erubescat) cogendus est, & pœna alia, sicut censuerit prouida Prioris discretio, puniendus: & si forsitan quisquam superbia ductus, quamuis tardè venerit, in locis prædictis eo modo se habere contempserit, si monitus semel atque iterum, non se correxérit, tanquam pertinax & inobediens grauius puniatur. Volumus præterea, vt qui in diuino Officio cantando, vel legendo, aut ceremonias faciendo in aliquo errauerit, statim inclinatus, manu terram tangens, & pectus percutiens, culpam suam recognoscat. Nouitij verò genuflectant, & similiter faciant.

De Officio diuino, seu precibus, quæ singulis quibusque Horis persolui debent à Fratribus laicis & conuersis. Cap. V.

FRatres laici & conuersi præmisso *Pater noster*, quod dicere debent sicut clerici ante singulas Horas, reuerenter incipiant Matutinum de beata Virgine hoc modo: *Domine labia*, &c. *Deus in adiutorium*, &c. cum *Gloria Patri*, &c. & dicant *Alleluia*, siue *Laus tibi Domine*, &c. iuxta temporum varietatem: dicant autem pro Matutinis Beatæ Virginis vigintiquinque *Pater noster*, & pro Laudibus decem, & in fine cuiuslibet, (excepto vltimo) dicant *Aue Maria*, &c. in fine autem vltimi *Pater noster*, cum dixerint, *Sed libera nos à malo*, subiungant: *Per Dominum nostrum*, &c. *Amen*. *Domine exaudi*, & *clamor*, &c.

Bene-

Benedicamus Domino, *Deo gratias*, *Fidelium animæ*, &c. Hoc quoque modo ſingulas Horas tam de die, quàm de Beata Virgine debeant terminare: deinde ſignent ſe ſigno Crucis, & incipiant Matutinum de die eo modo, quo Matutinum de Beata Virgine inceperunt. Omni autem tempore dicant pro Matutino diei vigintiquinque *Pater noſter*, & pro Laudibus decem; & in fine cuiuſlibet, excepto vltimo, dicant *Gloria Patri*,&c. *Sicut*,&c. alias Horas omnes tam de die quàm de Beata Virgine, excepto Completorio, ſic incipiant: *Deus in adiutorium*,&c. *Gloria Patri*, &c. *Sicut erat*,&c. Completorium autem ſic incipiant: *Conuerte nos Deus ſalutaris noſter*, &c. *Deus in adiutorium*, &c. Pro qualibet Hora de die dicant ſeptem *Pater noſter*, ſed pro Veſperis decem, & in fine cuiuſlibet dicant *Gloria Patri*, &c. excepto vltimo. Pro qualibet Hora de Beata Virgine dicant ſeptem *Pater noſter*, & pro Veſperis decem, & in fine cuiuſlibet dicant *Aue Maria*, excepto vltimo, & ſemper dicant Officium Beatæ Virginis. Pro Matutinis fidelium Defunctorum in die commemorationis eorum, & in Anniuerſarijs Ordinis noſtri dicant vigintiquinque *Pater noſter*, & pro Laudibus decem, & pro Veſperis decem, & in fine cuiuſlibet dicant, *Requiem æternam dona eis Domine*, &c. & cum orant pro ſingulari defuncto dicant *Ei*, & in fine cuiuſlibet Horæ adiungant, *Requieſcant in pace. Amen*. Totum autem ſuum Officium Fratres laici & conuerſi ſub ſilentio dicant: & quando fuerint in Choro, niſi genuflectant, conforment ſe in inclinationibus, & alijs cœremonijs Cõuentui. Inhibemus autem Fratribus laicis & conuerſis, ne addiſcant, ſi legere neſciuerint. Quod ſi contrafecerint, pro prima vice in terra comedant, pro ſecunda imponatur eis diſciplina, pro tertia pœnam grauioris culpæ ſubeant; & ſic deinceps augeatur pœna, & qui eos docuerit eadem pœna puniatur. Si verò ſciuerint legere competenter, poterunt legere Officium Beatæ Virginis, & aliquem alium libellum deuotionis, de licentia tamen Prioris, & non aliter.

De

De libris habendis ad vsum Chori. Cap. VI.

PRioribus vniuersis nostræ sacræ Religionis strictè præcipimus & mandamus, vt quilibet ex eis pro posse sollicitè studeat, ac procuret, vt in loco sui Prioratus ad minus sit vnũ bonum Missale pro Missa cõuentuali, & pro Missis priuatis quot fuerint necessaria, & duo bona Antiphonaria, scilicet vnum diurnum, & aliud nocturnum, & Hymnarium notatum saltem in primo versu; & ad minus vnum bonum Psalterium, & vnum Manuale, seu collectarium competentis voluminis, in quo Hebdomadarius capitulum, & debitas orationes dicat, item Breuiarium, in quo legantur de nocte lectiones debitæ. Habeat præterea librum Martyrologij ad legendum post Primam: sint etiam in Sacristia Manualia ad processiones faciendas, & mortuos sepeliendos: Ordinarium etiam Ordinis nostri catenula ligatum sit in Choro: & hæc faciant Prior, Prouincialis, & Visitatores inuiolabiliter cum debitis pœnitentijs à singulis Prioribus adimpleri: quod si ipsi hæc obseruari non fecerint, per Prouincialem in officio succedentem, vel per Visitatores acriter puniantur.

De forma circa promouendos ad Sacerdotium, & ad alios sacros ordines, atque ad audiendum Confessiones. Cap. VII.

NEmo ad sacros ordines promoueatur, nisi eius & sufficientiæ, & ætatis fuerit, quam sibi sacrosancta Tridentina Synodus præscribit: vt videlicet nullus ad Subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, nec ad Diaconatus ante vigesimumtertium, nec ad Presbyteratus ante vigesimumquintum ætatis suæ

annum promoueatur. Sciant autem Superiores Ordinis nostri non singulos in ea ætate constitutos, deberi ad hos Sacros ordines assumi, sed dignos dumtaxàt, & quorum probata vita senectus sit. Ad Sacerdotium, & ad alios inferiores Sacros ordines recipiendos Prior Prouincialis, de consensu tamen Patrum Capituli illius Conuentus, vbi est Frater ordinandus, licentiam dare possit, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato anno Domini 1497. dummodo prius emiserit professionem solemnem, & non aliter. Quamuis autem Fratres nostri nullatenus ordinari queant sine diligenti Episcopi examine, iuxta decretum sacrosanctæ Tridentinæ Synodi sess. 23. cap. 12. non tamen ex eo existiment se posse subterfugere Ordinis examen rigorosum, quin potius strictè prohibemus, ne aliquis Frater ordinandus Episcopo præsentetur, nisi prius diligenter examinatus, & debitè approbatus in Ordine fuerit, ne vituperetur ministerium nostrum, si indocti & ignorantes à nobis fuerint præsentati. Quod vt commodius fieri possit, Prior Prouincialis cuiuslibet Prouinciæ in suis visitationibus diligenter inquirat de Fratribus ad Sacros ordines promouendis: quod etiam facere debet de promouendis ad Confessiones, de quibus inferius dicetur, eosq; diligenter examinet, assumptis secum duobus Fratribus eruditis de Conuentu, in quo id facere contigerit, cum quibus illos tantum per fabas, vel ballottulas approbabit ad ordines Subdiaconatus, & Diaconatus suscipiendos, de consensu Conuentus, postea eodem modo petendo, qui distinctè legere, & cantum firmum cantare sciuerint; ac linguam Latinam mediocriter calluerint, & ijs quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi fuerint: ad suscipiendum verò ordinem Presbyteratus de consensu Capituli Conuentus, postea supradicto modo requirendo, illos approbabit, quos ad docendum populum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad Sacramenta administranda idoneos inuenerit: aliter quam (vt supra dictum est) promotus à suorum Ordinum exe-

cutione suspendatur vsque ad dispensationem Capituli Prouincialis, & licentiam concedens ab officio deponatur, & per sexennium inhabilis ad omnia officia Ordinis habeatur. Nullus item quantumcunque doctus, & prouectæ ætatis ordinetur Sacerdos ante biennium completum post professionem. Statuimus etiam, vt nullus Frater nostri Ordinis confessiones personarum, quæ non sunt de Ordine nostro, & præsertim mulierum, audire præsumat, nisi sit Professus, & triginta annorum ætatem habuerit, & promotus fuerit modo supradicto à Prouinciali & Diffinitoribus simul congregatis, & non aliter, et licentiam audiendi confessiones ab Ordinario obtinuerit: ad quem ne aliquis pro obtinenda licentia vllo modo accedat, nec mittatur, strictè mandamus, nisi prius fuerit diligenter examinatus à Priore Prouinciali, et duobus alijs Fratribus, in casibus conscientiæ sufficienter instructis, et per ballottulas approbatus, modo quo supra dictum est: post quorum approbationem si à Priore Prouinciali, et Diffinitoribus inuentus fuerit vitæ laudabilis, in eaq; longo tempore perseuerasse, huiusmodi pro Confessore possit Episcopo præsentari: aliter autem ad confessiones assumens, ab omni officio, et gradu quo in Ordine potitur, sit priuatus vsque ad dispensationem Capituli generalis. Irritam nihilominus assumptionem huiusmodi decernentes, quã statim præcipimus reuocari:† Fratrem verò subditum, cõtra præsentem ordinationem ad audientiam confessionum huiusmodi temerè se ingerentem, etiamsi à Priore proprio cum auctoritate ordinarij Episcopi de facto ad huiusmodi officiũ promoueretur, ac etiam si sæculares, vel religiosæ extraneæ tamen personæ eligendi sibi Confessorem facultatẽ haberent, vsque ad tres annos tunc futuros, et deinde donec cum eo fuerit per Capitulũ Prouinciale dispensatũ, ad huiusmodi officium exercendũ inhabilẽ esse decernimus, voceq; actiua et passiua per bienniũ priuamus.

† *Quinam debeat esse Episcopus, cui præsentetur ordinandus: vide Decretum Sacræ Congregationis Concilij Tridentini de mandato Clementis VIII: anno Domini 1599. 15. Martij.*

A qui-

A quibus ſecretæ confeſsiones Fratrum Ordinis audiantur, & de caſibus reſeruatis. Cap. VIII.

AD audiendum confeſſiones quorumcumque Sacerdotum noſtri Ordinis, & Fratrum clericorum, Fratrum laicorum, conuerſorum, ac nouitiorum, Patres ætate, doctrina, & vita grauiores quilibet Prior in Conuentu ſuo deligat: præter quos, ſi quis alicuius Fratris confeſſionem audire præſumpſerit, per triennium confeſſiones non audiat; & Sacerdos, aut clericus, laicus, conuerſus, vel nouitius, qui tali confeſſus fuerit, ſecundum Prioris diſcretionem, grauiter tamen, puniatur: admittimus nihilominus, quod neceſſitatis cauſa ad confeſſiones Fratrum audiendas Priores poſſint deligere Fratrem ætatis vigintiſeptem annorum, ſi ſibi videbitur expedire: non probamus autem, vt Nouitij cogi debeant Magiſtris ſuis tantummodo confiteri, ſed Prior prouidere debet de alio, vel alijs Confeſſoribus, qui ſacras Nouitiorum confeſſiones audiant. Inhibemus autem ne aliquis Frater alicui extraneo Sacerdoti, ſiue ſit religioſus, ſiue ſecularis, confiteatur, ſi copiam Sacerdotis noſtri Ordinis habere potuerit. Declaramus etiam, quod quando Fratres iter agunt, vel extra Conuentum ſunt, ſi adſit Confeſſor Ordinis, non poſſunt alicui Sacerdoti eiuſdem Ordinis aliàs non Confeſſori confiteri, nec in Conuentu poterunt confiteri Confeſſori alterius Conuentus, etiam ſi Prior fuerit: Fratres tamen venientes ad Conuentum non ſuum, poterunt confiteri Fratribus licentiatis ad audiendum confeſſiones Fratrum ibidem commorantium, etiamſi adfuiſſent Confeſſores, vel etiam Prior ſui proprij Conuentus, quibus tamen poterunt, ſi voluerint, liberè confiteri, quemadmodum feciſſent ſi in proprio ſuo Conuentu fuiſſent. Caſus

verò, à quibus nullus Confessor aliquem Fratrem Ordinis nostri absoluere potest sine speciali Prioris licentia, hi sunt, videlicet: Furtum de re notabili, siue res ablata communis sit, siue alicuius vsui deputata: voluntarius omnis lapsus carnis: coniuratio omnis, & conspiratio: simonia tam in dante, quàm in accipiente: percussio ex animo deliberato facta: incendium: & si quem contigerit sine licentia extra loci septam de nocte exire: apostasiam committere, vel alicui persuadere: & quæcunque alia, vel Prior Generalis, vel Prouincialis, aut etiam localis (de consensu tamen Patrum consilij sui Conuentus) sibi reseruanda duxerit; à quibus si quis alium absoluerit absque licentia reseruantis, præterquàmquod absolutio nulla erit, absoluens ipse, ac si crimen illud commisisset, puniatur, si fuerit suomet ore de eo conuictus. Quando autem alicui peccato reseruato annexa fuerit aliqua censura, non sufficit petere licentiam absoluendi à peccato, sed oportet, vt fiat mentio annexæ censuræ, aliàs non valebit absolutio, licet detur. Præterea declaramus, quod Prior localis absolui potest à suo Confessore ab omnibus casibus sibi reseruatis, non tamen ab illis, quos Prouincialis, vel Visitatores, seu Pater Reuerendissimus sibi reseruauerint. Prouincialis verò absolui poterit ab omnibus casibus, præterquàm ab illis, quæ sibi Prior Generalis reseruauerit, vel eius Visitatores. Volumus etiam firmiter obseruari, vt semel ad minus in Septimana quilibet Frater, cuiuscunque gradus, vel conditionis sit, teneatur debitè confiteri, in Capitulo, in Choro, vel in Sacristia, vel denique in aliquo publico, & decenti loco: qui autem hoc facere neglexerit, per Superiorem suum publicè puniatur. Sacerdotes verò celebraturi, toties confiteantur, quoties conscientias suas aggrauatas cognouerint. In confessionibus autem hic modus seruetur. Confessor semper sedeat, cuiuscunque dignitatis sit pœnitens, hic verò vtroque genu flexo, iunctisq; manibus, capite discooperto incipiat. *Confiteor Deo.* vsque ad *mea maxima culpa*: deinde simpliciter & humiliter, non per clausulas

vni-

vniuersales solum, sed in particulari de omnibus peccatis suis, ac circumstantijs, necessariò explicandis, se accuset, & in fine subiungat. *Et quia peccaui in his, & in alijs, de istis, & de omnibus peccatis meis mortalibus, & venialibus, confessis, & oblitis, quibus offendi Dominum Deum meum, dico meam culpam, meam culpam, meam maximam culpam: ideò precor*, &c. Dicat ei Confessor, *Misereatur tui*, &c. *Indulgentiam*, &c. tunc absoluat eum dicens, *Dominus noster Iesus Christus*, &c. vt in Officijs Ordinis continetur; & postea imponat ei salutarem pœnitentiam. Quæ etiam absolutionis forma seruari poterit, quando secularium confessiones audiri contigerit.

† *Quoad species, & numerum casuum reseruandorum, ac facultatem ab eisdem absoluendi concedendam, videnda, & seruanda est Constitutio Clementis viij. Anno 1593. 26. Maij.*

Quoties, & quando Fratres nostri Ordinis communicare debeant quolibet anno. Cap. IX.

FRatres nostri Ordinis tam Nouitij, quàm Professi, laici, conuersi, vel commissi, sequentibus diebus in anno Sacratissimam communionem suscipere debent, nisi de licentia Prioris propter aliquam rationabilem causam quempiam abstinere contingat: videlicet. In prima Dominica Aduentus, in die Natiuitatis D. N. Iesu Christi, in die Epiphaniæ, in Purificatione B. Mariæ semper Virginis, in prima & quarta Dominica Quadragesimæ, in Annuntiatione B. Virginis, feria quinta in Cœna Domini, in Dominica Resurrectionis Domini, in Ascensione eiusdem, in die sancto Pentecostes, in festo Corporis Christi, in Natiuitate sancti Ioannis Baptistæ, in festo Apostolorum Petri & Pauli, in Assumptione B. Mariæ Virginis, in festo sancti Patris nostri Augustini, in Natiuitate Beatæ Mariæ Virginis, in festo sancti Michaelis Archangeli, in solemnitate

nitate omnium Sanctorum. Volumus autem, vt in illis mensibus, in quibus non occurrerit dies Communionis, Fratres nostri communicare teneantur, vel prima Dominica mensis, vel ea in qua consuetum fuerit in loco illo processionem facere Sanctissimi Sacramenti. Hortamur verò omnes Fratres nostros, vt in omnibus Dominicis tam Quadragesimæ, quàm Aduentus Domini deuotè, & conuentualiter ad excitandos fideles Communicare studeant. Insuper iubemus, vt in Dominicis ac solemnibus diebus Diaconus ac Subdiaconus, qui altari ministrauerint, vel alter eorum qui non fuerit Sacerdos, sacram Communionem percipiat: illis autem diebus, quibus solent Fratres ex Ordinis instituto communicare, Superior post Matutinum faciat absolutionẽ generalem, prout in Officijs Ordinis continetur, & cõcedat semper delectis Confessoribus familiæ Conuentus à casibus reseruatis absoluendi facultatem, nisi sibi necessariũ videretur ob aliquam rationabilem causam aliquem casum retinere. Si quis autem in aliquo prædictorum dierum à Cõmunione abstinere petierit, sine manifesta, & rationabili causa, quam probet Prior, ei non concedatur; quam causam Priori dicere teneatur: quod si facere renuerit, comedat in terra corã Conuentu secunda, quarta, & sexta feria in pane, & aqua solùm ieiunando, donec de prædicta culpa satisfecerit, sicut decet: Sacerdotes etiã cæcitate, vel aliqua alia infirmitate, vel impedimento præpediti, diebus prædictis communicare teneantur. In omnibus diebus Cõmunionis generalis omnes Fratres vel celebrent, vel communicent, & post celebrationem, vel communionem genibus flexis dicant orationem. *Deus omnium fidelium*, &c. aut orationem Dominicam, si prædictam nescierint, pro conseruatione status Sanctæ Matris Ecclesiæ, ac Romani Pontificis pro tempore existentis: & tunc ex gratia & concessione Sedis Apostolicæ plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam singulis diebus prædictis consequentur.

De confeßionibus ſecularium mulierum audiendis. Cap. X.

CVm ad audiendum in Eccleſia confeſſiones qualiumcunque mulierum Confeſſor aliquis requiſitus fuerit, id facere non valeat, niſi de licentia vel ſaltem conſenſu Prioris ſui, & in confeſſionarijs ad id deputatis, in quibus nemini loqui liceat, niſi gratia confitendi, aut ea quæ confeſſioni confinia ſunt tractandi: qui contrafecerit, à Priore ſuo debitè puniatur. Cum autem ad audiendum confeſsiones qualiumcunque mulierum Confeſſor aliquis extra Eccleſiam, & Monaſterium vadit, ſemper ei prouideatur de fratre ſocio, qui ſit prouectæ ætatis, vel quem opinio bona commendet, & vbique & ſemper ſic ſe habeat, vt ſocius ſuus patenter videat eum: ſi verò locus ſit ita arctus, quod ſocius in eo, vt ipſum videat, manere non poſſit, iuxta oſtium manebit, dummodo verba non poſſit intelligere confitentis.

INCI-

INCIPIT SECVNDA PARS NOSTRARVM CONSTITVTIONVM.

In qua tractatur de Obſeruantijs noſtræ ſacræ Religionis.

De ætate & qualitate eorum, qui ad Ordinem recipiendi ſunt. Cap. I.

QVONIAM refert plurimum ad diuinum ſeruitium & Ordinis profectum, vt conueniens habeatur delectus eorum, qui ad Ordinem admittuntur: diligentia non modica adhibenda erit, vt intelligantur ea quæ ad eorum perſonas, & vocationem attinent. Quamuis autem charitas, & zelus animarum, omnia hominum genera complectatur, nam idem Dominus omnium; & ideò teneamur cunctos ad beatitudinem conſequendam in Domino iuuare: non tamen ad Ordinem recipiendi ſunt, niſi qui vtiles fuerint, & Ordinem in aliquo iuuare potuerint, quo melius communi vtilitati noſtra Sacra Religio inſeruire poſſit: nam qui vult vineam bonam habere, palmites, ex quibus plantanda eſt, cum diſcretione debet eligere. Ij ergo qui recipiendi fuerint, non ſint minores quatuordecim annis, & quoad fieri poſſit, ſint bonæ conſcientiæ, quieti, amatores virtutum ac perfectionis, propenſi ad deuotionem,

& qui habeant vires quibus ferre possint Ordinis nostri labores: recipiantur autem de licentia Prioris Prouincialis, & de consensu primo Patrum Consilij, deinde maioris partis Capituli. Nullus verò recipiatur qui fuerit de apostasia à fide, vel de hæresi aliquando accusatus, neque qui sit natus ex Parentibus & Auis per sanctum Inquisitionis officium de apostasia à fide, vel de hæresi, seu vehementi eius suspicione punitus, seu damnatus, neque seruus, neque matrimonio consumato ligatus, nisi à coniuge facultas ei concederetur, obseruatis alijs circumstantijs, quæ iuxta Sacros Canones obseruari necesse est, nec qui comitiali morbo, vel aliquo iudicij defectu laborauerit, nullus præterea, qui aliquo notabili defectu, vel deformitate corporis signatus fuerit: qui verò post receptionem aliquo supradictorum impedimentorum detineri deprehensus fuerit, statim ab Ordine expellatur, tãquam ad profitendum inhabilis, imò si Professus iam fuerit, ab Ordine poterit, & debet expelli, si eius professio fuerit sub tali fraude, & dolo acceptata; si autem de aliquo impedimentorum dubium oriatur, ad Prouincialem & Diffinitores recurri debet: & Prior vel quicunque Prælatus, qui vel aliquem scienter contra prædictam formam receperit, vel ignoranter receptum cognito impedimento non eiecerit, ab officio deponatur, & per triennium maneat inhabilis ad omnia officia cum cura animarũ: animaduertendum etiam est ne aliquis ad Ordinem recipiatur ære alieno in notabili quantitate oppressus, seu aliqua infirmitate contagiosa detentus, ne si professionem emittere contingat, Ordini detrimentum subsequatur: pro clerico autem nullus recipiatur, nisi legere ad minus sciuerit competenter; atque aptus videatur ad alia necessaria discenda: poterit tamen aliquis de nobili genere, & si minus nouerit, recipi de gratia speciali, modo signa docilitatis ostendat. Cum verò lepra simoniacæ prauitatis infectus, sit quasi membrum putridum, & à corpore sanctæ Matris Ecclesiæ alienum, omnibus & singulis Prioribus & quibuscunque Superioribus, ac alijs Fratribus nostræ Religionis strictè

præcipimus & mandamus, vt nullus ex eis Fratrem aliquem ad Ordinem recipiat, vel recipi faciat, vel vt recipiatur consentiat, vel permittat, re aliqua accepta vel detenta, vel pactione aliqua interueniente, tacita vel expressa: quod si quis immemor suæ salutis contrafecerit, si officium habuerit cum cura animarum, ipso facto sit tali officio priuatus, & ad aliquod officium cum prædicta cura in nostro Ordine nullatenus assumatur, nisi super hoc secum per Capitulum Generale fuerit dispensatum, & per quinquennium voce actiua, & passiua careat. Quicunque verò Frater subditus inueniatur simoniam in eodem casu commisisse, eidem pœnæ subiaceat, & pœnam grauioris culpæ per mensem sustinere cogatur. De Ordinibus Fratrum Mendicantium nullus ad nostrum recipiatur, quantumcunque extiterit importunus; alterius verò professionis, Ordinum videlicet non Mendicantium, & nostro laxiorum, nullus recipiatur, nisi sit talis de quo constet, quod in Ordine suo inquietus non fuerit, & quod honestè, & cum bono exemplo semper ibidem vixerit. Si quis autem huiusmodi receptus fuerit, sicut liber à seculo fugiens, in probatione per annum & diem maneat, & expressam postea in nostro Ordine, sicut alij Fratres, professionem emittat.

† *Quoad qualitates requisitas in recipiendis ad Ordinem, videndæ sunt Constitutiones, & moderationes Sixti v. Gregorij xiij. & Clementis viij. quæ auctoritate Sanctissimi D.N. Urbani Papæ viij. nuper sunt innouatæ. Anno 1624. 21. Septemb.*

De modo recipiendi Nouitios. Cap. II.

SI quis in Ordine nostro recipi petierit, non statim annuatur ei, quicunque sit ille, sed probetur spiritus eius, si ex Deo est, quia desideria dilatione crescunt: & in priuatis colloquijs voluntas, mens, & intentio ipsius à Priore Conuentus, vel à Magistro Nouitiorum, seu ab alio perfectè exploretur: quod si perseuerauerit in proposito, Prior eum faciat diligenter

examinari à duobus examinatoribus ad hoc munus deputatis: & si fuerit inuentus idoneus, legantur ei impedimenta in capite præcedenti notata, inde scilicet: *Nullus verò recipiatur, qui fuerit de apostasia*, &c. & si responderit, se nullo illorum impedimentorum teneri, admonendus erit de iuramento sibi præstando coram omnibus: faciendaq; est ei protestatio, quod si aliquem horum defectuum patiatur, habita certa cognitione, quocunque tempore expelletur, etiamsi tunc temporis iam fuerit professus, quia talis professio erit nulla. Quod si se iurare velle responderit, post oblatam ei spem à Priore, proponatur primo Patribus consilij, quod si ab eis approbatus fuerit, proponatur Fratribus in Capitulo, & si à maiori parte eorum recipiatur, die & hora qua Prior prouidebit, in Choro, seu in Ecclesia Fratribus in vnum congregatis ab vno fratre, qui eum de modo misericordiæ petendæ diligenter instruet, ducatur ibidem, vbi coram Priore prosternat se, & interrogatus ab illo, *Quid petis?* respondeat, *Misericordiam Dei, & vestram societatem*. Deinde Prior jubeat eum surgere super genua, & dicat ei, *Fili charissimè misericordiam Dei tibi dare non valemus, sed benè credimus tecum factam fuisse, quando Dominus Deus te inspirauit ad ingressum huius sacræ Augustinianæ Religionis: ad nostram vero societatem te admittere contenti sumus, si ex parte tui non obstet aliquod ex impedimentis, in nostris Constitutionibus notatis*. Tunc legat ei impedimenta supradicta, ab eo distinctè inquirens sub præstito iuramento, an aliquo illorum teneatur: qui si responderit, aliquo illorum se teneri, repellatur tanquam subiectus iuri alieno, vel tanquam ad ferendum pondus Religionis ineptus, & à sacris Altaribus proiectus: sed si ab omnibus his se liberum esse dixerit, fiat ei supradicta protestatio: deinde ne aliquando dicere possit se fuisse deceptum, vel non credidisse, tot ardua esse in Religione, exponat ei Prior asperitatem Ordinis, videlicet abdicationem propriæ voluntatis, vigilias nocturnas, labores diurnos, longa ieiunia, macerationem carnis, asperitatem vestium,

ſtium, tædium clauſtri, contemptum paupertatis, ruborem mendicitatis, vilitatem ciborum,& citra hæc omnia reprehenſiones, vilificationes, ſeu mortificationes, continuas pœnitentias, firmiter promittens ei ex parte Dei vitam æternam, ſi prædicta obſeruauerit, & de his omnibus voluntatem eius exquirat. Quod ſi reſponderit, ſe velle, cum Dei adiutorio, cuncta ſufferre & ſeruare in quantum humana fragilitas ſeruare ſinit. dicat ei Prior, *Accipiemus te ad probationem ſicut mos eſt fieri*. & poſt hæc dicat, *Dominus qui incepit in te bonum opus, ipſe perficiat*, & Conuentus reſpondeat *Amen:* deinde tonſis crinibus, ſi debet eſſe Clericus, veſtibus ſecularibus exuatur à Priore dicente. *Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus ſuis*, & reſpondeatur, *Amen*. Tunc Prior ſurgens, dicat. *Domine exaudi*,&c. *Dominus vobiſcum*, &c. *Oremus. Domine Deus virtutum, ſupplices deprecamur clementiam tuam, vt hunc famulum tuum miſerationis tuæ abundantia ab omni vetuſtatis ereptione expurges, & capacem ſanctæ nouitatis efficias: per Chriſtum Dominum noſtrum. Amen*. Qua oratione dicta habitu albo, quem in honorem puriſſimæ Virginis Mariæ vniuerſus Ordo noſter geſtat, initio induatur: Imponendo tunicam albam, dicat, *Induat te Dominus nouum hominem, qui ſecundum Deum creatus eſt in iuſtitia & ſanctitate veritatis: In nomine Patris*,&c. faciatq; ſignum ✠ ſuper eum cum tunica. Imponendo ſcapulare, ſiue patientiam, dicat: *Accipe iugum Domini, iugum enim eius ſuaue eſt, & onus eius leue: In nomine Patris*, &c. ✠ Deinde ſuperinduatur cappa nigra, & cingatur corrigia. Veſtes enim ipſius in hoc ſolum differunt à veſtibus Profeſſorum, quod ante profeſſionem ipſius cuculla non benedicetur. (declaramus verò profeſſionem tacitam in ſuo robore manere, etiam ſi contigerit cucullam poſt annum non eſſe benedictã) & tunc Prior, in loco ſuo, dicat, Nouitio genibus flexis manente coram eo: *Dominus vobiſcum*, &c. *Oremus. Adeſto Domine ſupplicationibus noſtris, & hunc famulum tuum bene ✠ dicere dignare, cui in ſancto nomine tuo ſacræ*

Eremitanæ Religionis habitum dedimus, vt te largiente, deuotus in ea persistere, & vitam percipere mereatur æternã: per Christum, &c. Amen. Postea Cantores incipiant Hymnum: *Veni Creator*. interim Nouitius prostratus iaceat super tapetum ad modum crucis ante Altare, vel in medio Chori, & finito Hymno dicant Cantores. ℣. *Emitte Spiritum tuum* &c. *Ora pro eo sancta Dei Genitrix*, &c. *Ora pro eo beate pater Augustine*, &c. Prior in medio Chori dicat. *Dominus vobiscum*, &c. *Oremus. Deus qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Concede nos famulos tuos*, &c. *Adesto supplicationibus nostris*, &c. postea Nouitium aspergat aqua benedicta, & tunc ab instructore erigatur, & ducatur ad pedes Prioris, qui ei mutet nomen si videbitur expedire, præsertim si habuerit nomen ethnicum, & imponat ei nomen alicuius Sancti maximè Ordinis nostri, vt nostrorum priscorum Patrum memoria in dies renouetur: & in signum spiritualis dilectionis, atque socialis charitatis eum amplectatur, & post eum idem faciant successiuè cæteri Fratres: Nouitius verò genibus flexis manum Prioris deosculetur, aliorum verò Sacerdotum manus etiam deosculari debet, non tamen genuflectere: & Pace expleta, tradatur Nouitius à Priore Nouitiorum magistro, de Regula, Constitutionibus, & alijs Obseruantijs Ordinis instruendus: vestes autem eius seculares à magistro reseruentur vsque ad professionem. Laici & conuersi in capitulo, & non in Ecclesia recipientur, & nihil in eorum receptione cantabitur, sed omnia supradicta sine nota dicentur. Toto illo tempore quo in probatione Nouitius manebit, excepto victu & vestitu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius ex bonis eiusdem Monasterium nihil accipiat; ne hac occasione Nouitius discedere nequeat, quòd totam, vel maiorem partem substantiæ suæ Monasteriũ possideat; neuè difficile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius declaramus præcipi à sancta Synodo Tridentina sub anathematis pœna, ne

hoc

hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſſionem, omnia reſtituantur, quæ ſua erant: nulla autem renunciatio, aut obligatio ante profeſſionem facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſcunque cauſæ piæ valeat, niſi, cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij, fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem: & non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter verò facta, etiam cum huius fauoris expreſſa renunciatione, ſit irrita, & nullius effectus, prout decreto ſacroſancti Concilij Tridentini ſancitum eſt. Nouitius à die ingreſſionis ad nos vſque ad annum & diem ad minus in probatione manebit, vt ipſe experiatur aſperitatem Ordinis, & Fratres experiantur mores illius: quo tempore nulli ei Ordines conferantur. A die autem receptionis ſuæ, ſiue à ſeculo, ſiue ab alia Religione veniat, vſque ad triennium, quamuis ſit doctus, & grandæuus, ad omnia officia, quæ per electionem dari conſueuerunt, ſit ineligibilis; ad officia verò cum cura animarum per quinquennium à die receptionis ſuæ nullo pacto eligi poſſit, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Ratiſponæ celebrato anno Domini 1290. Hoc autem præcipimus, vt prius noſtri Ordinis Fratres ſubeſſe diſcant, quàm præeſſe, poſtea verò eligi poſſint, dummodo tamen toto iſto tempore ſub regulari laudabiliter vixerint diſciplina, & non aliter.

De educatione Nouitiorum, & qualis eſſe debeat Magiſter eorum. Cap. III.

QVoniam proba iuuenum educatio inſtituendæ Religioni permaximè noſcitur neceſſaria, ſtatuimus & ordinamus, vt in vnaquaque Prouincia noſtri ſacri Ordinis vnum Monaſterium, vel etiam plura, iuxta Prouinciarum indigentiam, ſeu capacitatem per Prouincialem & Diffinitores Capituli Prouincialis eligantur, in quibus Nouitij illius Prouinciæ vt aptius

instrui possint, collocentur: nec in aliquo loco Nouitij teneantur, in quo ad minus non sit numerus sex Nouitiorum in Nouitiatu clauso, atque à consortio aliorum fratrum segregato, à quo nullus Nouitius exire possit sine Magistri licentia, & cum socio sibi assignato: extra conuentum verò absque necessitate ineuitabili non mittantur, nec cum extraneis loquantur: præterea Nouitij inter se silentium obseruent, nisi quando magister cum eis dispensauerit, & tunc sine clamore loquantur, & submissè loqui assuescant, quando opportuerit loqui: Prouincialis autem & Diffinitores, siue solus Prouincialis extra tempus Capituli, præponant eis magistrum morum mediocriter saltem doctum, in rebus spiritualibus sufficienter versatum, ne cibi spiritualis defectum patiantur, & de eis possit verificari. *Paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis.* Honestum item ac approbatum, & nostri Ordinis præcipuum zelatorem, prouectæq; ætatis, quantum fieri poterit, cui in omnibus humiliter, ac promptè Nouitij obedire teneantur (saluo semper & vbique mandato Prioris) & à quo ad Dei laudem, & nostri Ordinis decorem cum omni sanctimonia, & bona doctrina diligenter erudiantur, & instruantur, & ad quem in suis tentationibus confugiant, cuique confidenter secreta sua detegant, & à quo consolationem, & auxilium in omnibus sperent in Domino. Legat idem magister, quæ infra dicentur de officio Prioris, & quæ sibi respectiuè conuenerint, notet & obseruet. Ante omnia doceat eos legem Dei, eiusq; amorem ac timorem, & quod in omnibus quærant Deum, exuentes se amore sui, atque omnium creaturarum, vt affectum totum in ipsarum Creatorem conferant, eum in omnibus amando, & omnes in eo iuxta sanctissimam eius voluntatem: dirigat etiam eos in exercitijs spiritualibus, quæ vnicuique tradenda erunt, prout ei conuenire iudicabitur, doceatq; quomodo ab illusionibus dæmonis in prædictis exercitijs cauere debeant, & quomodo se contra omnes tentationes tueantur, moneat eos vt libros spirituales, & de-

uotos

uotos auidè legant, curetq́; non ſolum vt addiſcant,quæ conueniunt, ſed etiam vt exerceant,quæ didicerunt,pro menſura gratiæ ipſis à Deo communicatæ: doceat item ipſos purè, ac diſcretè, & frequenter, ac ſtatim in principio generaliter, confiteri. dicit enim Scriptura: *Nolite ſerere ſuper ſpinas*; nullamq́; celare tentationem, quam Confeſſori, magiſtro, vel Superiori non aperiant, quibus totam animam ſuam patere pergratum habeant, nec ſolum defectus aperiant, ſed etiam pœnitentias, mortificationes, & deuotiones, optantes in omnibus ab illis dirigi, nolentes ſuo proprio ſenſu duci, niſi cum iudicio illorum conueniat, quos Domini Noſtri Ieſu Chriſti loco habent: doceat etiam eos quotidie in ſero diligenter ac breuiter conſcientias ſuas examinare, & poſtea confeſſionem generalem deuotè dicere, antequam ad dormiendum vadant: non enim debet Religioſus quietem ſomni corpori dare, donec locum quietum præparauerit in ſe Spiritui ſancto, iuxta illud Pſalmi: *Si dedero ſomnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem, & requiem temporibus meis, donec inueniam locum Domino*. Aduertat etiam, vt ſtatim in principio à Priore inquirat, quam poteſtatem velit eum habere ſuper Nouitios, circa audiendas eorum confeſſiones. Inſuper eos doceat caſtè, & ſine proprio viuere, & non dicere, meum, ſed noſtrum: iuxta præceptum Patris Auguſtini in Regula dicentis: *Non dicatis aliquid proprium*. Summa diligentia & cuſtodia cor ſuum ſeruare, & portas ſenſuum ſuorum ab omni intemperantia & vitio cuſtodire, ac ſe in vera pace interna conſeruare, linguam refrenare licet inuitam, ne vana ſit eorum Religio, & libentius audire quàm loqui: cum verò loquendum fuerit, quod paucis verbis loquantur, quæ præcedat mentis deliberatio; quoniam dicit Scriptura: *In ore fatuorum cor illorum, & in corde ſapientum os illorum:* ſpecialiter autem quod euitentur relationes rumorum de negotijs ſecularibus; nam periculum Fratrum videntur amare, qui in nauim Religionis vndas maris volunt immittere: non mul-

tum

tum ridere, in omnibus potiores partes alijs deferre, omnes in animo suo tanquam Superiores ducendo, & singulis honorem, ac reuerentiam, quam exigit cuiuscunque status, cum simplicitate & religiosa moderatione exhibendo: fit autem reuerentia hæc multis modis, videlicet cum transeunti assurgitur, cum ante alium non nimis propè transitur, cum ante alium inclinatur, aut genuflectitur, cum sedenti decenter assistitur, cum iuxta sedentem sedere volens aliquantulum à longè se collocat, vel sedere volenti sedens assurgit, vel cedit, vel loqui volens ante alium extrahit caputium, vel alium associando à sinistris quis vadit, vel denique alio comparente à deambulatione desistit. Doceat etiam eos de lapsu aliorum non indignari, sed sibi potius de similibus timere, negotia domus nolle scire, virtutes aliorum notare, & pro posse imitari, bona in se cum viderit Deo attribuere, mala verò à se facta sibi reputare, nemini inuidere, bonum exemplum singulis præbere, cum nemine contendere, neminem iudicare, sed omnia, licet mala videantur, in bonam partem interpretari, sæpè enim humanum fallitur iudicium; nulli iniuriam facere, sed illatam sibi patienter tolerare, non reddendo malum pro malo, neque maledictum pro maledicto, de absente non loqui nisi bona, neminem in faciem laudare, non iurare omnino, veritatem ex corde & ore proferre, non esse superbos, non edaces, non vinolentos, non somnolentos, non pigros, non otiosos, delitias fugere, quia castitas periclitatur in illis: paupertatem, vilitatem, ac asperitatem nostri sacri Ordinis amare, & alia quæ perfectionem, ad quam tendimus, concernunt. Exponat eis Catechismum, & instruat eos de Regula & Constitutionibus, atque Ordinationibus nostræ Sacræ Religionis, de Officio diuino, & quod semel in hebdomada singuli dicant septem Psalmos Pœnitentiales cum Litanijs, &c. & totum Officium Defunctorum, pro benefactoribus nostris viuis atque defunctis, & pro supplemento cuiusuis defectus ex ignorantia, vel obliuione prouenti circa antiquas

Ordi-

Ordinis obligationes: erudiat quoque eos de cantu, niſi alius ſit ad hoc munus à Priore deſignatus: de moribus, & ſignis, & alijs Obſeruantijs Ordinis: moneat ſæpè vt non ambulent extento collo, ſed fixis oculis in terram, manibus ſub ſcapulari, vel intra manicas cappæ incluſis, vt cum proceſſionaliter vadunt ſocium ſuum collateralem ſemper attendant; vt cum aliquid ſibi datur, vtpote veſtes, calcei & ſimilia; ſiue aliquod officium eis iniungitur, genibus flexis dicant, *Benedictus Deus in donis ſuis, & ſanctus in omnibus operibus ſuis: Qui viuit, &c.* Quāta diligentia libros & veſtes, & alias res domus, vel ſuo vſui conceſſas cuſtodire, & quo modo cellam mundam & ordinatam, licet pauperem, ſeruare debeant, vt non coniungant ſe Conuentui, niſi fuerint ſigno, vel verbo vocati, vt ſine licentia munera vel literas aliquas nulli mittant, nec dent, nec ab aliquo recipiant: quomodo, cum corporaliter reficiuntur, temperantiam, modeſtiam, & munditiam obſeruent; quod menſæ cubitis nō incumbant, & in comedendo ſingularitates non quærant; imò ſi aliquod genus ciborum non conſueuerunt comedere, aſſueſcant; vt poſſint vitam communem ſeruare, & legat eis aliquem tractatum de doctrina menſæ: docendi ſunt etiam, vt libentius morentur in clauſtro cum Fratribus, quàm extra cum ſecularibus, item quod libentius interſint cum Conuentu, quàm in locis priuatis, item quod libentius declinent ad loca, vbi ſunt maturi & religioſi congregati, quàm vbi ſunt diſſoluti & leues: vt gradus parentelæ ſuæ non recitent, de generis nobilitate non ſe iactent, de honore ſeculi, aut parentum diuitijs non extollantur, ſed de pauperum Fratrum ſocietate glorientur; vt honorem & augmentum Ordinis ardenter diligant, & indefeſsè procurent, in quo zelo educandi ſunt, vt poſtea temporis diſcurſu opere adimplere ſatagant, quod à principio animo conceperint: informet etiam eos de exordio, & progreſſu noſtræ ſacræ Religionis, ita vt de hoc diſtinctè ſciant reddere rationem quibuſcumque inquirentibus, ſeu hæſitantibus: quatenus hæc, & his

ſimi-

ſimilia cum Dei adiutorio facientes, in vinea Domini ſpiritualiter ſeipſos exerceant, & ſe totos Deo Optimo Maximo dedicare continuè non deſinant. Deputentur autem Nouitij ad ea ſtudia, quibus eorum ingenia magis apta Priori & magiſtro videbuntur; nec enim Sacræ religionis noſtræ familia Doctoribus & Concionatoribus ſolum indiget, ſed & cantoribus, pulſatoribus organi, ſcriptoribus, & alijs diuerſis virtutibus inſignitis. Præterea vbicunque ſe negligenter habuerint, eos quantum poterit ſignis, vel verbis obſecrando, ſeu increpando, ſtudeat emendare, quia eorum cura ei ſpecialiter in eiuſmodi eſt commiſſa: Capitulum ſemel ſaltem in hebdomada eis teneat, vbi de apertis culpis & negligentijs, de quibus proclamati fuerint, vel coram eo veniam petierint, eos puniat, niſi in aliquo caſu grauiori in capitulo Conuentus aliquem proclamare conuenientius duceret: ſi viderit aliquem eorum ad ſuperbiam eſſe propenſum, exercere talem debet in obedientijs abiectioribus, quæ ad humiliandum ipſum vtiles futuræ videantur: eorum etiam erit probanda patientia, diſcretè tamen, & ſic de alijs animi propenſionibus fieri debet: Nouitijs verò ea promptius, & alacrius agere conuenit, à quibus ſenſus magis abhorrebit, ſi iniunctum eis fuerit, vt in illis ſe exerceant: ſicut etiam ſpiritualia eis miniſtrat, ita & neceſſaria apud Priorem vel procuratorem procuret temporalia, matremq; ſe illis exhibeat benignitatem oſtendendo, vt eum non refugiant, imò tanquam ad ſinum matris ad eum recurrant. Si autem Nouitius quicunque ſit, dum in probatione fuerit, inhoneſtè ſe habeat, ſeu in ſuperbiam erectus aliquid attentet, per quod poſſit in domo materia alicuius perturbationis ſuſcitari, ſi de eius emendatione non ſit ſpes probabilis, differri eius eiectio non debebit, ſed ſtatim de Ordine expellatur, & Nouitius qui pro culpa expelletur, vlterius non recipiatur, niſi ea conditione & modo, vt iterum per annum & diem debeat in probatione manere, niſi eius vita & conuerſatio talis fuerit, vt videatur diſcretioni Prioris

ris Prouincialis miſericorditer eſſe diſpenſandum : non tamen cum eo, qui vltra menſem extra ordinem permanſerit, vllo modo diſpenſari debet. Volumus etiam quod præter magiſtrum morum Prior Prouincialis prouideat nouitiatui de alio magiſtro, ſi fieri poſſit Ordinis noſtri, qui ſit latina lingua, & ſi poſſibile fuerit, etiam græca ſufficienter eruditus, quatenus ipſos iuuenes vtramque linguam rectè doceat: non tamen volumus, vt in Nouitiatu maneat; nec alio quàm tempore lectionis, & circa pertinentia ad lectionem ibidem conuerſetur. Declaramus etiam quod profeſſi, quandiu in Nouitiatu manſerint, legibus Nouitiorum teneantur, præterquàm quod extra Monaſterium mitti poterunt, & cum ſecularibus loqui de licentia Prioris: quando verò à conſortio Nouitiorum ſegregati fuerint, & à Nouitiatu receſſerint, quandiu non fuerint Sacerdotes, ſub ſpeciali cura Supprioris maneant, & ei tanquam magiſtro obedire in omnibus teneantur, in quocunque ſint cõuentu.

† *A quibus deſignanda ſint Monaſteria pro Nouitiatus inſtitutione, & Nouitiorum recipiendorum numerus: qualis item eſſe debeat eorundem educatio, & Magiſtri, ac miniſtrorum electio, præſcribitur in Decretis Clementis viij. à Sanctiſſimo D.N. Vrbano Papa viij. innouatis. Anno 1624. 21. Septemb.*

De modo, & forma profeſſionis faciendæ. Cap. IV.

STrictè præcipimus, & ſub pœna priuationis officij omnibus Prioribus noſtri Ordinis mandamus, quatenus ſuos Nouitios poſt expletum decimumſextum annum ſuæ ætatis, & ſuæ probationis annum, expreſſam profeſſionem omninò emittere faciant. Completo igitur termino probationis Nouitij, Prior de vita & moribus eius, diligenti examine ab illis inquirat, cum quibus fuerit conuerſatus, præſertim à magiſtris ſuis, qui ſiue pro eo, ſiue contra eum, poſtpoſito odio vel amore, fidele teſtimonium reddere teneantur.

Cuius conuersatio si adeò honesta extiterit, vt de sua perseuerantia in virtute spes probabilis habeatur, Prior eum proponat Patribus in Capitulo, vbi ijdem Magistri supradictum testimonium coram omnibus reddent: & si maior pars vocalium de eo recipiendo consenserit, tempore, die, & hora quæ Priori videbitur, Fratribus omnibus congregatis in choro, vel in Ecclesia, vel alibi, Nouitius à magstro suo in albis tantùm ducatur ad pedes Prioris, quem post misericordiam petitam, vt in cap. 2. huius secundæ Partis dictum fuit; ante se genuflexum Prior sic coram omnibus alloquatur. *Dilecte fili in Christo; ecce tempus tuæ probationis completum est; in quo expertus es omnem Ordinis nostri asperitatem: nunc ergo de duobus opportet te vnum eligere, siue à nobis discedere, & abire in viam tuam, siue renuntiare huic seculo, & dedicare atque offerre teipsum totum Deo, & Ordini nostro, sciens quod postquam te sic obtuleris, de sub iugo obedientiæ eiusdem Ordinis collum tuum quacunque ex causa non licebit excutere; quod sub tam morosa deliberatione cum recusare liberè posses, sponte suscipere voluisti.* Quod si ipse responderit velle sic Deo, & Ordini nostro se offerre, Prior legat impedimenta, inquirat Nouitium, deferat ei iuramentum, faciatq; protestationem, vt dictum est in supradicto cap. *De receptione Nouitiorum*. Deinde distinctè proponat ei tria Religionis essentialia vota, obedientiam videlicet, castitatem, & paupertatem, & vt decet, breuiter tamen, explanet qualiter intelligenda, & seruanda sint, vt ipse Nouitius antequam voueat, ne dum declaratione prius sibi facta sæpe sæpius à magistro suo, verumetiam, & dum profiteri debet, à suo Priore, clarè sciat, quæ voueat, & quid postquam vouerit agendum sibi sit: prohibuit namque Dominus Leuit. 22. ne animal cæcum offerretur ei, poterit autem proponere in hac forma. *Quantum ad obedientiam scias, quod teneberis obedire tuis superioribus, ita vt nullam te existimes habere libertatem; sed totaliter esse priuatum propria voluntate, nec enim tibi placita facere valebis, licet bona videantur, absque voluntate tui Superioris, & si volueris manere in*

Italia, & tui Superiores iusserint vt vadas in Franciam vel Germaniam, vel si volueris manere in Hispania vel Portugallia, ipsi autem voluerint, vt proficiscaris in Indias, vel partes vltra marinas, teneberis obedire eis, & non tibi complacere: quantum ad paupertatem non poteris habere aliquid, licet modicum, vt possis dicere, hoc meum est, sed ea quæ tibi erunt concessa, voluntati tui Superioris subiecta erunt, qui eis poterit te priuare quotiescumque voluerit: circa castitatem teneberis non solum seruare munditiam corporis, sed etiam cordis, vt viuas in terra sicut Angelus Dei. Quod si propositis, & sibi declaratis huiusmodi votis, iterum ipse Nouitius responderit, se velle sic vouere, & eisdem votis Deo & Ordini nostro vsque ad mortem se offerre, inquirat ab eo Prior, *vtrum vi vel metu faciat professionem?* qui si responderit se sponte & libere, & non vi, vel metu vouere velle, deferatur à Magistro Nouitiorum Priori cappa cum corrigia, præcedentibus vno Acolytho cum aqua benedicta, & alio cum thuribulo & incenso, qui imponens sibi stolã, benedicat cappã in manibus eiusdem Magistri genuflexi, dicens. *Domine exaudi,*&c. *Dominus vobiscum,*&c. *Oremus. Domine Iesu Christe, qui tegumentum mortalitatis nostræ induere dignatus es: obsecramus immensam tuæ largitatis abundantiam, vt hoc genus indumenti, quod sancti Patres nostri ad humilitatis indicium, abrenunciantes seculo, ferre sanxerunt, tu ita bene ✠ dicere tua benedictione digneris, vt hic famulus tuus, qui eo vsus fuerit, te induere mereatur: qui viuis & regnas,*&c. *Oremus. Deus æternorum bonorum fidelissime promissor, & certissime persolutor, qui vestimentum salutis, & indumentum iucunditatis tuis fidelibus promisisti, clementiam tuam humiliter exposcimus, vt hoc indumentum humilitatem cordis, & contemptum mundi significans, quo hic famulus tuus visibili est informandus proposito, propitius bene ✠ dicas, vt beatæ abnegationis habitum, quem te inspirante suscepit, te protegente custodiat, & quem vestibus venerandæ Religionis sancti Patris Augustini induere volumus, beata facias immortalitate vestiri: per Christum,*&c. *Oremus. Domi-*

ve Deus bonarum virtutum dator, & omnium benedictionum largus infusor, te obnixius deprecamur, vt hanc vestem bene ✠ dicere, & sanctificare ✠ digneris, quam famulus tuus pro indicio agnoscendæ Eremitanæ Religionis induere desiderat, vt inter reliquos Augustinianos Fratres ibi agnoscatur dicatus: per Christum Dominum, &c. Amen. Deinde cappa, & corrigia aspergantur aqua benedicta, & adoleantur incenso. Postea Prior induat Nouitium cappa benedicta, dicens. *Accipe iugum Domini, iugum enim eius suaue est, & onus eius leue. In nomine Patris, &c.* deinde cingat ipsum corrigia benedicta, dicens: *Accipe corrigiam super lumbos tuos in signum castitatis & continentiæ: In nomine Patris, &c.* tunc Nouitius genuflectat coram Priore, & Prior dicat. *Dominus vobiscum, &c. Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, qui sub magno Patre Augustino in Ecclesia tua sancta grandem filiorum exercitum contra hostes inuisibiles adunasti, Fratrem nostrum nouiter sub tanti Patris militia collum iugo supponere volentem amore Sancti Spiritus accende, vt per obedientiam, castitatem, & paupertatem, quas modo te inspirāte profiteri vult, ita militādo tibi Regi Regum præsentis vitæ stadium percurrere valeat, vt felicitatis æternæ corona deuicto triumphatoq; mundo cum pompis suis, te donante percipere mereatur: per Christum, &c.* sedeat deinde Prior, & cæteri post eum, & Nouitius accipiat Regulam sancti Patris nostri Augustini, & deponat eam apertā in manibus Prioris, & ponens manus suas super eam in manibus Prioris profiteatur hoc modo. *In nomine Domini nostri Iesu Christi benedicti Amen. Anno Natiuitatis eiusdem millesimo, &c. die tali, mense tali. Ego Frater N. de N. filius N. & N. talis loci, & talis parochiæ, facio professionem, & promitto obedientiam Deo omnipotenti, & B. Mariæ semper Virgini, & B. Patri Augustino, & tibi R. P. Fratri N: & N. Priori, &c. nomine & vice Reuerendiss. P. Magistri N. de N. Prioris Generalis Ordinis Fratrum Eremitarum S. P. Augustini, & successorum eius canonicè intrantium, & viuere sine proprio, & & in castitate secundum hanc Regulam eiusdem Patris nostri Augustini vsque ad mortem.* Si verò Nouitius profiteretur in manibus

Reuerendiſs. Prioris Generalis, ſupprimat particulam illã (*nomine & vice*) & omnia verba ad ipſum dirigat. Lecta profeſſione à nouo profeſſo, Prior dicat. *Et ego nomine & vice Reuerendiſſ. Patris noſtri Generalis N. & authoritate qua fungor, accepto profeſſionem tuã, & vnio te corpori myſtico noſtræ Sacræ Religionis, & filium facio huius Conuentus N. vel Conuentus noſtri talis loci: In nomine Patris*, &c. Quo dicto Profeſſus proſternat ſe ad pedes Prioris ad modũ crucis ſuper tapetũ, & Prior aſpergendo eum aqua benedicta, dicat. *Pater noſter. Et ne nos*, &c. ℣. *Immola Deo ſacrificium laudis*. ℟. *Et redde altiſſimo*, &c. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiſcũ*, &c. *Oremus. Omnipotens ſempiterne Deus, qui humanæ fragilitatis infirmitatem agnoſcis, reſpice quæſumus ſuper hunc famulum tuum, & larga tuæ benedictionis abundantia imbecillitatem eius corrobora, vt promiſſa nunc vota, quæ præueniendo aſpiraſti, per auxilium gratiæ tuæ, ſanctè, piè, ac religiosè viuendo, valeat vigilanter obſeruare, & obſeruando vitam promereri ſempiternam: per Chriſtum Dominũ*, &c. tunc detur nouo Profeſſo candela accenſa in manibus, & Cantores incipiant. *Te Deum laudamus*. ipſe verò ſtet in medio Chori genuflexus: finito Cantico dicantur ℣. *Emitte ſpiritum*, &c. *Ora pro eo sãcta Dei*, &c. *Ora pro eo B. Pater Auguſtine*, &c. *Oremus. Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus illuſtratione docuiſti, da nobis in eodem Spiritu recta ſapere, & de eius ſemper conſolatione gaudere. Concede hunc famulum tuum, quæſumus Domine Deus, perpetua mẽtis & corporis ſanitate gaudere, & glorioſa B. Mariæ ſemper Virginis interceſſione à præſenti liberari triſtitia, & æterna perfrui lætitia. Adeſto ſupplicationibus noſtris omnipotens Deus, & quibus fiduciam ſperandæ pietatis indulges, intercedente B. Auguſtino Confeſſore tuo atque Pontifice, conſuetæ miſericordiæ tribue benignus effectum: per Chriſtum*, &c. Et deinde ducatur ad oſculum pacis, ſicut dictum eſt in cap. de receptione Nouitiorum. Si verò maiorem ſolemnitatem voluerit Prior facere, finito *Te Deum laudamus*, & dimiſſis prædictis orationibus, dicat nouus Profeſſus genibus flexis in tono Reſponſoriorum breuium, *Suſcipe me Domine ſe-*

cundum eloquium tuum & viuam : & Chorus repetat idem: postea Professus. *Et non confundas me ab expectatione mea.* Chorus. *Secundum eloquium tuum & viuam.* Professus. *Gloria Patri,*&c. Chorus. *Suscipe me Domine,* &c. Professus dicat Versum. *Adiuua me & saluus ero Domine.* ℟. *Et meditabor in iustificationibus tuis semper.* Prior in medio Chori : *Dominus vobiscum,* &c. *Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, cuius charitatis ardore succensus hic famulus tuus stabilitatem suam tibi in hac sacra Augustiniana Religione promittendo, tuo iugo collum submisit : concede propitius, vt in vltimo tuo examinis die in dextera tua collocatus cuncta suæ deuotionis promißa se adimpleße lætetur. Per Christum Dominum,*&c. *Oremus. Agnosce Domine Iesu Christe hunc famulum tuum inter oues tuas, vt ipse te agnoscat, & alienum pastorem non sequatur : nec audiat vocem alienorum, sed tuam qui dicis, Qui mihi ministrat me sequatur : qui viuis,* &c. *Oremus. Sancte Spiritus, qui te Deum ac Dominum reuelare dignatus es, postulamus immensam tuæ maiestatis abundantiam, vt sicut vbi vis spiras, sic & huic famulo tuo affectum deuotionis indulgeas : & quoniam tua sapientia conditus est, tua quoque prouidentia gubernetur, quem iuxta consuetam tibi gratiam vnctio tua de omnibus doceat, & per intercessionem Beatissimæ & gloriosissimæ, semperq; Virginis Mariæ, & sanctissimi Doctoris Patris nostri Augustini, quem huius sanctæ Religionis Institutorem ac Fundatorem dedisti; & omnium Sanctorum ad obseruantiam sancti propositi, fac eum ita feruere, vt in tribulationibus & angustijs tua indeficienti consolatione valeat respirare, & iustè ac piè per veram humilitatem in fraterna charitate fundatus tria vota, quæ te donante promisit, felici perseuerantia te adiuuante adimplere mereatur : per Christum Dominum,* &c. Postea ablata candela de manu Professi ducatur ipse à Magistro suo ad dandam pacem singulis Fratribus modo, quo supra. Interim si Priori videbitur, vel organa pulsentur, vel cantetur hymnus, *Magne Pater,*&c. quo finito,& Professo ad pedes Prioris reuerso,dicant Cantores,*Ora pro eo B.Pater Augustine,*&c.& Prior,*Oremus.*

mus. Deus qui beatissimum Ecclesiæ Doctorem magnum Patrem Augustinum de tenebris gentium reuocasti, mundoq; spreto tibi soli militare fecisti, tribue quæsumus huic famulo tuo, sub eius magisterio ad tuum sanctum seruitium festinanti, & perseuerandi constantiam, & perfectam vsque ad finem victoriam: per Christum, &c. tunc Prior hortabitur eum, vt mores quos in probatione didicit quando erat Nouitius, non negligat seruare iam professus, quia quod in probatione impendebat pro libito, nunc reddere tenetur ex voto: & dicto *Adiutorium,* &c. omnes discedant. Professio laicorum & conuersorum fiat in capitulo sine cantu, vestes eorum benedicantur illa solum oratione: *Domine Iesu Christe,* &c. postea vestiantur, vota emittant sicut clerici, dicatur. *Te Deum,*&c. cum versiculo,& orationibus,& recipiantur ad osculum pacis, atque pro professis exinde habeantur. Pro Fratre laico benedicatur cappa cum corrigia: pro conuerso corrigia & mantellum: commissi verò professionem facere nec tenentur, nec debent. Volumus autem, vt quandocunque fit aliqua professio, præsens semper sit publicus Notarius, qui eadem die de omnibus quæ viderit, & audierit, publicum conficiat instrumentum, in quo distinctè notetur, professum liberè & sponte, & non vi, vel metu spopondisse, idq; verbo protulisse: omnes enim ferè qui habitum Ordinis exuunt, hanc causam in medium adducere solent: quod quidem diffinitum fuit in Capitulo generali Arimini celebrato anno Domini 1555. Notetur etiam cuius Conuentus factus sit filius, ad ipsum namque volumus omnia bona hæreditaria, ad dictum professum quocunque tempore peruenientia, omninò pertinere: omniaq; huiusmodi instrumenta in vnum librum ad hoc deputatum conijciantur. Si verò Nouitius taliter profiteri noluerit, aut de recipiendo eo maior pars Capituli nõ concordauerit, dicat ei Prior, *Frater mi, mores tui non concordant cum nostris, tolle quod tuum est, & egredere liber à nobis:* & omnia quæ sua sunt, ei dentur, excepto habitu Religionis, vel quibuscunque vestimentis ad

modum Ordinis factis, à quocunque ea susceperit, licet etiam sua propria pecunia ipse emerit (de quo antequam habitum suscipiat, à ductore moneatur,) & tam modestè, cautè, & occultè expellatur, vt nec alijs sit scandalum, nec ipse scandalizatus, sed potius quoad fieri poterit ædificatus, & cum amore Ordinis, & Fratrum recedat. Volumus autem ad omnem iniustitiæ rationem tollendam, vt nunquam Nouitius inuitus expellatur pro illiteratura, vel impotentia aliqua, vel quibuscunque defectibus, qui ab initio noti fuerunt Fratribus: quare Nouitius semel receptus non poterit expelli a Priore infra probationis annum, nisi prius declaratis iustis ac legitimis causis Patribus consilij, ob quas non decet eum in Ordine permitti, quas etiam causas explicare tenebuntur Priori suffragium ferentes, si quando contra bonam de nouitio à suis magistris datam informationem, nihilominus non fuerit per dictos suffragantes ad professionem admissus: quod si requisiti à Priore de huiusmodi causis, eas assignare renuerint, tunc Prior per litteras rem omnem Prouinciali significabit, cui liberam elargimur potestatem eiusmodi Nouitium ad professionem admittendi, nisi sibi constiterit de prædictis causis, casq; rationabiles iudicauerit.

De forma & qualitate vestium Fratrum, & quando debeant cappam iuxta temporis varietatem deferre. Cap. V.

FRatres, exceptis Femoralibus, seu sarabolis, iuxta carnem vestibus lineis non vtantur, sed laneis, nisi in casu necessitatis, & de sui Superioris licentia speciali: in quo tamen casu eas ita coopertas deferant, vt neque quoad collarium, neque quoad manicas foris quouis modo appareant. Similiter si alicui Fratri concessum fuerit portare almillam, siue thoracem lineum, super manicas nihilominus ex panno, vel staminea alba

alba portare teneatur, ita vt nullo pacto aliquid lineum in vestibus compareat: blancheta, siue tunichinum, seu saggium albi sit coloris vsque ad mediam tibiam ad portandum sub tunica vel cappa, & non aliter: habeant etiam Fratres scapulare breue cum capucio consuto albi coloris ad dormiendum de nocte: tunica sit alba, ea longitudine, quod si terram tangat, non tamen verrat: quod etiam seruari volumus in cappa: scapulare, siue patientia eiusdem sit coloris, eiusdemq; possit esse longitudinis cum tunica, scapulas tamen quoad latitudinem non excedat: capucium similiter album scapulari non sit latius, ante pectus sit palmo longum, cuspis verò cingulum non excedat: cuculla, seu cappa nigri tantum erit coloris, manicas habebit largas & protensas: capucium cappæ eiusdem erit formæ cum capucio tunicæ: super cappas cingantur Fratres zonis, seu corrigijs de corio nigro peramplis, latitudinis videlicet ad minus duorum digitorum, & ad plus duorum cum dimidio, quæ si ab extra neruum corij habuerint non rasum, honestiores erunt, à quibus nihil dependeat, vel suspensum deferatur, fibula sit de osse nigro, & non alterius coloris, super tunicas verò angustioribus corrigijs cingi possint: poterunt etiam habere chlamidem, siue pallium nigrum, quod ad pectus ligatum deferant, sine serici, vel alicuius prætiosi metalli ligatura: caueat autem vnusquisque ne pallia breuiora (quæ vulgo hac nostra ætate dicuntur ferraiola) portare audeat, nisi quando contigerit extra vrbem equitare, quod intelligi volumus vbi hoc fuerit in consuetudine, & non alibi, nec aliter quàm vt dictum est. Deferant etiam caligas dumtaxat albas, non integras, sed ad genua ligatas: supradicta autem omnia nullo modo sint ex panno pretioso, aut sargia, vel staminea nobili, sed potius vili, sicut paupertati, & honestati nostræ Religionis congruit: qui enim mollibus vestiuntur, non in Monasterijs pauperum, sed in domibus Regum sunt: pretiosum verò pannum, & nobilem illum reputamus, qui nimis est carus secundum

consuetudinem patriæ, & nostræ quotidianæ mendicitati non respondet. Inhibemus igitur omnem alium colorem in vestibus Fratrum, tàm internis quàm externis, & quamcunque curiositatem tam in materia quàm in forma, quæ habitum secularium imitetur, vel nostram non deceat paupertatem & honestatem: præcipimusque, vt infra nigrum habitum nullus omninò sit color, nisi albus, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Venetijs celebrato anno Domini 1519. Itemq; quod vestes sint vnius, atque eiusdem modi. Quapropter strictè mandamus Prouinciali & Visitatoribus, vt quoscunque inuenerint contrarium facientes, siue Priores sint, siue subditi, puniant, & huiusmodi vestes ab eis auferant, vendiq; faciant cum honestate Ordinis, & de pretio inde accepto eis emantur vestes honestæ & humiles, etiamsi tales vestes prohibitæ datæ illis essent à parentibus & consanguineis, aut alijs personis secularibus: quod etiam fieri volumus, si aliquid aliud prohibitum in toto hoc Capite aliquis habere, vel deferre præsumpserit. Nulli concedatur portare vestem aliquam de pellibus siluestribus, de domesticis verò, si quis tali necessitate laboret, quod de consilio Medicorum ea indigeat, in eo casu Prior licentiam non denegabit, dummodo sic cautè deferatur, vt pelles nullo modo compareant: calceis de corio nigro anterius non nimis acutis vtantur Fratres omnes altitudinis super clauiculam, & ligentur ligaturis dumtaxat nigris, sine aliqua vanitate seu curiositate: nullusq; possit vti ocreis, præterquam in itinere, per ciuitates verò, vel oppida, nec etiam Procuratoribus concedantur, sub pœna superius taxata, crepidæ siue planellæ quibus vtimur domi, ex corio sint nigro, ac totum pedem tegentes, cum quibus extra septa Monasterij ire non licebit alicui: vbi verò talis consuetudo non est portandi, scilicet planellas domi, nullo modo volumus, vt introducatur. Nullus vtatur galero nisi de feltro nigro, qui differat forma ab his, quibus seculares in illa regione vtuntur, & qui nihil sericum habeat: birretum more secularium vel cle-
ricorum

ricorum nullus portabit. Inhibemus etiam & bursas, cultellos deauratos, vel deargentatos, vaginas alterius quàm nigri coloris, seu laminas, siue cordulas nisi nigras habentes, & alia notabilia: sudariola autem, quæ pro sudore tergendo, seu pro quauis alia causa deferunt Fratres, linea simpliciter esse mandamus, & in eis nihil albo colori misceatur, nec aliquo modo elaborentur. Nullo armorum genere vti possint, & sigillis, signis, & figuris religiosè vtantur, vt nulli scandali materia tribuatur: præcipuè verò ne quis armis suæ familiæ more laicorum vtatur, vniuersaliter prohibemus, nisi Pater Reuerendissimus super hoc specialiter dispensaret. Habitus Fratrum laicorum in nullo penitus differat ab habitu Fratrum clericorum. Conuersi verò Ordinis nostri vti possint tunica alba vel nigra, & birreto albo vel nigro intra monasterium: quando verò extra conuentum ire contigerit, deferant tunicam nigram cum manicis ad modum cappæ Ordinis, corrigiam ex corio amplam cum ossea fibula, & mantellum nigrum ante pectus ligatum, ad collum non compareat camisia linea sed lanea, in capite deferant galerum siue pileum nigrum & honestum. Donati, qui alio nomine dicuntur oblati seu commissi, qui quidem Ordini perpetuò se donant, offerunt, seu committunt, non tamen sicut Fratres professionem faciunt, vestibus honestis in forma, materia, & colore ad libitum induantur. Cappam nigram semper cum extra Monasterium vadunt Fratres, deferre teneantur, etiam cum sunt in itinere, nisi quando ad agros vel vineas gratia recreandi animum, aut alicuius alterius operis exercendi eos ire contigerit, dummodo tamen tunc temporis necesse non sit per medium ciuitatis vel oppidi, vel principalem aliquam eius partem transire, tunc enim sine cappis nullo modo vadant: qui contrafecerit, tribus diebus in terra comedat in medio Refectorij. Item ad omnes processiones quæ fiunt per Ecclesiam, vel claustrum apertis ianuis, in omnibus publicis actionibus, vt sunt conclusiones publicæ ac solemnes vbicunque defendan-

tur,

tur, in ſepultura quorumcunque mortuorum etiam Fratrum nostrorum quacunque hora ſepeliantur: in Capitulo generali & prouinciali, in omnibus electionibus & congregationibus totius corporis Capituli: item Diffinitores in Diffinitorio, & quicunque vocatus, vel non vocatus Diffinitorium ingredi contigerit, vel ibidem miniſtrauerit, & toto tempore Capituli generalis vel prouincialis ad Horas, Miſſam, & Veſperas vbicunque ſit chorus: deferant etiam cappas ad Capitulum, quod fieri ſolet poſt Primam in vigilia Natiuitatis Domini Noſtri Ieſu Chriſti: item quando confeſſiones audiunt in Eccleſia, vel prædicant, vel in Eccleſia, aut in Academijs publicè legunt: chlamydesq́; tunc deponant, vt cuius ſint Ordinis diſtinctius cognoſcantur: item ad horas Canonicas de mane, & ad Miſſam conuentualem quotidie vbi chorus fuerit in loco inferiori, & populus officio adeſſe ſolet, vbi verò chorus in loco fuerit ſuperiori diebus feſtis ad Horas, & Miſſam, & Veſperas, diebus autem quibus cantores parantur, ad omnes Horas vbicunque chorus fuerit, præterquam ad Primam, Nonam, & Completorium: ſuper hoc autem Prior non diſpenſet, aliàs à Prouinciali, vel Viſitatoribus arguatur, & ſi eis viſum fuerit, puniatur: quibus etiam diebus & horis Sacriſta in Eccleſia ſine cappa comparere non audeat, imò Choro ſe conformet. Inhibemus quoque, ac ſtrictè mandamus, ne quis audeat quocunque prætextu chorum ingredi, ibiq́; manere ſine cappa prædictis diebus & horis, nec alio tempore aliquis qui tunicam habuerit, indutus cappa Chorum ſimiliter ingrediatur, ſi Fratres in albis fuerint, ne difformitas habitus cuiuſcunque offendat aſpectum, ſed potius vniformitas & vnanimitas interior appareat in veſtibus exterius. Vbicunque verò, vel quandocunque Fratres ſine cappa fuerint, ſcapulari & capucio albo, longo, vel breui ſint induti, ita ſcilicet vt nunquam nec in cella, nec extra ſine habitu Religionis ſint, & ille qui ſine habitu inuentus fuerit intra cellam, pro qualibet vice ſemel in terra comedat in medio Refectorij, qui autem

tem extra cellam fuerit inuentus sine habitu, pro qualibet vice vnam subeat disciplinam: quod si aliqua Prouincia vel Congregatio cappa nigra vti tantum voluerit, & elegerit, nullus in ea albis vestibus vti possit, quatenus vniformitas ibidem obseruetur.

Quomodo, & quando Fratribus de vestibus debeat prouideri. Cap. VI.

OMnibus Fratribus sui Conuentus Prior charitatiuè, prout cuique opus fuerit, de vestibus & calceamentis vnius, atque eiusdem pretij, iuxta Conuentus possibilitatem prouideat, nec alicui dentur pecuniæ, vel pannus, sed vestes factæ, vt iuxta Regulam nostram, sicut pascimur ex vno cellario, sic induamur ex vno vestiario. Quapropter nolumus, vt aliquis Frater cuiuscunque gradus, dignitatis, vel conditionis existat, quouis modo possit sibi absque licentia Superioris emere, vel facere, vel alicui vendere, aut quouis modo distrahere, aut sibi ab alia persona, quàm à suo Priore, vel de eius licentia datum portare, vel retinere aliquod vestimentum, sed omnes omnium & singulorum Fratrum vestes sint in mera, & libera potestate Prioris, ita vt in rem communem (si Prior velit) redigantur, & cui necesse fuerit præbeantur: contrafacientes veste, vel vestibus, seu calceamentis priuentur, & grauiter à Priore puniantur. Quia verò congruum tempus ad prouidendum Fratribus de vestimentis est à festo sancti Michaelis vsque ad festum omniũ Sanctorum, volumus quod quilibet Prior infra prænotatum tempus, iuxta singulorum necessitatem, Fratribus faciat diligenter prouideri: prouideant autem Priores locales, ne Fratres, qui à suis conuentibus ad alios transferuntur, nudi discedant, sed ijs de necessarijs prouideant, habita ratione temporis quo in illo Monasterio fuere conuentuales: si verò tunc vestes commodè

dè fieri non possunt, ea pecuniæ portio, quæ pro emendis vestibus discedenti Fratri prouideri debet, nequaquam Fratri huiusmodi tradatur, sed à Priore conuentus vnde discedit ad Priorem alterius conuentus, ad quem vadit, transmittatur, cum hac declaratione videlicet, cui, quid, quantum, per quem, & pro quibus vestibus mittatur; qui Frater si rursus ad alium conuentum mutetur, antequàm ei de vestibus prouideatur, similiter portio pro rata illi debita, absque illa ab alio Priore iam recepta mittatur ad illum Priorem, ad cuius Conuentum vadit, prout supra dictum est, & sic fiat si pluries in eodem biennio talem Fratrem mutari contigerit: quod si Priores facere renuerint, per Prouincialem compellantur, interim tamen Frater huiusmodi à Priore illius conuentus, in quo tempore prouisionis ordinariæ fuerit, de necessarijs prouideatur. Prohibemus etiam ne Fratres propter quasuis culpas vestiario priuentur, sed volumus vt alijs pœnitentijs Ordinis puniantur: Fratres autem recipientes quæuis noua indumenta vel calciamenta, reddant vetera: hæc verò indumenta si adhuc refici potuerint, foris nulli dentur, nec etiam seruitoribus domus, sed reficiantur, & in Vestiario reponantur sub vno custode, vel duobus, vel quot sufficere possint ad eas excutiendas, ne à tinea lædantur, vt postea Fratribus vel tempore hyemali dentur, reddenda postea æstiuo tempore, vel etiam quandocunque lauare, vel reficere suas vestes voluerint. Præcipimus deinde, vt nullus Frater cuiuscunque status, vel conditionis existat, pannos suos lineos siue camisias, tam lineas quàm laneas, alicui particulari personæ lauandas mittat; sed vestes nostræ secundum Regulam lauentur, siue à nobis, siue à fullonibus, à Priore pro hoc seruitio deputatis, siue domi, siue foris: qui contrafecerit, pro prima vice à Priore publicè arguatur, pro secunda semel in terra comedat in medio Refectorij, pro tertia imponatur ei Psalmus cum disciplina. Nolumus autem quod Fratres nostri laceratas, vel sordidas deferant vestes; sed potius volumus, vt in ipsis semper ap-

pareat

pareat munda paupertas, & in habitu Beatæ Virginis candor & puritas.

De cellis Fratrum, & earum supellectili, ingressu, ac visitatione: Cap. VII.

FRatres omnes nostri Ordinis habitent in cellis sibi concessis, & non alibi, quæ ita claudantur, vt cum claui communi, omnibus seris aperiendis coaptata, aperiri possint; quarum supellex statui paupertatis, quam professi sumus, conueniat, nihilq; superflui in eis sit, nihil etiam, quod sit necessarium, desit. Sint præterea parietes cellæ nudi, nec liceat in eis quicquam suspendere, nisi fortè storam aliquam ratione sanitatis tuendæ: non ibi sint historiæ, vel imagines prophanæ. Prouideatur verò vnicuique de mensa, de sede, de candelabro siue lucerna, de lecto decenti & religioso, in quo sit fischo vnus plenus paleis, mataratium laneum, & vnum puluinar, siue capezale, quod tenetur ad caput, duo linteamina lanea, & coopertorium humile & honestum: nulli autem permittantur linteamina linea, nisi valde senibus, vel ægrotis: alij verò Fratres cum in Conuentu sibi assignato fuerint, illis non vtantur, & alibi quantum potuerint honestè vitent: coopertorium ex serico, aut aliàs delicatum seu curiosum nullus Frater etiam infirmus in Conuentu teneat. Quicunque Frater cellam alterius intrauerit sine licentia Prioris expressa (quam non nisi pro rationabili causa dabit) si de die intrauerit, ter in terra sedens in medio Refectorij pane & aqua reficiatur: de nocte verò intrans, prædictam pœnam sustineat duplicatam, & si quis sæpius de hoc notatus atque conuictus fuerit, tanquam inobediens à Conuentu illo remoueatur: eodem modo puniatur ille, cuius est cella, nisi immediatè de illa exijsset: quam pœnam non extendimus ad cellam Prioris, & Supprioris in absentia Prioris, nec Magistri Nouitiorum pro Fratri-

bus

bus sibi subiectis, nec Venerabilis Regentis extra tempus silentij. Volumus autem, vt quilibet Prior ad minus bis in anno cellas omnes sui Conuentus visitet, assumptis secum vno, vel duobus de grauioribus Patribus Conuentus: Fratres verò teneantur Priori, per se, vel per alium petenti, dare claues quarumcunque arcarum si eas in cellis habuerint, vel cuiuscunque repositorij loci: & diligenter videat Prior an sint aliqui, qui camisijs, vel sindonibus lineis absque licentia, seu dispensatione vtantur, vel aliquid habeant in cellis suis magis delicatum, pretiosum, vel curiosum, quàm quod statui paupertatis nostræ congruat, & ab illis huiusmodi auferat, puniatq; eos animaduersione condigna: idem faciat si inuenerit libros prophanos & inhonestos, epistolas vel aliquid aliud, quod nostræ professioni ac honestati apertè repugnet. De istis autem rebus, quas Prior à Fratribus abstulerit, disponere debebit, sicut inferius in capitulo nono tertiæ Partis dicetur.

Quomodo, & quoties rasura fiat. Cap. VIII.

RAsura Superior, siue (vt dicitur) corona sit ampla, vti decet Religiosos, ita scilicet vt inter ipsam & tonsuram, (quæ desuper aures tam clericis quàm laicis, vel conuersis fratribus omnibus æqualiter fieri debet) reseruentur Fratribus clericis non minus quàm duo digiti capillorum, laicis verò atque conuersis nullo modo concedatur deferre coronam: rasura verò fiat de quindecim in quindecim dies in æstate, in hyeme verò singulis mensibus. Nulli autem Fratri cuiuscũque conditionis existat, nisi infirmitatis causa, liceat differre, vel præuenire tempus rasuræ absque Superioris licentia: concedimus tamen vt Prædicatores, qui hebdomada immediatè antecedenti Quinquagesimam rasi fuerint, si sequenti Quadragesima quotidie prædicauerint, vsque ad octauam Paschæ radi non teneantur; alijs verò totius

anni

anni temporibus hoc noſtrum decretum penitus ſeruare cogantur. Tonſuram autem tam barbæ; quàm coronæ ita fieri volumus, ſi quando fieri oporteat, vt tantum de barba & capillis incidatur, quantum forficibus mediante pectine incidi poteſt.

Qualiter ad refectionem intrent, & ſedeant Fratres. Cap. IX.

HOra competenti ante prandium, vel cœnam Refectorarius, vel alius, cui fuerit iniunctum, campanellam aliquibus ex eàdem parte ictibus pro primo ſigno pulſet: quò audito Fratres matura feſtinatione ad refectionem conueniant, & abluentes ſibi manus, ſi opus fuerit, locum ſilentij intrent, inclinantesq́; reuerenter ad imaginem, quæ ibi ſemper ſit, & ad Superiorem, ſedeant ordinatè & honeſtè in locis ſuis cum ſilentio, quod ſeruare tenentur, donec poſt prandium exoluerint gratias, vel poſt cœnam de refectorio egreſſi fuerint. Prior pulſato primo ſigno longam moram non faciat, ſed per ſe, vel per alium, Fratres in Refectorium introducat, & ſi prius alicuius culpam audire, vel aliquem corripere, vel punire voluerit, citò faciat: facto ſigno à maiori, Lector menſæ ſurgat, & in loco ſuo legat de Conſtitutionibus, vel de ordinario Ordinis noſtri, quouſque qui maior fuerit, ſignum finiendi lectionem faciat: quo facto ſurgant Fratres, & pro ſecundo ſigno pulſetur campanella more ſolito, donec benedictio menſæ incipiatur: tunc proceſſionaliter ingrediantur Refectorium, & ad loca ſua peruenientes imagini inclinent, verſisq́; vultibus ex vtroque Choro ſtantibus ante menſas, procedatur ad benedictionem, prout in Breuiario Romano in rubrica de benedictione menſæ per omnia continetur: Frater qui non adfuerit antequam Conuentus ſedeat, ſi fuerit Sacerdos ante Superiorem inclinet in me-

dio Refectorij, & ſtet erectus quouſque ad locum ſuum Superior eum ire innuerit: ſi verò non fuerit Sacerdos, prius genuflectat, & poſtea ſtet erectus, & faciat ſimiliter: Prior autem cuiuſcunque meriti, ſeu gradus ſit ille, qui coram ſe inclinatur, detegere caput non teneatur, nec debeat. Fratres panem non diſcooperiant, donec Prior ſigno licentiam comedendi dederit, quo audito, comedere incipiant ea cum modeſtia ac totius corporis compoſitione, quæ Religioſos decet. Debet autem vnuſquiſque in menſa in his conſeruare diſciplinam in ſemetipſo, videlicet vt ſe totum cum modeſtia, & quiete contineat, & in ſumptione cibi quid, quantum, & quomodo, benè perpendat, ita vt ipſa neceſſitas non carnaliter expleatur, ſed ſicut conuenit ſeruo Dei: Patres verò ſeniores & grauiores taliter ſe gerant, vt alij in eos conijcientes oculos, eorum modeſtiam imitentur. Quia verò in Regula dicitur. *Cum acceditis ad menſam donec inde ſurgatis, quod vobis ſecundum conſuetudinem legitur, ſine tumultu & contentionibus audite.* Talem à Sanctiſſimo Patre noſtro Auguſtino inſtitutam conſuetudinem commendantes, præcipimus, vt vbi fuerint ad minus duodecim Fratres de familia, per totum prandium & cœnam, donec inde ſurgatur, ſemper legatur, cui lectioni omnes ſummo cum ſilentio intendant: *Ne ſolæ nobis fauces ſumant cibum, ſed & aures eſuriant Dei verbum: nam iuſtus comedit, & replet animam ſuam.* Prouerb. 13. At vbi non fuerint huiuſmodi duodecim Fratres de familia, ſufficiat legere parum in principio, & parum in fine, ſicut diſcretioni Prioris videbitur expedire: ſemper tamen, etiamſi non legatur, ſilentiũ in Refectorio à Fratribus ſeruetur. Ad menſam ſemper legant Nouitij, ſeu Profeſſi, aut iuniores vt addiſcant, & inſtruantur, & Fratres prouectioris ætatis ab hoc onere ſint immunes, niſi aliter fieri aliquando oporteret: præuideant verò ſemper latinam lectionem cum correctore, ne in publico ignorantia eorum ſcandalum generet, & ſi in aliquo inter legendum ad menſam errauerint, admoniti verbo vel ſigno à correctore, repetere

lectio-

lectionem proximè pronuntiatam, & ſicut Corrector emendauerit,legere teneantur:ille verò,quem errare contigerit inter legendum ad menſam, dicto à Fratribus. *Deo gratias:* ante Priorem genuflexus dicat culpam ſuam, & nullus ad menſam præter Correctorem emendare præſumat,excepto venerabili Priore. Ad prandium & cœnam ſemper legatur in tono lectionum, niſi lectio ſit vulgaris, & antequam Lector lectionem incipiat, dicat ſtans in eodem tono. *In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti benedicti. Amen:* poſtea ſedeat & dicat. *Incipit, vel proſequitur tale Caput, talis libri*, & ſemper legat capite diſcooperto: quando verò finem fecerit lectioni Sacræ ſcripturæ, adiungat, *Explicit Caput tale, vel maneat lectio in Capite tali talis libri*, ſemperq; lectio inde proſequatur, vbi prius finierit. Ad prandium ſemper legatur vſque ad finem de Biblia ſacra in principalioribus Conuentibus,vt Fratres noſtri familiares fiant Sacræ ſcripturæ, niſi in aliquo feſto aliter Prior ordinauerit, in alijs verò conuentibus legatur caput vnicum in principio, vel pars tantum ſi caput longum fuerit. Ad cœnam etiam legatur in principio parum de Biblia ſacra, deinde de homilia Euangelij Dominicæ, vel feriæ,ſeu de hiſtoria feſti,ſeu Sancti occurrentis: poſtquam verò homilia, vel hiſtoria finita fuerit, legatur de Sermonibus Sancti Patris noſtri Auguſtini; legantur etiam Chronicæ noſtri ſacri Ordinis, & Vitæ vel Collationes Patrum, ac liber Fratris Iordani de Saxonia Ordinis noſtri, qui Vitas Fratrum dicitur: Sextis ferijs ne per obliuionem aliquid negligatur, Regula Sancti Patris noſtri Auguſtini ad prandium legatur,vt nos in ea tanquam in ſpeculo poſſimus inſpicere,quod ſi tunc finiri non poſſet,finiatur ad collationem: ſi verò feria ſexta occurrat aliqua ex præcipuis Solemnitatibus, in qua debeat in Refectorio prædicari,vel aliquid aliud legi, differatur lectio Regulæ noſtræ in Sabbatum,ita ſcilicet vt tota ſemel in Septimana nobis legatur. Fratrum domi exiſtentium nullus remaneat à prima menſa, exceptis miniſtris,& quotquot remanſerint,in ſecunda menſa come-

D dant,

dant, in qua ſicut in prima ſilentium ſeruetur,& ſi poſſibile fuerit, legatur: & in principalioribus Conuentibus prouideat Prior de Fratre aliquo graui, qui ſecundæ menſæ præſit, nec tertia menſa omninò fiat. Intelligimus autem per ſecundam menſam quandiu lector cum ſeruitoribus menſæ comederint, propter quod Prior iniungat eis, quibus licentiam eundi foras conceſſerit, vt ſic ad Conuentum feſtinent reuerti, quod ſaltem ſecundæ menſæ valeânt intereſſe: nulla pitantia fiat in ſecunda menſa, quæ in prima non ſit facta, niſi forſitan interdum hoſpites adfuerint: Frater comedens in Refectorio ad primam menſam non mittat alteri fratri aliquid abſque licentia Prioris, ſed de eo quod ſibi datum à Priore, vel ab alio ex permiſſione ipſius fuerit, poterit dare iuxta ſe ſedentibus à dextris & à ſiniſtris. Si quis iuxta ſe ſedenti viderit aliquid deeſſe, de eo quod communiter omnibus apponitur, ſigno, ſi ſigna ſint, ſin autem ſubmiſſa voce requirat à miniſtro: ſi quis præter id quod communiter apponitur omnibus, aliud petierit, non dabitur ei quicquid illud ſit abſque licentia Prioris: rara autem & inſolita qui eſt in Religione non debet quærere, & labori miniſtrantium debet parcere. Si quis ad Refectorium manifeſtè, vel latenter aliquid ſine licentia acceptum afferre præſumpſerit, ipſo ſtatim priuetur, & Prior talem iuxta diſcretionem ſuam corripiat, & puniat: ſollicitè & attentè Prior reſpiciat diſcumbentes, & ſi quos incompoſitè vel indecenter ſe habere deprehenderit, aut mox ſigno, vel per ſeruitorem coërceat, aut poſtea in Capitulo durè arguat, vt cæteri terreantur, atque ſi non ſufficiat, pœna eis, quæ eos inſtruat, imponatur. Nulli fratri extra Refectorium ſine ſpeciali licentia Prioris, quæ non niſi rationabili ex cauſa dari debet, liceat refici, & eiuſmodi licentia non ſit crebra. In cellis nullo modo ad comedendum ſeculares admittantur, nec etiam ſine ſecularibus ibidem contubernia fiant: ad prandium vel cœnam, vel etiam collationem in refectorio dum Conuentus reficitur, ſeculares non comedant, niſi raro, & ſi fuerint perſonæ admodum

gra-

graues, aut parentes, vel consanguinei alicuius Fratris, in die professionis, vel celebrationis nouæ Missæ eiusdem: cum istis autem omni cum modestia, & religione agatur in mensa, nec coram eis aliquis publicè reprehendatur, nisi de culpa tũc temporis ipsis videntibus commissa, nec aliqua pœnitentia ab aliquo exerceatur. Quicunque in refectorio aliquid commiserit negligenter, vtpote quia vas confregit, vel aliquid sua incuria in terram cecidit, vel vinum, seu aquam, aut aliquid aliud per mensam diffudit, si fuerit de consedentibus, statim surgens in loco suo, capite discooperto pectus suum percutiat, & capite inclinato dicat: *Pater noster* secretò, postea sedeat: si autem fuerit de ministrantibus, ante mensam Prioris veniens genua flectat, manuq; terram tangens pectus suum percutiat, nec surgat, quousque Prior vel pœnitentiam ei imponat, vel surgendi signum faciat: Prælatus sic mensam protrahere debet, vt senes qui morosius comedunt, comestionem interrumpere non cogantur; quare signum non faciat, quousque conspexerit Fratres ab esu desistere: quo facto seruitores mensæ reliquias colligant, & omnia de mensis eleuent, quæ tunc eleuanda erunt: aduertãt autem seruitores huiusmodi, quod in omnibus disciplinatè se habeãt, & maturè incedant, & quod in frangendo silentium, vel clamando, seu tumultuando neminem scandalizent, præcipuè verò cum extraneos interesse contigerit, circa quos magis solliciti esse debent, tantoq; plus quanto fuerint personæ digniores: cum autem tales apud nos comedunt, vel magna multitudo extraneorum, si seruitores non fuerint idonei, alij ponantur: cauendumq; est seruitoribus, ne quouis modo occasionem dent comedentibus frangendi silentium, & inter comedendum frequenter circunspiciant, ne forte quid alicui desit, quod ipsi possint supplere: peractis omnibus, signo imperet Prior lectori vt finem legendi faciat, qui statim surgens, dicat. *Tu autem Domine*, &c. & responso *Deo gratias*. omnes Fratres egrediantur de mensis Imagini inclinantes, & illis stantibus ad gratias procedatur, prout in

Breuiario Romano continetur. Post prandium cum Psalmo vadant ad Ecclesiam, seu capitulum, vbi gratias finiant; post cœnam autem finitis gratijs à refectorio processionaliter cum silentio egrediantur.

De vsu ciborum, & ieiunio Fratrum. Cap. X.

FRatribus nostris liceat per totum annum his diebus, quibus ab Ecclesia non prohibetur, nec ex instituto Ordinis ieiunare tenentur, omnibus indifferenter cibis vti, exceptis quartis, & sextis ferijs totius anni, nisi occurrant inter Pascha & Pentecosten, vel in eis contingat aliquod ex solemnioribus festis celebrari, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1491. poterunt autem Sabbathis & quartis ferijs, nisi tunc sit solemne ieiunium, oua & lacticinia comedere. Quia verò in Regula nostra dicitur. *Carnem vestram domate ieiunijs, & abstinentia esca & potus, quantum valetudo permittit* (quod quidem ita conscientias quorundam scrupulosè perturbat, vt sibi propterea videatur ad extremum abstinentiæ possibilis obligari, cum tamen Doctor prudentissimus hoc verbo virtutem discretionis potius commendauerit, ne cuique licitum sit pro suo arbitrio virtutis huius mediũ, siue terminos trãsgredi) statuimus & ordinamus, quod præter illa ieiunia, quæ ab Ecclesia generaliter, vel in particularibus Prouincijs ab Episcopis præcipiuntur fidelibus, Fratres nostri teneantur ieiunare, & verum ieiunium obseruare, & cibis tantum Quadragesimalibus semel in die refici feria secũda, & tertia post Dominicam Quinquagesimæ, & à festo omnium Sanctorum vsque ad Natiuitatem Domini, ac in vigilia Sancti Patris nostri Augustini (prout diffinitum fuit in Capitulo generali Bononiæ celebrato Anno Domini 1306.) & in omnibus vigilijs cuiuslibet diei ad Communionem generalem deputati, atque in omnibus sex-

tis

tis ferijs totius anni, exceptis his quæ occurrunt à Pascha vsque ad Pentecosten, vt sacrosanctæ Ecclesiæ consuetudini conformemur: quod si etiam die Veneris occurrat festum Natiuitatis Domini, ad ieiunium non cogantur Fratres: in festo quoque Beati Patris nostri Augustini, si in die Veneris occurrerit, quia veluti dies Paschatis nobis est, Fratres ad ieiunium non teneantur. In Parasceue pane tantum & aqua super nudam tabulam ad prandium reficiatur Conuentus, & nullatenus nisi cum infirmis, vel valde senibus dispensetur, non tamen in Refectorio, in quo præter panem & aquam nihil ministrari omninò tunc volumus. Qui verò ieiunia à Sacrosancta Ecclesia instituta fregerit, aut violare præsumpserit, præterquam in articulo infirmitatis, seu in casibus in quibus Ecclesia ad ieiunium non obligat, atque de licentia Superioris, pro qualibet vice infra octo dies à fractione ieiunij, vel postquam Priori constiterit, tribus diebus in pane & aqua super nudam terram sedens absque vlla dispensatione verè ieiunare cogatur, & tres disciplinæ ei imponantur: qui autem ieiunium à festo Omnium Sanctorum vsquè ad Natiuitatem Domini præsumpserit violare, sine licentia Prioris expressa, quam non nisi in casibus magnæ necessitatis concedere debet, qui tam sanctum & religiosum nostræ sacræ Religionis mandatum infringere non est veritus, infra duas hebdomadas à fractione ipsius ieiunij, vel postquam Priori constiterit, tribus diebus sedens in terra in medio Refectorij pane & aqua reficiatur. Prior verò, qui prædictas pœnitentias non fecerit obseruare, à Prouinciali, vel Visitatoribus grauiter arguatur, atque etiam si eis videbitur, puniatur: qui verò alia Ordinis ieiunia violauerit, pro qualibet vice in terra comedat. Volumus etiam & mandamus, vt Priores iuxta locorum possibilitatem aliquid plus solito in diebus ieiuniorũ Fratribus in Refectorio ministrari procurent, ne ob assiduitatem ieiunij, & labores alios solitos, illi qui debiliores fuerint, deficiant. Declaramus quoque, quod exercitijs corporalibus ex obedientia multum laborantes, &

alijs casibus, in quibus ad ieiunia Ecclesia non obligat, excusatos, nec nos ad ieiunia nostra obligare intendimus, ea tamen sine licentia Superioris, nemo etiam cum causa violare præsumat. Prior Prouincialis, vel localis in ieiunijs Ordinis cum toto Conuentu dispensare non valebit, sed cum illis tantùm Fratribus, qui legitimam causam non ieiunandi habuerint, ita tamen vt nunquam permittat, quod Refectorium à medietate Fratrum relinquatur: nec volumus quod illi, qui diebus ieiuniorum carnes comedere permittuntur, eas in Refectorio quãdo Conuentus reficitur, vllo modo comedant; idq; tam in maioribus quàm in minoribus conuentibus, volumus obseruari: poterit etiam Prior localis rationabiliter licentiare Fratres ad comedendum extra conuentum cum honestis & grauibus personis, vel parentibus, quod non faciat faciliter, nec frequenter, sed discretè se habeat in eiusmodi licentia concedenda, & in socijs assignandis, ne inde occasio scandali subsequatur.

Qualiter Fratres ad collationem conueniant in diebus ieiuniorum. Cap. X I.

IN diebus ieiuniorum Fratres post Completorium hora competenti, ad sonum campanellæ, à Refectorario semel tantum paucis ictibus pulsatæ, ad locum silentij conueniant, sedentes ibi in silentio ordinatè & honestè, & facto signo à Priore, Refectorium processionaliter ingrediantur, vt supra dictum est, & in locis suis inclinantes dicant. *Pater noster*, secretò, & postea intrent ad mensam, & Lector præmisso, *In nomine Domini nostri*, &c. legat sine nota de aliquo libro spirituali, & deuoto, quousque Prior signum faciat, quo audito erectus dicat, *Benedicite*, & Prior in tono subiungat, *Largitor omnium bonorum benedicat collationem seruorum suorum:* & respondeatur ab omnibus. *Amen*. Tunc Fratres si voluerint bibant: ne verò noceat potus,

potus, poterit eis aliquid fructus, vel etiam frustum panis in parua quantitate ministrari: & in fine ad signum Prioris colligantur, si quæ superauerint reliquiæ: deinde dicat Prior: *Adiutorium nostrum*,&c. Conuentus respondeat. *Qui fecit*, &c. & sic surgant omnes, & stantibus hinc inde, dicat Hebdomadarius in tono sine nota. *Sit nomen Domini benedictum.* ℟. *Ex hoc nunc*, &c. prosequendo vsque in finem, vt in rubrica de prandio. Ad collationem secunda mensa nullo modo fiat, sed omnes cum Conuentu egrediantur, & sic prouideat Prior, quod lector & seruitor, antequam Conuentus egrediatur, collationem sumant: & egresso Conuentu Refectorium omninò claudatur, nec alicui aperiatur absque licentia Prioris.

Quibus locis, & temporibus silentium à Fratribus obseruetur. Cap. XII.

QVoniam Spiritus sanctus per Prophetam docendo dicit. *In silentio, & spe erit fortitudo vestra:* idcirco statuimus & mandamus, vt in Choro, in Dormitorio, in Claustro primo, vbi mortui sepeliuntur, & in cameris secretis summum silentium die, noctuque in nostro Ordine semper & vbique seruetur: in Sacristia verò tempore Missarum seruetur silentium, ne deuotio celebrantium impediatur; alio tempore ita ibidem Fratres moderatè loquantur, ne in Ecclesia, si fuerit aperta, à secularibus audiantur: item in Capitulo quando de culpis agitur, vel *Adiutorium nostrum* dicitur, & in Refectorio tempore refectionis, tam in prima, quàm in secunda mensa, & in capitulo Refectorij, quando ante refectionem Fratres ibidem congregantur, vel in prima, seu secunda mensa comeditur, silentium similiter seruetur. Declaramus autem, quod etiam si in Ecclesia, vel Choro, vel in cellis de licentia Prioris confessiones Fratrum, vel secularium audiantur, non propter hoc ibi silentiú frangi di-

citur. In Ecclesia verò, vel Choro nihil manibus operari licebit, nisi quod ad decorem & ornatum spectet illorum, nec etiam in Dormitorio licebit aliquid operari, quod sine inquietudine aliorũ fieri nequit, in quo per totã noctem lampas ardeat, & luceat: in capitulo primi claustri lectiones & disputationes fieri nõ prohibemus: poterunt etiã Fratres ibidem cum secularibus modestè & religiosè loqui. In conuentu vbi est vnum solum claustrum, & locus ipse ita nimis est arctus & angustus, vt nec domus, nec locus aliquis vbi Fratres interdum (sicut mos est Ordinis) loquantur, conuenienter inueniri possit, Prior cum Fratribus, vt in aliqua certa & determinata hora in claustro loqui valeant, dispensare poterit: at vbi duo sunt claustra, in primo seruetur silentium, in secundo verò poterunt Fratres cum benedictione Domini honestos, & vtiles sermones adinuicem conferre, & animum parumper à laboribus continuis relaxare, moderatè tamen sine tumultu, vociferationibus, aut contentionibus, seu quouis alio excessu. Prioribus tamen inter alia hoc summopere commendamus, vt sollicitè curent, otiosos per domum vagantes, inanes miscentes sermones, & tempore abutentes cohibere, eisq; præcipere, vt tempus rebus vtilibus impendant, iuxta illud Sapientis. *Fili conserua tempus, & discede à malo*. Prior in Refectorio ad mensam, & in alijs locis silentij, & Magister Nouitiorum cum suis Nouitijs ibidem, & Cantor in Choro in distributione officij, de his quæ expedierint, summissa voce loqui valeant, tanquam si loquerentur ad aurem, quod & omnes alij Fratres obseruare teneantur, quando ob aliquam ineuitabilem necessitatem silentium locale, vel temporale violare coguntur, ex eo quia signis conceptus suos exprimere non valeant, breuiter tamen tũc temporis loquantur de illis tantum, quæ sola necessitas postulabit. Innouantes diffinitionem à Reuerendissimo Magistro Alexandro de S. Elpidio factam in Capitulo generali, Viterbij celebrato anno Domini 1312. præcipimus, vt post cœnam, vel collationem, facto debito interual-

lo

lo ſecundum diſcretionem Prioris, quotidie pulſetur campanella pro ſigno ſilentij, à quo ſigno vſque ad Primam ſequentis diei ſilentium vbique infra ſeptam locorum noſtri Ordinis ſtrictè ſeruetur per totum annum: ſimiliter à feſto Inuentionis ſanctæ Crucis vſque ad feſtum Exaltationis eiuſdem, diebus quibus non ieiunamus, pulſato ſigno poſt prandium vſque ad Nonam: diebus verò quibus ieiunamus, pulſato etiam ſigno poſt prandium, donec à ſacriſta, vel alio ſurgendi ſignum fiat. Tempore autem ſilentij ſi Fratres dormire noluerint, aut orent, aut legant, aut ſcribant, vel aliquid vtile operentur, ſine inquietudine tamen aliorum Priori ſuper ſilentio, cauſa rationabili ſubſiſtente, cum aliquibus Fratribus, vel cum toto Conuentu, aliquando diſpenſare licebit, non tamen huiuſmodi diſpenſatio ſit crebra, & illi, qui fuerint ad loquendum tunc diſpenſati, ita deprimant voces, ne alios qui in ſilentio ſunt, inquietent. Reuerendiſſimus Prior Generalis Ordinis noſtri in tota Religione ad ſilentium non cogatur, ſimiliter nec Prouincialis in ſua Prouincia, liberamq; habeant facultatem cum alijs reſpectiuè diſpenſandi, quando, & vbi eis videbitur expedire.

De clauſura noſtrorum Conuentuum, & quod mulieribus ad eos ingreſſus non permittatur, atque de collocutione Fratrum. Cap. XIII.

CVſtodia Conuentus debet iniungi tali fratri clerico, laico, vel conuerſo, qui quoad fieri poſſit, ſit maturæ ætatis, exemplaris, de nullo vitio ſuſpectus, prudens, ac mitis in reſponſis, qui neminem multiplicibus interrogationibus faſtidiat, nec indiſcreta collocutione commoueat, qui ſcandalizatos ſciat placare, & omnes cum eo moram aliquam trahentes, vel eidem ſe applicantes, verbis & factis ædificare valeat: portam ſemper teneat clauſam, ne cuique volenti pro arbitrio ingreſ-

ſus ad primum clauſtrum pateat, ſed eis tantum, quos ipſius diſcretio ingreſſuros iudicauerit. Quapropter non debet vagari per domum, ſed ibi continuè reſidere, niſi forte ex rationabili cauſa aliò declinare oporteret: ſi verò non hábuerit ſocium ſui loco relinquendum, ſic oſtium claudat, vt nullus intrare aut exire poſſit, priuſquam ipſe reuertatur: cum pulſant ad portam cito debet adeſſe, & per feneſtrellam paruam antequam aperiat, reſpiciat perſonam pulſantem, & ſi fuerint tales, qui non debeant introduci, ſatisfaciat eis ſine introductione: cum autem introducendi ſunt, ſi fuerint perſonæ mediocris authoritatis, remaneant prope portam, & ibi vocentur diligenter qui fuerint vocandi: caueat autem oſtiarius, ne Fratres in ſilentio hora debita manentes, vel exiſtentes in Choro ad diuina, ſeu in ſcholis ad lectiones, vel diſputationes, aut in refectorio hora comedendi, vel in Capitulo, ſollicitet ad exeundum, nec licentiam à Priore petat, niſi neceſſitas fuerit magna: ſi verò fuerint perſonæ nobiles, Prælati, Clerici, aut Religioſi, in primum clauſtrum introducantur, & ad Capitulum ducantur vel dirigantur, ibiq; aduocentur ſine mora qui fuerint aduocandi: nec enim volumus ſine expreſſa licentia Prioris alicui extraneo ad interiora monaſterij introitum poſſe dari: paucis verò de Clero & de laicis dabitur ad ſecundum clauſtrum, vel viridarium ingreſſus: Fratribus tamen noſtris nullo modo prohibeatur huiuſmodi ingreſſus, cuiuſcunque Prouinciæ, vel Congregationis ſint, poſtquam de licentia ſui Superioris conſtiterit. Neminem autem volumus abſque reſponſo longa mora detineri, ne faſtidio perturbetur: portam conuentus aperiat Oſtiarius de die, ſero autem parum poſt ſignum. *Aue Maria*, omnino claudat: neque enim tranſacta luce diei, ſeculares in Monaſterio, nec Fratres extra reperiri volumus, niſi fortè de mandato Prioris in domo alicuius in extremo laborantis, vel iam defuncti pernoctare contigerit: claues Monaſterij ſingulis noctibus Priori tradantur: & Prior qui Monaſterij clauſuram neglexerit, vel portam

de

de sufficienti ostiario non prouiderit, in prima visitatione arguatur, & si necesse fuerit debitè puniatur; & si se emendare noluerit, in secunda omninò ab officio deponatur. Ad ostiarium pertinet eleemosynas communes secundum possibilitatem domus, pauperibus elargiri, nisi aliquis alius sit huic muneri designatus: debet igitur esse pius in compatiendo, mansuetus in tolerando importunitates & molestias petentium, discretus in distribuendo, & sollicitus in congregando quæ fuerint largienda. Mulieribus exterior tantum Ecclesia pateat, quæ etiam non semper de die sit aperta, sed à prima Missa vsque ad vltimam, & à primo signo ad Vesperas vsque ad occasum solis: si verò consuetudo in aliquo loco inoleuit, vt in aliqua magna solemnitate, vel propter maximum concursum populorum, vel ob aliam rationabilem & honestam causam Ecclesia de die, ac etiam de nocte sit aperta, vsus (dummodo non sit potius abusus) seruetur: non tamen proinde dum Conuentus est in Refectorio, aut de nocte dormit, vel de die manet in silentio, etiamsi Ecclesia sit aperta, alicui fratri licebit ibidem cum muliere loqui etiam in foro pœnitentiali, nec etiam ad portam conuentus, nisi ex vrgenti aliqua necessitate Prior licentiam concedat: dum verò canonicæ Horæ in Choro dicuntur, si Priori videbitur, fratres confessiones mulierum audire possint, non tamen cum eis extra confessionem loqui valeant in Ecclesia, cuiuscunque gradus, vel conditionis illæ sint. Strictè prohibemus, ne aliquis Frater Prælatus vel subditus, mulierem cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionisve sit, quacunque etiam dignitate, ac præeminentia præditam, etiam Comitissam, Marchionissam, aut Ducissam in monasteria Fratrum Ordinis nostri introducere, vel admittere præsumat, sub priuationis officiorum, quæ in præsentia obtinuerint, & inhabilitatis in posterum ad illa, & alia omnia, ac suspensionis à diuinis ipso facto sine alia declaratione pœnis incurrendis, præterquam in casibus sequentibus, videlicet, quando fiunt processiones,

nes, vel mortui ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt: tunc namque ad illa loca, in quibus dicta pia opera exercentur, accedere mulieribus licitum eſt, † ita tamen vt porta, qua intratur ab Eccleſia in clauſtrum, non claudatur vllo modo, quandiù mulieres intra ſteterint: quæ, eo finito propter quod intrauerunt, exire compellantur: In Eccleſia, ſeu ad oſtium conuentus nullus Frater cum mulieribus loquatur ſine licentia Prioris, & ſocio à Priore aſſignato, qui audiat, & videat, niſi talis cum matre, vel ſorore carnali, ſeu alia muliere, maximè ſibi conſanguinitate, vel affinitate coniuncta loqueretur, in quo caſu ſufficit, vt ſocius videat, licet non audiat: excipimus tamen viros grauiores & ætate maturiores: omnia verò ſupradicta quoad omnes Fratres ſeruentur, quoties contigerit aliquem extra Monaſterium egredi, vt cum mulieribus loquatur. Caueat autem Prior, ne nimis frequenter eidem Fratri licentiam concedat cum eadem, vel eiſdem mulieribus colloquendi, vel eas ad proprias domos viſitandi, niſi fortè talis eſſet perſona, tantæ ſcilicet authoritatis, & tam claræ famæ, vt ex eius collocutione potius Religioni noſtræ honor, quàm dedecus accederet: Fratres verò foras miſſi pro neceſſarijs domui petendis, loqui poterunt cum mulieribus etiam alter ſine altero, ſi tunc neceſſitas ſic loqui exigat, intrare tamen domum ad ſedendum, vel confabulandum non licebit: Procurator & Fratres alij cum ad procurandum neceſſaria Fratribus vadunt, poterunt, præſente ſocio ſuo & vidente, de huiuſmodi cũ muliere ſola loqui, ita tamen vt cũ vna, eademq; muliere frequens nõ ſit talis collocutio.

† *Præter caſus explicitos, in quibus permittitur mulieribus ad Clauſtrum ingreſſus. Quando diuinum verbum in Clauſtris Monaſteriorum, & Regularium locorum, vel per aliam quamcunque cauſam tantus concurſus populi fuerit, quod commode ingredi non poſſint, & egredi per portam Eccleſiæ, Pius V. perpetuò concedit, vt dictæ mulieres vnà cum alijs ſecularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam Clauſtri Monaſteriorum, & locorum Regularium, dummodo recto tramite accedant ad portam, qua exitur à Monaſterio. 1570. 16. Iulij. Pontificatus anno 5. In Bullario nuper Romæ recuſo 1617.*

Quanta,

Quanta, & qualis cura, & ſollicitudo haberi debeat circa infirmos. Cap. XIV.

CIrca Fratres infirmos tam Profeſſos quàm Nouitios, laicos, conuerſos, aut commiſſos noſtros caueat Prior, ne ſit negligens, quandoquidem cura de eis cum maxima ſollicitudine habenda ſemper eſt, cum ſoli Chriſto Domino ſeruiatur in illis, dicenti in Euangelio. *Quod vni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis.* Si quis autem talem habeat infirmitatem, quæ nec eum debilitet, nec illi turbet appetitum edendi, vt ſunt infirmitates ex leui cauſa prouenientes, talis nec conſueta ieiunia frangat, nec cibos refectorij vitet, niſi aliter Medicus præciperet: eorum verò qui grauiter infirmantur, vtpote febribus tertianis vel quartanis, duplicibus vel ſimplicibus, continuis vel quotidianis, ſeu alio graui languore temporario, vel perpetuo, curam Prior iniungat vni ex Fratribus ſui Conuentus, cuius cor poſſideat timor Dei, qui ſciat eſſe patiens ad moleſtias infirmorum, & compatiens infirmitatibus, & neceſſitatibus eorum, qui ſit dulcis eloquio, & ſi fieri poſſit verbis conſolatorijs affluens, & prouidus ac diſcretus in procurandis, ſeruandis, & miniſtrandis neceſſarijs, nec tenax in diſpenſando, nec prodigus in largiendo aliqua ſine cauſa: ad huius officium pertinet habere curam de omnibus, quæ ad infirmariam, vel infirmos pertinent, & tam in caſibus ordinarijs, quàm extraordinarijs ſine defectu opportuno tempore prouidere: quod ſi propter multitudinem infirmorum, vel infirmitatum diuerſitatem, ſeu aliquam aliam cauſam ſolus non ſufficeret, dabitur ei coadiutor vnus, vel etiam plures; ſi opus fuerit: prouideat etiam Prior de conſenſu Patrum conſilij de ſufficienti Medico, ac etiam ſi neceſſe fuerit de Chirurgo: de arte verò medicinæ, ſeu chirurgiæ nullus Frater noſtri Ordinis ſe penitus intromittat, niſi in

ipſa

ipsa arte fuerit ita sufficienter edoctus, quod Prior Prouincialis, & Diffinitores licentiam eì concedant in facultate huiusmodi consulendi, ad incisionem tamen, seu ad exustionem membri, si morbus hoc requirere videretur, talis licentia fratri clerico nullatenus concedatur. Prior quoad fieri potest Infirmariam sanam & bonam, & officinis commodè aptatam, cum omnibus supellectilibus & vtensilibus, iuxta conuentus possibilitatem pro infirmis deputet, sæpè visitet eos, maximè si graui morbo laborauerint, ac de Confessione, & sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento sumendo moneat, horteturq; ad patientiam, & quantum in se fuerit consoletur. Si aliqui ex infirmis ob frenesim, in quam inciderint, vsu rationis priuati sint, vel si contingeret esse aliquos, qui minus ædificationis in sua ægritudine, quàm par est, præberent, vtrisque paucos assistere ex ijs, quibus magis confideretur, oportet. Curent autem infirmi ex infirmitatibus corporis fructum aliquem capere spiritualem, non impatientes se exhibendo, sed potius patientiam interius habendo, & exterius præseferendo, & verbis pijs, & ædificatorijs vtendo, quæ ostendant, ægritudinem vt donum de manu Domini ab eis sumi, iuxta illud Eccles. 18. *In tempore infirmitatis ostende conuersationem tuam:* præstent etiam obedientiam Medico, & infirmario in ijs quæ pro sua salute fieri oportuerit. Sollicitè intendat Prior, ne aliquid desit infirmario, quod necessitati expediat infirmorum, etiamsi ob remedium eorum opus esset apud creditores magna debita contrahere, vel etiam bona Conuentus distrahere & vendere, quando aliter medicari non possent: licet autem infirmis nostris omne velimus obsequium necessarium impertiri; debent tamen ipsi intendere parcitati, & cauere, ne sibi seruientes propter Deum sua superfluitate contristent, nec cibos illos exquirant, qui recidiuationem potius quàm salutem inducere consueuerunt. Infirmi, atque etiam infirmarij quandiù sunt infirmorum ministerio occupati, ad silentium non teneantur intra infirmariam, debeant tamen

men ſuos moderare ſermones, quia infirmis conſueuit multiloquium non prodeſſe: infirmos inquietos, qui moleſti fuerint infirmario, vel alijs infirmis, Prior corripiat, & ſi quos aliquid animaduerſione dignum feciſſe ſciuerit, poſtquam conualuerint in Capitulo puniat, interim tamen (ſi caſus exegerit) reprehendat: cum autem dicat Scriptura. *Non te pigeat viſitare infirmos, ex hoc enim in dilectione firmaberis:* hortamur omnes in Domino, vt infirmos aſſiduè viſitent, horis & temporibus non prohibitis, nec in hoc miſericordiæ opere deficiant: quantum enim conſolationis ex fratrum viſitatione infirmi percipiant, vnuſquiſque iudicet. Infirmarius, quæ in infirmaria neceſſaria ſunt, & quæ aguntur in illa, & quomodo ſe habeant infirmi, qui plus minusvè grauentur, debet ſæpe intimare Priori, vt ipſe tam in neceſſarijs prouidendis, quàm in moribus corrigendis, poſſit ſemper vigilantior inueniri. Poſt conſecutam de infirmitate ſanitatem, redeant ad feliciorem conſuetudinem ſuam: conualuiſſe autem perfectè ille credendus eſt, qui conſueto colori ſuo, aut priſtinæ corpulentiæ reſtitutus eſt, qui paratus eſt diſcurſibus, qui placitos labores non abhorret, & qui cibos ſumit in priſtina quantitate, & ideò ſi quis poſt huiuſmodi conualeſcentiæ ſigna redire ad communitatem diſtulerit, vt redeat compellatur, & de facto ſubtrahantur ei cibaria infirmorum. Si quis frater noſtri Ordinis extra conuentum de cuius eſt familia, in conuentu aliquo noſtri Ordinis, vel eius diſtrictu fuerit infirmatus, Prior illius conuentus teneatur ei in omnibus neceſſarijs ſubuenire, ac ſi eſſet de ſua familia. Conuentus autem de cuius familia fuerit, prædicto loco de expenſis, quas pro tali infirmo fecerit, teneatur plenariè reſpondere, ſi ad hoc fuerit requiſitus. Cum ex frequentatione balneorum multa proueniant pericula animarum, ſtrictè præcipimus, ne quis vadat ad balnea ſiue ſtuphas, ſine magna & euidenti neceſſitate, de conſilio Medicorum, & expreſſa licentia Prioris; qui contrafecerit, à Priore ſuo grauiter puniatur. Quapropter præcipimus, vt quan-

vt quando aliquis balneo ob aliquam infirmitatem indiguerit, Prior in Conuentu balneum fieri faciat, quo vtatur quoties opus fuerit de consilio medicinæ: ad balnea verò naturalia poterunt Fratres ire de Medici consilio, & Prioris Prouincialis licentia in scriptis habita, & non aliter, prout determinatum fuit in Capitulo generali Ratisponæ celebrato anno Domini 1290. Si verò aliquis Prior infirmos sui Conuentus rarò admodum visitauerit, vel eis de Medico, infirmario, medicinis, & alijs necessarijs secundum loci possibilitatem non prouiderit, vel eius incuria & negligentia domus pro infirmis cum omnibus supellectilibus & vtensilibus necessarijs deputata non fuerit, Prior Prouincialis in prima visitatione eum durè arguat, & coram omnibus reprehendat, si verò non se correxerit, & in secunda visitatione de eisdem negligentijs conuictus fuerit (in quo casu infirmarius, & aliqui ex infirmis, qui sunt, vel fuerunt, & seniores Conuentus interrogandi erunt) ab officio suspendatur, ac postea priuetur, & inhabilis maneat ad omne officium cum cura animarum vsque ad quinquennium: Prouincialis verò, vel Visitatores, qui eum sic conuictum, ab officio non suspenderint, ac postea priuari non fecerint, à Diffinitorio eadem pœna inhabilitatis afficiantur.

De cura habenda circa Fratres decedentes ab hac vita, & quid fiet de rebus eorum vsui concessis. Cap. XV.

VNusquisque Frater nostri sacri Ordinis eniti, & curare debet, vt quando Deo Opt. Max. placuerit eum ex hac vita ad aliam transferre, Fratribus suis astantibus exemplum præbeat patiētiæ, & conformitatis cum diuino beneplacito, ac fortitudinis, cum fide viua, speq; firma, & amore bonorum illorum æternorum, quæ nobis Dominus noster Iesus Christus

tam incomparabilibus vitę suæ temporalis laboribus, passione, ac morte promeruit & acquisiuit: cum autem aliquando talis fuerit qualitas morbi, vt vsum rationis probabiliter impedire possit, sollicitè aduertat Prior, vt qui iuxta Medici iudicium de vita periclitatur, antequam vsu rationis priuetur, omnibus Sacramẽtis acceptis, tanquam armis à Christo Domino nobis liberaliter concessis, ad transitum à temporali vita ad æternam se muniat, atque corroboret: ab eoq; inquirat, si in aliquo teneatur alicui, vel quoad restitutionem bonorum, vel etiam famæ, & existimationis, aut si alius ei teneatur; si sciat alicuius culpam, per quam possit Ordini scandalum generari, vel etiam domui, aut fratri, & quæ eo decedente probari non possit; aut si habeat alicubi repositum aliquid, quod ipse Prior ignoret: & si necesse fuerit faciat de omnibus bonis, ab Ordine sibi ad vsum concessis seu permissis, lucidum inuentarium, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viẽnæ celebrato anno Domini 1362. si verò prædictus ægrotans inuentarium facere renuerit, Prior eum compellat sub pœna proprietarij; quod si noluerit, & mori contigerit, priuetur Ecclesiastica sepultura, prout ordinatum fuit in Capitulo generali Senis celebrato anno Domini 1365. Prior autem, qui dictum inuentarium, si necesse fuerit, fieri non procurauerit, per triennium voce passiua priuetur. Circa infirmum in extremis laborantem omnis custodia adhibeatur, nec sine custode, die noctuq; relinquatur, orationibus fratrum, ad id seriò adhibitis, eum iuuari curet Prior: & præter alios, qui ingredi possunt, Prior deligat aliquem, vel aliquos, qui infirmum morti proximum inuisant, eiq; assistant, & animosiorem reddant, eaq; suggerant, eisq; auxilijs eum iuuent, ac verbis dulcibus consolentur, quæ eo tempore conueniant, iuxta illud Eccles. 38. *Consolare mortuum in exitu spiritus sui:* & cum iam alia officia parum erunt vtilia, eum Domino efficaciter commendent. Si autem fratrem aliquem sine Sacramentis Ecclesiæ ob Prioris incuriam è vita migrare contigerit, Prior absque vlla dispensa-

tione officio priuetur, atque inhabilis ad illud permaneat, quousque cum eo per Capitulum generale fuerit diſpenſatum. In hora egreſſionis animæ illius de corpore ad ſignum infirmarij omnes fratres conueniant circa eum, & officium commendationis animæ debitè perſoluant, ſicut in Breuiario continetur: poſtquam mortuus fuerit, ſpolietur & lauetur honeſtè ab illis, quibus Prior iniunxerit, & ſit memor vnuſquiſque ſuæ conditionis, quoniam mors porta eſt, per quam tranſit omnis caro: deinde camiſia, ſcapulari, & cuculla deſuper cincta corrigia indutus, & caligis, calceiſq; calceatus ponatur in feretro, & in Capitulum deferatur, apponanturq; luminaria cum Cruce, & vaſe cum aqua benedicta & aſperſorio, & ſic fratres ſucceſſiuè & ordinatè à Priore per horas diuidantur, vt à duobus ad minus fratribus, Pſalterium ſemper cum *Requiem æternam* dicentibus, cadauer non relinquatur ſolum, quouſque, peractis quæ debentur ex Ordine, honeſtè ſepeliatur. Si verò (quod abſit) morte ſubitanea & improuiſa frater deceſſerit, ſepeliri non debeat, niſi tranſacto termino vigintiquatuor horarum vel circa: ſepulto eo, & omnibus alijs expeditis, conueniant in capitulo fratres, quibus Prior iniungat, vt ſinguli quàmcitius ſoluant, ſecundum Ordinis ſtatuta, debitum pro defuncto: ſtatimq; vel quàm citius poterit, Priorem Prouincialem, vbicumque fuerit, de morte huiuſmodi fratris certiorem facere procuret, quatenus ipſe omnibus Prouinciæ Conuentibus fratris obitum per ſuas literas denunciet, ſuffragiaq; debita pro eo fieri mandet. Ordinamus autem, vt in cœmeterijs noſtri fratres à ſecularibus ſeparatim ſepeliantur, & ſepulturæ fratrum à ſepulturis ſecularium diſtinguantur. Omnia, quæ in vſu habebat huiuſmodi defunctus, illius ſint conuentus, vbi tempore mortis erat conuentualis, præter libros qui erunt eorum conuentuum in quibus acquiſiti fuerint, prout conſtabit ex vnoquoque libro, in cuius fronte ſcriptum erit manu Prioris pro tempore exiſtentis, hic liber pertinet ad conuentum N. cum ſubſcriptione proprij nominis, quod

ſi aliquis liber ſine huiuſmodi ſubſcriptione aliquando inuentus fuerit, bibliothecæ illius conuentus, in quo frater tunc erit, continuò applicetur. Omnes autem libri fratrum decedentium in Bibliotheca collocabuntur, niſi fortè magis expedire iudicauerint Prior & Patres conſilij, quod vendantur, & ex pretio alij vtiliores emantur, in Bibliotheca ſimiliter collocandi, nullo tamen modo pretium aliter expendi poſſit, ſuper quo conſcientias Priorum oneramus. Si verò frater tempore mortis aliquas pecunias de licentia ſui Superioris pro libris emendis, vel quouis alio, in depoſito vel alibi habuerit, quotquot illæ ſint, ad conuentum ſuæ profeſſionis deuoluantur, niſi eſſent in quantitate contemnenda. Si autem aliquis exiſtens hoſpes in aliquo conuentu noſtri Ordinis, vel eius quæſta diem ſuum obierit, ſepelietur tanquam conuentualis, & veſtes quas ſecum detulit, erunt Monaſterij, in quo, vel in cuius quæſta deceſſit, quodq; eum ſepeliuit, vel ſepeliri fecit, reliqua verò ſupellex, ſi quam habuerit, attinebit ad Monaſterium, in quo tempore mortis erat conuentualis: quod ſi tempore mortis nullum habuerit deſignatum conuentum, erunt conuentus profeſſionis: de libris idem erit iudicium quod ſupra: ſi verò frater aliquis alicuius Prouinciæ, nullius tamen conuentus filius fuerit, ea, quæ in vſum habuerit, erunt communitatis illius Prouinciæ, cuius fuit filius, ſi autem fuerit profeſſus Ordinis, nullius tamen Prouinciæ filius, erũt ſupradicta communitatis totius Religionis: mortuo Reuerendiſſimo Priore Generali pecuniæ collectarum Ordinis, deductis expenſis infirmitatis & ſepulturæ, ad manus ſucceſſoris peruenient, ex quibus nihilominus perſolui volumus ſtipendia famulorum, & alia debita fortè contracta, ſi verò moriens declarauerit ſe aliquas habere pecunias, non ab Ordine, ſed aliunde ſibi donatas, illas eſſe volumus illius conuentus, in quo profeſſionem emiſit: ex quibus tamen deduci debent expenſæ, & ſolui omnia ſupradicta, ſi pecuniæ collectarum non inueniantur, vel non ſufficiant: vtenſilia, ſine quibus domus habitari non po-

test in camera Reuerendissimi Generalis cum inuentario relin-quantur, reliqua verò omnia tam libri quàm supellex cuiuscunque qualitatis vel valoris sint, ex æquo inter conuentum suum, & conuentum Romanum diuidantur: Registrum autem totius temporis sui Generalatus, & omnes aliæ Bullæ, literæ, scripturæ ad Ordinem pertinentes in Archiuio totius Religionis fideliter reponantur. Mortuo autem R. Procuratore generali Ordinis nostri, de pecunijs, & vtensilibus idem erit iudicium, reliqua verò omnia ad conuentum curiæ deuoluantur. Quandocunque verò R. Procurator Ordinis ad officium Generalatus assumptus fuerit, nihil secum deferet ex ijs quæ in inuentario suæ cameræ continebuntur, quod in deposito conuentus curiæ volumus seruari cum supradicto inuentario cameræ Reuerendissimi Generalis. De rebus apostatarum, qui ante mensem ad Ordinem non redierint, & eorum fratrum, qui pro suis culpis perpetuò carcerabuntur, vel ab Ordine expellentur, simile iudicium fieri volumus, sicut superius de mortuis dictum est.

De humanitate hospitibus exhibenda, & ad quid hospites nostri Ordinis teneantur. Cap. X V I.

AD receptionem, ac ministerium hospitum talis frater clericus, laicus, seu conuersus ponendus est, qui sit disciplinatus moribus, promptus in omni obsequio, & qui sciat moribus aliorum prudenter, & religiosè se conformare, & gratum cunctis seruitium exhibere, cui dentur vnus, vel plures socij quando propter multitudinem, vel diuersitatem hospitum solus sufficere non possit. Statuimus etiam & mandamus, vt ordinetur domus communis in quolibet conuentu pro hospitibus aduenientibus, ne propter hospites sit inquietudo fratribus in communi dormitorio residentibus: in quo hospitio possunt in lectis esse linteamina linea non

curio-

curiosa, nec pretiosa: huiusmodi autem hospitium nullius priuato vsui deputetur: habeantur etiam ibi arcæ, vel armaria, & vasa, seu vtensilia, prout fuerit necesse. Hospites si quando ad nos venerint, maximè Religiosi, & præsertim Ordinum Mendicantium non habentes ibidem Monasterium sui Ordinis, sine murmuratione, imò cum vultus & cordis hilaritate omni cum charitate & deuotione, iuxta Monasterij facultatem recipiantur, quoniam Christus Dominus, in cuius persona ipsi recipiuntur, dicturus est in Iudicij magni die. *Hospes fui, & suscepistis me:* quod si hospites ipsi venerabiles & religiosæ personæ fuerint, Prior eos ad habitacula interiora introducere poterit, cum quibus, licet sint fratres Ordinis nostri, quandoq; comedere, siue in hospitio, siue in secunda mensa poterit, assumpto secum nunc vno, nunc alio de grauioribus Patribus conuentus: non autem indifferenter debet esse in mensa cum quibusuis hospitibus, ne si sæpius abfuerit à prima mensa, Conuentus scandalizetur. Si hospites à remotis venerint, vel aliàs fessi fuerint, pedes eis charitatiuè lauentur si sint Religiosi. Omnibus autem patere volumus, quod si lotor inter lauandum dixerit Psal. *Miserere.* aut *De profundis.* cum *Gloria Patri. Kyrie. Pater noster,* &c. *Et ne nos,* &c. *Saluos fac,* &c. *Mitte eis Domine,* &c. *Domine exaudi,* &c. *Oremus. Omnipotēs sempiterne Deus miserere famulis tuis, & quicquid eis in via surripuit visus, auditus, vel cogitatus malæ rei, aut otiosi sermonis, totum ineffabili pietate absterge. Per Christum,* &c. ex tunc omnes lotioni huiusmodi tàm actiuè, quàm passiuè interessentes, septem annos, & totidem quadragenas indulgentiarum, quoties id fecerint, ex concessione Sedis Apostolicæ singuli consequentur. Non autem parem familiaritatem cuilibet volumus exhiberi, cunctis tamen, & si non æqualiter, charitatiuè & hilariter, secundum quod facultas domus, & honestas Ordinis permiserit, seruiatur: debetq; magna cura adhiberi à Priore, & hospitario, vt hospites consolati, & ædificati recedant. Hospites nostri Ordinis cuiuscunque Pro-

uinciæ, vel Congregationis ſint, ſiue de propè, ſiue de longè veniant, ſupradicto modo recipiantur tanquam Fratres, habita tamen ratione qualitatum perſonarum, non enim perſonarum acceptor eſt, qui merita conſiderat, non perſonas: quanto autem de remotioribus nationibus venerint, tanto maiori charitate tractandi erunt: paucis tamen hoſpites noſtri ſint contenti, tanquam ij qui in domo propria, & non aliena hoſpitio recipiuntur. Recumbentibus verò hoſpitibus, illi tantum ibi compareant, quibus iniunctum fuerit vt eis deſeruiant, ne potius illis ſint impedimento quàm conſolationi: noſtri verò hoſpites, maximè ſi tempore ſilentij venerint, nulli ſe coniungant, nec loquantur niſi eis, ad quos ſpectat hoſpites ſuſcipere, vel de ſpeciali licentia Prioris, cum & ipſi eodem tempore, quantum commodè poterunt, intendere ſilentio debeant: ſi autem loqui oporteat, ſic loquantur, vt Fratres in ſilentio manentes non inquietent. Ad hoſpitarium pertinet ſollicitè cauere quantum in eo fuerit, ne fiant aliquæ diſſolutiones in hoſpitio, & facientes ſuo tempore proclamare in Capitulo, vel coram Priore, & ſi aliqua dicuntur in Capitulo, quæ ad hoſpites pertineant, ipſis referre, ſi præſentes non fuerint. Præterea hoſpites noſtri, ſtatim vt venerint, Priori conuentus negotium exponant: poſt exhibitam à Priore hoſpitibus noſtris humanitatem, conſideratis eorum meritis & labore, ſi vlterius aliquis eorum in domo moram traxerit, ſicut vnus ex conuentualibus tractetur. Poſt tres autem dies, niſi fuerint legitimè impediti, vel Prior cum eis diſpenſauerit, ad Miſſam maiorem, & Horas, quæ cum ipſa dicuntur, atque ad Veſperas, & Orationem de ſero, quotidie conueniant: in maioribus autem ſolemnitatibus omnibus Horis tam diurnis quàm nocturnis intereſſe debeant, præterquam Primæ, & Nonæ, niſi poſt gratias immediatè dicatur. Ad ſacra facienda ſicut alij Fratres conuentus teneantur, & Capitulo de culpis ſemper interſint, niſi ſint Priores aliorum conuentuum. Licet autem velimus hoſpites in omnibus obedire Priori, ſi tamen

men ex ipſis aliquis habuerit aliquid à Priore ſuo in mandatis, ſeu quodcunque aliud negotium vtile & honeſtum, cui oporteat ipſum attendere, Prior loci eum non occupet aliquibus negotijs, ne illud, propter quod venit, impediri, vel differri valeat, ſed ſicut diſcretioni ſuæ videbitur, ei de ſocio prouidebit, cum quo illud tale valeat expedire. Statuimus præterea, vt nullus Frater noſtri Ordinis, veniens ad locum vbi Ordo habet Monaſterium, in domibus ſecularium, vel aliorum religioſorum prandere, vel cœnare præſumat, antequam ad conuentum vadat, ſub pœna comedendi in terra tribus diebus panem & aquã in medio Refectorij: qui verò præſumpſerit in locis prædictis pernoctare, vltra hoc eiſdem diebus recipiat diſciplinam; quod ſi per duas noctes pernoctauerit, duplicetur ei pœna, & ſic deinceps: ac præterea ſic pernoctantes carceri mancipentur, quouſque huiuſmodi pœnitentia ſit adimpleta, quam eis imponat Prior loci, ſi ei conſtiterit, vel Prior ſuus quando poſtea eorum culpæ ad ſuam notitiam peruenerint. Quod ſi Prior aliquis tale quid commiſerit, à Prouinciali, vel Viſitatoribus grauiter puniatur, Prouincialis verò à Capitulo Prouinciali. Si Frater aliquis extra conuentum, de cuius fuerit familia, quicquam commiſerit correctione dignum, ſi illud tale ſufficienter probatum fuerit, à Priore, in cuius conuentu, vel quæſta eſt, de huiuſmodi delicto ſecundum ſtatuta Ordinis corrigatur: quod ſi Prior fratrem, qui in conuentu ſuo, vel quæſta ſui Prioratus deliquit, corrigere abſque ſcandalo non poſſit, Priori ſuo, vel etiam Prouinciali exceſſum huiuſmodi fratris, quàm citius poterit, lucidè & diſtinctè cum omnibus circumſtantijs, delictum aggrauantibus, vel alleuiantibus, ſcribat, & notificet. Hoſpites ſeculares non diu morentur inter fratres, ne leui aliqua occaſione, fama Ordinis, fratrumq; forſan imminuatur: ſupra quindecim autem dies ſub nullo prætextu retineri poſſint: illi verò, qui Religionem noſtram ingredi voluerint, ſupra menſem in habitu ſeculari non poſſint retineri, prout diffinitum fuit in

Capitulo generali Romæ celebrato anno Domini 1497. Item malefactoribus & sceleratis † ad domos nostras metu pœnæ cófugientibus, nullo modo aditus pateﬁat, & si fortè ob aliquam causam omninò introducendi essent, Prior assignabit eis locum à Fratribus totaliter separatum, nec frater aliquis loquatur cum illis absque licentia Prioris, & quamprimum fieri possit, à conuentu eijciantur, ne eorum causa Ordo inquietari possit: si verò vltra diem in conuentu manere voluerint, Prior eis non annuat absque consensu Patrum consilij. Quicunque Prior, vel vicem eius gerens in consuetudinem duxerit hospites minus charitatiuè, quàm par est, iuxta possibilitatem loci recipere, vel hospitium separatum, vt dictum est, accommodare noluerit, à Priore Prouinciali in prima visitatione publicè arguatur: si verò in secunda visitatione de eadem culpa conuictus fuerit, de qua hospitarius & seniores Conuentus interrogandi erunt, ab officio suspendatur, ac demum priuetur, & ad omne officium cum cura animarum per triennium ineligibilis permaneat: Prouincialis verò vel Visitatores, qui huiusmodi sic conuictum ab officio non suspenderint, vel postea priuari non fecerint, eadem pœna inhabilitatis à Diffinitorio puniantur.

† *Quoad receptionem facinorosorum, seù Bannitorum, ad nos confugientium, videnda est Constitutio Sixti V. pro Regno Neapolitano. Exponi nobis. 20. Maij. 1589.*

Quomodo se habere debeant Fratres quando domum exire aliquando contigerit, & quod sine literis testimonialibus non vagentur.

Cap. XVII.

STatuimus, vt nullus Frater nostri sacri Ordinis, siue conuentualis sit, siue hospes, cuiuscunque dignitatis, vel gradus, vadat ad ciuitatem, vel oppidum absque socio fratre Ordinis nostri clerico, vel laico, seu conuerso à Priore sibi assignando, neque aliquem Prior

solum

ſolum mittat, niſi ob grauem & vrgentem neceſſitatem, ita quod alias vel domui, vel Fratri alicui detrimentum immineret, vel fraterna charitas ad id vrgeat, in quibus caſibus talis mittatur, de cuius honeſtate & grauitate non dubitetur: ſed nec ipſe Prior ſolus vadat, niſi pro ineuitabili neceſſitate: Conuerſi verò, præcipuè ſi non ſint valde iuuenes, pro neceſſitatibus conuentus ſoli ad huiuſmodi loca mitti poſſint. Superior contrafaciens pro prima vice durè coram omnibus arguatur, pro ſecunda ab officio per quindecim dies ſuſpendatur, pro tertia officio omninò priuetur. Frater verò ſubditus actiua paſſiuaq; voce ſit priuatus per annum ſi ſolus iuerit, niſi Superior eum ſic ire iuſſiſſet. Cum autem fratres iter agunt, vel equitare oportet, poterunt ſoli ire: paupertas namque Ordinis non patitur, vt cuilibet itineranti, vel ob aliquam neceſſitatem equitanti prouideatur de ſocio: ſi verò ſit commoditas cum ſocio equitandi, nullus ſolus vadat ad minus per ciuitates vel oppida. Inhibemus inſuper, ne aliquis Frater etiam aſſociatus, & cum animo reuertendi, & licet etiam de facto ſtatim reuertatur, extra ſeptam Monaſterij abſque licentia Prioris exeat: ſi quis contrafecerit, pro prima vice, ſi de die exierit, pœnam grauioris culpæ ſuſtinere cogatur, ſi verò de nocte, pœnam ſubeat culpæ grauiſſimæ per menſem, & à conuentu illo omninò remoueatur, nec foras mittatur, quouſque Prior Prouincialis de conuentu ei prouideat: ad locum verò illum vlterius non veniat, niſi per longa tempora ita religiosè conuerſatus fuerit, vt Diffinitoribus Capituli Prouincialis cum eo diſpenſandum eſſe videatur. Præter hæc autem per triennium voce careat, pro ſecunda vice duplicetur ei pœna reſpectiuè, & ſic deinceps augeatur. Fratres antequam domum exeant genuflexi benedictionem petant à Superiore, dicentes. *Benedicite Pater*: Superior verò det illā tanquam deprecans Deum, vt in eundo, ſtando, & redeundo, eos ab omnibus animæ & corporis periculis ſeruare dignetur. Per plateas verò honeſtè ac compoſitè bini & bini,

æqua-

æqualiter ambulantes capitibus coopertis, manibus intra manicas iunctis, & oculis demissis ita procedant, vt in incessu, habitu, & in omnibus motibus suis nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod eorum deceat sanctitatem: redeuntes verò cappis induti eodem modo benedictionem petant, & accipiant, excipimus tamen Venerabiles Magistros, ac Priores aliorum conuentuum, aliosq; Patres maioris, vel æqualis auctoritatis, quorum socij in eundo & redeundo, sufficit vt benedictionem petant à Superiore, si quis verò de fratribus cuiuscunque conditionis existat, etiam si hospes sit (procuratore domus, ac eleemosynarijs exceptis) aliquò visitandi gratia, vel quacunque aliqua ex causa exire debet, domos & personas, ad quas intendit ire, Priori specificet, socium nullum petens ex nomine, contentus eo de quo Prioris discretio prouidebit: Prior verò non concedat Fratribus licentiam eundi ad domos infamium personarum, seu muliercularum, ne Ordinis fama & honor periclitetur: quam etiam legem & ipse seruare teneatur, ne Fratribus materiam scandali præbeat: diebus festis, nisi vrgens & admodum necessaria causa se offerat, conuentum nullus egrediatur, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Venetijs celebrato anno Domini 1529. Euitentur etiam quoad fieri poterit Fratrum discursus per ciuitates & oppida, nec enim Religionis opinio ac deuotio apud seculares ex eo augetur, imò in dies magis, ac magis minuitur. Prior localis dare poterit licentiam Fratribus sui conuentus eundi intra Prouinciam, quò sibi videbitur pro aliqua rationabili necessitate communi, vel particulari, ac etiam causa visitandi parentes, vel relaxandi animi gratia, & hoc cum litteris testimonialibus, in quibus causa huiusmodi, nomen & cognomen fratris, loci ad quem vadit, ac redeundi terminus exprimatur, quod intelligi volumus, si longum iter facturus, vel foras per longum tempus fuerit permansurus. Præcipimus autem, ne aliquis Prælatus nostri Ordinis concedat alicui subdito suo licentiam gratiosam, aut pœnalem, quin sit ibi millesi-

mus

mus cum centeſimo currente, & die determinata illius menſis. Extra Prouinciam aliquem de fratribus ſuis mittere ſine ſpeciali licentia Prioris Prouincialis, in ſcriptis habita, nulli Priori licebit, ſine qua nec ipſemet extra Prouinciam ire poterit, niſi ſit Prior alicuius loci in Prouinciarum confinibus conſtituti, qui poſſit ire vel mittere ſuos Fratres ad propinqua loca pro caſu vtili & honeſto. Legationem alicuius Principis, vel Domini Eccleſiaſtici, aut ſecularis, ſeu Communitatis, abſque licentia Superioris nullus Frater aſſumat: in cauſis verò ſuſpectis, periculoſis, ſiue odioſis nullo quouis modo ſub pœna priuationis vocis actiuæ & paſſiuæ per quinquennium. Si autem frater aliquis extra propriam Prouinciam ſine litteris teſtimonialibus ſui Prouincialis exiuerit, veniens ad conuentum aliquem noſtri Ordinis ab Oſtiario intromittatur, & poſtquam prædictas litteras non oſtenderit, Prior eum in carcerem includi faciat, nec inde extrahatur, donec Prouincialis prouiderit, quid de eo ſit agendum. Idem ſit omninò iudicium de Fratribus eiuſdem Prouinciæ ſine litteris teſtimonialibus venientibus. Cũ Fratres debent aliquò ire, eadem die non reuerſuri, in eundo, & redeundo ante maius altare dicant Pſalmos cum precibus & orationibus, prout in Officijs noſtri Ordinis continetur.

TERTIA PARS DE VNIVERSI Ordinis gubernatione.

DE OBEDIENTIA IN ORDINE NOSTRO Summo Pontifici Christi D. N. Vicario præstanda. Cap. I.

ANTIQVAM diffinitionem Capituli generalis anno Domini 1324. in Conuentu nostro de Monte Pesulano celebrati, præsenti constitutione innouamus, quæ sic habet. Cum conseruatio status nostri Ordinis à fauore Summi Pontificis omninò dependeat, diffinimus, & præsenti constitutione firmamus: omnibus fratribus cuiuscumque conditionis existant mandantes, quatenus cum omni sollicitudine & reuerentia mandata Summi Pontificis, & Dominorum Sedis Apostolicæ Legatorum inuiolabiliter studeant obseruare; rebellibus autem & inobedientibus ipsius Sanctæ Matris Ecclesiæ verbo, vel facto, occultè, vel publicè sollicitè studeant obuiare, ac eorum ambasciatas, seruitia, & fauores tanquam Ecclesiæ rebellium debeant respuere, eorumq; conuersationem & familiaritatem penitus euitare. Quod si quis ita immemor suæ salutis extiterit, vt rebellibus sanctæ Matris Ecclesiæ fauores, ambasciatas, vel seruitia per se, vel per alium modo aliquo præbere præsumpserit, illum, vel illos, cuiuscunque conditionis existant, præsenti diffinitione pœnæ carceris per sex menses adiudicamus, vt confusionem, & scandalum, quod Ordini inferendum procurabant,

rabant, in humilitatis ſpiritu, diſciplinam Ordinis recognoſcant; cui quidem diffinitioni addimus, quod huiuſmodi facientes, voce actiua & paſſiua in perpetuum priuentur abſque vlla ſpe diſpenſationis, niſi Summus Pontifex cum eis diſpenſandum iudicaret.

De electionibus noſtri Ordinis in genere, & de fratribus qui ad quamcunque Prælaturam extra Ordinem aſſumentur. Cap. II.

ELectiones noſtræ in duplici ſunt differentia: aliæ namque ſunt canonicæ, in quibus maior pars electorum conuenit, ita vt ſi viginti fuerint electores, vni, & eidem vndecim ad minus ſuffragari debeant: aliæ verò ſunt non canonicæ, in quibus ille cenſetur electus, in quem plures voces conueniunt, etiam ſi non excedant medietatem: in qua electione ſi duo, vel tres concurrant in eodem numero votorum, illum ipſo iure pro electo volumus haberi, qui priorem locum habuerit in Ordine noſtro. In electione Superiorum quorumcunque, & aliorum officialium, quo omnia rectè, & ſine fraude fiant, inhærentes decretis ſacroſancti Concilij Tridentini, ſtrictè præcipimus, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Præterea non liceat Prouinciales, Diffinitores, Priores, aut Diſcretos ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces & ſuffragia abſentium ſupplere. Si verò contra huius decreti Conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit, & is, qui ad hunc effectum ſe in Prouincialem, Diffinitorem, &c. creari permiſerit, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis omnino exiſtat. Nullus in electionibus noſtris vocem actiuam habeat niſi ſit præſens, nec abſentes poſſint Procuratores pro ſeipſis in particulari ſubſtituere: nullus præterea poſ-

ſit habere plures voces actiuas in eadem electione: nullus item poſſit voci ſuæ renunciare, ſub pœna priuationis vocis actiuæ per biennium: prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato à fundatiſſimo Doctore B. Egidio Romano noſtri Sacri Ordinis Priore Generali anno Domini 1292. Nullus poſſit in aliqua electione ſuffragium ferre, in qua fuerit ipſe propoſitus, vel nominatus: nullus item eligi, vel aſſumi ad officium cum cura animarum poſſit, niſi fuerit Sacerdos, & in Ordine noſtro profeſſus, nullus etiam excommunicatus, irregularis, ſuſpenſus, aut interdictus, ſeu quauis alia de cauſa inhabilis, ad huiuſmodi officia eligatur vel aſſumatur: nullus prætera qui non ſit bonæ famæ, hoc eſt, qui ſine ſatisfactione & emendatione longi temporis de aliquo vitio, ſeu peccato graui confeſſus, vel conuictus fuerit, aut communiter infamatus, niſi ſe canonica purgatione purgauerit: nullus etiam qui pro ſuis demeritis huiuſmodi officio priuatus fuerit, niſi poſt quatuor annos elapſos: nullus præterea qui vnquam fuerit ad perpetuum carcerem iudicatus, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viterbij celebrato anno Domini 1312. Si quis frater cum aliquo Prælato, vel Domino ſeculari commoratur, de eius exiſtens familia quantum ad domicilium & menſam, nullam vocem habebit in noſtris Capitulis & Electionibus cuiuſcunque gradus, & conditionis ille ſit, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Graſſæ anno Domini 1335. celebrato: idem erit iudicium de Beneficiatis, vel ad beneficia habilitatis, niſi antè beneficio, vel habilitationi mediante inſtrumento publico renunciauerint abſque aliquo regreſſu, vel quacunque reſeruatione fructuum, ita vt huiuſmodi fructus merè, & integraliter proueniant ad communem vtilitatem Conuentus vel Prouinciæ. Reelectiones in Ordine noſtro non permittantur, ita ſcilicet vt nec Prouincialis, neque Viſitatores in eadem Prouincia, nec Prior in eodem conuentu, nec Diffinitores in ſequenti Capitulo Prouinciali eiuſdem Prouinciæ immediatè reeligi poſſint:

excipi-

excipimus tamen illos Conuentus, qui de nouo ædificantur, vel in quibus aliqua fabrica magni momenti incepta cernitur: in his enim poterit idem Prior bis & pluries reeligi, si ædificationi conuentus conducere videbitur. Si frater aliquis cuiuscunque conditionis sit, inueniatur procurare voces pro se, seu pro quocunque alio fratre eligendo ad curam animarum, vel ad quodcunque aliud officium Ordinis, vsque ad triennium careat voce actiua, si voces pro alio huiusmodi procurauerit; si verò pro se, careat voce actiua & passiua per idem tempus. Declaramus, quod vbicunque in istis nostris Constitutionibus dicitur per vota secreta, & per electionem canonicam debere procedi, possit etiam per compromissum vnanime huiusmodi electio fieri, cum talis modus eligendi, electio canonica censeatur, prout declaratum fuit in Capitulo generali Viennæ celebrato anno Domini 1362. Quod si omnes, nemine excepto, communi inspiratione, non expectato ordine suffragiorum, quempiam eligerent, ille canonicè electus censeatur: omnem enim ordinem & eligendi formam Spiritus sanctus, qui ad huiusmodi electionem mouet, facile supplet. Innouamus atque confirmamus Constitutionem à Reuerendissimo P. Magistro Alexandro de S. Elpidio quondam nostri Ordinis Priore Generali factam, & in Capitulo generali, Arimini anno Domini 1318. celebrato, approbatam & confirmatam, ita vt de cætero corpori Constitutionum copularetur, & pro vna ex eis haberetur & seruaretur, cuius tenor talis est. Cum doctrina Apostolica suadente, quilibet in vocatione qua vocatus est ad cultum diuini obsequij debeat immobilis permanere, omnes & singulos nostri Ordinis fratres hortamur, & rogamus primo, secundo, & tertio peremptoriè, ac etiam omnibus & singulis mandamus per obedientiam salutarem, quatenus ad Prioratum, siue Abbatiam, siue Episcopatum, siue ad electionem aliquam de eo factam cuiuscunque prælationis, seu dignitatis extra nostrum Ordinem nullus assentire debeat, seu modo aliquo assensum dare,

cum

cum & hoc de iure non poſſit, ſine licentia ſpeciali Prioris Generalis, vel alterius, qui talem licentiam de iure poſſit dare: nec etiam aliquis talis, habita licentia, factæ de ſe electioni aſſenſum præbeat, niſi prius ſuo Priori locali, vel Prouinciali in fratrum præſentia libris, pecunijs, alijsq; rebus ad vſum ſibi conceſſis, quas in Ordine retinebat, vel in depoſito habebat, integraliter aſſignatis. Quod ſi quis hæc noſtra mandata, vel alterum ipſorum contempſerit adimplere, trina canonica monitione præmiſſa in his ſcriptis, licet inuiti, illum, vel illos ex nunc, prout ex tunc excommunicationis vinculo innodamus. Fratres verò noſtri Ordinis, quando fuerint ad aliquam dignitatem extra Ordinem nominati, vel electi, infra tres dies à notitia talis promotionis omni officio cum cura animarum intra Ordinem ſibi commiſſo cedant, niſi prædictæ promotioni publicè renunciauerint. Quare præcipimus omnibus & ſingulis fratribus, præſentibus & futuris, ne prædictis obedire præſumant vltra terminum præfixum.

De forma celebrationis Capituli generalis totius Ordinis noſtri, & Reuerendiſsimi Patris electione. Cap. III.

Capitulum generale totius Ordinis noſtri de ſexennio in ſexennium omninò celebrari mandamus loco determinato per Diffinitores præcedentis Capituli generalis in diuerſis regionibus ad honorem Ordinis: & vt Reuerendiſſimus Pater melius, & liberius poſſit ſingulas Prouincias Ordinis viſitare, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viterbij celebrato anno Domini 1284. Hæc autem aliter diſponere Prior Generalis minimè poterit, niſi interueniente aliqua vrgentiſſima neceſſitate, & conſenſus adeſſet Summi Pontificis pro tempore exiſtentis. Et ne numerus, ac multitudo fratrum, ad Capitulum

lum conuenientium confusionem pariat, statuimus, ne ad huiusmodi Capitulum conueniant, nisi Reuerendissimus Pater Prior Generalis, Reuerendus Pater Procurator Ordinis, Prouinciales omnium Prouinciarum, ac Vicarij Congregationum, Diffinitores similiter ac Discreti ipsarum: præter quos venire quoque teneantur Priores, ac Regentes conuentuum generalium Italiæ, si in Italia Capitulum celebretur, & quotquot à Reuerendissimo Patre Generali per literas publicas, vel priuatas ad prædictum Capitulũ vocati fuerint. Statuimus autem & præcipimus inuiolabiliter obseruari, vt vnaquæque Prouincia; & vnaquęque Cógregatio nostri Ordinis mittat de facto ad minus vnũ Diffinitorem ad Capitulum generale, quod de sexennio in sexẽnium pro bono statu Ordinis conseruando, & moribus reformandis celebratur, si propter nimiam distantiam, vel magnas expensas tres omnes vocales mittere non valuerit. Ad Capitulũ verò in quo nouus totius Ordinis Generalis eligendus erit, Prouincialis cum alijs duobus vocalibus omnino venire teneatur, ita vt ex vnaquaque Prouincia tres vocales ad nouam electionem Generalis conueniant: alioquin Prouincialis ex inobedientia, vel negligentia non mittens Diffinitorem ad Capitulum Generale reformationis, vel non veniens cum Diffinitore & Discreto ad Capitulum generale electionis noui Generalis, ipso facto excommunicationem latæ sententiæ incurrat, quam trina canonica monitione præmissa præsenti Constitutione ex nunc prout ex tunc, licet inuiti, in ipsum ferimus, à qua non nisi à Priore Generali absolui possit.

Prioribus, Prouincialibus, & alijs electis pro Capitulo generali prouideatur rationabiliter de expensis à tota Prouincia pro eundo, & redeundo iuxta quantitatem itineris ac regionum qualitatem, secundum quod à Capitulo Prouinciali taxatum fuerit. Prouincialis verò, vel Diffinitor, quando Prouincialis non iuerit, portet secum in scriptis numerum fratrum viuentium suæ Prouinciæ, & quot defuncti post vltimum Capitulum gene-

rale fuerunt, & nomina aliquorum Dominorum Ordinis benefactorum, si illo sexennio diem suum obierunt: si verò qui ad Capitulum generale venerint, ex infirmitate, vel aliquo alio casu impediti fuerint in itinere, quo minus ad locum Capituli generalis peruenire possint, nulla sit eis facultas aliorum substituendorum [aa], prout diffinitum fuit in Capitulo generali Venetijs celebrato anno Domini 1519. Statuimus nihilominus vt Patres, qui ad Capitulum ipsum conuenerint, etiamsi fuerint absentibus pauciores, ipsum Capitulum possint, & debeant die, & loco determinato celebrare, & quicquid in ipso Capitulo ordinatum, vel statutum fuerit, vniuersus Ordo per omnia seruare teneatur. Volumus autem, vt Prouinciarum, vel Congregationum suffragia laturi ad huiusmodi generale Capitulum non destinentur, nisi probitate, grauitate, consilio, & doctrina præditi.

Si Prior Generalis aliquo rationabili impedimento detentus non possit ad generale Capitulum venire, mittere Vicarium suum valeat, qui vice eius possit, & debeat sigillum Ordinis resignare, & ad voluntatem Diffinitorum, & aliorum vocalium Generalatus officio (si opus fuerit) renuntiare. Quod si ipse Generalis ad Capitulum generale tempore statuto non venerit, nec Vicarium aliquem suum miserit à die statuta, & præfixa ad dictum Capitulum celebrandum, in posterum ipso facto sit Generalatus officio priuatus, & in eo casu Prior Prouincialis illius Prouinciæ, in qua Capitulum congregatum est, omnia faciat, quæ Prior Generalis præsens faceret, quousque Præsidens publicetur, & non vltra, qui publicatus ad electionem noui Generalis procedere faciat.

Omnes igitur & singuli prædicti Patres vocales feria quinta ante festum Pentecostes (in qua sacra solemnitate Capitulum generale Ordinis nostri celebrari volumus) simul ad locum Capituli studeant conuenire, atque congregatis omnibus in Ecclesia, Reuerendissimus Pater Generalis, vel alius de eius mandato

dato Missam de Spiritu sancto cum *Gloria in excelsis*, & *Credo*, & duabus collectis vna B. Virginis, & alia S. Patris nostri Augustini solemniter cantet, cui omnes fratres, præcipuè vocales, intersint, aut saltem Missam de Spiritu sancto eadem die celebrent. Sequenti verò sexta feria immediatè post Vesperas fiat signum congregandi Capitulum, campanella claustri ter pulsata, vt moris est, & statim campana minor in campanili ter pulsetur similiter cum debito interuallo, ad quod signum omnes fratres vocales ad capitulum, vel aliò, vbi decenter esse possint, conueniant: quibus consedentibus Prior Generalis dicat versum. *Adiutorium*, &c. *Benedicite*, &c. deinde verbum habeat aliquod opportunè: quo expleto omnibus & singulis in virtute sanctæ obedientiæ præcipiat, vt si quis illorum literas habeat Sanctissimi D. N. Papæ ad Capitulum directas, eas protinus ostendat, & legendas consignet: hoc autem præceptum, si literæ non ostendantur, paruo temporis interuallo ter successiuè faciat, tertia vice sub pœna excommunicationis præcipiendo: si verò quispiam huiusmodi literas præsentauerit, volumus & decernimus, vt illæ ab omnibus debita cum veneratione, vt decet, suscipiantur, & ibidem in Capitulo coram omnibus publicè legantur, eisque, vt decet, in omnibus obediatur: & si virtute illarum literarum aliquis illius Capituli Præsidens institutus fuerit, is ab omnibus debita cum veneratione pro Præsidente habeatur, & Præsidentis officio fungatur tanta cum authoritate, quantam Sanctissimus Dominus Noster Papa ei concesserit, cuius mandatis tanquam Dei & Domini Nostri Iesu Christi Vicario omnes Ordinis nostri fratres tam in Capitulis, quàm extra obedire teneantur. Si verò huiusmodi literæ, aut nullatenus, aut non tempore debito, nec publicè, & efficaciter præsentatæ fuerint, Prior Generalis Diffinitorem designatũ pro generali Capitulo ab ea Prouincia, in qua Capitulum celebratur, inquirat, quem pronuntiet in tali casu esse Capituli generalis tunc celebrandi authoritate ordinaria Præsidentem: si verò

dictus Diffinitor præſens non fuerit, pronuntietur pro Capituli Præſidente primus Diffinitor, qui præſens fuerit, ſeruato ordine Prouinciarum in hoc capitulo adnotato, & ſtatim qui Præſidens nominatus fuerit, à Patribus circa ipſum ſedentibus ad titulum Capituli deductus, ſuperiori loco ſedeat, ante quem Prior Generalis ſtatim genua flectens in ſignum obedientiæ & reuerentiæ manum ei reuerẽter deoſculetur, poſtea ſurgens ad ſiniſtrã Præſidentis ſedeat, & poſt eum ordinatè ſic faciãt omnes Patres ſucceſſiuè. Præſidens, ſi ſibi videbitur, obedientia ſibi data, ſermonẽ habebit, dicto *Adiutorium*, &c. deinde de Patrũ, & præcipuè Prouincialis Prouinciæ, in qua Capitulum celebratur, conſilio duos deputabit diuini cultus Magiſtros, ſiue Priores Capituli, ſine quorũ, aut alterius eorum licentia, nemo domũ exire præſumat, quibusq; fratres omnes obedire teneantur in omnibus, quæ ad diuinum cultum pertinent, tam quoad Horas canonicas, quàm quoad Miſſas celebrandas, qui etiam menſis præeſſe debent.

De eorundem quoque conſilio tres peritos, & expertos Patres deputabit Iudices cauſarum omnium Capituli, tam fratrũ, quàm ſecularium cum fratribus, qui ſingulorum cauſas audientes, ea quæ pacis ſunt, in omnes intendant, & quæ grauiora fuerint Diffinitorio referant, ipſi tantum leuiora iudicantes, & determinantes, ſola rei veritate inſpecta, omnesq; ſuas deciſiones in vno libro ſcribentes, in cuius fine omnes tres manu propria ſubſcribant, à quorum ſententia nulli poſt Capitulum dimiſſum liceat appellare, niſi fortè abſens, vel non auditus fuiſſet. Nullus tamen ad Capitulum generale, vel ad Iudices cauſarum eiuſdem ducat caſus, qui per Capitulum Prouinciale, vel per Prouincialem ipſum poſſent expediri, ſecus verò faciens, non audiatur, & pro temeritate puniatur.

Deputabit etiam eorundem cum conſilio tres Examinatores literarum teſtimonialium, quas Patres vocales à ſuis Prouincijs attulerint, vel ab huiuſmodi Prouincijs eis miſſæ fuerint, qui omnem controuerſiam de habentibus, ſeu non haben-

tibus

tibus vocem tam actiuam quàm passiuam, secundum Ordinis Constitutiones diriment.

Deputabit similiter decem correctores, quorum duo seruient diuini cultus magistris, duo Iudicibus causarum, duo patribus Diffinitorij, quatuor omnia ad victum necessaria prouidebunt, ac mensæ lectores & seruitores deputabunt, & fratribus ad Capitulum venientibus hospitium, & refectionem assignabunt.

Denique fiat Confessio in communi, & data generali absolutione de more, cum iniunctione vt die sequēti omnes Missam de Spiritu sancto celebrent. Dicat Pater Præsidens, *Adiutorium,* &c. & sic egrediantur de capitulo.

Die sequenti summo mane Prima cantetur, postea Pater Pręsidens, vel alius de eius mandato Missam de Spiritu sancto solemniter cantabit, vt superius dictum est. Præcipimus autem & mandamus, vt in quolibet Cōuentu nostri Ordinis, non solū in vigilia, sed etiam in vigilia vigiliæ Capituli generalis Missa de Spiritu sancto solemniter celebretur, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Florentiæ celebrato anno Domini 1326. Expleta Missa, ad iussum Patris Præsidentis pulsata campanella pro Capitulo conuocando, vt moris est, omnes tam vocales quàm non vocales ad Ecclesiam conueniant, quibus ordinatè congregatis ante maius altare, & facto signo à Patre Præsidente, Correctores diuini cultus in medio Ecclesiæ hymnum incipiant, *Veni creator,* &c. Omnibus ad illas tres dictiones primas genuflexis, qui postea surgentes alternatim ex vtroque choro totum hymnum decantent: deinde prædicti Correctores in medio dicant ℣. *Emitte,* &c. ℟. *Et renouabis,* &c. postea Pater Præsidens in loco suo in cantu dicat ℣. *Dominus,* &c. *Oremus. Deus qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere, vt cuncta nostra oratio & operatio à te sem-*

per incipiat, & per te cœpta finiatur. Adesto supplicationibus nostris omnipotens Deus: & quibus fiduciam sperandæ pietatis indulges, intercedente B. P. nostro Augustino Confessore tuo, atque Pontifice, consuetæ misericordiæ tribue benignus effectum. Per Christum, &c. Deinde sedentibus omnibus, dicat Pater Præsidens. *Benedicite.* & responso ab omnibus, *Deus.* Habeatur Oratio, quam habeat Reuerendus Procurator Ordinis, in qua aget, vel de noua electione, si fieri debeat, in genere tamen, vel de totius Ordinis moderatione ac reformatione. Postea habeatur Oratio in recomendationem defunctorum, in qua vltra numerum eorum collectiuè, & summatim relatum, in particulari fiat mentio aliquorum grauiorum & digniorum Patrum, atque etiam illustrium Dominorum nostri Ordinis benefactorum, intra ipsum sexennium defunctorum, iuxta relationem Prouinciarum: prætereà fiat etiam mentio in singulis Capitulis generalibus insignium quorundam nostri Ordinis benefactorum defunctorum. Oratione finita, dicat Pater Præsidens ista verba, scilicet: *Debitum Missarum, tam fratrum & sororum, quàm Confraternitatis literas habentium, & istorum & aliorum omnium benefactorum Ordinis nostri defunctorum in finem Capituli reseruamus iniungendum, cum benefactores viui recitabuntur, vt pro his omnibus integrè satisfaciamus: nihilominus pro eisdem dicamus in præsentiarum. De profundis,* &c. Et ex tunc Fratres surgentes prosequantur Psalmum totum cum *Requiem æternam, Kyrie.* &c. tunc Præsidens. *Pater noster. Et ne nos. A porta inferi. Requiescant. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oremus. Absolue, quæsumus Domine, animas famulorum, famularumq; tuarum, & omnium fidelium defunctorum ab omni vinculo delictorum, vt in resurrectionis gloria inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respirent. Per Christum Dominum nostrum. Requiem æternam dona eis Domine. Requiescant in pace.*

Quibus finitis omnes sedeant, nominenturq; vocales hoc ordine, videlicet. Primo Reu. Ordinis Procurator † [a], deinde Diffinitores, tertio Prouinciales, quarto Vicarij Congregationum,

quin-

quinto Discreti, & secundum quod nominati fuerint, sic statim sedeant: nominentur autem singuli iuxta ordinem Prouinciarum, qui est huiusmodi.

Primum locum obtineat, post illam Prouinciam in qua celebratur Capitulum, quæ semper primum locum habebit,

1 Prouincia Sancti Augustini, aliàs Lombardiæ.
2 Prouincia Sanctæ Monicæ, aliàs Romana.
3 Prouincia Sancti Nicolai de Tolentino, aliàs Marchiæ Anconitanæ.
4 Prouincia Franciæ.
5 Prouincia Castellæ.
6 Prouincia Bethicæ.
7 Prouincia Coronæ Aragoniæ, aliàs Aragoniæ, Valentiæ, & Cathaloniæ.
8 Prouincia Portugalliæ, siue Lusitaniæ cum Vicariatu Indiæ Orientalis.
9 Prouincia Marchiæ Taruisinæ, aliàs Venetiarum.
10 Prouincia Tholosæ, & Aquitaniæ.
11 Prouincia Coloniæ, & Belgica.
12 Prouincia Romandiolæ.
13 Prouincia Vmbriæ.
14 Prouincia Prouinciæ.
15 Prouincia Bauariæ.
16 Prouincia Bohemo Austriæ.
17 Prouincia Terræ laboris, siue Neapolitana.
18 Prouincia Narbonæ, & Burgundiæ.
19 Prouincia Siciliæ.
20 Prouincia Pisana.
21 Prouincia Senarum.
22 Prouincia Terræ Sanctæ.
23 Prouincia Apuliæ.
24 Prouincia Aprutij.
25 Prouincia Calabriæ.

26 Prouincia Poloniæ.
27 Prouincia Rheni & Sueuiæ.
28 Prouincia Vngariæ.
29 Prouincia Angliæ.
30 Prouincia Hyberniæ.
31 Prouincia Saxoniæ & Thuringiæ.
32 Prouincia Sardiniæ.
33 Prouincia Mexicana, aliàs nouæ Hispaniç, siuç nominis Iesu.
34 Prouincia Peruntina.
35 Prouincia Insularum Philippinarum.
36 Prouincia Mexoacanensis.
37 Prouincia Chitensis.
38 Prouincia noui Regni Granatensis.
39 Prouincia Styrocarinthiæ.
40 Congregatio Lombardiæ.
41 Congregatio Illicetana, siue sancti Saluatoris.
42 Congregatio sancti Ioannis de Carbonara.
43 Congregatio Perusina, aliàs Sanctæ Mariæ de Populo.
44 Congregatio Ianuensis, aliàs Baptistinorum.
45 Congregatio Montis Orthoni.
46 Congregatio Apuliæ, siue Dulceti.
47 Congregatio Calabriæ, siue Zampanorum citra.
48 Congregatio Calabriæ, siue Zampanorum vltra.
49 Congregatio Dalmatiæ.
50 Congregatio Discalceatorum Hispaniæ.
51 Congregatio Discalceatorum Italiæ.
52 Congregatio Discalceatorum Franciæ.
53 Congregatio Centùm Vrbium.
54 Congregatio Coloritana.

Postea Pater Præsidens clara & intelligibili voce dicat hæc verba. *Omnes fratres tam vocales, quàm non vocales accedant ad capitulum*. Tunc fratres bini & bini ad medium coram Altari maiori genuflectentes, si ibi fuerit sanctissimum Corpus Domini,

mini, cum silentio maturè accedant ad capitulum, & postquam ordinatè consederint, Pater Præsidens dicat. *Adiutorium*, &c. *Benedicite*, &c. deinde Prior Generalis, cuius vita esse debet alijs quibuscunque in exemplum, ne de ambitione prælationis notari possit, quod in Religiosis est detestabile cogitare, & detestabilius opere adimplere, sigillum officij Generalatus Præsidenti efficaciter, & cum effectu genuflexus resignet (quod erit semper illud, quod in principio harum Constitutionum impressum cernitur, quodq; mutare, vel in aliquo alterare nulli vnquam licebit) & cum dixerit suam culpam, prosternat se, & erectus ad vocem Præsidentis exeat à Capitulo, & post eum omnes, præter vocales. Aduertendum tamen est, quod surgente Priore Generali ad dicendum suam culpam, omnes assistentes præter Præsidentem, ei reuerenter assurgere debent; sicq; erecti capitibus detectis manere, † [b] quousque ipse Reuerēdissimus Pater à Capitulo egrediatur. Si autem euenerit, quod Prior Generalis munere Præsidentis authoritate Apostolica fungatur, resignabit sigillum, & prosternet se, ac dicet culpam suam coram Diffinitore illo, ad quem Præsidentia Capituli (nisi adessent literæ Apostolicæ) pertineret. Hoc idem obseruabitur quandocunque Præsidens in Generalem electus fuerit in confirmatione ipsius, & alijs cœremonijs faciendis. Ex tunc Pater Præsidens diligenter, & sollicitè vitam & merita Prioris Generalis inquirat, & cum alijs consideret & discutiat, & si eum dignum, ac sufficientem, promptum, sollicitum, & fidelem inuenerint ad omnia, & singula, quæ ad curam, & bonum regimen totius nostri Ordinis requiruntur, nihilq; in eo compererint, propter quod sit secundum Ordinis Constitutiones officio priuandus, gratias Deo referentes, debent potius ipsum in regimine Officij retinere, quàm ad nouam electionem faciendam procedere. Si ergo secundum ea quæ dicta sunt talis inueniatur, qui ipsis electoribus idoneus, & Religioni vtilis visus fuerit, ad aliam electionem de eo, aut de alio faciendam nullatenus procedant,

sed

ſed & ipſi committant, vt ſuum Officium proſequatur; nam prima electio, non obſtante reſignatione ſigilli, in ſua firmitate manet, donec Officio renuntiauerit, & electores, vel maior pars ex eis renuntiationem acceptauerint; ita vt nullo pacto, niſi malè meritus, & cauſis vrgentiſſimis, notorijs, vel ſufficienter probatis, præcedentibus, reijci poſſit ab Officio inuitus: quandoquidem experientia, & in gubernando exercitatio, fratrumq; notitia, & erga eos ac ſeculares authoritas, quæ non parum minueretur ſi Officium eſſet vacabile, magnopere conferunt, vt benè ſuo munere fungatur.

Si autem conſiderata ipſius Generalis conditione & vita, videatur ipſis electoribus, vel maiori parti ex eis, quod non ſit vlterius in Generalatus officio tolerandus, quia (vt dictum eſt) non inuenitur ſufficiens, vel aliàs de aliquo caſu, ex his qui in ſequenti capitulo notabuntur, propter quem merito debeat priuari ſecundum Ordinis inſtituta, ſufficienter eſt conuictus; ſtatim ad requiſitionem Patris Præſidentis, coram omnibus officio Generalatus renuntiet; qui nomine omnium vocalium dictam renuntiationem acceptet, & eum ab officio Generalatus immediatè abſoluat, eiq; protinus præcipiat, vt de eo vlterius nullatenus ſe intromittat: & ex tunc de facto Generalatus officio, eiusq; executione & adminiſtratione ſit, & habeatur priuatus. Quod ſi Prior Generalis ſigillum ſui Officij reſignare noluerit, vel ad mandatum, ſeu requiſitionem Patris Præſidentis, ac Diffinitorum officio Generalatus non renuntiauerit, ſua inobedientia permanente, tanquam Ordini rebellis omni communione fratrum ſit penitus deſtitutus.

Cum autem hac, vel alia dè cauſa electionem noui Generalis fieri oportebit, hic modus ſeruabitur, videlicet. Primo nomina vocalium, per examinatores literarum teſtimonialium deſcripta, audientibus omnibus recitentur. Si verò aliqui ex eis, qui à Prouincijs miſſi fuerant, non ſint nominati, ſtatim egrediantur, quibus egreſſis, proponentur à Patre Præſidente publicè

blicè ex vocalibus tres Patres fideles, & graues in celebrandæ electionis prædictæ Scrutatores eligendi, quorum (si possibile fuerit) vnus erit ex Prouincijs Galliæ, alter Germaniæ, vel Angliæ, tertius ex Prouincijs Hispaniæ, vel Portugalliæ, qui statim ac se senserit nominari, è Capitulo egrediatur, de quibus Pater Præsidens omnium vocalium vota requirat † c, in quos, si maior pars consenserit: Pater Præsidens eos ad se venientes iurare publicè faciet, se summam fidem seruaturos in discussione & collatione calculorum: deinde eos confirmabit, dicens. *Et Ego N. Præsidens præsentis Capituli, authoritate qua fungor, confirmo vos in Scrutatores electionis de Priore Generali nostri Ordinis de nouo in præsenti Capitulo celebrandæ, dans vobis omnem authoritatem & potestatem, quam cæteri Scrutatores huiusmodi electionis solent habere. In nomine Patris*, &c. Si verò contigerit tres nominatos Patres, aut aliquem, vel aliquos eorum non acceptari, Pater Præsidens alium, vel alios ex ijsdem partibus (si fieri possit) proponat, donec de tribus Scrutatoribus prouisum fuerit vt supra. Deinde † d eligatur viua voce Scriba vnus, & ille in quem plures voces conuenerint, intelligatur electus, qui accedens ad pedes Præsidentis confirmetur ab eo dicente. *Et Ego N. Præsidens præsentis Capituli, authoritate qua fungor, confirmo te in Scribam electionis de nouo Generali in præsenti Capitulo celebrandæ. In nomine Patris*, &c. Ex tunc prædictus Scriba recedat in aliquam partem Capituli, vbi possit ab omnibus videri, non tamen audiri, ibiq; in mensa ad id præparata, scribat in paruis schedulis nomina, & cognomina diuersorum Patrum ab electoribus petita: vnusquisque verò ex electoribus petat plura nomina diuersorum in diuersis schedulis, ex quibus illam tantummodo mittat in bussulã, quæ in medio Capituli erit, in qua fuerit nomen & cognomen illius Patris, quem ipse voluerit in Priorem Generalem eligere. Demum Scrutatores, facta prius collatione numeri vocalium, quem notauerant, ad numerum votorum, seu vocum quas in prædicta bussula inuenerint, postea calculabunt numerum vocum,

cum,

cum, quas in plures diuersos Patres conuenisse repererint; si autem in quempiam maior pars eligentium conuenerit, procedetur ad publicationem, vt infra: si verò in nullum maior eligentium pars consenserit, nomina illorum trium Patrum, in quo plures consensisse inuenerint, scribant, & primus Scrutatorũ pronunciet alta voce hoc modo, videlicet. *Hi sunt illi tres RR. Patres, in quos plures ex vocalibus consenserunt; scilicet R. Pater N. &c. ex his tribus potestis vnum eligere in Generalem totius Ordinis nostri.* Postea nomina illorum trium Patrum super tribus distinctis bussulis affigent, quas super tabulam, vbi ab omnibus videri possint, reponent, dabunturq; singulis vocalibus singulæ ballotulæ ex panno consutæ in manibus, qui per ordinem ad locum bussularum accedentes, manum, in qua ballotulam tenent, supra singulas bussulas prædictas apponent, & in eius, quem in Generalem totius Ordinis eligere voluerint, bussulam immittent ballotulam successiuè vsque ad vltimum. Tunc Scrutatores accedant ad aperiendas bussulas, & calculandas ballotulas, quas in singulis earum inuenerint: quod si in nullum illorum trium Patrum maiorem partem vocalium consensisse inuenerint, reassumptis ballotulis fiet iterum, vt supra dictum est, super ijsdem tribus Patribus de nouo ballotatio, nihilominus in hac vltima vice, antequam bussulæ aperiantur, primus Scrutatorum dicat hoc modo. *Reuerendi Patres electores, qui dedistis vota vestra, & ballotulas vestras illis duobus Patribus, qui non habent plures, estis ne contenti dare illas ei, qui plures habuit in bussula nomine suo inscripta: vel si plures in paritate vocum conuenerint, ita vt nullus sit, qui plures voces habeat, vos qui dedistis vota vestra, & ballotulas vestras ei, vel eis, qui minor est, vel minores sunt secundum dignitatem Gradus, vel cæteris paribus secundum professionis primogenita in Ordine nostro, estis ne contenti dare illas ei, qui maior est secundum Gradum, vel professionem?* & respondente vno (omnibus consentientibus) illo scilicet qui primum locum post Præsidentem habuerit, hoc modo. *Sumus*

con-

contenti dare, vt requiritis, & eas de facto damus. Scrutatores tunc accedant ad aperiendas bussulas, & calculandas ballotulas, quas in singulis earum inuenerint, & antiquior Scrutatorum, illum, quem simpliciter plures ballotulas in bussula suo nomine inscripta, quàm quemlibet alium habuisse inuenerint, vel in paritate vocum antiquiorem Magistrum, vel in Ordine priùs professum, si simul promoti & doctorati fuissent, hoc modo pronuntiabit. Primùm campana Capituli ter pulsabitur pro Capitulo congregando, & fratribus omnibus congregatis, dictus Scrutator in altum ascendens, electionem pronuntiando publicè alta voce dicat. *In nomine Domini nostri Iesu Christi benedicti. Amen. Anno eiusdem millesimo,* &c. *die,* &c. *Mensis,* &c. *Ego frater N. primus Scrutatorum præsentis electionis, Spiritus sancti gratia inuocata, nomine meo, & nomine omnium, ad quos præsens pertinet electio, eligo in Priorem Generalem totius nostræ Augustinianæ Religionis admodum Reuerendum in Christo Patrem fratrem N. de N.* Et statim facto signo cum campanella capituli, campanæ omnes pulsentur, & Cantores solemniter incipiant. *Te Deum laudamus*, & omnes fratres bini & bini, vt moris est, ad titulum Capituli se inclinantes, & processionaliter cantantes, præcedente Cruce cum accolytis, Ecclesiam ingrediantur, & is, qui in Priorem Generalem electus fuerit, post cæteros cum Patre Præsidente incedens, genua flectat ante maius Altare, & Pater Præsidens dicat. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum,* &c. *Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus, prætende super famulum tuum N. & super Congregationes illi commissas spiritum gratiæ salutaris, & vt in veritate tibi placeat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum, &c.*

Quibus expletis Pater Præsidens ante Priorem Generalem electum ad medium Altaris accedat, & sedeat è regione, confirmabitq; eum hoc modo. Tradet namque in manibus eius Sigillum magnum totius Ordinis, dicens. *Et ego auctoritate qua fungor in*

hac

hac parte, confirmo te in Priorem Generalem totius Ordinis nostri, dans tibi omnem authoritatem, & potestatem in spiritualibus & temporalibus, quam cæteri Priores Generales eiusdem Ordinis solent habere. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Deinde Pater Præsidens, pulsantibus organis, erigat illum, & sedere faciat ad medium Altaris, & genibus flexis ante eum deosculetur ei manum, postea surgens sedeat ad dexteram ipsius, & postea Reuerendus Procurator Ordinis simili modo faciat, & sedeat ad sinistram, & sic cæteri successiuè per ordinē faciant in signum obedientiæ, & reuerentiæ, & ad loca vadant, quibus expletis dicto à Patre Præsidente. *Adiutorium*, &c. omnes bini & bini ab Ecclesia egrediantur.

Diebus singulis sequentibus, quousque Capitulum Generale concludatur, Diffinitores omnes cum Patre Præsidente, Reuerendissimo Priore Generali, ac Reuerendo Procuratore Ordinis, mane antequam aliquid tractare incipiant, Missam audiant in loco ad hoc deputato & præparato, nisi eadem die, vel Missæ conuentuali interesse, vel priuatas Missas celebrare debeant: audita verò Missa, vocati à Correctoribus Diffinitorij, qua hora Patri Præsidenti videbitur, conueniant omnes in aliquo decenti ac secreto loco, vbi Altare, vel Imago aliqua posita sit, coram qua genibus flexis incipiat Pater Præsidens, sine nota, hymnum. *Veni Creator*, &c. cum Oratione. *Deus, qui corda*, &c. Deinde ordinatè sedeant ad negotia totius Ordinis discutienda, & Pater Præsidens dicat. *Adiutorium*, &c. *Benedicite*, &c. Quando verò soluitur Diffinitorium dicat. ℣. *Sit nomen Domini*, &c. ℟. *Ex hoc, nunc*, &c. Prædicti autem Pater Præsidens, Reuerendissimus Pater Generalis, Reuerendus Procurator Ordinis, ac cæteri Patres Diffinitores de corpore Constitutionum demere, & mutare, atque Constitutiones nouas facere poterunt, si eorum prouidæ deliberationi videbitur expedire, ita tamen vt Constitutio facta in vno Capitulo generali seruetur tanquam statutum, sed robur non habeat, ita vt Constitutio dici possit, nisi in sequenti

gene-

generali Capitulo fuerit confirmata: & è conuerso nulla Constitutio aliàs confirmata, abrogata censeatur, nisi per duo immediata Capitula generalia fuerit immutata, quamuis interea obseruanda non sit.

† a *Primo Pater Præsidens generalis Capituli, mox Reuerendissimus P. Generalis, vel Vicarius Generalis, & eius Assistentes. Procurator Generalis. Itē Reuerendiss. Patres absoluti, si fuerint; insuper Assistentes, & Procuratores Generales pariter absoluti (prout infra adnotabitur) deinde, &c.*

a a *Non solum non possunt absentes pro seipsis in particulari vota substituere, vt cap. quoque 2. disponunt Constitutiones; sed Clementis viij. decreto, vsu recepto, cautum est, ne ipsæ quoque Prouinciæ Vltramontanæ & Vltramarinæ pro suis suffragijs in Capitulo Generali ferendis delegare seu deputare possint Fratres Italos, neve deputati, seu delegati vllatenus tanquam vocales admittantur. 1. Aprilis 1601.*

† b *Quia Constitutione Sixti Papæ V vsu recepta, statuitur, vt Generalis officium perpetuis futuris temporibus ad sexennium tantum duret, & durare debeat. & in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis pœna præcipitur, quatenus singulo quoque sexennio ad noui Generalis electionem procedendum sit. Prior Generalis non solum sigilla cum effectu resignare debet, sed officio quoque Generalatus renuntiare, ab eodemq; Patre Præsidente absolui: proinde neque de Capitulo egredietur.*

† c *Quoad Scrutatorum eligendorũ propositionem, in duobus proximè habitis generalibus Capitulis factum est scrutinium per ballotulas de ijs, quibus non accessit vniformis Patrum consensus. Quod videtur magis conforme Constitutioni Pauli Quinti, qua statuit, & ordinauit, quorumcumque Superiorum, & Officialium electiones omninò secretas, per secreta suffragia fieri debere: sublata cuilibet facultate aliter iudicandi, seu interpretandi. Nuper à nobis. 13. Iuly 1614. In Bullario nuper Romæ recuso 1617.*

† d *Tam in electione Prioris Generalis, quàm aliorum quorumcumque Superiorum, & Officialium Ordinis penitus sublatum est Scribæ ministerium gemina Pauli Quinti Constitutione. Pastoralis nostra. 16. Maij 1614. Nuper à nobis 13. Iulij 1614. & Clementis Octaui Decreto 1. Aprilis 1601.*

De agendis in Diffinitorio, & in primis de electione Reuerendi Procuratoris Ordinis.

IN primis, & ante omnia Reuer. Procurator Ordinis ad iussum Patris Præsidentis surgat, & coram eo humiliter genuflectat, & cum dixerit suam culpam prosternat se, & erectus

ad vo-

ad vocem Patris Præſidentis exeat è Diffinitorio: & ex tunc Pater Præſidens diligenter & ſollicitè vitam, & merita ipſius inquirat, & cum alijs conſideret & diſcutiat, & ſi eum dignum, promptum, ſollicitum, & fidelem inuenerint ad omnia & ſingula, quæ ad negotia totius Ordinis tractanda requiruntur, nihilq; in eo compererint, propter quod ſit meritò officio priuandus, debent potius ipſum in adminiſtratione Officij retinere, quàm ad aliam nouam electionem de eo, vel alio faciendam procedere, dummodo aliàs fuerit à Diffinitorio Capituli generalis legitimè electus: ſi autem conſiderata ipſius Procuratoris Ordinis vita, ſollicitudine, ac fidelitate videatur ipſis Patribus Diffinitorij, vel maiori parti ex eis, non vlterius in huiuſmodi officio tolerandum eſſe, ſtatim ad requiſitionem Patris Præſidentis coram omnibus Officio prædicto renuntiet, qui renuntiationem acceptet, & eum ab Officio de facto abſoluat, eiq; præcipiat, vt de eo vlterius ſe nullatenus intromittat, & ex tunc Officio Procuratoris Ordinis, eiusq; adminiſtratione ſit, & habeatur priuatus.

Cum autem hac, vel alia de cauſa electionem Procuratoris Ordinis fieri oportuerit, hic modus ſeruabitur, videlicet. Reuerendiſſimus Prior Generalis (cui præſertim ex officio incumbit curare, vt res Ordinis noſtri per prouidos & diſcretos viros adminiſtrentur, & eo magis in Romana Curia per egregium aliquem, & circumſpectum Procuratorem Generalem, qui eidem Patri Reuerendiſſimo in pertractandis Reipublicæ noſtræ negotijs, veluti dexter oculus, aut altera manus futurus ſit) ad minus tres Patres Diffinitorio Capituli generalis proponat, qui vitæ & famæ laudabilis in Ordine ſint, & præter ſufficientem ſcientiarum notitiam, facundia etiam atque elegantia Latini ſermonis polleant, cum ad Procuratoris Generalis officium prçter alia † [a] pertineat ſacram Theologiam in Romano Gymnaſio publicè profiteri, & ſermonem in Capella Domini noſtri Papæ in Aduentu & Quadrageſima facere: ex quibus vnus per-

ſecre-

secreta suffragia † b à Patribus Diffinitorij eligatur, ita vt in quem plura suffragia Patrum † c conuenerint, is pro Procuratore totius Ordinis habeatur, & à Patre Præsidente confirmetur: & licet in huiusmodi electione priori loco sit proponendus, qui prius Magisterij gradum adeptus fuerit, si tamen contingat aliquem extra tempus generalis Capituli à Reuerendissimo Patre ad officium Procuratoris Ordinis per modum prouisionis assumptum fuisse, is reliquis omnibus in prædicta propositione præferatur.

† a *Lectio sacræ Theologiæ in Romano Gymnasio sublata fuit per Sixtum Quintum, & loco eius Cathedra Scripturæ sacræ Ordini, non autem Procuratoris officio assignata.*

† b *Constitutione Clementis VIII. perpetuò valitura, & vsu recepta in Capitulo generali eligi debent, & deputari in Prioris Generalis Assistentes alter Citramontanus, alter Vltramontanus, vterque in sacra Theologia Magister, & in quadragesimo saltem suæ ætatis anno constitutus, vitæ innocentia, rerum vsu, ac doctrina maxime commendatus. Quorum officium ad sexennium tantum duret. Prouisionis nostræ. 5. Iuly. 1593. Quam Constitutionem idem Clemens Octauus iterum confirmauit, & innouauit, & in perpetuum obseruari statuit. Quæ à nobis aliàs, 27. Aprilis 1598. in Bullario nuper Romæ recuso 1617.*

† c *Procuratoris Generalis, ac Patrum Assistentium electio in generali Capitulo Pauli V. Constitutione per secreta & clausa suffragia, hoc est per secretas schedulas, fieri debet, necnon similiter Prouincialium, & Diffinitorum, ac Visitatorum in Capitulis Prouincialibus. Quia verò electiones Priorum Prouincialium, & Monasteriorum generalium in eodem Capitulo generali per secretas schedulas ob eorum multitudinem difficile fieri possent, per secretas fabas fieri posse, idem Sanctissimus decreuit pariter, & declarauit. In reliquis verò eiusdem Ordinis Constitutiones, ab Apostolica Sede approbatas, seruari debere præcepit & mandauit. Pastoralis nostra. 16. Maij 1614. & Nuper à nobis. 13. Iulij 1614. In Bullario nuper Romæ recuso 1617.*

† *Procuratores Generales Ordinis absoluti ijsdem exemptionibus, loco, & iure ferendi suffragium in Comitijs Generalibus potiuntur, quibus Assistentis Officio defuncti potiuntur & gaudent: prout decretum fuit, & vsu receptum in Capitulo Generali Romæ 1620. In Registro Ordinis fol. 7.*

De literis Diffinitorio missis.

VNus Diffinitorum de Patris Præsidentis mandato literas omnes Diffinitorio directas accipiet, & coram omnibus

prædictis Patribus, ipsis videntibus & audientibus, leget, alter verò eorum quicquid ex literis decidendum, respondendumve fuerit, in aliquo speciali quaterno seriosè notabit: postea duos, aut plures eligant Diffinitorij cancellarios fidos ac prouidos, & qui secreta seruare norint, quos de singulis literis nomine Diffinitorij tam responsiuis, quàm alijs sine mora expediendis informabunt, illud memoria retinentes, dedecus esse literis non respondere, præcipuè Principum, ac Prælatorum, & aliorum, qui reuerentialibus forent respectibus prosequendi.

De diffinitionibus faciendis, & audientia præstanda, & alijs.

TRactanda autem per hos Patres hæc præcipuè sunt. Primo si quid mutandum sit in Constitutionibus totius Ordinis, vel in Diffinitionibus aliorum Capitulorum generalium, & si quid de nouo diffiniendum, aut ordinandum pro morum reformatione, vel meliori totius nostræ familiæ gubernatione: deinde examinandi sunt Discreti de statu Prouinciarum, vel Diffinitores, si Discreti non adsint, audiendique sunt, si aliqua proponere habent ad statum suarum Prouinciarum pertinentia, iuxta tenorem tamen literarum testimonialium. Legendæ præterea literæ referentes statum omnium conuentuum, qui sub immediata cura Reuerendissimi Patris Generalis positi sunt: videndæ etiam rationes accepti & expensi in toto sexennio tam per Reuerendissimum Patrem Generalem, quàm per Reuerendum Procuratorem Ordinis, quod intelligi volumus de pecunijs publici ærarij, seu depositi, vel cuiuscunque extraordinariæ collectæ, quæ non sit ad cuiuslibet eorum sustentationem ordinata.

De

De electione venerabilium Prouincialium, ac Priorum conuentuum generalium.

VT autem fratrum diſcurſus, & expenſæ nimiæ vitentur, ordinamus, quod nec eo anno, quo Capitulum generale celebratur, neque etiam anno ſequenti in Prouincijs Italiæ Capitula prouincialia celebrentur: quare dictis Prouincijs de Prouincialibus pro biennio ſequenti prouidebitur, hoc modo. Reuerendiſſimus Pater Generalis (licet Pater Præſidens interſit) tanquam is qui fratres Ordinis melius cognoſcere ex officio tenetur, pro vnaquaque Prouincia tres Patres (ſi fieri poſſit eiuſdem Prouinciæ) probos ac graues proponat, non habita quidem ratione antiquioris promotionis ad Magiſterium; ſed potius probitatis, doctrinæ, ac rerum experientiæ (nemini namque iniuriam inferri exiſtimamus, ſi digniores indignioribus præferantur) ex quibus incipiant ballotare eum, qui priorem locum in Ordine tenet: hoc modo. Qui fuerit vltimus in Diffinitorio dabit vnicuique ballotulas duas ex panno conſutas, vnam albam, alteram nigram, & in medio tabulæ ponat buſſulam vnam, & dicat. *Qui vult eligere iſtum Patrem N. in Prouincialem Prouinciæ N. ponat in hac buſſula ballotulam albam, qui verò noluerit ponat nigram:* & incipiendo à Patre Præſidente per ordinem ſinguli ponent manum ſuper buſſulam, & abſconditè relinquent ballotulam albam, vel nigram, quam maluerint: quod ſi plures ballotulæ albæ quàm nigræ inueniantur, is electus eſſe cenſeatur, nec amplius procedatur: ſin minus, ſecundus ſimili modo ballotetur: ſi verò nec in ſecundo, nec in tertio conuenerint, Reuerendiſſimus Pater alios proponat, quouſque de Prouinciali illi Prouinciæ ſit prouiſum; ſubinde ad aliarum Prouinciarum prouiſionem ſimiliter procedatur. Simili modo eligantur Priores Conuentuum generalium Italiæ, qui ſuum iam biennium compleuerunt. Regentes & familias prædictorum conuentuum Reuerendiſſimus

Pater instituet: deinde assignetur locus Capituli generalis proximè celebrandi. Et si quæ sunt alia secundum exigentiam temporum tractanda, ea omnia per Patrem Præsidentem proponétur, & ab omnibus decidantur: quæ omnes decisiones scribantur distinctè, & in fine manu Patris Præsidentis, & omnium aliorum subscribantur: quibus Reuerendissimus Pater (quo ad ea quæ attinent ad suam moderationem) humiliter obedire tenetur & debet: quia & si Pater est Ordinis excellentia singularis prælationis, frater tamen etiam & par est voto professionis. Scribantur quoque literæ per Reuerendissimum P. Generalem & Diffinitores Imperatori, Regibus, & Principibus Christianis commendatoriæ, & supplicatoriæ, vt Ordinem nostrum D. N. Papæ cómendent, & fauoribus prosequantur, notificeturq́; eis de suffragijs & orationibus pro eis ordinatis, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Coloniæ celebrato Anno Domini 1374.

Die vltimo quando dimittendum est Capitulum, congregétur omnes fratres tam vocales, quàm non vocales in loco Capituli, ter pulsata campanella claustri, ac postea pulsata campana minori ter etiá in campanili; & dicto à Præsidente. *Adiutorium, &c. Benedicite, &c.* Primo legãtur alta, & intelligibili voce decreta à Diffinitorio facta: Deinde Prouinciales & Priores Conuentuũ generalium dicant culpas suas sigillatim: & illi qui suum iá biennium compleuerunt, resignent sigilla Patri Præsidẽti, & ab eo absoluantur his verbis. *Et ego, authoritate qua fungor, acceptore nuntiationem tuam, & absoluo te ab officio Prouincialatus talis Prouinciæ, vel Prioratus talis conuentus. In nomine Patris, &c.* Tertio legantur nouæ Prouinciarum, & Conuentuum generaliũ prouisiones, atque familiarum dispositiones in hac forma videlicet. Si Prouincialis Prouinciæ S. Augustini, qui pro tempore fuerit, suum biennium nondum compleuit tempore Capituli, sic dicatur. *In Prouincia S. Augustini suum biennium prosequatur venerabilis Pater N. de N. pro sequenti biennio præficimus in Prouincialem venerabilem Patrem N. de N.* Si verò Prouincialis prædictæ Pro-

Prouinciæ ſuum biennium iam compleuit, officioq; renuntiauit, dicatur hoc modo. *In Prouincia Sancti Augustini præficimus in Prouincialem venerabilem Patrem N. de N.* ipſe verò ſi præſens fuerit ſtatim ſurgat, & coram Patre Præſidente genua humiliter flectat, cui Pater Præſidens ſigillum illius Prouinciæ tradens in manus, ipſum in officio Prouincialatus confirmabit, dicens hæc verba. *Et ego authoritate qua fungor in hac parte, confirmo te in Prouincialem Prouinciæ Sancti Augustini, dans tibi omnem authoritatem, & poteſtatem in ſpiritualibus, & temporalibus, quam cæteri Prouinciales eiuſdem Prouinciæ ſolent habere. In nomine Patris*, &c. & Prouincialis confirmatus deoſculata manu Patris Præſidentis, accipiat ſigillum, & ad locum ſuum reuertatur: eodem modo quoad reliquos Prouinciales, ac Priores Conuentuum generalium, qui confirmandi ſunt, reſpectiuè & ordinatè fiat. Poſt hæc pronuntietur locus futuri Capituli generalis: quo facto dicat Pater Præſidens alta & intelligibili voce. *Reſeruamus nobis authoritatem, & poteſtatem determinandi, diffiniendi, ſtatuendi, reformandi, corrigendi, necnon mutandi, & confirmandi quæcunque geſta ſunt, quandiu nos & Diffinitores omnes ſimul erimus, & ob hoc volumus, & præcipimus, vt nullus Diffinitorum poſſit intra illud tempus à loco Capituli generalis ſe abſentare*. prout diffinitum fuit in Capitulo generali Florentiæ celebrato Anno Domini 1326. Tunc ad ſignum Patris Præſidentis Correctores diuini cultus incipiant Hymnum. *Magne Pater Augustine*, &c. Quem cantando Fratres bini & bini, vt moris eſt, ad titulum Capituli inclinantes, Eccleſiam intrent ordinatè: finito verò Hymno, Correctores diuini cultus dicant in medio. *Ora pro nobis B. Pater Augustine*, &c. Pater Præſidens dicat orationem. *Adeſto ſupplicationibus*, &c. poſtea ſedeat ipſe Pater Præſidens, & cæteri poſt eum, & dicat. *Benedicite*. & reſponſo. *Deus*, habeatur Oratio in gratiarum actionem pro felici Comitiorum celebratione, commendenturq; fratrum tam præſentium, quàm abſentium ſacrificijs & orationibus, primo Summus Pontifex,

Illuſtriſſimi Cardinales, ſpeciatim Illuſtriſſimus Dominus Ordinis noſtri Protector, Reuerendiſſimus Prior Generalis, Reuerendiſſimi Archiepiſcopi, Epiſcopi, Patriarchæ, cæteriq; Prælati omnes, gratiam & communionem Apoſtolicæ Sedis habentes, maximè illi, in quorum locis Monaſteria noſtræ ſacræ Religionis exiſtunt; deinde Sereniſſimus Imperator, Reges, Principes, Reſpublicæ, Duces, alijq; Domini Chriſtiani ſacroſanctæ Eccleſiæ Romanæ obedientes, & noſtræ ſacræ Religioni fauentes: particularis autem fiat eorum mentio, qui ſingularibus auxilijs noſtrum Ordinem proſequuntur, ſpecialia etiam beneficia, ſi quæ eo ſexennio contulerunt, referendo: deinde mentio fiat in genere omnium benefactorum noſtrorum vtriuſque ſexus tunc temporis viuentium: vltimò gratiæ referantur eis, qui Capitulo noſtro ſuis eleemoſynis ſubuenerunt, vel actus noſtros, ſcilicet quotidianas conciones, & concluſiones publicas ſuo aduentu & conſpectu decorauerunt. Finita verò Oratione, legantur literæ Patris Præſidentis, quibus ſtrictè præcipiat omnibus & ſingulis Prioribus conuentuum totius Religionis noſtræ, quatenus poſtquam ad conuentus ſuos peruenerint, vel eis conſtiterit de huiuſmodi litteris, infra ſpatium duorum menſium quilibet eorum in ſuo conuentu celebrari faciat tot Miſſas; ſcilicet: vnam pro felici & tranquillo ſtatu Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ, & pro S.R.E. Cardinalibus; alijſq; Prælatis; vnam pro Sereniſſimo Imperatore; alijſq; Regibus, ac Principibus Chriſtianis, eorumq; pace, ac victoria contra infideles; vnam pro ſalute Illuſtriſſimi Domini Cardinalis Protectoris Ordinis noſtri; vnam pro Reuerendiſſimo Patre noſtro Generali, alijſq; noſtræ Religionis Prælatis; vnam pro benefactoribus noſtris vtriuſque ſexus viuis; vnam denique pro benefactoribus noſtris vtriuſque ſexus defunctis. Lectis literis ſurgant omnes, & Pater Præſidens dicat. *Oremus pro Papa noſtro N.* ℟. *Dominus conſeruet eum,* &c. Pater Præſidens. *Oremus pro benefactoribus noſtris viuis.* & proſequatur idem. *Retribuere dignare,* &c. ℟. *Amen.*

Tunc

Tunc Correctores diuini cultus incipiant sine nota Psal. *Ad te leuaui*. fratres prosequantur totum cum *Gloria Patri*. Deinde Correctores *Kyrie*. &c. *Pater noster*. secretè: Pater Præsidens. *Et ne nos*, &c. *Saluos fac*, &c. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum*, &c. *Oremus*. *Deus omnium fidelium pastor & rector, famulum tuum N. quem pastorem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice, da ei quæsumus verbo, & exemplo quibus præest proficere, vt ad vitam vnà cum grege sibi credito perueniat sempiternam*. *Prætende Domine*, &c. Deinde flexis genibus fiat Confessio in communi: Pater Præsidens facta Absolutione generali, secundum quod in Officijs nostri Ordinis continetur, concedat licentiam omnibus & singulis Fratribus nostri Ordinis, tam præsentibus quàm absentibus, vt postquam ad eorum loca reuersi fuerint, vel postquam absentibus constiterit, infra octo dierum spatium possint eligere sacerdotem idoneum nostri Ordinis, à quo in foro conscientiæ semel tantum possint absolui, quemadmodum ab ipso absolui possent. Quo dicto Correctores diuini cultus cum nota incipiant. *Te Deum laudamus*. Quo completo, Pater Præsidens ante gradus Altaris dicat. *Saluos fac*, &c. *Mitte eis Domine*, &c. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum*, &c. *Oremus*. *Adesto Domine supplicationibus nostris, & viam famulorum tuorum in salutis tuæ prosperitate dispone, vt inter omnes huius viæ, & vitæ varietates tuo semper protegantur auxilio*. *Per Christum*, &c. Deinde dicat cum nota. *Adiutorium nostrum*, &c. *Benedicite*. ℟. *Deus*. postea vertat se ad Fratres, & det eis benedictionem generalem, cum qua soluat Capitulum, dicens in cantu. *Benedictio Dei omnipotentis Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spiritus ✠ sancti descendat super vos, & maneat semper.* ℟. *Amen*. Ex tunc fratres recedant, & ad loca sua in nomine Domini nostri Iesu Christi pergant. Antequam verò omninò Diffinitorium soluatur, litteræ quæ sunt Diffinitorio delatæ producantur in medium, inter quas si fuerint aliquæ Sanctissimi Domini nostri Papæ, seu Illustrissimi Domini Protectoris, vel

aliorum Prælatorum, aut Principum, vel Vniuersitatum, alicuius etiam priuatæ personæ, quæ ad futura porrigantur, aut commodum Ordinis, vel alicuius Prouinciæ, seu Conuentus concernere, aut aliâs memoria dignæ esse videantur, in Archiuio Ordinis nostri Romæ reseruentur, vel in Registro Ordinis fideliter de verbo ad verbum registrentur, sicut visum fuerit expedire: reliquæ autem omnes igne comburantur. Diffinitiones verò Capituli Generalis à Reuerendissimo Patre impressioni absque dilatione dentur, Prouincijsq; omnibus, atque Congregationibus nostri Ordinis quàmcitius mittantur, vt ab omnibus & singulis pro viribus obseruentur, & executioni debitæ mandentur.

De officio, & authoritate Reuerendissimi Patris Prioris Generalis totius Ordinis nostri. Cap. IV.

Reuerendissimo Patri nostro Priori Generali totius Ordinis pro tempore existenti, tanquam patri, & legitimo ac vniuersali pastori, omni cum reuerentia, & subiectione, tam Prouinciæ, quàm Congregationes omnes, ac vniuersi & singuli fratres & moniales nostri sacri Ordinis, in omnibus, vt decet, obediant, memores professionum suarum, in quibus eidem obedientiam solemniter promiserunt. Qui verò Priori Generali obedire recusauerit, & in ipsa inobedientia obstinatus per diem & noctem permanserit, vltra pœnam impositam eis, qui Priori suo per diem & noctem inobedientes existunt, quam omninò subire debet, per tres annos vtraque voce careat. Quòd si contigerit, vt aliquando in literis Reuerendissimi Patris aliquid contineatur, circa quod si melius fuisset informatus aliter forsitan sensisset, ac scripsisset, permittimus ne huiusmodi literæ executioni mandentur, quin prius super ea re Reuerendissimus Pater à Prouinciali per literas consulatur, & plenè infor-

informetur: si verò post prædictam informationem Prior Generalis in sua perstiterit sententia, volumus vt ei omninò obediatur: melius namque est obedire quàm sacrificare.

Si quis autem verbo vel facto, directè vel indirectè, per se, vel per alium, quouis colore quęsito, diuisionem nostri sacri Ordinis, cuius vnitas in vnitate Capitis consistit, procurare ausus fuerit, tanquam schismaticus & destructor Ordinis habeatur, & voce, officio, gradu, & quauis alia gratia ab Ordine sibi concessa priuetur, nec ad prædicta valeat restitui nisi per Capitulum generale. Eandem subeat pœnam qui inconsulto Priore Generali aliquod nouum institutum viuendi in nostra sacra Religione introducere attentauerit, vel procurauerit, vt ipse vel alius ab obedientia Prioris Generalis eximatur.

Ipse verò Reuerendissimus Pater, qui omnibus præest, non se existimet potestate dominante, sed charitate seruiente felicem: circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum: liber etiam ab omnibus inordinatis affectionibus sit, oportet; ne interius iudicium rationis perturbent; eoq; modo laboret, rectitudinem & seueritatem necessariam cum benignitate & mansuetudine miscere, vt nec se flecti sinat ab eo, quod ex officio facere tenetur, nec filijs suis, vt conuenit, compati desinat. Animi etiam magnitudo ac fortitudo est ei maximè necessaria ad res magnas pro augmento, & reformatione Ordinis aggrediendas, in eisq; constanter perseuerandum: non propter contradictiones (licet à magnis & potentibus excitatas) animum despondendo, nec ab eo, quod ratio & diuinum obsequium postulat, eorum precibus, aut minis se separari sinendo; paratissimus, si opus esset, ad mortem pro Ordine subeundam: nam bonus Pastor animam suam dat pro ouibus suis.

Prior Generalis, in cuius cura & prouidentia Ordo totaliter requiescit, circa ea quæ substantialia sunt Ordinis, & statum obseruantiæ concernunt, diligentissimè inuigilare, & ad ea Diffinitorum Capituli generalis, Prouincialium ac Priorum conuen-

uentuum generalium sæpè sæpius animos incitare debet: maximè autem Prioribus Prouincialibus præcipiendo, vt Priores omnes vitam communem cum fratribus suis obseruare faciant: nam ex particulari vita fratrum, ac eorundem proprietate Monasteria diripiuntur, & ipsi fratres ad omnem communem vtilitatem, in qua Ordinis status consistit, redduntur tepidi, & ob affectum proprium quandoque communi vtilitati domestici inimici. Cum ergo radix & fomes omnium ferè malorum sit proprietas fratrum, eam Reuerendissimus Pater omninò eradicare procuret, nulloq; modo in nostra Religione tolerari permittat, sed quod iuxta sanctorum Apostolorum morem, ac Diui Patris nostri Augustini regulam communis omnibus vita, ac omnium rerum temporalium inter ipsos fratres sit beata communitas, vnde omnia bona profluenter prospereq; succedunt, totis viribus contendant. Vt autem vniuersum Ordinem in sancta regularis vitæ obseruantia facilius continere possit, & valeat, beneuolentiam Sedis Apostolicæ in primis, deinde Regum & Principum Christianorum habere & conseruare procuret: faciat Constitutiones, ordinationes, ac diffinitiones nostri sacri Ordinis obseruari, eas verò inuiolabiliter quæ dispensationem prohibent, cum leges condere, & eas non obseruare non nisi Ordinem deludere, & animas fratrum illaqueare dicatur: in alijs verò, dispensationem minimè prohibentibus, siue sint pœnales, siue non, in omnibus & singulis plenam authoritatem habeat dispensandi ob rationabilem causam. Diligenter quidem prouideat quomodo Studia, in quibus, post Dei cultum & inculpatos vitæ mores, fundamentum Religionis consistit, per vniuersum Ordinem sollicitè continuentur, & maximè quomodo generalia Studia in feruore & assiduitate lectionum & disputationum conseruentur, & apti ad studium per singulas Prouincias Ordinis promoueantur, & ad hæc non solum in generali Capitulo vigili, & sollicita cura debet intendere, sed crebrò per literas, in Prouincialibus maximè Capitulis, Prouinciales,

ciales, Diffinitores, Priores, Regentes, & Lectores debet inducere, & monere.

Præterea curet ſollicitè, & prouideat quomodo Ordo noſter, ſi in aliquibus partibus mundi debilis eſt, roborari & augeri poſſit, & ad hæc vigilet & inſiſtat, ac Prouinciales inſtantiſſimè moneat, & hortetur.

Ordinem vniuerſum ſingulo ſexennnio viſitet. Primo quidem ſexennio omninò per ſe, ſi hoc ſine vitæ diſcrimine fieri poſſit, vt cognoſcere valeat vultum totius pecoris ſui: deinde verò per ſuos fidos Viſitatores, ita vt ſemper in Capitulo generali de ſtatu Ordinis Diffinitores diſtinctè poſſit informare.

Reuerendiſſimi Patris ordinaria familia hoc perſonarum numero conſtabit, quo etiam aſſociatus Ordinem luſtrare, ac viſitare ſibi licitum erit; videlicet, vno Magiſtro ſocio, graui atque experto; vno fido Scriptore, lingua latina non vulgariter perito; vno alio fratre clerico, ſeu conuerſo rei familiaris curam gerente, vno coco, & duobus alijs ſeruitoribus ſecularibus.

Quandocunque autem Reuerendiſſimũ Patrem per Prouinciam aliquam Ordinis quacunque ex cauſa tranſire contigerit, conuentus, ad quos declinauerit, eum tanquam Patrem totius Ordinis cum omni reuerentia & charitate recipiant, omniaq; ſibi, & ſocijs, famulisq; ſuis quoad cibum & potum, iuxta Ordinis paupertatem libentiſſimè ſubminiſtrent, nihil à communitate Prouinciæ poſtea recepturi: ipſe tamen Pater Reuerendiſſimus caueat & aduertat, ne ſua longa mora conuentus Ordinis, præcipuè tenues, nimis grauentur.

Cum autem viſitandi gratia alicuius Prouinciæ limites ingreditur, obuiam illi veniat Prior Prouincialis illiuſmet Prouinciæ, eumq; comitetur ſemper quouſque ad primum alterius Prouinciæ locum perueniat: expenſas autem cibi & potus in eundo ab vno ad alium conuentum, & alias extraordinarias ſanitatis, vel infirmitatis, conuentus à quo receſſerit, ſoluat, recepturus

pturus postea à Priore Prouinciali quicquid in huiusmodi prouisionibus expendisse ostenderit: ipse verò Prouincialis cum Diffinitoribus cuilibet conuentui Prouinciæ pro rata quantum debeat soluere taxabit, à qua solutione immunes sint conuentus illi, in quibus Pater Reuerendissimus iter faciens commoratus fuerit.

Ad eius officium pertinet, si contingat infra sexennium officium Procuratoris Ordinis quacunque ex causa vacare, de alio Ordinis Procuratore, viro graui, sufficienti, & sollicito prouidere, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Florentiæ celebrato Anno Domini 1371. Quod tamen intelligi volumus vsque ad tempus Capituli generalis proximè celebrãdi; tunc enim vel idem, vel alius erit à Diffinitorio eligendus.

Ad eius etiam officium pertinet Priores Prouinciales, canonicè electos, confirmare, & eosdem corrigere, suspendere, & etiam priuare ac absoluere, si secundum Ordinis statuta casus emerserit priuationis vel absolutionis. Insuper Priores conuentuales canonicè electos, si eorum electioni intersit, aut electio sibi delata sit; vel si electi ex alia Prouincia assumantur, Prior Generalis confirmet, & tam eos quàm omnes alios officiales Ordinis (si opus fuerit) absoluere poterit: ad illum etiam pertinebit, quos in literarum studijs profecisse cognouerit, Gradibus decorare.

Prouincias Ordinis diuidere, vel vnire poterit, prout suæ discretioni videbitur expedire, sicut ei commissum fuit in Capitulo generali, Montispesuli celebrato anno Domini 1324. Poterit item locellos, & eorum possessiones conuentibus maioribus & proximioribus vnire, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Paduæ celebrato Anno Domini 1358. & sicut edicto Pij V. cautum est: nemini tamen concedat conuentum aliquem ad vitam, nisi quispiam locum ipsum de nouo fundauerit, vel aliàs quomodolibet de nouo acquisierit.

Conuentibus generalibus prouidebit tam de capite, quàm de

de membris, tanquam ijs qui ſub eius immediata cura, regimine, ac protectione poſiti ſunt, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Neapoli celebrato Anno Domini 1539. Sunt autem hi qui ſequuntur, videlicet in Italia.

Conuentus Sancti Auguſtini Papienſis.
Sancti Auguſtini Romanus.
Sancti Auguſtini Neapolitanus.
Sancti Iacobi Bononienſis.
Sancti Marci Mediolanenſis.
Eremitarum Patauinus.
Sancti Stephani Venetus.
Sancti Spiritus Florentinus.
Sancti Auguſtini Peruſinus.
Sancti Auguſtini Senenſis.
Sancti Auguſtini Genuenſis.
Sancti Nicolai Piſanus.
Sancti Auguſtini Anconitanus.
Sancti Ioannis Euangeliſtæ Ariminenſis.
Sancti Auguſtini Piſaurenſis.
Sanctæ Margaritæ Taruiſinus.
Sanctæ Euphemiæ Veronenſis.
Sancti Auguſtini Firmenſis.
Sancti Auguſtini Panormitanus.
Sancti Auguſtini Montis ſancti Sabini.
Sancti Auguſtini Recanatenſis.
Sancti Auguſtini Eugubinus.
Sancti Auguſtini Meſſinenſis.

Extra Italiam verò conuentus.

Sancti Auguſtini Pariſienſis.
Sancti Auguſtini Viennenſis.
Sancti Auguſtini Tholoſanus.
Sancti Auguſtini Montiſpeſulanus.

Et quicunque alij per Capitulum generale ſub immediata

cura

cura Reuerendissimi Patris pro tempore positi fuerint.

Loca de nouo capienda vel mutanda de Prioris generalis licentia capiantur, vel mutentur, si commodè haberi potest, hoc est si ab illis partibus non nimis distat; aliàs sufficere volumus licentiam Prouincialis ac Diffinitorum †[a].

Fratres de vna Prouincia ad aliam Reuerendissimus Pater, & non alius remoueat, nisi adsit consensus vtriusque Prouincialis: querelas Fratrum patienter audiat, & discretè, si opus fuerit, prouideat, cui tamen nullus querelam facere audeat, nisi propter defectum Prioris Prouincialis: aliàs non solum non audiantur, sed etiam corripiantur huiusmodi querelas facientes.

Apostatæ quidem de citramontanis Prouincijs, qui vltra sex menses in Apostasia steterint, & apostatæ de vltramontanis Prouincijs, qui eadem vagatione discurrerint vltra annum, si ad Ordinis gremium recipi mereantur, à Reuerendissimo Priore Generali, vel de eius licentia expressa, & non aliter sint recepti.

Vicarios, seu Præsidentes in Capitulis Prouinciarum, siue Congregationum, quando ipse Reuerendissimus Pater adesse non poterit, omninò faciat, sicut suæ discretioni videbitur expedire, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1497. sub hac forma. *Quia authoritas Ordinis in Patre Generali immediatè ex Papa descendit, & ab ipso Generali in Prioribus Prouincialibus & Vicarijs Congregationum diffunditur; volumus & mandamus, vt Prior Generalis pro posse conetur Capitulis Prouinciarum, & Congregationum singularum interesse: vbi verò id fieri non posse viderit, per literas suas clausas fratribus in Capitulo congregatis vnum significet, qui locum suum teneat, & hoc nullo modo omittat, ne exinde Ordinis authoritas aut tollatur, aut frangatur.* Hæc ibi. Nullum verò pro huiusmodi munere designet ex his, qui illo anno fuerunt Prouinciales, vel Vicarij Congregationum, hoc enim prohibitum fuit in Capitulo generali Viterbij celebrato Anno Domini 1284. Si autem Reuerendissimus Prior Generalis fortè, aut ob senectutem, aut

ob

ob aduersam valetudinem, quæ ipsum ab executione Officij Generalatus Diffinitorum iudicio perpetuò impediret, vel etiam quia ipse instantissimè absolui postulauit, fuerit à Generalatus officio misericorditer, & legitimè absolutus, ipsi nihilominus tanquam personæ venerandę, qui omnium nostrum curam gessit, reuerentiam & honorem omnes vbique humiliter exhibeant, omnesq; ei locum cedant, Priore Generali excepto. Ipse verò exemplum ædificationis & sanctitatis, moribus & vita omnibus præbeat: officium quidem nullum inferius à Generalatu de cætero in Ordine habeat, nullus enim sine despectu Ordinis potest ad aliquod officium particulare assumi, qui multitudini præfuit vniuersæ. In Diffinitorijs Capitulorum generalium & Prouincialium quorumcunque, si adesse voluerit, vocem habebit; & sicut fuit diffinitum in Capitulo generali, Paduæ celebrato Anno Domini 1306. poterit ipse in quacunque parte Ordinis nostri ad suam quietem, pacem, & consolationem eligere sibi vnum locum, in quo ipse degat cum vno socio, qui ei seruiat, & conuentualis existat, nec inde inuitus ipse, vel socius eius per aliquem officialem Ordinis valeant remoueri: prouideatur etiam eidem loco de Priore & familia, prout idem Reuerendissimus Pater postulabit. Item volumus & præcipimus, quod solus Prior Generalis, vel eius Vicarius ad hoc specialiter deputatus super factis eius possit visitare, vel ipsum corrigere, si errare in aliquo (quod Deus auertat) contigerit. Nolumus tamen huiusmodi gratijs illum frui, qui ob sua demerita officio Generalatus fuerit priuatus. Excessus verò pro quibus Prior Generalis poterit in Capitulo generali priuari, si de re sufficientissimè constiterit, & probationes excessuum fuerint efficacissimæ, morali modo loquendo (nam qui curam aliorum habent præcipuè tam vniuersalem, iniustè calumniam à multis pati, varias ob causas possunt) Excessus, inquam, sunt isti videlicet.

Si minus bene in Fide catholica senserit: si Dei timore postposito inhonestā vitā duxerit: & si Constitutiones ac ordinationes diffi-

diffinitionesq; laudabiles nostri sacri Ordinis per Ordinem seruari non fecerit, ita scilicet vt probatas, vel manifestas, graues, & enormes fratrum culpas sæpè dissimulet, nec secundum Ordinis statuta corrigat. Præterea statuimus, vt decedente Reuerendissimo Priore Generali, Vicarius Ordinis sit quicunque à Sanctissimo Domino Nostro Papa pro tempore existente fuerit institutus, cui obedire nemo recuset, ac si esset Prior Generalis: ipse verò Capitulum generale celebrari omninò curet primo festo Pentecostes, si ante illud ad minus per sex menses Vicarius institutus fuerit, sin minus in festo Pentecostes anni sequentis; nisi iam per Generalem defunctum Capitulum generale conuocatum fuisset; tunc namque breuitas temporis non obstabit, quominus statuto tempore Capitulum generale celebretur. Debeat autem de sua institutione, mox vt fuerit Vicarius institutus, ad omnes Prouincias Ordinis literas mittere, & omnibus casibus emergentibus prouidere vsque ad tempus Capituli generalis, dummodo locum designatum pro Capitulo generali celebrando non mutet, neque de electione eorum, qui vocem in eo sunt habituri, se penitus intromittat. Eodem etiam modo procedendum erit, quando Prior Generalis ad aliquam superiorem Dignitatem assumptus fuerit, vel officium Generalatus extra tempus Capituli generalis quauis ex causa vacauerit. Volumus autem & declaramus, vt deficiente quocumque modo Priore generali, Vicarij eius in Prouincijs, vel conuentibus vicariatus officium nihilominus exerceant, quousque à succedente in officio Generalatus eorum authoritas expresse interdicatur: literæ quoque Præsidentiæ alicuius Capituli Prouincialis suum sortiantur effectum, ac si Prior Generalis in officio esset, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Veronæ celebrato Anno Domini 1377. per Beatum Bonauenturam Patauinum Martyrem, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, nostri sacri Ordinis tunc temporis Generalem.

† a *Quoad fundationem, & erectionem noui Conuentus, videnda, & seruanda est Constitutio Clementis viij. Quoniam ad institutam: 23 Iulij 1603. necnon Decreta, de mandato eiusdem Clementis, & Gregorij XV. Quæ omnia, reuocatis quibuscumque facultatibus in contrarium, obseruari nuper præcepit Sanctissimus Dominus Vrbanus viij. in Bulla. Romanus Pontifex. 28. Augusti 1624.*

De officio, & authoritate Reuerendi Procuratoris generalis Ordinis nostri, & de ordinatione conuentus Romanæ Curiæ. Cap. V.

REuerendus Procurator Ordinis omnia negotia nostræ Religionis in quocunque casu in ipsa Romana Curia tractanda, authoritate præsentis Constitutionis agere, & prosequi in omnibus & singulis plenariè possit: cui etiam facultatem concedimus, quandocunque necesse fuerit, vt liberè possit vnum vel plures Procuratores substituere ad lites & causas, ac cætera negotia expedienda. Volumus tamen vt in arduis negotijs Reuerendissimus Pater, si possibile fuerit, consulatur. Curiam ipsam Romanam semper comitetur, neque ab ea discedat nisi ad breue tempus, vel ob vrgentissimam causam, ac de licentia Reuerendissimi Patris, si non nimis distauerit. Curam etiam habeat publici depositi totius Ordinis simul cum aliquo per Priorem Generalem deputando, & de eiusdem ærarij pecunijs simul cum socio deputato in Capitulo generali rationem reddere teneatur. Eidem quoque Reuerendo Procuratori Ordinis omnes & singuli fratres, ad locum Curiæ declinantes, literas obedientiæ præsentent, nisi adsit Pater Reuerendissimus, & quamprimum fieri possit, causam totam, pro qua venerunt, aperiant, & exponant ei, & tam in his quàm in alijs negotijs ipsi obediant, & secundum eius consilium & mandatum se regant. Quod si quis † a ad locum Romanæ Curiæ accedere ausus fuerit sine debita licentia, pœnam subeat in capitulo de Apostatis ta-

xoxam, de qua si aliqua difficultas oriatur, iudicare habebunt Reuerendus Procurator Ordinis cum venerabilibus Priore & Regente in curia memorata: similiter si quis causam aliquam vel supplicationem aduersus aliquem præsumpserit proponere in Curia Romana absque scitu & voluntate prædicti Reuerendi Procuratoris Ordinis, pœnam subeat grauioris culpæ per duos menses. Nullus quidem tam de forensibus, quàm de conuentualibus ad Curiam Domini Papæ, nec ad palatiũ alicuius Cardinalis, nec ad domum Camerarij, Vicecancellarij, Notariorũ Auditoris contradictarum, vel alterius curialis vel officialis, seu quorumcunque Prælatorum in Romana Curia existentium, pro aliquo negotio personaliter accedere, vel mittere sine licentia ipsius Reuerendi Procuratoris audeat vllo modo. Priori vel Suppriori ipsius conuentus liceat Dominum Papam & vniuersos Cardinales, ac etiam alios curiales, interdum pro deuotione & beneuolentia eorum captanda, & retinenda visitare, & pro eleemosynis conuentus duntaxat petendis (vt moris est aliorum Religiosorum) ire vel mittere: alioquin nihil Prior vel Supprior, seu aliquis alius Frater Ordinis pro se, vel pro Ordine, seu pro aliqua alia persona, vel loco petere, vel impetrare, vel procurare præsumat absque Reuerendi Procuratoris scitu & licentia: illum sanè, qui aliter aliquid petere, procurare, vel impetrare præsumpserit, tanquàm temerarium præuaricatorem mãdatorum increpet, & corrigat secundum quod delicti merita sibi suadebunt, tenore Constitutionum seruato. Illos autem, qui in eundo Curiam, vel ibidem stando, aliquid dicto vel facto commiserint, propter quod possit Ordini scandalum aliquod exoriri, vel ipse Ordo nota infamię denigrari, corrigat & puniat, secundum quod culpa delictorum requirit: propter quod præter carcerem conuentus Curiæ Reuerendus Procurator Ordinis habeat vnum alium carcerem firmum cum compedibus pro Apostatis & scandalosis fratribus in conspectu Curiæ Ordinem denigrantibus, inibi detrudendis. Excessus tamen in conuentu ip-

tu ipſo commiſſos diſciplinæ Prioris in omnibus relinquat: ſi quando autem conuentus Curiæ à fratribus forenſibus nimium grauaretur, aliquibus de eis magis neceſſarijs retentis, alios ad loca circumadiacentia mittat, in quibus morentur de eius mandato, donec ipſi viſum fuerit expedire. Cum ergo in omnibus, quæ de rebus Ordinis in Romana Curia ventilantur, vniuerſus Ordo in prouidentia & circumſpectione Reuerendi Procuratoris generalis quieſcat, omni ſollicitudine & prouidentia in promotione, & expeditione ipſorum negotiorum vigilet, & perſiſtat, ne irrecuperabiliter pereat Ordini, quod deberet ſua ſollicitudine procurari. Ipſi verò Reuerendo Procuratori Prior & Regens, & cæteri alij fratres de conuentu tanquam legitimi ſuæ Religionis filij in opportunitate, vt par eſt, aſſiſtant, ipſumq; reuereantur. Habeat vnum ſocium, ac etiam vnum famulum, & tam ipſi, quàm ſocijs à conuentu, in quo reſidebit, conueniens, & honeſtus cibus & potus iuxta poſſibilitatem loci ſubminiſtretur, & cum ad Palatium ſeu aliò ire voluerit, fratrem aliquem de forenſibus ſecundum ſuam voluntatem accipiat: qui ſi de conuentualibus ducere, vel cum aliquo forenſi fratrem aliquem mittere voluerit, illum à Priore benedictionem petere iubeat: in caſibus tamen repentinis & improuiſis, qui nullam dilationem patiuntur, recipiat ſocium ad votum, quoties talis neceſſitas apparebit, ſine ſcientia & requiſitione Prioris.

Quia vero Ordo noſter poteſt à familia conuentus Romanæ curiæ nota ſcandali non modica denigrari, ad ordinationem eius deliberatione, & diligentia præuia eſt procedendum. Statuimus igitur inuiolabiliter obſeruari, vt in ipſo loco Curiæ à Reuerendiſsimo Priore generali frater aliquis pro Priore ponatur, quem fama & vita probet laudabilem, & longæua & religioſa eius conuerſatio Ordinis zelatorem. Familia quoque tam ſtudij, quàm fratrum de conuentu ab eodem Priore Generali ex toto Ordine deligatur: in qua fulgeat doctrina, & mo-

rum honestas tanta, quanta esse debet in oculis Vicarij Domini Nostri Iesu Christi, & Sacrosancti Cardinalium Senatus, ac tot Prælatorum, qui quotidie Romanam Curiam frequentant. Vita quoque Prioris & fratrum in cibo & potu sit communis, tantaq; in eis resplendeant signa Religionis & obseruantiæ, vt in omnibus Ordinis nostri conuentibus ad exemplum eorum regularis vitæ institutio restauretur, & reformetur.

† a *Sub pœna priuationis vtriusque vocis per biennium, & alijs arbitratu Superiorum infligendis, debita licentia Romam veniendi, habenda est à Reuerendissimo P. Generali, vel ab Illustrissimo Domino Protectore, iuxta Decretum Clementis viij. 25. Iulij 1599. Quam etiam concedere poterit Prouincialis ex causa communi totius Prouinciæ duntaxat, pro vt decreuit idem Pontifex. 20. Martij 1601. Addita reseruatione prædictæ pœnæ Sanctitati suæ, & Superioribus singulis, etiam Generali ac Protectori eandem moderandi, ac relaxandi facultate penitus interdicta. Hæc autem de mandato Sanctissimi D. N. Vrbani VIII. nuper innouata sunt, & confirmata. 21. Septembris 1624.*

De officio, & authoritate Visitatorum Reuerendissimi Patris Generalis, Cap, VI.

REuerendissimus P. Generalis semel in singulo sexennio, nisi ipse personaliter visitare voluerit (quod quidem, quotiescumque sibi videbitur, facere poterit), per suos Visitatores prouidos & discretos, iustitię & religionis pręcipuos zelatores, ac in sacris literis sufficienter eruditos, vniuersum Ordinem visitare faciat, quibus tantam communicet per suas literas authoritatem, quantam sibi videbitur expedire: quos etiam, propter nimias expensas vitandas, ex ipsis Prouincijs, vel ex propinquioribus designabit, nisi aliter sua discretio iudicauerit faciendum. Ipsi verò Visitatores officium sicut eis commissum fuerit, & non aliter omni sollicitudine & diligentia adimplere curent, nec vnus sine alio in actu visitationis quicquam facere etiam de alterius consensu poterit, sed ambo omnia & singula exequentur.

Cor-

Corrigant & reforment, & delicta in vnoquoque iuxta Ordinis nostri instituta puniant: nullum tamen Prouincialem, nec Priorem alicuius Conuentus generalis priuare, seu absoluere poterunt: si tamen inuenerint aliquem ex prædictis priuatione dignum, statim Reuerendissimo Patri, culpam & excessum eius per suas speciales literas debent intimare, & interea, si casus arduus id requirat, ab officio illum suspendere valebunt. Priorem autem localem, quando causa euidens, & cogens apparuerit absoluendi, non nisi conuocatis & requisitis venerabili Prouinciali, si aderit, & aliquibus Patribus de senioribus Prouinciæ, non tamen eiusdem conuentus, absoluant.

Præterea quicquid inuenerint reformandum vel corrigendum, tam in vita & moribus, quàm in officijs, atque in omnibus regularibus obseruantijs, siue illud correxerint, siue non, ad Reuerendissimum Patrem deferant, vel mittant in scriptis, vt per relationem huiusmodi possit Prior Generalis de statu & conditione totius Ordinis notitiam habere, personas benè vel malè de Religione meritas cognoscere, & sic suo modo vitijs obsistere, & virtutibus subuenire, ac Diffinitores Capituli generalis plenè de omnibus, ad reformationem ordinis pertinentibus, informare.

Prioribus omnibus Prouincialibus, & localibus totius Ordinis nostri mandamus, quatenus præmissis venerabilibus Visitatoribus, cum ad eos peruenerint visitandi gratia, cum omni diligentia & charitate de Prouincia sua ad aliam Prouinciam, & de loco ad locum, iuxta paupertatem Ordinis prouideant in expensis, sicut dictum est de Reuerendissimo Patre Generali: ipsi verò diligenter visitent, & breuiter si fieri possit, se expediant, ne Prouincijs, & Cõuentibus sint onerosi, & in Prouincijs, quas visitauerint, semper & vbique Prouinciales præcedant, ac etiam Vicarios generales cuiuscunque Prouinciæ, si qui fuerint.

De modo celebrationis Capituli Prouincialis. Cap. VII.

CVIuslibet Prouinciæ venerabilis Prouincialis cum socio suo, omnes conuentuales Priores cum suis Discretis, Diffinitores Capituli præcedentis, atque Visitatores ipsius Prouinciæ ad locum celebrandi Capituli præordinatum opportuno tẽpore singulo quoque biennio studeant conuenire, quod semper celebrari volumus Dominica tertia post Pascha Resurrectionis: anno tamen quo generale Capitulum celebratur dumtaxàt excepto, in quo prouinciale Capitulum celebrabitur postquam Prouincialis à Capitulo generali discędens in suam Prouinciam peruenerit, nisi in Capitulo generali de Prouinciali huiusmodi Prouinciæ prouisum fuerit, tunc enim Capitulum prouinciale minimè celebrabitur. Qui ex dignitate gradus, vel ex priuilegio ius ferendi suffragium obtinuerint, ad Capitulum venire poterunt, si voluerint; sed conuentus non tenebuntur eis itineris expensas facere, nisi essent ex vocalibus ordinarijs, puta si aliquis eorum esset Prior, Discretus, &c. præter hos autem nullus ad Capitulum Prouinciale venire præsumat absque licentia venerabilis Prouincialis in scriptis habita, sub pœna carceris toto tempore durationis Capituli, & priuationis vocis actiuæ per annum. Prouincialis verò nulli licentiam concedat huiusmodi, nisi iustè negari non possit, vel nisi Prior conuentus, in quò Capitulum debet celebrari, petierit aliquos fratres pro honore, vel commoditate Capituli celebrandi, vel eos eadem de causa mittendos Prior Prouincialis iudicauerit: si verò aliqui venerint ex propinquioribus locis causa honorandæ Processionis, illa finita ad propria reuertantur. Fratres non veniant citius, quàm oporteat, præter venerabilem Prouincialem, qui aliquantulum tempestiuius alijs venire debet, ad ali-

qua

qua, si expedierit, prouidenda: cæterorum autem nullus ante feriam quintam immediatè præcedentem prædictam Dominicam locum Capituli celebrandi absque speciali venerabilis Prouincialis licentia vllo modo ingredi audeat.

In Capitulo prouinciali non fiant expensæ cibi & potus superfluæ, & immoderatæ, sed illæ, quæ cõmuniter illis in partibus fieri solent inter nos diebus solemnioribus, parum plus vel minus; nec cellæ parentur more secularium, sed honestè & religiosè, sicut decet pauperes: pro quibus expensis detur illi monasterio, in quo Capitulum celebratur, ab alijs singulis monasterijs, quod Patrum Diffinitorum iudicio fuerit taxatum, nisi Ciuitas, aut Dominus aliquis, vel alia persona deuota Ordinis faceret pro sua benignitate, & deuotione Capituli expensas, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1544.

De modo recognoscendi Patrem Præsidentem.

SExta feria immediatè sequenti, statim postquam Vesperæ fuerint decantatæ, de mandato Prioris Prouincialis ad sonum campanellæ claustri ter pulsatæ, vt moris est, fiat signum congregandi Capitulum, & successiuè statim campana minor in campanili ter pulsetur prolixius, similiter cum debito interuallo: ad quod signum omnes Patres vocales ad capitulum conueniant, vel aliò vbi decenter adesse possint, sicut Priori Prouinciali videbitur expedire: quibus cum grauitate consedentibus Prior Prouincialis dicat. *Adiutorium*, &c. *Benedicite*, &c. & immediatè legatur constitutio à socio ipsius, vt sciant omnes quidnam, & quomodo sit agendum (quod semper antequam aliquid fiat, obseruari volumus) deinde verbum habeat aliquod opportunè, quo expleto, publicè ab omnibus in communi requirat, imò omnibus & singulis Patribus in virtute sanctæ obedientiæ præcipiat, vt si quis illorum habeat Reuerendissimi Pa-

tris literas, ad illius Prouinciæ Capitulum directas, eas protinus ostendat, & legendas consignet: hoc autem præceptum, si literæ non ostendantur, paruo temporis interuallo ter successiuè faciat, tertia vice sub pœna excommunicationis præcipiendo. Si verò quispiam huiusmodi literas præsentauerit, volumus ac decernimus, vt illis ab omnibus debita cum veneratione, vt decet, perfectè obediatur: & si virtute illarum literarum aliquis illius Prouincialis Capituli Præsidens institutus fuerit, is ab omnibus pro Præsidente habeatur, & Præsidentis fungatur officio. Quod si huiusmodi literæ, aut nullatenus, aut tempore debito, & publicè ac efficaciter præsentatæ non fuerint, Prior Prouincialis antiquiorem Capituli proximè præteriti Diffinitorem inquirat, quem compertum pronuntiet in isto casu esse Capituli tunc celebrandi authoritate Reuerendissimi Prioris Generalis Præsidentem: Si autem antiquior ex superstitibus ex quacunque causa non adfuerit, antiquiorem ex superstitibus, qui adfuerint, præfati Capituli proximè præcedentis Diffinitorem Præsidentem pronuntiabit, & statim qui Præsidens nominatus fuerit, genua flectat in loco suo, cui omnes Patres assurgant: & ipse Prior Prouincialis cum reuerentia accedens erigat eum, & ad titulum Capituli deductum, locum illi cedat priorem, statimq; genuflectens ante ipsum in signum obedientiæ ac reuerentiæ, manum ei reuerenter deosculetur: postea surgens ad sinistram eius sedeat, & post eum ordinatè sic faciant omnes Patres successiuè: quibus finitis Pater Præsidens dicat. *Adiutorium*, &c. *Benedicite*, &c. deinde, prout sibi videbitur, sermonem habeat.

De Iudicibus causarum, & rectoribus instituendis.

EO autem completo, de Patrum consensu deputet tres Iudices causarum peritos, & expertos, qui ante omnia literas Discretorum examinent, ac de habentibus vocem tam actiuam quàm passiuam omnem controuersiam dirimant: hi

tres causas omnes tam fratrum, quàm secularium cum fratribus audientes, aliaq; negotia, si quæ sibi à Diffinitorio commissa fuerint, discutientes, ea, quæ pacis sunt, in omnes intendant, & quæ grauiora fuerint Diffinitorio referant, ipsi tantùm leuiora iudicantes, ac determinantes, sola rei veritate inspecta: omnes decisiones in libro vno vel quaterno scribentes, in cuius fine omnes tres manu propria subscribent, à quorum sententia nulli post Capitulum dimissum liceat appellare, nisi fortè absens, vel inauditus fuisset: quæ omnes sententiæ in Archiuio Prouinciæ postea custodiantur. Si verò aliquis eorum eligeretur in Prouincialem, vel Diffinitorem, Pater Præsidens alium loco eius substituere debet, ita vt non sint minus quàm tres causarum iudices: nullus tamen ad Capitulum prouinciale, vel ad Iudices causarum afferat causas, quæ per Priorem Prouincialem vel localem possent aliàs determinari, & iudicari: secus verò faciens non audiatur, & pro temeritate sua puniatur. Prior verò Prouincialis seu localis, qui quæstiones, vel casus subditorum suorum ad se deductos, qui per eum possent determinari, ad Capitulum Prouinciale deduci fecerit, vel permiserit, sit voce passiua per biennium priuatus. Idem sit iudicium si Prior Prouincialis prædictus causas ad Reuerendissimum Patrem, vel Prior localis ad Priorem Prouincialem deduci fecerint vel permiserint, nisi hoc facerent ad hoc, vt eorum rectitudo Superioribus patefieret. Deputet quoque, maximè de Prioris loci consilio, Capituli celebrandi Rectores quatuor, quorum duo diuini cultus officium ordinent, quibusq; omnes obedire teneantur in his, quæ ad prædictum cultum pertinebunt: duo alij ad victum necessaria prouideant, ac mensæ lectores ac seruitores deputent, & fratribus, ad Capitulum venientibus, in omnibus prouideri faciant. Deinde Pater Præsidens dicat alta, & intelligibili voce. *Si quis nouerit causam, propter quam vocem quis actiuam, vel passiuam habere non debeat, in præsenti Capitulo eam referat iudicibus causarum, aliàs enim sine vitio pertransibunt*

bunt omnes electiones: nec postquam electio Prioris Prouincialis cras incepta fuerit, alicuius super hac re proclamatio admittetur. Demum facta Confessione in communi genibus flexis, & data generali absolutione à Patre Præsidente, sedente secundum formam in ordine consuetam, dicto. *Adiutorium*, &c. de capitulo egrediantur, & ex tunc nullus vocalium sine Patris Præsidentis licentia speciali extra conuentum vadat, quousque vltimo die Capitulum Prouinciale soluatur.

Die verò Sabbathi Prima cantetur, postea Pater Præsidens Missam de Spiritu sancto solemniter & deuotè cantabit cum *Gloria in excelsis*, & *Credo*, atque duabus collectis, vna Beatæ Virginis, & alia Sancti Patris nostri Augustini. Omnes etiam vocales Missam de Spiritu sancto similiter celebrabunt: qui verò propter temporis angustiam celebrare nequiuerint, de manu Patris Præsidentis sacratissimam Hostiam recipiant. Præcipimus autem, vt in singulis conuentibus eiusdem Prouinciæ eàdem die Missa de Spiritu sancto solemniter cantetur, sine *Credo*, cum eisdem collectis, deinde verò per octo dies continuos vbique in Missa conuentuali, & in priuatis Missis addatur collecta. *Omnipotens sempiterne Deus, qui facis*, &c. post Laudes verò, & Vesperas flexis genibus dicatur Psalmus. *Ad te leuaui*, &c. cum *Gloria Patri. Kyrie. Pater noster. Et ne nos. Saluos fac. Mitte eis Domine. Nihil proficiat. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oremus. Omnipotens sempiterne Deus, qui facis*, &c. In conuentu autem, vbi Capitulum celebratur, quotidie post Primam, Missa de Spiritu sancto, vt supra, ab aliquo de capitularibus cantetur, & feria secunda post tertiam Dominicam Vigiliæ cum Missa pro nostris defunctis solemniter celebrentur: his omnibus vt Capitulares intersint, sollicitare teneantur rectores diuini cultus. Expleta Missa de Spiritu sancto, pulsata ter campanella pro Capitulo conuocando, vt moris est, omnes tam vocales quàm non vocales ad capitulum conueniant, & inde bini & bini processionaliter ad Ecclesiam vadant, atque

ordinatè coram maiori Altari genuflectant: Cantores verò in medio etiam genuflexi incipiant cum nota hymnum. *Veni creator*, &c. post primas tres dictiones, surgant omnes, & alternatim ex vtroque choro totum decantent, postea Cantores in medio cantent ℣. *Emitte*,&c. deinde Pater Præsidens cantet in loco suo. *Dominus vobiscum. Oremus. Deus qui corda*, &c. *Actiones nostras*,&c. *Adesto supplicationibus*, &c.

His peractis sedeant, & dicat Pater Præsidens. *Benedicite*.in tono,& ℟.*Deus*. Habeatur Oratio de electione celebranda latino sermone,qua in genere (nullo dato signo, quo particularis aliqua persona significetur)ad electionem eius Prouincialis, qui ad maius Dei obsequium, & Prouinciæ profectum conueniat, admoneantur omnes. Qua finita Pater Præsidens dicat. *Recitentur obitus fratrum, sororum, familiarium, propinquorum & benefactorum nostræ Prouinciæ, qui hoc biennio diem suum obierunt, vel sua bona aliquando monasterijs nostris reliquerunt*. Et primò venerabilis Prouincialis recitabit nomina benefactorum totius Prouinciæ, deinde singuli Priores ordinatim, incipiendo à primo, surgentes commendabunt omnibus animas fratrum, qui illo biennio in suis conuentibus mortui sunt: vel monialium nostri Ordinis & obedientiæ, quæ mortuæ fuerint in conuentibus eis subiectis. Item patrum vel matrum, fratrum suorum conuentuum, & particularium benefactorum, qui illo biennio diem suum obierunt.Recitabunt etiam nomina eorum,qui suis conuentibus bona sua pro sustentatione fratrum reliquerunt. Quibus omnibus recitatis, Pater Præsidens dicat ista verba. *Debitum Missarum & Officiorum tam fratrum & sororum, quàm fraternitatis literas habentium, & istorum omnium propinquorum & benefactorum nostræ Prouinciæ defunctorum in fine Capituli reseruamus iniungendum, cum benefactores viui recitabuntur, vt pro his omnibus integrè satisfaciamus: nihilominus oremus pro supradictis defunctis*. Tunc Cantores in medio incipiant sine nota. *De profundis*, &c. *Kyrie*,&c. Pater Præsidens dicat. *Pater noster*.

Et ne nos. A porta inferi. Requiescant. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oremus. Deus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam, vt nostræ Congregationis fratres, sorores, confratres, familiares, propinquos, & benefactores, qui ex hoc seculo transierunt, Beata Maria semper Virgine intercedente, cum Beato Patre nostro Augustino, & omnibus sanctis tuis ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas. Per Christum, &c. *Requiem,*&c. *Requiescant,* &c. Tunc Pater Præsidens dicat. *Omnes fratres tam vocales, quàm non vocales accedant ad capitulum.* Et fratres bini, & bini ad medium coram Altari genuflectentes, si ibi fuerit sacratissimum corpus Domini, cum silentio ad capitulum accedant.

Quomodo Prior Prouincialis officio suo debeat renuntiare.

SI venerabilis Prouincialis casu aliquo infirmitatis, vel alterius impedimenti ineuitabilis occasione detentus ad Capitulum non venerit, per socium suum sigillum Prouinciæ mittat nomine suo coram omnibus resignandum, cum literis propria manu subscriptis, quibus rationem reddat Patribus Capituli, quare ipse personaliter prouincialibus Comitijs interesse non possit. Ab ipsa verò die præfixa sit ipso facto à Prouincialatus officio absolutus, & ad electionem alterius penitus procedatur: Quod si Prouincialis, iustam excusationem non habens, ad memoratum Capitulum venire contempserit, ex tunc vsque ad decennium ad omne officium cum cura animarum ineligibilis permaneat. Patre igitur Præsidente, & omnibus alijs tam vocalibus quàm non vocalibus, in capitulo cum silentio maturè consedentibus, Prior Prouincialis surgens, omnibus ei reuerenter assurgentibus, genua flectat ad pedes Patris Præsidentis, & officio Prouincialatus simpliciter omni cum modestia, & humilitate renuntiet, & sigillum Prouinciæ in manibus eius consignans, ab officio petat absolui: & tunc Pater Præsidens respondeat,

deat, dicens: *Et ego authoritate qua fungor in hac parte, accepto renunciationem tuam, & absoluo te ab officio Prouincialatus huius prouinciæ N. In nomine Patris*, &c. & ex tunc ad officium Prouincialatus eiusdem Prouinciæ, nec in illo, nec in sequenti Capitulo vllo modo assumi possit. Deinde Prouincialis absolutus, deosculata manu Patris Præsidentis à sinistra eius sedeat. Post hæc vnus ex iudicibus causarum surgat, & pronuntiet hoc modo, videlicet. *Hi sunt illi Reuerendi Patres, qui in præsenti electione noui Prouincialis habere debent vocem actiuam, scilicet admodum Reuerendus Pater N. Præsidens huius præsentis Capituli. Reuerendus Pater N. Prouincialis absolutus. Patres Diffinitores Capituli præteriti, scilicet Pater N. & Pater N. &c. Patres Visitatores totius Prouinciæ, scilicet Pater N. & Pater N.* Postea nominentur venerabiles in sacra Theologia Magistri, post quos statim illi nominabuntur, qui eiusdem Prouinciæ fuerunt aliquando Prouinciales, quos in Capitulis prouincialibus vocem habere volumus, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Papiæ celebrato Anno Domini 1348. per insignem Doctorem Magistrum Fratrē Thomam de Argentina, tunc temporis nostri Sacri Ordinis Priorem Generalem. Postea nominentur Priores omnes, non quidem seruato ordine gradus, vel primogenituræ in Ordine, sed dignitatis, seu præeminentiæ conuentuum, dummodo conuentus, in quo Capitulum celebratur, primum semper obtineat locum inter omnes alios, quicunque ille sit (quapropter præcipimus, vt in singulis Prouincijs ordo seruandus inter conuentus statuatur) ex tunc socius venerabilis Prouincialis: postea † [a] cæteri vocales ex gratia, si qui fuerint: vltimo loco omnes Discreti seruato ordine suorum conuentuum. Et sicut prædicti omnes nominati fuerint, sic sedebunt, primus à choro Prioris, & secundus à choro Supprioris, & sic de cæteris: & hic ordo sedendi seruetur à primo Capitulo feriæ sextæ vsque ad solutionem Capituli Prouincialis in omnibus publicis actionibus, vel quandocunque & quotiescunque fratres simul congregari con-

contigerit: tunc enim volumus, quod capitulares, eos qui nō sunt capitulares, omninò præcedāt, ordine prædicto inter se seruato. Deinde Pater Præsidens admoneat omnes, vt sint solliciti circa celebrationem Missarum, & sequelam Chori, & vt intrent diligenter Capitulum & Diffinitorium, quando vocati fuerint: vt officium diuinum in Ecclesia grauiter & solemniter cantent, & deuotè dicant: vt nullus accedere audeat ad loca suspecta, vel inhonesta, vtq; omnes obediant officialibus Capituli: postea dicat hæc verba: *Omnes quotquot non fuerunt nominati inter vocem actiuam habentes, in hac noui Prouincialis electione celebranda capitulum egrediantur*. cuius iussioni omnes simpliciter obediant.

† a *Huiusmodi vocales ex gratia in Prouincijs* Betbica, *Mexicana. Mexoacanensi, Peruntina Chitensi, & Noui Regni omnino sublati sunt, & vt de catero in perpetuum in Capitulis Prouincialibus vocem actiuam habere non possint nisi ij, quibus de iure iuxta Ordinis Constitutiones licet, sancitum est per Constitutionem Clementis VIII. Admonet nos. 13. Septembris 1600.*

De electione noui Prouincialis.

IN Prouincialem non eligatur nisi talis, qui sit bonæ vitæ & famæ, & in Sacris literis mediocriter eruditus, ac qui aliquando in officio Prioratus per aliquod tempus laudabiliter se gesserit. Excipimus verò hac in parte venerabiles gymnasiorum Regentes, qui sua opera Ordinem nostrum plurimum quidem iuuant, atque illustrant, haud obscurum interim de se ipsis periculum facientes, seq; huiusmodi Præfecturis non indignos esse re ipsa ostendentes: cum enim sapientes dominantur, Respublicæ rectè ac feliciter administrantur: prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1575. & qui quadraginta annorum ætatem habuerit, & laudabiliter viuendo in Ordine quindecim compleuerit annos, prout diffinitum fuit per Reuerendissimum Patrem, & acutissimum

Do-

Doctorem Gregorium de Arimino quondam nostri sacri Ordinis Generalem, in Capitulo Generali Montipesulano Anno Domini 1357. celebrato; & qui nunquam apostatauerit. Si tamen in iuuentute sua non propter scandalum alicuius delicti commissi, sed animi leuitate quis nostrum Ordinem semel tantum exiuerit, & reuersus quasi statim ad Ordinem in eodem semper laudabiliter vixerit, poterit, imò debebit Capitulum prouinciale cum huiusmodi dispensare, vt ad omnes indifferenter obedientias Ordinis (si aliàs fuerit idoneus) assumatur, & electiones de eo factas confirmare. Ille verò qui ad Prouincialatus officium secundum Ordinis nostri statuta assumi legitimè non potest, nec ad Vicariatus generalis officium assumi possit, cum huiusmodi assumptio honori Ordinis non sit consona, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Neapoli celebrato Anno Domini 1300.

Igitur Pater Præsidens Electores admonebit, vt nec precibus, nec fauore, nec timore, odio, vel amore à vero electionis tramite discedant, sed illum eligant, quem suggerente Spiritu sancto, testimonium illis perhibente conscientia, ad spiritualium, & temporalium bonorum regimen fore vtiliorem cognouerint: & postea proponat publicè in communi ex vocalibus tres Patres fideles ex diuersis cōuentibus Prouinciæ in Scrutatores omnium electionum Capituli, eligendos per ballotulas: si verò contingeret tres nominatos Patres, aut aliquem, vel aliquos ipsorum non acceptari, ex tunc Pater Præsidens alium, vel alios eorum loco proponat, donec de tribus Scrutatoribus prouisum sit. Eodem modo eligatur Scriba, & in confirmatione eius & Scrutatorum procedetur sicut in Capitulo generali: ad absentes, vel ob aduersam valetudinem, vel ob aliquod aliud impedimentum Scriba accedere non teneatur, & in omnibus electionibus in Capitulo celebrandis officio fungatur suo. † a Ex tunc procedetur in electione Prioris Prouincialis vsque ad eiusdem confirmationem præcisè & adæquatè, sicut dictum est

in ca-

in capite de electione Reuerēdissimi Patris Generalis, nisi quod loco Generalis legatur Prouincialis, & loco Ordinis, Prouinciæ: & vbi dicitur, quod Reuerendus Procurator Ordinis deosculetur manum Reuerendissimi Patris Generalis, &c. loco eius dicatur Prouincialis absolutus. Volumus tamen & decernimus, vt præter illam per Patrem Præsidentem factam confirmationem, omnes Prouinciales per Reuerendissimum Patrem Generalem sese confirmandos curent, quamcitius fieri possit, habita ratione maioris, vel minoris distantiæ Prouinciarum, atque itineris difficultatum: si verò aliquis Prouincialis negligens notabiliter in hoc repertus fuerit, à Reuerendissimo Patre Generali puniatur vsque ad priuationem officij, si sibi videbitur expedire.

† a *Scribæ ministerium penitus sublatum est à quibuscumque electionibus nostris, gemina Pauli V. Constitutione supra citata.*

De modo eligendi Diffinitores.

EAdem die Sabbati immediatè post Nonam congregato Capitulo vocalium, vt supra: Pater Præsidens hortabitur omnes ad electionem Diffinitorum ritè & prouidè celebrandam per vota secreta; & vnusquisque nomina quatuor Patrum in bussulam mittet, & illi quatuor in quos plures consenserint pro Diffinitoribus habeantur. Non eligantur autem in Diffinitores nec Prouincialis absolutus, neque Visitatores illius biennij præcedentis. Facta autem electione, primus Scrutatorum publicè in Capitulo pronunciet hoc modo. *Ego frater N. primus Scrutatorum huius Capituli prouincialis nomine meo, & nomine omnium ad quos præsens Diffinitorum pertinet electio, eligo in Diffinitores præsentis Capituli nostræ Prouinciæ N. Reuerendos Patres in Christo fratrem N. & fratrem N.* &c. & tunc ij quatuor, qui electi fuerint, coram Patre Præsidente genua flectant, & ipse eos confirmet, dicens. *Et ego authoritate qua fungor confirmo vos in Diffinito-*

finitores præsentis Capituli nostræ Prouinciæ N. dans vobis omnem authoritatem & potestatem, quam cæteri Diffinitores huiusmodi Capituli nostri solent habere: In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lij, & Spi ✠ ritus sancti. Amen. Ipsi verò confirmati deosculata manu Patris Præsidentis sedeant post Prouincialem absolutum, ordinem inter seipsos in nostra Religione consuetum seruantes, post quos nihilominus, vt iam dictum est, sedeant Diffinitores Capituli præteriti: publicabuntur etiam illi tres Patres, qui post Diffinitores electos, plures quàm alij voces habuerint, & statim declaretur quis eorum plures habuit, quod etiam adnotabitur in libro Prouinciæ, vt ex illis possit aliquando suppleri defectus Diffinitorum, si casus emerserit, prout inferius dicetur. Diffinitorium cuiuslibet Prouincialis Capituli nouem Patrum numero integrari volumus, videlicet Patre Pręsidente, nisi adsit Reuerendissimus Pater Generalis, Priore prouinciali electo, & Prouinciali absoluto, quatuor Diffinitoribus electis, & duobus Visitatoribus biennij tunc proximè præteriti: & ideò si quem prædictorum in Prouincialem eligi contingeret, siue alio, aut alijs morte præuentis, vel aliàs absentibus, numerus nouem Patrum in Capitulo celebrando opportuno tempore non inueniretur, tunc & in eo casu, is, vel ij, qui post quatuor Diffinitores electos, plures alijs voces habuerint, pro Patribus additis Diffinitorio pronuntientur, confirmentur, & numero aliorum aggregentur consueto ordine cum alijs obseruato.

Quibus expletis Pater Præsidens iubeat, vt qui literas habent Diffinitorio porrigendas, eas omnes vltimo ex Diffinitoribus præsentent, qui eas in sacculo colligens Patri Præsidenti, & cæteris Diffinitorio annumeratis præsentabit.

De officio & authoritate Patris Præsidentis.

AD Patris Præsidentis spectat officium, omnibus & singulis tam in Diffinitorio, quàm in communi omnium vo-

calium collegio proponendis, tractandis, & expediendis personaliter interesse ac præesse, & expedienda omnia proponere, & acta omnia, & gesta decisa, electa, deliberata determinare: diffinita, ordinata, statuta, & ritè facta tunc confirmare, modo tamen diffinitiones huiusmodi postea à Patre Reuerendissimo confirmentur: non poterit autem se intromittere de casibus, qui Priori generali in Constitutionibus reseruantur, prout diffinitũ fuit in Capitulo generali Paduæ celebrato Anno Domini 1315. Caueant etiam Patres Diffinitorij, ne quicquam diffiniant, quod istis nostris Constitutionibus contradicat, sub pœna priuationis vocis passiuæ ad arbitrium Patris Reuerendissimi.

Ad viam ambitus omninò præcludendam, & plurima alia inconuenientia impedienda (quæ in Prouincialis electione Præsidentium potestate euenire quandoque experientia docuit) Decreto Clementis viij. vsu recepto probibetur, ne Præsidens Capituli Prouincialis in Prouincialem eligi possit. 1. Aprilis. 1601.

De ordine in Diffinitorio seruando.

COllectis igitur literis, hora quæ Patri Præsidenti videbitur opportuna, idem Pater Præsidens vnà cum cæteris de corpore Diffinitorij in aliquo loco decenti & secreto, vbi sit Altare paratum, prout diffinitũ fuit in Capitulo generali Tholosæ celebrato Anno Domini 1341. collegialiter conueniant, & omnibus genuflexis ante sacram imaginem, Pater Præsidens incipiat sine nota. *Veni Creator, &c.* Et alternatim totum dicant. Pater Præsidens. *Emitte Spiritum, &c. Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum. Oremus. Deus qui corda, &c. Actiones nostras, &c. Adesto supplicationibus nostris, &c.*

Deinde surgentes ad paratam ibidem tabulam, super qua commodè scribere possint, in qua sint omnia huiusmodi actui necessaria, hoc ordine consedebunt, videlicet: Primò Pater Præsidens solus in titulo tabulæ: Prior Prouincialis electus à dextris: Prouincialis absolutus à sinistris; primus Diffinitor à dextris; se-

cundus à ſiniſtris; tertius à dextris; quartus à ſiniſtris; primus Viſitator à dextris; ſecundus à ſiniſtris,ordinem inter ſe ipſos in noſtra Religione conſuetum ſeruantes, qui etiam eodem ordine ad propoſita reſpondebunt. Ipſis igitur ſic conſedentibus Pater Præſidens dicat. *Adiutorium*, &c. vt ſupra: ſubinde hortabitur omnes, vt in omnibus & ſingulis in ipſo Diffinitorio per ipſos tractandis,& diffiniendis, ſedatis paſſionibus, odio, amoreq; ac ſimultatibus depoſitis zelum Dei & Religionis præ oculis habentes, ea quæ Dei honorem, animarum ſalutem, morum correctionem, regularis vitæ reformationem, & Religionis conſeruationem ac propagationem, profectumq; in Domino concernere viderint, exequantur: præcipuè verò quatenus id efficere valeant, quod ſit eis animus in conſulendo liber, nec alicui priuato affectui obnoxius. Præcipiat quoque eis omnibus ſub pœna priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ per quinquennium ſine diſpenſatione, vt tam ea quæ in Diffinitorio proponi, tractari, decidi, ac fieri contigerit, quàm ea quæ ſuper huiuſmodi à quouis in ipſo Diffinitorio exiſtente prolata fuerint, nullo quouis modo abſque totius Diffinitorij ſpeciali commiſſione vel licentia, alicui extraneo à corpore Diffinitorij reuelent durante tempore celebrationis Capituli, nec vllo alio tempore ea, quæ vergere in detrimentum, vel infamiam alicuius, vel diſcordias inter fratres poſſunt ſeminare, euomere audeant: quod obſeruare omnes iurabunt, ponentes manus ſuper ſancta Dei Euangelia: & primus omnium iuret Pater Præſidens. Quod ſi aliquis aut animi leuitate, aut quauis alia de cauſa hoc tam ſalubre, ac rationabile præceptum, ac iuſiurandum infringere præſumpſerit, prætaxatam pœnam ſine aliqua diſpenſatione ſe nouerit incurriſſe. Si verò tranſacto quinquennio per miſericordiam in Diffinitorem aſſumi iterum contigerit, & ipſe denuo, aut propoſita in Diffinitorio, aut ſententias, ſiue verba prolata alicuius, vel aliquorum Patrum de Diffinitorio, vt ſupra, detegere, aut propalare non erubuerit, ipſum tanquam ad huiuſ-

modi dignitatem penitus inhabilem præsenti Constitutione à quouis nostræ Religionis Diffinitorio perpetuis futuris temporibus abijcimus,& omninò relegamus. Deinde pro aptiori negotiorum expeditione duos vigiles Ostiarios ordinent, quorum alter semper prope ostium Diffinitorij præsto sit, alter verò per domum vocatos inquirendo, sicut oportuerit, matura festinatione discurrat. In fine verò quando collegium soluere, & locum Diffinitorij exire voluerint, puta ad prandium vel cœnam ituri, Pater Præsidens dicat. *Sit nomen Domini benedictum*. ℟. *Ex hoc*, &c. Quandocunque autem ad ipsum locum Diffinitorij deinceps collegialiter eos congregari contigerit, fiet vt supra notatum est.

Die Dominica spiritualibus præsertim vacabunt, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viterbij celebrato Anno Domini 1284. De mane fiat solemnis processio, scribantur sigillatim omnes fratres iuxta gradus suos, prouideatur vbi debeat cantari Missa, & de via processionis fiant ordinatores, qui cum modestia & silentio ordinent,& admoneant fratres: parentur plures Cantores: ante processionem Prior prouincialis intret capitulũ, & declaret modum processionis, & hortetur fratres, vt honestè & æqualiter incedant,& vt nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum. Infra Missam fiat sermo, & aliqua dicantur in laudem & commendationem nostræ sacræ Religionis sine præiudicio tamen aliarum. Finita Missa, processionaliter redeant ad conuentum. Post prandium teneantur solemnes cõclusiones sacræ Theologiæ in aliquo loco publico & decenti, quibus intersint omnes Patres vocales,& alij si voluerint, omnes cappis induti: ex tunc verò vsque ad feriam quintam inclusiuè quotidie habeatur sermo ad populum, & conclusiones publicè defendantur: prouideat autem Prior prouincialis multis ante diebus qui nam sint prædicaturi, & qui conclusiones defensuri, qui etiam debeant præsidere: non autem eligantur ad huiusmodi munera quicunque, sed doctiores, & qui magis satisfacere valeant

auditu-

auditruris. His autem, qui ad hæc munera obeunda electi fuerint, prouideatur de necessarijs in eundo & redeundo, vel de eleemosynis quæ pro Capitulo celebrando collectæ fuerint, vel, si non sufficiant, de communitate Prouinciæ. Ad ea, quæ disponenda fuerint, procedetur hoc modo: nam primo vnus ex Patribus Diffinitorij de Patris Præsidentis mandato literas omnes ac singulas, tam in forma clausa quàm patente, Diffinitorio directas accipiet, & coram omnibus videntibus & audientibus distinctè leget: alter autem eorum quicquid ex literis ipsis lectis decidendum, & ad quid respondendum fuerit, in aliquo speciali quaterno (qui *Decidenda* inscribetur) seriosè notabit: in alio verò (qui *De fratribus mutandis* inscribetur) fratrum petitiones circa mutationem locorum scribat, annotando conuentum quem petit vnusquisque, & eum, in quo residet: & sicut successiuè literæ huiusmodi lectæ fuerint, alius aliquis de Diffinitorio easdem in distinctis filis infigat ad finem vsque Capituli & Diffinitorij omnimodam solutionem, & quousque opus esse videbitur, reseruandas, in vno videlicet filo literas fratrum & monialium, in alio verò literas secularium inserendo. Postea iuxta numerum literarum sic vnum vel plures eligant Diffinitorij Cancellarios, siue Secretarios fidos ac discretos, & qui secreta seruare norint, quos de singulis literis nomine Diffinitorij sine mora expediendis, tam responsiuis, quàm alijs informabunt: illud memoria retinentes dedecus esse literis non respondere, præcipuè Principum ac Prælatorum, & aliorum, quorum cum omni reuerentia habenda est ratio. Deputabunt etiam tres sufficientes Examinatores, pro his qui ad confessiones audiendas, vel ad Ordines, seu studium de præsentibus erunt promouendi, qui quidē sub præstito iuramento de vniuscuiusque sufficientia Patres Diffinitorij plenè informabunt. Deinde literas rationum introituum & expensarum legant & calculent, atque eorum summas scribi faciant, vt Prouinciali electo postea tradantur, & cum originalibus libris conuentuum

ſuo tempore conferantur, & cuilibet Priori reſtituant literas ſui conuentus, ne fraus aliqua poſſit fieri.

De audientia à Diffinitorio præſtanda.

POſtea Diſcretos conuentuum ſingulorum, vel Priores illorum conuentuum, qui Diſcretos ad Capitulum non miſerunt, per ordinem vocari faciant: ipſi verò Diffinitorio referant circa ſtatum ſuorum conuentuum, quæ ad eorum officiũ iuxta tenorem literarum teſtimonialium ſpectare videbuntur: neque enim volumus aliquem eorum, nomine ſui conuentus, quicquam à Diffinitorio poſtulare, abſque Patrum ſui conuentus conſenſu literarum teſtimonio roborato: nec etiam nomine alicuius fratris particularis quicquam petant abſque literis clauſis, vel apertis, propria manu prædicti fratris ſignatis. Aduertant autem Patres Diffinitorij, ne alicuius petitioni ſatisfaciant, qui vocem actiuam vel paſſiuam ſibi reſtitui petierit, niſi in petitione prædicta expreſſa fiat mentio cauſæ priuationis, & temporis, quo fuit priuatus: quod obſeruari etiam volumus in quacunque alia petitione cuiuſcunque pœnitentiæ relaxandæ. Quilibet autem Diſcretus relinquat in Diffinitorio catalogum omnium fratrum ſui conuentus cum titulis officiorum, & ordinũ.

De viſitationibus Viſitatorum aperiendis ac legendis.

POſtea Viſitatores producant literas, ſiue acta ſuæ viſitationis, quibus productis Prouincialis abſolutus, facta Patri Præſidenti debita reuerentia, Diffinitorium egrediatur, non reuerſurus quouſque fuerit iuſſu Patris Præſidẽtis vocatus. Quod ſi fortè aliquis ex Prioribus ad Diffinitorium aſſumptus fuerit, idem omninò faciat, quando ſui conuentus legenda & iudicanda fuerit viſitatio. Lectis viſitationibus nomina fratrum, qui ex cauſa rationabili amouendi erunt, licet ipſi non petant, in quaterno

terno mutandorum ſcribantur, ſinguli ſub titulo conuentus in quo fuerint, & cum cauſa aſſignata.

De deciſionibus, & diffinitionibus à Diffinitorio faciendis.

POſt hæc decidatur, & diffiniatur ſigillatim de omnibus ac ſingulis literis, querelis & petitionibus Diffinitorio delatis, quid in ſingulis reſpondendum, iudicandum, corrigendum, mandandum, ſtatuendum, ordinandumve ſit. Præterea omnes Diffinitiones aliorum Capitulorum eiuſdem Prouinciæ, quæ in viridi fuerint obſeruantia, coram omnibus legantur, & ſi quid mutandum, delendum, vel iuxta temporum mutationes de nouo diffiniendum fuerit, mutetur, deleatur, aut diffiniatur, & quæ intacta remanſerint de nouo confirmentur per aliquam clauſulam generalem, & ea omnia ſeriosè in alio quaterno ſcribantur, ſubinde in libro Prouinciæ tranſcribantur, & manu Patris Præſidentis, & omnium de corpore Diffinitorij ſubſcribantur.

De ſocio aſſignando Priori Prouinciali, & eius officio.

DEinde prouideatur Priori prouinciali de ſocio maturo & graui, quem ſine conſenſu Diffinitorum relinquere, vel mutare non poterit, niſi fortè in caſu infirmitatis; quemque ſecum ſemper habeat, quando actualiter viſitauerit, vt ſcribat quæ dixerint fratres, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Florentiæ celebrato anno Domini 1326. cuius etiam prudenti conſilio, cum neceſſe fuerit, vti poſſit, quique expeditè valeat quibuſcunque literis de mandato Prioris prouincialis tanquam eius Secretarius reſpondere, regiſtrumq; Prouinciæ ordinare, atque in eo quæcunque notabilia regiſtrare diſtinctè, & fideliter. Habeat magnum & paruum ſigillum Prouinciæ ad ſigillandas literas in forma clauſa vel aperta, ſcribatq; minutim quicquid Prior Prouincialis à Prouincia, vel aliunde (pro ipſa

tamen) receperit, & quicquid, & quomodo expenderit, & postea cum ipſo ſcripta conferat, ad reddendum rationem in Capitulo prouinciali iudicibus cauſarum, vt ipſi Diffinitorio referant.

Socius prædictus Prioris Prouincialis, quoad fieri poterit, ſubditorum inter ſe, & cum Prouinciali vnionem ſemper procuret, & inter eos velut Angelus pacis incedat, & ſtudium adhibeat, vt omnes Priorem prouincialem ament, honorent, atque reuereantur. In conuentibus primum poſt Suppriorem locum habebit: ſubminiſtrabuntur autem ei omnia neceſſaria pro indumentis à communitate eiuſdem Prouinciæ.

De inſtitutione Priorum, Suppriorum, Confeſſorum monialium, Magiſtrorum nouitiorum, Sacriſtarum, Procuratorum, &c.

SVbinde verò ad inſtitutionem Priorum localium matura diligentia procedatur: nam licet omnia maturè debeant Pater Præſidens, & alij Diffinitorij Patres determinare, ſpecialem nihilominus, ac præcipuam diligentiam debent adhibere in inſtitutione Priorum, quibus ex officio animarum cura incumbit, quæ eſt ars artium, & ſcientia ſcientiarum; ſcientes nihil eſſe, quod Religioni magis officiat, quàm quòd ad curam animarum aſſumantur indigni, neceſſe eſt enim vt tales ſint familiæ, quales earum exiſtunt Priores.

Vt autem fratres noſtri maiori quiete, ac animorum tranquillitate Altiſſimo famulari poſſint, & à conuentibus noſtris ſimultates totaliter eradicentur, plenam & omnimodam authoritatem, & poteſtatem eligendi quoſcunque conuentuum Superiores in Patribus Diffinitorij in poſterum collocatam eſſe volumus, ordinamus, ſtatuimus, ac præſenti Conſtitutione de facto collocamus, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Senis celebrato anno Domini 1486. præcipientes in virtute &

præ-

præcepto ſanctæ obedientiæ quibuſcunque fratribus cuiuſcunque noſtri Ordinis conuentus, vt electis ſibi à prædicto Diffinitorio Superioribus ſubijci, ac obedientiam præſtare, nullo quæſito colore recuſent; ſecus facientes à conuentu mutentur, & tanquam rebelles Ordini & Priori Generali ſine diſpenſatione puniantur. Ad hoc autem, vt prædicti Patres Diffinitorij huiuſmodi authoritatem & poteſtatem ſine aliqua ambitionis nota exercere liberè poſſint, ſtrictè prohibemus, ne aliquis eorum eligi poſſit ad aliquod officium, cuius prouiſio ad Diffinitorium pertineat, ſed inter alios Prouinciæ Patres officia prædicta diſtribuant, Dei timore, atque Ordinis honore ante oculos propoſito, ſemotoq; timore, odio vel amore, conceſſa ſibi poteſtate adeò modeſtè vtentes, vt in Priores tales præficiant, qui ſint bonæ famæ, & quos ætatis maturitas, & morum grauitas commendent, & qui ſint Ordinis zelatores manifeſtè, & præter hoc literis Sacris eruditos Priores conſtituant, maximè in nobilioribus conuentibus: in minoribus autem ad minus circunſpectos, & bonos. Ad præcipuarum verò domorum adminiſtrationem nemo aſſumatur, niſi prius in alijs Prioratus officio per aliquod tempus functus fuerit, & in eo laudabiliter ſe geſſerit. Caueant denique Pater Præſidens, & Patres Diffinitorij, quorum communibus vtilitatibus Prouinciæ, pro locorum exigentia, intereſt prouidere, ne Dei timore & Religionis amore (quod abſit) poſtpoſitis, quos corrigere deberent, præficiant & honorent, neve deprimant & conculcent, quos pro meritis conueniret honorare: nec alia officia negligenda ſunt. Quæ omnia niſi bonis committantur, confuſio in Ordine cauſetur oportet: ſemper enim mali in oppoſitum nituntur bonorum, qui ſi viribus aucti fuerint, vt bonis præualeant, actum erit de rebus Ordinis. Ideò Patres Diffinitorij diligentiſſimè animaduertant, ne aliquis improbus, vel obſeruantiæ contrarius ad officia quæcunque admittatur.

Ad electionem igitur Priorum antequam procedatur, iuret vnuſ-

vnusquisque, quod in omnibus Prioribus, & alijs officialibus eligendis, eis semper suffragium suum dabit, quos ad huiusmodi munera subeunda magis idoneos in Domino senserit. Postea Pater Præsidens, & Patres Prouinciales electus & absolutus, atque primus & secundus Diffinitor tres Patres, vel etiam plures viua voce nominabunt, vt eorum vnus in Priorem primi cõuentus eligatur ab omnibus Patribus Diffinitorij per ballotulas eo modo & forma, qua Prouinciales eliguntur in Capitulo generali: quod si nullus eorum fuerit electus, alios simili modo nominent ijdem Patres, quousque de Priore sit tali conuentui prouisum: idem facient pro secundo conuentu Pater Præsidens, & tertius atque quartus Diffinitor cum duobus Visitatoribus, & sic de cæteris alternatim. Itaque instituant pro omnibus conuentibus Priores, nullum in eodem conuentu reeligendo, nisi prout dispositum est in hac tertia Parte cap. 2. In diuersis verò conuentibus toties idem pro Priore constituatur, quoties Patribus Diffinitorij Dei honori, animarum saluti, ac Ordinis profectui conuenire visum fuerit, quibus hoc iudicandum relinquimus, eorum tamen conscientias grauiter super hoc onerantes: Non obstantibus quibuscunque prohibitionibus in contrarium, cuiuscunque sint roboris, vel quibuscunque temporis limitationibus, etiam per Reuerendissimum Patrem, & per quàmplurima Capitula confirmatis, quas omnes irritas, & nullius valoris esse volumus, & declaramus. Eodem modo & ordine eligentur Suppriores, Monialium confessores, siue Vicarij, magistri nouitiorum, Sacristæ & Procuratores conuentuum singulorum post familiarũ dispositiones. Si qui de nouo ad Sacerdotium, vel ad alios sacros ordines, ad audiendum confessiones secularium, vel ad prædicandum fuerint promouendi, hoc loco per ballotulas admittantur.

De familiarum dispositione, & fratrum mutatione, ac deputatis conuentum nominandis.

SVbinde ad familiarum dispositionem, & fratrum mutationem cum sana maturitate, & cum charitate procedant, & vnicuique conuentui Prouinciæ, quoad fieri possit, de numero & idoneitate fratrum prouideant respectiuè, prout statui Prouinciæ, & fratrum saluti & consolationi secundum Deum viderint expedire. Is verò tantummodo numerus constituatur & conseruetur, qui vel ex proprijs redditibus monasterij, vel ex consuetis eleemosynis fidelium commodè possit sustentari: nec in vno conuentu omnes habiles & vtiles, in alio verò omnes inhabiles & inutiles fratres collocentur. Aduertendum etiam est, ne fratres dissoluti ponantur in conuentibus, in quibus minus, quàm par est, regularis obseruantia viget, sed in illis, in quibus melius possint corrigi & custodiri. In dispositionibus familiarum primò scribantur Sacerdotes, secundò Professi, tertiò Nouitij, quartò Laici & conuersi, & scribantur tituli officiorum ipsorum; videlicet, si fuerint Prædicatores, vel Confessores, seu vtrumque; & de professis, an Diaconi, vel Subdiaconi sint, ordinem debitum inter ipsos seruando. Nominabunt quoque pro maioribus conuentibus quatuor, pro minoribus verò duos patres Deputatos ad negotia conuentuum cum officialibus & alijs, vt inferius dicetur, tractanda: & licet conuentus aliquis sit ingens & nobilis, non proinde maior numerus Patrum requiratur, sed prædicti sufficiant. Poterunt etiam Patres Diffinitorij, si sibi videbitur expedire, Deputatos istos ex ipsis officialibus, vel alijs vocalibus nominare. Si qui à Prouincia licentiandi, siue iuxta regulę & Constitutionum formam, ne contagione pestifera plurimos perdant, de nostra societate proijciendi fuerint, cum dilectione hominum, & odio vitiorum, fiat hoc loco.

De collecta pro Prouincia reparanda.

STrictè præcipimus omnibus & ſingulis conuentibus cuiuſcunque Prouinciæ Ordinis noſtri, vt contribuant certam pecuniæ ſummam, quæ taxabitur in Capitulis prouincialibus per P. Præſidentem & Patres Diffinitorij, & per eoſdem applicabitur conuentibus egentioribus, vno biennio vni, & altero alteri, habita ſemper ratione maioris & vrgentioris neceſſitatis, ita vt omnibus ſubueniatur. Volumus autem, vt iſtis pecunijs ædificia conſtruantur noua, vel antiqua reparentur, & cùm nulla ſe obtulerit ædificandi neceſſitas, conuentui tradatur prædicta ſumma, vt ex ea annua annona frumenti, vini, & olei, &c. tempore debito ematur, atque infra annum paulatim ea pecuniæ portio, quæ ad emendam annonam expendenda erat, depoſito reſtituatur, ita vt ſemper remaneat integra illa pecuniæ maſſa in depoſito ad eundem effectum. Conuentus autem qui hoc nõ indiget, ſummam ſic ei applicatã redigat in redditus annuales. Strictè autem præcipimus in virtute Sancti ſpiritus, & præcepto ſalutaris obedientiæ, omnibus & ſingulis Prioribus, qui pro tẽpore fuerint, vt in nihil aliud tales applicationes expendãt. Prior verò, qui ſecus fecerit, vel ſummam illam pro annona annuali emenda integram non reliquerit in depoſito cõuentus, cum ad Capitulum prouinciale iuerit, ad officiũ Prioratus perpetuò ineligibilis permaneat, & voce careat in eodem Capitulo, niſi oſtẽderit fidem Depoſitariorum ſui conuentus, quatenus dictã ſummam in depoſito integram reliquerit. Prioribus autem Prouincialibus diſtrictè præcipiendo mandamus, quod quandocunque contigerit nouas domos, vel etiam antiquas grauiter moleſtari, vel ſuo iure priuari, & propter paupertatem proprio adiutorio deſtitui, de alijs domibus ſuæ Prouinciæ exhiberi faciant domibus huiuſmodi ſubſidium opportunum, quouſque pacis & iuſtitiæ obtineant complementum.

De receptione, & prouisione noui loci.

Receptionem, & prouisionem noui loci Patres Diffinitorij in solo Prioris Prouincialis arbitrio non relinquant, imò præcipimus, vt nullus locus de nouo recipiatur absque Diffinitorum consilio, & assensu, & aliquorum etiam seniorum de Prouincia. † [a] Nouis autem conuentibus prouideatur de fratribus selectis, vt statim à principio Religionis rigor inibi seruetur, & Ordinis bonus odor, & fama in illis partibus incipiat diuulgari. De habitis quoque nullus locus alibi quàm in ipso Capitulo prouinciali, & de consensu maioris partis totius Capituli, & non aliter quocunque prætextu relinquatur; nec etiam hoc fiat absque consensu Reuerendissimi Patris Generalis, qui, vbicunque ille sit, debet postulari, & in scriptis de facto obtineri.

Quæstam in Prouincia ita prudenter inter conuentus diuidant, & de ea ita modestè & religiosè disponant, quod ex multitudine fratrum petentium nullum possit scandalum generari, nec fratres vnius Prouinciæ in limitibus alterius petant, absque licentia Prouincialis illius Prouinciæ, nisi fortè in eadem ciuitate duo, vel plures fuerint conuentus diuersarum Prouinciarum, seu Congregationum.

Locum etiam futuri Capituli celebrandi omninò determinent, & in eodem quaterno familiarum scribant: aduertantq; diligenter, ne quid diffiniendum indiffinitum relinquant, quatenus omnibus ritè ordinatis, Prouincia tota vsque ad sequens Capitulum Prouinciale quiescere valeat in sancta pace.

† a *Quoad fundationem, & erectionem noui Conuentus, videnda & seruanda est Constitutio Clementis viij. Quoniam ad institutam.* 23. *Iulij.* 1603. *necnon Decreta de mandato eiusdem Clementis, & Gregorij XV. quæ quidem, reuocatis quibuscunque facultatibus in contrarium, obseruari nuper præcepit Sanctiss. Dominus Noster Vrbanus viij. in Bulla. Romanus Pontifex.* 28. *Augusti* 1624.

De electione Visitatorum Diffinitoris, ac Discreti Capituli generalis.

DEmum eligantur duo Visitatores, qui sint viri religiosi & graues, & in sacris literis mediocriter saltem eruditi, circumspectæ personæ & bonæ famæ, qui totã Prouinciam semel ante Capitulum prouinciale visitare teneantur, & efficaciter visitent, in quorum electione seruabitur iste modus videlicet. Congregato Capitulo (vt moris est) Pater Præsidens congruum de Visitatoribus eligendis sermonem faciet: postea fiet electio per vota secreta, & illi duo, in quos maior pars vocalium conuenerit, pro Visitatoribus habebuntur: quod si in nullum maior pars conuenerit, scribant Scrutatores Capituli nomina quatuor Patrum, qui plures voces in electione prædicta habuerũt; si verò in vnum tantummodo conuenerunt, & non in duos, scribant nomina duorum Patrum, qui plures voces habuerunt: quæ nomina siue sint quatuor, siue duo, publicabuntur, & in omnibus procedetur, sicut in electione Reuerendissimi Patris Generalis dictum est. Nolumus autem quod aliquis de corpore Diffinitorij in Visitatorem eligatur, ne numerus Patrum Diffinitorij minuatur. Si verò acciderit, quod aliquis sit in Visitatorem electus, qui in Diffinitorio fuerit pro Priore in aliquo cõuentu assignatus, vtraque de tali facta electio sit rata & valida, non tamen conuentum, cuius fuerit Prior visitabit; sed loco sui succedet in illius conuentus solum visitatione Prior propinquioris conuentus eiusdem Prouinciæ. Et si sequenti biennio Capitulum generale debeat celebrari, eligantur Diffinitor & Discretus, vel solum Diffinitor, si Discretus nõ fuerit eligendus † [a], qui pro illa Prouincia ad dictum Capitulum vadant: eligantur autem modo supradicto, non tamen canonicè, sicut Visitatores, sed ille censeatur electus in Diffinitorem vel Discretum Capituli generalis, in quem plura suffragia conuenerint. Quando autem

tem extra tempus Capituli electionem Diffinitoris vel Discreti fieri necesse fuerit, sufficit, vt Prior prouincialis cum Patribus Diffinitorij ad huiusmodi electionem conueniant, & fiet tunc per ballotulas sicut fiunt Priores in Capitulo prouinciali.

Ad Diffinitoris munus (si fieri possit) hi tantum eligantur, qui officio Prouincialatus functi iam aliquando fuerint: cuperemus etiam quod huiusmodi eligerentur, qui generalis Capituli Diffinitores eatenus non extiterint, habita etiam ratione antiquitatis, ita vt nemini (si fieri possit) hac in parte iniuria fieret. Discreti verò Prouinciarum, siue Congregationum semper sint studiorum Regentes, nullo ab eius munere Gymnasio reiecto: vbi verò nulla fuerint studia, alij possint eligi, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Perusiæ celebrato Anno Domini 1570. huiusmodi autem Constitutio in Cismontanis Prouincijs tantummodo seruetur, in Vltramontanis verò earundem Prouinciarum mos & consuetudo; ita tamen vt qui semel Diffinitoris munus, cum potuit ac debuit, obire renuit, ad eiusmodi officium nequaquam amplius admittatur, prout fuit diffinitum & declaratum in Capitulo generali Romæ celebrato anno Domini 1575. Ituri etiam ad Capitulum generale, ad minus sciant distinctè loqui Latinè, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Neapoli celebrato Anno Domini 1300.

Ad Visitatoris Prouinciæ, Diffinitoris, vel Discreti Capituli generalis officia, talis eligendus erit, qui non sit iuuenis in Ordine, sed saltem per quindecim annos in Ordine steterit, & qui nunquam cum scandalo ab Ordine apostatauerit, nec fuerit de aliquo vitio notabili conuictus, vel confessus, sine satisfactione longi temporis, vel communiter infamatus, nisi se canonica purgatione purgauerit.

Postea vel tunc immediatè, vel alia hora quæ videbitur opportuna, ter pulsata campanella, vt moris est, de culpis agatur: & primum Prouincialis absolutus genibus flexis dicat, & confiteatur culpas suas, cui iam tunc Patres non assurgant, & Pater

Præ-

Præſidens condignam ſuis culpis iniungat ei pœnitentiam, quam ipſe patienter acceptans, deoſculata humiliter manu Patris Præſidentis, ad locum ſuum reuertatur. Poſtea Priores ſigillatim dicentes ſuam culpam, officio Prioratus in manibus Patris Præſidentis ſigillum præſentantes ſimpliciter renunciabũt; quæ ſigilla Pater Præſidens acceptando, & eoſdem ab officio Prioratus abſoluendo, dicat vnicuique. *Et ego authoritate qua fungor in hac parte, accepto renuntiationem tuam, & abſoluo te ab officio Prioratus conuentus noſtri N. In nomine Patris*, &c. Ab eis verò qui ſuum biennium nondum compleuerunt, & officium Prioratus proſequi debent, acceptet ſigilla, ſicut ab alijs, non tamen eos abſoluat. Poſtea ſi aliquis vocalium habet dicere ſuam culpam, vel debet proclamari in particulari, id breuiter fiat. Deinde vnus Diſcretorum in medio genuflexus, breui oratione Latina, magna cum humilitate, nomine omnium vocalium & ſingulorum fratrum totius Prouinciæ culpam ſuam dicat, atque terra deoſculata, ad locum reuertatur, interim verò omnes ſtent. Pater Præſidens iuxta culparum exigentiam, & noſtræ Religionis ſtatuta vnicuique dicenti ſuam culpam, vel pœnitentiam imponat, vel gratias referat ſuæ bonæ adminiſtrationis, omnibusq; pro communibus culpis imponat pſalmum vnum, ſtatim communiter genibus flexis dicendum: dictoq; *Adiutorium*, &c. Capitulum culparum ſoluat.

† a *Quia in Capitulis generalibus iuxta Bullam Sixti V. ſupra citatã Generalis electio ſemper facienda eſt, ſemper quoque eligẽdus erit Diſcretus.*

De diffinitionibus atque familijs legendis.

HIs ritè peractis, vel tunc immediatè, vel hora quæ Patri Præſidenti videbitur opportuna, campanella clauſtri ter pulſetur pro ſigno Capituli, & ſucceſſiuè ſtatim campana minor in campanili ter pulſetur prolixius cum debito interuallo: ad quod ſignum omnes tam vocales, quàm non vocales ad Capitulum conueniant: quibus cum grauitate conſedentibus, Pater

ter Præsidens dicat. *Adiutorium nostrum*, &c. *Benedicite*, &c. Deinde hortetur omnes, vt dispositiones Capituli prompta & simplici obedientia, absque vlla contradictione hilariter excipiant, & humiliter cum omni diligentia studeant adimplere: & statim legantur alta & intelligibili voce ab vno ex Cancellarijs Diffinitorij, præmisso. *In nomine Domini*, &c. prænotato etiam anno, mense, die, & loco, in quo celebratum est Capitulum, & quis fuerit Præsidens, & quis Prouincialis electus, nominatisq; per ordinẽ omnibus & singulis Diffinitorij Patribus, & hoc superadiuncto, videlicet. *Qui omnes vnanimi consensu, authoritate eis à nostris Constitutionibus concessa, ea quæ sequuntur statuerunt, ac publicè notificari mandarunt*. Tunc legantur diffinitiones, & postea familiarum dispositiones: cum autem pronunciatum fuerit quem Priorem constituerint conuentus talis N. is qui nominari se senserit, statim surgat, & coram Patre Præsidente genua in terra humiliter flectat, cui P. Præsidens sigillum illius conuentus tradens, ipsum in officio Prioratus confirmabit, dicens. *Et ego authoritate qua fungor, confirmo te in Priorem conuentus nostri N. dans tibi omnem authoritatem, & potestatem, quam cæteri Priores eiusdem conuentus habere solent tam in spiritualibus, quàm in temporalibus. In nomine Patris*, &c. & Prior huiusmodi deosculata manu Patris Præsidentis sigillum accipiat, & ad locum suum reuertatur, & successiuè legatur eius familia: si autem Prior aliquis de nouo non cõstituatur, sed in officio sicut antea erat, relinquatur, huic quidem P. Præsidens tradat sigillum sui conuentus, non tamen eum confirmet, sicut antea ab officio non absolutus, prima namque confirmatio tenet, quousque absoluatur. Si verò Prior electus non fuerit præsens, Discretus illius conuentus, & si conuentus non habuerit Discretum, Prior propinquioris conuentus accipiat pro eo sigillum, & P. Præsidens eum, licet absentem, in Priorem confirmabit, dicendo. *Et ego authoritate qua fungor, confirmo venerabilem Patrem fratrem N. in Priorem*, &c. *dans ei*, &c. in omnibus alijs officijs publicatio habeatur pro confirmatione

absque aliqua alia ceremonia. Statuimus insuper, prout diffinitũ fuit in Capitulo Romæ celebrato Anno Domini 1575. vt si quis ad aliquod officium Ordinis exercendum promotus & accitus, illud nulla rationabili causa impeditus subire contempserit, grauiter puniatur: si verò Prioratus officium acceptare renuerit sine causa prædicta, quam iudicare tenentur Prior prouincialis & Diffinitores, ad officium Prouincialatus, vel Prioratus alicuius nobilioris cõuentus de cætero inhabilis permaneat. Deinde Pater Præsidens hortetur omnes Priores, qui statim capitibus detectis surgant, quatenus in moribus ac regimine, iuxta nostræ sacræ Religionis sanctas ac laudabiles Constitutiones & ordinationes, ac Prouinciæ diffinitiones, studeant esse, & inueniri conformes.

De sigillis Prouinciarum & conuentuum.

SIgilla omnia Prouinciarum nostri Ordinis, tam magna, quàm parua imaginem Sancti Patris Nostri Augustini cum cappa siue cuculla Ordinis, corrigia præcincta, pluuiale, ac desuper capucio, mitra, & baculo Pastorali habeant expressam: different autem in circumcirca scriptione, quæ distinguere debet cuius nam Prouinciæ, seu Congregationis sit sigillum. Sigilla verò conuentuum nostrorum tam fratrum quàm monialium habeant expressam imaginem illius Sancti vel Sanctæ, cuius nomine Ecclesia nuncupatur vniuscuiusque conuentus, cum circumcirca scriptione cuius sit cõuentus. Volumus autem ac strictè præcipimus, vt quilibet conuentus Ordinis nostri proprium habeat sigillum. Prior verò qui vel ob negligentiam, vel incuriã sigillum ad Capitulum prouinciale nõ portauerit, à Patre Præsidente debitè puniatur. Publicentur Visitatores Prouinciæ, & pronuntietur locus Capituli prouincialis futuri: quo pronunciato; dicat Pater Præsidens alta voce. *Reseruamus nobis authoritatem, & potestatem determinandi, diffiniendi, statuendi, reformandi,*

cor-

corrigendi, & emendandi, nec non mutandi, & confirmandi quæcumque gesta sunt, quamdiu nos, & Patres Diffinitorij omnes simul erimus: quapropter volumus & præcipimus, vt nullus Diffinitorum se possit intra illud tempus à loco Capituli absentare. Ex tunc ad signum Patris Præsidentis Cantores incipiant hymnum. *Magne Pater Augustine*, &c. quem cantando fratres bini & bini, vt moris est, ad titulum inclinantes in Ecclesiam vadant ordinatè, atque bini & bini ante maius altare, (si ibi fuerit) sacratissimum corpus Domini genu flectentes, ad loca sua se conferant: finito hymno Cantores dicant. *Ora pro nobis B. Pater Augustine*, &c. Pater Præsidens in loco suo dicat orationem. *Adesto supplicationibus nostris omnipotens Deus*, &c.

De benefactorum viuorum recommendatione, & suffragijs iniungendis pro viuis atque defunctis.

POstea sedeat Pater Præsidens, & cæteri post eum, & ipse dicat in tono. *Benedicite*, & responso ab omnibus. *Deus*, habeatur oratio in laudem nostræ sacræ Religionis, in gratiarum actionem pro felici Comitiorum celebratione; commendenturq; fratrum tam præsentium quàm absentium sacrificijs, & orationibus, primò Summus Pontifex pro tempore existens, deinde Illustrissimus Cardinalis Protector, Reuerendissimus Prior Generalis, Reuer. Procurator Ordinis, & Episcopi Ordinarij illorum locorum in quibus monasteria illius Prouinciæ existunt; postea Rex, vel Princeps illius Regni, vel Prouinciæ. Specialis etiam eorum fiat mentio, qui particularibus auxilijs illam Prouinciam prosequuntur; specialia etiam & notabilia beneficia, si quæ eo biennio contulerunt, fideliter referendo, iuxta informationem Priorum. Deinde mentio fiat in genere benefactorum Prouinciæ vtriusque sexus tunc temporis viuentium. Vltimo gratiæ referantur illis, qui Comitijs prouincialibus suis eleemosynis subuenerunt, vel actus nostros, scilicet

quotidianas & publicas conclusiones, & conciones, suò aduentu & conspectu ornare dignati sunt. Finita oratione legantur literæ Patris Præsidentis, quibus præcipiat omnibus & singulis Prioribus illius Prouinciæ, quatenus postquam ad conuentus suos peruenerint, vel de huiusmodi literis in suis conuentibus constiterit, diligenter curent, vt quilibet Sacerdos suæ familiæ pro fratribus & sororibus, familiaribus, propinquis, & benefactoribus illius Prouinciæ viuis dicat vnam Missam de Spiritu sancto, clericus semel Psalmos Pœnitentiales, & frater laicus siue conuersus quinquaginta *Pater noster* cum *Gloria Patri:* pro fratribus verò ac sororibus familiaribus propinquis, & benefactoribus Prouinciæ defunctis, vt quilibet Sacerdos dicat vnam Missam, clericus semel officium integrum Defunctorum, frater laicus siue conuersus quinquaginta *Pater noster*, cum *Requiem æternam*, &c.

Literis lectis surgant omnes, & Pater Præsidens dicat. *Oremus pro Papa nostro N.* sicut in Capitulo generali. Deinde flexis genibus fiat confessio, & absolutio generalis sicut ibidem: simili etiam modo absoluatur Capitulum, & fratres ad loca sua in nomine Domini nostri Iesu Christi ire pergant. Nolumus autem quod Prior prouincialis super dispositiones Capituli, & fratrum mutationes dispensare possit, nisi prius executioni mãdentur, ne vnus sit ædificans & alter destruens: quæ enim tanta Patrum consideratione, & matura deliberatione disposita sunt, de facili mutare non conuenit, nec decet.

Quid de literis Diffinitorio delatis fieri debeat.

ANtequam Diffinitorium omninò soluatur, literæ, quæ sunt Diffinitorio delatæ, producantur in medium, inter quas si fuerint literæ aliquæ Summi Pontificis, vel eius Legati, aut Illustrissimi Domini Cardinalis Protectoris, vel Reuerẽdissimi Prioris Generalis, seu aliorum Prælatorum aut Principum,

vel

vel Vniuersitatum, seu alicuius etiam personæ priuatæ, quæ ad futura porrigantur, aut quæ commodum Prouinciæ, vel alicuius conuentus concernere videantur, in Registro Prouinciæ per Secretarios Diffinitorij registrentur, vel ad Archiuium Prouinciæ seruandæ mittantur, in quo huiusmodi omnia seruari debent, prout diffinitum fuit in Capitulo Generali Ratisponæ celebrato Anno Domini 1290. cæteræ autem omnes igne comburantur. Diffinitiones verò Capituli prouincialis cum procemio consueto, nomina Priorum conuentuum, & Visitatorum, & Diffinitoris ac Discreti Capituli generalis, ac locus Capituli proximè celebrandi fideliter scribantur, & manu propria omnium Patrum Diffinitorij subscribantur, & maiori eiusdem Prouinciæ sigillo muniantur, & deinde ad Reuerendissimum Priorem Generalem, vt ab ipso, si sibi visum fuerit, confirmentur, mittantur quàmcitius fieri possit.

De literis Patris Præsidentis, quas singuli Priores ad suos conuentus portare debent.

PRiores verò, aut Discreti locorum, vel ij denique, qui sigilla conuentuum de manu Patris Præsidentis receperunt, antequam à loco celebrati Capituli recedant, literas habeant à Patre Præsidente in forma patente, manus propriæ eiusdem subscriptione, ac sigilli maioris Prouinciæ impressionem munitas, in quibus procemium consuetum, & omnes diffinitiones in eodem Capitulo factæ, & prouisio ipsius conuentus de Priore & familia & assignationes fratrum, qui inde remouentur, nomina etiam & cognomina fratrum præterito biennio defunctorum distinctè contineantur: quas postquam ad Conuentum peruenerint, eadem die Supprior, vel Vicarius biennij præteriti, congregato Capitulo legi faciat, & lecta institutione Prioris, eum ad titulum Capituli, si fuerit præsens, deducat, & manum ei in signum obedientiæ & reuerentiæ ipse Supprior, ac

ſubinde cæteri omnes ordinatè deoſculabuntur, omnesq; & ſinguli officiales conuentus claues in manibus eius conſignabunt: quod ſi non fuerit præſens, idem fiet quando ipſe peruenerit ad conuentum: ſine quibus literis lectis, & publicatis nullus pro Priore in aliquo conuentu recognoſcatur. Denique quæcunque in hoc capitulo, vel in quouis alio iſtarum Conſtitutionum de Prouinciali, de Prouincia, vel de Capitulo prouinciali dicta ſunt, ea omnia intelligi volumus de Vicarijs Congregationum, de ipſis Congregationibus, & de earum Capitulis: omnia etiam quæ de biennio dicta ſunt, de triennio reſpectiuè intelligantur in illis Prouincijs, in quibus Capitulum prouinciale de triennio in triennium celebrabitur, vel de quadriennio in quadriennium in partibus Indiarum, ſi propter longiſſimam diſtantiam officia tantum durare Patribus viſum fuerit.

De Congregatione in medio biennij celebranda. Cap. VIII.

IN vnaquaque Prouincia noſtri ſacri Ordinis in medio biennij eodem tempore, quo Capitulum prouinciale celebrari ſolet; & in loco per Priorem prouincialem aſſignando, Cõgregatio prouincialis celebrabitur, vt aliquibus negotijs, & caſibus, ac neceſſitatibus commodius prouideri poſſit, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1543. per Reuerendiſſimum Patrem Magiſtrum Hieronymum Seripandum noſtri ſacri Ordinis tunc temporis Priorem Generalem, poſtea verò S. R. E. Cardinalem, ac demum ſacroſancti Concilij Tridentini authoritate Summi Pontificis Præſidentem.

Ad huiuſmodi Congregationem ſolummodo conuenient nouem illi venerabiles Patres, qui in Capitulo prouinciali fuerunt de corpore Diffinitorij: ille tamen qui in Capitulo Præſi-

dentis

dentis officio functus fuit, non tanquam Præsidens, sed tanquam vnus ex Diffinitoribus interuenire debet, & in loco sibi competenti sedere, & ad proposita respondere. Prior autem Prouincialis Præsidentis officio fungetur in omnibus. Quod si huiusmodi venerabilis Pater, qui Præsidens in Capitulo fuit, diem suum obierit, vel quocunque alio legitimo impedimento impeditus fuerit, quominus possit ad locum Congregationis venire, Priorem ex superstitibus, qui Diffinitores fuerunt præteriti biennij (qui tamen in illo præsenti biennio non sit de corpore Diffinitorij, in quo casu alius qui sequetur erit assumendus) Prior prouincialis aduocabit, qui in illius locum succedat. Si verò Prouincialis absolutus mortuus, vel impeditus legitimè fuerit, ille loco eius substituatur, qui ante ipsum Prouinciam gubernauit proximo præcedenti biennio: eo etiam deficiente, retrocedatur quousque de aliquo, qui iam fuerit Prouincialis, prouideatur. Numerus autem Diffinitorum perfici, & suppleri potest, si aliquis eorum quauis ex causa defecerit, ex his Patribus, qui post ipsos Diffinitores plures voces habuerunt: ex his autem ille, qui plures alio voces habuit, primò assumatur & aggregetur: si verò Visitatores ob casum mortis, vel legitimè impediti venire nequiuerint, vocabitur primus Visitator biennij præcedentis, vel etiam ambo, & sic retrocedatur ordinatè, quousque de duobus Visitatoribus cuiuscunque biennij prouisum sit, quatenus ista Prouincialis Congregatio nouem Patrum numero integretur, ad quam nemo venire audeat absque speciali Prioris prouincialis licentia in scriptis obtenta: contra verò faciens non audiatur, imò pro sua temeritate puniatur, prout dictum fuit de his, qui sine licentia prædicta ad Comitia prouincialia accedere audent. Hæc verò Congregatio eandem habeat authoritatem, quam habet Diffinitorium Capituli prouincialis, nisi quod in ea nouæ leges, vel diffinitiones pro tota Prouincia minimè condantur, nec aliqua collecta de nouo Prouinciæ imponatur: hæc enim solum in Capitulo

prouinciali fieri volumus. In hac Congregatione ſicut in Diffinitorio Capituli prouincialis omninò procedatur iuxta Conſtitutiones noſtri Ordinis. Sabbato ante Dominicam tertiam poſt Paſcha, quando Congregatio fieri debet, poſt Primam Prior prouincialis Miſſam de Spiritu ſancto deuotè cantabit, ſine *Credo* tamen, cum duabus collectis, vna Beatæ Virginis, & alia Sancti Patris noſtri Auguſtini, & omnes de corpore Congregationis ipſa die de Spiritu ſancto Miſſam celebrabunt. In omnibus etiam conuentibus Prouinciæ, eadem die poſt Primam Miſſa de Spiritu ſancto ſimiliter cantabitur: deinde ad negotia expedienda diligenter & maturè procedatur: vbi verò celebrabitur Capitulum de triennio in triennium, huiuſmodi Cógregatio fiat in feſto omnium Sanctorum in medio triennij.

De inſtitutione Priorum, & aliorum officialium extra Capitulum prouinciale. Cap. IX.

SI poſt Capitulum prouinciale Priorem alicuius conuentus ex hac luce migrare, vel quauis alia ex cauſa officio priuari, ſeu abſolui contigerit, Supprior (vel ſi dictus conuentus non habuerit Suppriorem) primus ex Patribus conſilij huiuſmodi conuentum gubernet, quouſque Prouincialis de Vicario prouideat, qui debeat gubernare vſque ad Congregationem: in qua Prior pro integro biennio eligendus erit, qui in Capitulo prouinciali pro ſecundo anno confirmabitur, non obſtante quod ſigillum reſignauerit, niſi fortè propter ſua demerita, vel ob aliam rationabilem cauſam Diffinitorium iudicauerit illum officio eſſe priuandum. Si etiam poſt Congregationem Prioratus aliquis vacauerit, eodem modo Prior Prouincialis de Vicario prouidebit, qui in Capitulo prouinciali ſicut cæteri Priores vocem habebit: ſi tamen poſt dictam Cógregationem Prior prouincialis Priorem aliquem ab officio ſuſpenderit, & demum

à Ca-

à Capitulo priuato absolutus fuerit, de Vicario prouidere non poterit absque consensu Patrum Diffinitorum: quod si Patribus Congregationis aliquando videatur magis conducere, vt electio Prioris alicuius conuentus vsque ad Capitulum prouinciale differatur, de Vicario vsque ad dictum Capitulum tantùm prouideant: si autem alia officia conuentuum ante Congregationem vacauerint, prouidebit dictus Prouincialis vsque ad tempus Congregationis: si verò vacauerint post Congregationem, ipse etiam prouidebit vsque ad Capitulum prouinciale.

De Capitulo priuato. Cap. X:

CApitulum priuatum appellamus, quandocunque & quotiescunque Prior Prouincialis extra tempus Capituli vel Congregationis, Diffinitores illius biennij in vnum congregat ad aliquid determinandum & prouidendum: quod quidem facere ipse potest, quoties sibi videbitur expedire; imò in aliquibus casibus, vt patet ex Constitutionibus, tenetur: quod si infra biennium vnum, vel duo ex quatuor Diffinitoribus prædictis diem suum obire contigerit, vel aliquo ineuitabili impedimento impediti fuerint, sufficit quod Prior Prouincialis alios tres, vel duos, qui remanserint, ad determinandum necessaria, conuocari faciat: si verò tertius è vita migrasset, vel simili aliquo impedimento impeditus fuisset, vocabitur ad priuata consilia vnus ex ijs Patribus qui post Diffinitores plures voces in Capitulo prouinciali habuerunt, seruato ordine iam dicto; ita vt semper hoc priuatum Capitulum ex duobus Patribus ad minus præter Prouincialem constet: & vt prædictus Prior prouincialis Diffinitorum consilio facilius vti possit, in Comitijs prouincialibus, vel simul in eodem conuentu collocabuntur, vel in diuersis, parum tamen distantibus, ob vitandas expensas, & faciliorem congregandi commoditatem. Nunquam Prior prouin-

uincialis aliquid determinabit Diffinitores per literas consulendo, sed semper Capitulum priuatum congregabit, quando grauis & vrgens casus consilium eorum popolcerit: si tamen aliquando periculum fuerit in mora, & Prior Prouincialis à Diffinitoribus longè distauerit, poterit loco sui aliquem grauem Patrem in prædicto casu subrogare, qui simul cum Diffinitoribus prædictis super ea tantum re prouideat, sicut ipse fecisset si præsens fuisset. In hoc Capitulo priuato poterunt hi supradicti venerabiles Patres (si Visitatores Prouinciæ post Congregationem, & ante tempus suæ visitationis, vel etiam inter visitandum vnus, vel ambo ex hac vita decesserint, seu aliquo iusto & rationabili impedimento detenti nullo modo visitare potuerint) alium vel alios loco eorum instituere. Si casus occurrerit, Diffinitorem vel Discretũ Capituli generalis eligere poterunt; atque etiam Priorem officio prioratus priuare, non tamen per duos menses ante tempus Capituli prouincialis, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Imolæ celebrato Anno Domini 1388. quod intelligi etiam volumus per duos menses ante Congregationem. Poterunt etiam licentias ad prædicandum, & ad confessiones audiendas dare, fratres ad studium mittere, non tamen poterunt sententias vel determinationes Capituli, vel Congregationis prouincialis mutare vel alterare, nec super pœnitentijs ibidem iniunctis dispensare, nec diffinitiones nouas condere, nec Priores instituere, nec fratrem aliquem habitu religionis priuare, nec perpetuo exilio Prouinciæ punire: præter hæc omnia etiam facere poterunt, quæ in his Constitutionibus eis commissa fuerint.

De

De officio & authoritate Prioris Prouincialis, & pro quibus casibus possit priuari. Cap. XI.

PRiori prouinciali (saluo semper mandato & reuerētia Reuerendissimi Prioris Generalis) Priores & fratres omnes suæ Prouincię tanquam patri & pastori promptè obediant, & debitam subiectionem & reuerentiam cum humilitate vbique locorum exhibeant. Qui vero Priori Prouinciali obedire recusauerit, & in ipsa inobedientia obstinatus per diem & noctem permanserit, vltra pœnam impositam eis, qui Priori suo per diem & noctem inobedientes extiterint, quā omnino subire debet, per annum voce careat. Ipse verò in principio sui regiminis cum timore & tremore incedat, quousque magis per experientiam, quàm per aliam sapientiam sit edoctus. In primis diligenter legat & notet quæ de officio Prioris Generalis scripta sunt, & quæ sibi competunt secundum suum officium opere adimplere non desinat: ante omnia autem sollicitè procurare debet, vt in omnibus conuentibus Diuinum officium diurnum pariter & nocturnum reuerenter, & deuotè dicatur iuxta Ordinarium Ordinis nostri: Regulam, & Constitutiones, & acta Capitulorum, atque Ordinarium secum portare, & frequenter legere debet, vt ea in primis seruet, deinde cæteros ad illorum obseruationem verbo & exemplo efficaciter inducat: legem enim, quam Prælatus non didicit obseruare, & frequenter non legit, non potest sine rubore & errore alios edocere. Prior Prouincialis totius Prouinciæ curam gerat, non tamen alicuius conuentus possit esse conuentualis Prior. Ad officium eius pertinet, saltem semel in anno, omnes conuentus tam fratrum quàm monialium suæ Prouinciæ personaliter visitare, & in eis corrigere, ac reformare quæ secundum Regulam Sancti Patris nostri Augustini, & Constitutiones, ac ordinationes nostri sacri

Ordi-

Ordinis, ac diffinitiones tam generalis Capituli quàm suæ Prouinciæ inuenerit corrigenda, ac reformanda: nihil tamen poterit Prior prouincialis præcipere toti Prouinciæ sub pœna sanctæ obedientiæ, vel excommunicationis, nisi de consilio & assensu Diffinitorum. Idem intelligi volumus de Prouinciæ Visitatoribus. Errata etiam fratrum vel monialium, vel conuentuum aliquorum absque rationabili ac necessaria causa nunquam debet alijs recitare: Episcopum & Dominum loci, & alios principaliores amicos Ordinis visitare debet: cum fratribus officijs diuinis & refectioni, quoad fieri possit, interesse laboret; vt illorum modum viuendi melius consideret & perscrutetur: Priores, & Priorissas monasteriorum suæ Prouinciæ potest ipse per se suspendere ab officio, atque etiam de consensu Diffinitorum priuare; inferiores autem officiales de facto priuare, si casus emerserit: Prior tamen suspensus in Capitulo prouinciali vocem habebit, nisi Pater Præsidens cum iudicibus causarum eum priuatione dignum iudicauerint.

Moneat fratres ad Dei amorem & timorem, & ad proximorum charitatem, ad trium votorum obseruantiam, ad humilitatem, patientiam, & alias virtutes: cum secularibus & religiosis maximè alterius Ordinis modestè loqui, & eisdem honorem & reuerentiam debitam exhibere, ac cum eis pacem habere: domi, forisq; ita modestè incedere & stare, vt in incessu, statu, habitu, & in omnibus motibus suis nihil fiat, quod cuiusquam offendat aspectum, sed quod eorum deceat sanctitatẽ, & quantum fieri potest, operam det, vt omnes in pace & consolatione relinquat. Querelas fratrum patienter audiat, & discretè, si opus fuerit, in eis prouideat: cui tamen nullus querelam facere audeat, nisi propter defectum Prioris conuentualis; aliàs non solum non audiantur, sed etiam corripiantur querelas facientes: facta visitatione omnium conuentuum in aliquo commodiori loco se mansurum constituat, vt sciant fratres Prouinciæ vbi eum inuenire possint, si causa eum requirendi contigerit: si tamen

men fratres ad ſe venire pro leui cauſa cognouerit, ſic venientes puniat, vt alij arceantur: volumus enim, vt diſcurſus fratrum pro viribus reſtringat, nec permittat eos diſcurrere propter negotia, quæ poſſent per literas expediri: Fratres de loco ad locum mutare, niſi pro manifeſta neceſſitate, vel rationabili cauſa, Prouincialis non debet, maximè quouſque de ſtatu Prouinciæ, conuentuum, & fratrum notitiam habeat pleniorem: perturbatores conuentuum alibi transferre, & colligationes in malum per diſperſionem diſſoluere, & quantum fieri licet, ſeruato charitatis ordine, conditiones eorum Prioribus, ad quos mittuntur, notificare debet: fratrem tamen nullum per menſem ante Capitulum prouinciale de loco ad locum mutare poterit pro conuentuali, niſi aliàs notabile ſcandalum Ordini, vel conuentui redundaret, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Imolæ celebrato Anno Domini 1388. Apoſtatas ſuos Prouincialis citramontanus infra ſex menſes à die commiſſæ apoſtaſiæ, vltramontanus verò infra annum, ſalua Ordinis diſciplina, recipere poterunt; vltra verò iſtum terminum eorum receptio ad Reuerendiſſimum Patrem pertinebit. Prouincialis, de cuius prouidentia, & fidelitate Ordo confiſus, adminiſtrationem & regimen Prouinciæ diſcretioni ſuæ committit, ſummopere ſtudeat nouis monaſterijs erigendis † [a], præſertim in ciuitatibus nobilioribus, vel quæ commoda eſſe videantur fratribus itinerantibus: ad promotionem etiam eorum quæ iam habentur, ſollicitè & inceſſanter laboraret, & ad hoc pro poſſe Priores & alios fratres inſtanter inducat: conuentus autem pauperes & remotiores magis debet habere cordi, & plus cauere ab eorum grauamine, eiſq; ſemper ſubuenire, in quibus potuerit, & ad ſubueniendum eis conuentus alios, & fratres hortari, eoſq; frequentius per literas conſolari. Ordo itaque experietur opere, quibus Prouincias Ordinis ampliandas, & augmentandas confidenter committere poſſit & debeat: remouendi enim omninò ab adminiſtratione officij ſunt illi, quorum opera Ordo noſter

nul-

nullum suscipit incrementũ, nec in spiritualibus, nec in temporalibus. Prouideatur verò Priori prouinciali de conuenienti subsidio, seu collecta pro vestimentis, & alijs expensis ordinarijs, secundum quod in Capitulo prouinciali fuerit determinatum: nec liceat ei plus exigere quàm fuerit taxatum, sub pœna priuationis vocis passiuæ per quinquennium à die absolutionis officij, & sub pœna restitutionis in integrum. Ad Capitulum generale cum illis tantùm, qui de sua Prouincia electi fuerint, vt ad ipsum Capitulum vadant, ibit: nulli alteri eundi ad memoratum Capitulum licentiam concedere possit. Et quando ad præfatum Capitulum iuerit, vel aliàs extra Prouinciam eum ire contigerit (quod inconsultis Diffinitoribus, & absque eorum consensu facere non debet) Patrem aliquẽ Discretum & expertum, & in Sacris literis saltẽ mediocriter eruditum in Prouincia Vicarium relinquat, aliàs nullam habeat authoritatem in tota Prouincia Vicarium statuendi nisi de speciali licentia Patris Reuerendissimi, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Mediolani celebrato Anno Domini 1343. quod tamen poterit pro parte Prouinciæ, quoties opus fuerit. Si autem extra Prouinciam suam iuerit, quod facere pro leui causa non debet, moram vltra quindecim dies non contrahat, nisi negotium pro quo ire contigerit, tam arduum esset, vt sine magno Prouinciæ periculo relinqui, vel alteri committi non possit.

Excessus verò pro quibus Prouincialis poterit absolui, sunt isti, videlicet. Si postposito Dei timore irreligiosè viuit, vel apud fratres, seu seculares de aliquo notabili vitio est infamatus: si Constitutiones & laudabiles ordinationes, siue diffinitiones Ordinis vel Prouinciæ per Prouinciam seruare non facit, transgressores scilicet non corrigendo, nec conuentus ad eorum obseruationem hortando & monendo: Vel si probatos, manifestos, graues, & enormes fratrum excessus, secundum Ordinis statuta non corrigit: si munera & dona non comestibilia, nec parui momenti à fratre aliquo, vel conuentu, seu à communi-

tate

tate Prouinciæ, aut ab aliqua alia persona eius, vel eorum nomine, per se, vel per interpositam personā receperit,† [b] quæ omnia postea communitati Prouinciæ restituere compellatur: hoc addito, vt si per simoniam, aut propter aliquam dissimulationem, vel palliationem alicuius culpæ compertum fuerit aliquid accepisse, grauius puniatur à Diffinitorio Prouinciæ. Si verò contingeret ipsum Priorem prouincialem ante tempus suæ administrationis expletum ex hac vita decedere, aut aliquo quocunque impedimento ita detineri, vt non possit Prouincialatus officium exercere, Visitatores Prouinciæ quamcitissimè Patri Reuerendissimo id significare festinent: interim verò ad illius prædecessorem immediatum in Prouincialatus officio, & eo deficiente ad illi proximum, ipsis omnibus Prouincialibus deficientibus ad primum Diffinitorē Capituli proximè præteriti: quod si nullus eorum inueniretur, ad primum Priorem in ordine conuentuum regimen Prouinciæ pleno iure pertineat, vsque ad impedimenti prędicti cessationem, vel noui Prouincialis electionem, quæ suo tempore fiet, nisi Pater Reuerendissimus aliter disposuerit, interim tamen Rector Prouinciæ, & non Prouincialis vocabitur: si autem tunc instaret tempus generalis Capituli, in quo debeat Prioris generalis electio celebrari, ipse Rector Prouinciæ ad dictum Capitulum ibit, vocem tanquam Prouincialis in omnibus habiturus.

† a *Quoad erectionem noui Conuentus videndæ sunt Constitutiones Clementis viij. Gregorij xv. & Vrbani viij. supra citatæ.*

† b *Videnda quoque est Constitutio Clementis viij. de largitione munerum vtriusque sexus regularibus penitus interdicta Religiosæ Congregationes. 2. Iulij 1594.*

De

De officio, & authoritate Visitatorum Prouinciæ: de modo visitandi: qualiter in iudicijs in Ordine nostro sit procedendum: quomodo etiam fratres in causis extraneorum testimonium reddere possint. Cap. XII.

VIsitatores vniuscuiusque Prouinciæ cum omni diligentia, maturitate, & æquitate commissum sibi Visitationis officium studeant exercere, ac sollicitè caueant, ne alios visitando quicquam faciant, vel omittant, quod postea in eis congrua animaduersione veniat corrigendum. Horum officium omnes conuentus, & fratres Prouinciæ semel ante celebrationem Capituli opportuno tempore visitare, fratrumq; omnium tam subditorum, quàm etiam Priorum culpas & excessus secundum Ordinis statuta corrigere, & si consuetudo aliqua in aliquo conuentu Prouinciæ à Regula, seu Constitutionibus, ordinationibus, vel diffinitionibus inoleuit aliena, ab illa præcipiant fratribus ibidem commorantibus de cætero abstinere, & tam in spiritualibus quàm in temporalibus Prouinciam reformare, & ad debitum modum viuendi redigere conentur, nec vllo modo patiantur in aliquo conuentu Prouinciæ quantumcunque minimo ceremonias illas, & sanctas institutiones negligi, ac præteriri, quarum obseruantia ex multitudine fratrum minimè dependet, vt sunt verbi gratia contemplationes, disciplinæ, silentium, ieiunium, capitulum, confessio, communio, & cætera huiusmodi, quæ sic à paucis sicut à multis obseruari possunt: ita tamen visitent, vt in sua visitatione vbique simul ire, & esse debeant, & quicquid ad suæ visitationis spectat officium mutua præsentia, consilio, & consensu secundum Ordinis statuta perficiant. Quod si Priorem prouincialem in aliquo

aliquo conuentu inuenerint, non poterit dictus Prior Prouincialis, eos à visitatione prohibere, nisi iam suam visitationem ipse incepisset, quia in eo casu illam perficiet priusquam Visitatores visitare incipiant: aliter verò de Visitatorum visitatione Prouincialis non se impediat, nec in aliquo intromittat. Sequenti igitur vel tertia die postquam ad locum peruenerint, quem ex officio visitare debebunt, si fieri potest, & omnes fratres in domo fuerint, alioquin absentes expectent, si videbitur expedire, visitationem incipiant. Hora itaque quæ eis opportunior videbitur, facto signo, vt moris est, omnes fratres in Capitulo conueniant, & flexis genibus deuotè dicant alternatim hymnum. *Veni creator*, sine nota, *Kyrie*, &c. *Pater noster*, &c. ℣. *Memento nostri Domine*, &c. ℟. *Visita nos in salutari tuo. Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum. Oremus. Deus virtutum cuius est totum, quod est optimum, insere pectoribus nostris amorem tui nominis, & præsta in nobis religionis augmentum, vt quæ sunt bona nutrias, ac pietatis studio quæ sunt nutrita custodias. Per Christum*, &c. Tunc surgant, & alter Visitatorum dicto. *Adiutorium*, &c. breuem sermonem faciat de aliqua spirituali & vtili materia, si voluerit: quod per singulos conuentus alternatim facere debent: postea fratres admonebit, & cautos reddet de pertinentibus ad actum visitationis, sicut videbitur expedire; præcipuè ne aliquis dicat inutilia vel friuola, nec ea quæ aliàs sunt correcta: deinde legat, vel legere faciat excommunicationis sententiam in hac forma. *Nos frater N. & frater N. huius Prouinciæ N. Ord. Eremitarũ S. Augustini Visitatores indigni. Vos omnes & singulos Patres & fratres huius conuentus N. eiusdem Ordinis, ac voti rogamus, hortamur, & in Domino monemus primò, secundò, & tertiò, & vobis in virtute sancti Spiritus præcipimus per obedientiam salutarem, quatenus remotis odio, amore, timore, pretio, & precibus dicatis nobis quãtum in Domino poteritis veritatem in omnibus de quibus à nobis requisiti & interrogati fueritis: ac insuper quod si aliquid notabile scitis vel audiuistis de venerabili Priore, vel fratre aliquo, quod tolerari non debeat, nec de-*

ceat, illud nobis charitatiuè reueletis: quod si aliquis vestrum hoc præsens nostrum mandatum obseruare contempserit, ex nunc prout ex tūc, trina canonica monitione præmissa, in his scriptis, licet inuiti, eum vinculo excommunicationis innodamus. Lecta & lata fuit hæc sententia anno Domini, &c. die tali, mensis talis, in Capitulo conuentus N. & legantur eorum subscriptiones: postea adiungat. Hæc autem sunt ea, de quibus ex nunc, prout ex tunc vnumquemque vestrum à nobis requisitum & interrogatum esse volumus, atque de facto requirimus & interrogamus, videlicet.

Si diuinum officium tam diurnum quàm nocturnum, vt decet horis debitis deuotè dicatur, & statutis diebus cantetur.

Secundo, an Prior ad matutinum surgat.

Tertio, an omnes Sacerdotes in Missarum celebratione conformes sint, & si debitè Ordinarium Romanum, & nostri sacri Ordinis in choro, & altari à fratribus obseruetur.

Quarto, an sit aliquis suspectus de horis non dicendis, & de non confitendo frequenter.

Quinto, si Ecclesia, chorus, sacristia, sacræ vestes, paramenta, & alia quæ ad diuinum cultum pertinent, debito & religioso modo seruentur, præcipuè autem sacratissimæ Eucharistiæ Sacramentum, & si lampas die ac nocte ardeat ante ipsum, quomodo seruetur oleum sanctum pro infirmis, atque etiam reliquiæ Sanctorum.

Sexto, quomodo seruiatur infirmis, & eis iuxta possibilitatem loci, & consilium Medici necessaria tribuantur.

Septimo, quomodo recipiantur hospites.

Octauo, quomodo Nouitij & fratres omnes iuniores in timore Dei, & in bonis literis sedulò instruantur.

Nono, an solita ieiunia Ordinis sine causa frangantur.

Decimò, an die Mercurij carnes comedantur.

Vndecimo, si vestes lineæ ad carnes portentur.

Duodecimo, si bene silentiū horis & locis debitis obseruetur, & si Prior de nocte colloquijs inutilibus ex consuetudine vacet.

Tertiodecimo, ſi debitus modus in viſitatione, & collocutione cum mulieribus ſeruetur.

Decimoquarto, ſi diebus ſtatutis Capitulum teneatur, & ad ipſum fratres conueniant.

Decimoquinto, ſi lampas in dormitorio ſingulis noctibus ardeat.

Decimoſexto, ſi aliquid ex Conſtitutionibus, ordinationibus, vel diffinitionibus, ſeu Superiorum quorumcunque præceptis, vel ſtatutis contemnatur, ita ſcilicet quod nec Prior fratres ad id obſeruandum moneat & hortetur, nec tranſgreſſores aliquando, vel raro increpet, reprehendat, & corrigat.

Decimoſeptimo, an ſit aliquis proprietarius in conuentu, vel qui rem ſibi collatam celet.

Decimooctauo, an aliquis frater cum ſcandalo non alloquatur alterum.

Decimonono, an ſinguli debitè Priori ſubijciantur.

Vigeſimo, an aliqui ſint notati de nimia familiaritate perſonarum ſiniſtræ ſuſpicionis, vel hominibus malæ vitæ ſint aliqui communiter familiares.

Vigeſimoprimo, ſi intus, vel foris ſint potatores ſcandaloſi.

Vigeſimoſecundo, ſi aliqui ludis vtantur prohibitis, vel ſi habitum ludendo dimiſerint.

Vigeſimotertio, ſi aliqui ſint aſſueti iurare, vel turpiter loqui, etiam iocosè, vnde male ædificentur cæteri.

Vigeſimoquarto, an Prior viſitet cellas fratrum bis in anno, ſicut iubet Conſtitutio.

Vltimo, ſi famuli conuentus ſint pacifici & honeſti.

Deinde fratrem aliquem modeſtum, & diligentem de cõſilio Prioris pro fratribus vocandis nominabit, qui nomina & cognomina ſingulorũ fratrum conuentus, ſcripta per ordinem cum titulis graduũ officiorum, & ordinum, venerabilibus Viſitatoribus ante omnia præſentabit, & exinde vſque ad Capitulũ de culpis; nec Prior, nec frater aliquis de conuentu, abſque ſpeciali licentia

Patrum Visitatorum extra monasterium ire præsumat, quò etiã tempore ipsi Patres Visitatores primum locũ habebũt etiam supra Priorem: sed antea, vel postea, si ex rationabili causa moram traxerint, locum suum in Prouincia consuetum tenebunt, & ab omnibus reuerenter tractabuntur. Tempus, infra quod debeant Prioris & fratrũ culpas audire, & super eis inquisitiones debitas facere, limitari nõ potest; sed sufficit, vt cum diligentia & sollicitudine fratres vocare faciant, eosq; audiant, nec tempus amittant; imò ante & post prandium quotidie visitationis officium exerceant, vt quamprimũ se expediant. Incipientes igitur à Priore, successiuè audiant singulos fratres, scribentes ea, quæ sibi dicta & reuelata fuerint in libello, in quo vnusquisque frater singula quæ dixerit manu propria suo nomine confirmabit (sic tamen cautè, quòd aliorum testimonia legere nõ possit) vt si fortè super aliquo casu contentio oriatur, habeant Visitatores vnde veritas innotescat. Non autẽ vocentur, neque audiantur infames, quales sunt falsi accusatores, detractores, maledici, falsi testes, surripientes, ebriosi, & alij huiusmodi, vt videri potest in locis suis, & si qui alij per Capitulum prouinciale iudicati fuerint infames, quorum testimonia nihil penitus valere volumus, quos omnes etiã priuatos esse voce declaramus, eaq; de facto carere volumus. Licet autem non intendamus, vt in correctionibus & sententijs nostris sicut in foro cõtentioso procedatur, sed simpliciter & de plano, sola rei veritate inspecta, prout ordinatũ fuit in Capitulo generali Mediolani celebrato Anno Domini 1343. (præsertim cũ Superiores in Ordine nostro, in correctionibus fratrum, iuris ordine postposito, secundũ Ordinis nostri instituta procedere liberè & licitè ex indulto Apostolico possint, & valeant) nolumus tamẽ, vt nostri Superiores in suis visitationibus ac iudicijs veritatem istã inspicere, & crimina detegere, per fas & nefas sibi licerè putẽt. Multũ verò interest quod Visitatores ex ijs quæ audiuntur in visitatione, nõ facilè conscientiã forment, sed potius diligẽter inuestigent de conditionibus personę denunciantis, si fortè eum

non

non cognouerint; atque diligenter attendant, & ponderent modum, motum, & affectum ipsius. Si quis etiam alicui crimen obiecerit, cuius complicem, vel conscium se fuisse dicat, non admittatur eius testimonium contra talem, cum nullus turpitudinem suam allegare possit, sed ipse idem sicut reus criminis, quod proprio ore confessus est, publicè puniatur.

Quando aliquis obijcit crimen alicui, quod tamen probari non potest, si is qui obijcit crimen, vsque tunc vitæ laudabilis & sanctæ conuersationis extiterit, & de eo cui obijcitur crimen, quod illud, vel simile quid aliàs commiserit, apud graues personas nostri Ordinis, inter quas conuersatus fuerit, sit opinio læsa, licet contra eum non procedatur ad pœnam, quæ tali culpæ debetur, eo quod sufficiens testimonium non appareat; nihilominus de loco vbi tale commisisse crimen dicitur, remoueatur, & in alio collocetur: sed si non sit auditus huiusmodi sermo de illo, cuiuscunque meriti sit accusans, ipse accusatus ob id grauari in aliquo non debebit. Si aliquis frater commiserit aliquid de quo sit graue scandalum apud seculares, poterunt super hoc recipere testimonia secularium personarum, de quibus non sit suspicio odij contra Ordinem, vel fratrem prædictum, quibus receptis poterunt ad sententiam procedere, sicut fuit ordinatum à Reuerendissimo Magistro Alexandro de sancto Elpidio nostri [illegible]ri Ordinis quondam Generali electo in Capitulo Viterbij celebrato Anno Domini 1312.

Postquam igitur inquisitionem de omnibus quæ ad emendationem, & ad correctionem Prioris, & fratrum omnium spectabunt, diligenter fecerint, si aliqui vocandi fuerint, vt reprehensione secreta puniantur, maturè & expeditè fiat. Deinde visitent depositum conuentus, & in libris tam accepti quàm dati fidem suam relinquant eorum, quæ inuenerint. Visitent etiam Sacristiam, & videant quomodo obligationibus Missarum satisfactum sit. Visitabunt quoque cellas fratrum, & si quid indecens inuenerint ab eis auferant, & vel vsui communi appli-

 cent,

cent, vel vendi faciant, vt de pretio aliquid pro infirmaria ematur: idem omninò faciant, si inuenerint, quod aliquis frater cuiuscunque gradus, aut conditionis existat, equum aut iumentum aliquod per se, vel per interpositam personam ad suum priuatum vsum teneat sine speciali, & expressa licentia Prouincialis, & Diffinitorum in scriptis habita, in quæ rationabilis & euidens causa exprimatur: præter hoc autem prout eis videbitur talis frater pro sua temeritate debitè puniatur. Visitent etiam alias principales officinas conuentus, vt puta loca infirmorum, & hospitum, &c. & in omnibus videant, & notent meliorationes conuentus, vt Capitulum prouinciale valeant de Priorum bona, vel mala administratione informare.

Cum autem ad determinationem visitationis ventum fuerit, si aliquas nouas ordinationes relinquere voluerint custodiendas, debent primò super his cum Priore, & quatuor Patribus deputatis, vel duobus in minoribus conuentibus conferre, & eorum sententiæ, qui nouerunt plenius statum domus & patriæ, fidem adhibere: quas ordinationes in libro conuentus scribant, vel scribi faciant, ac manu propria confirment, in quo libro tam hæ ordinationes, quàm diffinitiones Capitulorum generalium, ac prouincialium illius Prouinciæ, & alia memorabilia pro bono conuentus registrari debent: in libro etiam quem secum deferent, & futuris Visitatoribus tradent, omnia supradicta scribant, vel scribi faciant.

His omnibus peractis Capitulum de culpis teneant, & vnus eorum, idem scilicet qui in primo Capitulo sermonem fecit, in hoc secundo, dicto. *Adiutorium*, &c. verbum habeat opportunum: deinde publicet ordinationes, si quæ factæ fuerint: postea dicat. *Agamus de culpis*, &c. & Prior surgat, & coram venerabilibus Visitatoribus humiliter genuflectens dicat suam culpam, nec surgat, quandiu cum eo locuti Visitatores fuerint: interim Conuentus stet, & post eum sedeat. Deponere Priorem, vel absoluere non poterunt, sed si expedierit, ab officio suspen-

ſpendant: deinde reos proclamabunt, vt ſi ſuam culpam confiteantur, non oporteat teſtes publicare: ſi verò tunc quis diffitebitur, tacito adhuc nomine prædictorum teſtium, legent, ipſo, & alijs audientibus, quæ de eo dicta fuerint, vt ipſe audiens circumſtantias & modum culpæ, quam commiſit, erubeſcat, & confiteatur: alioquin fratres illi per quos conuincendus erit, ſurgentes ad mandatum venerabilium Viſitatorum, quæ in ſecreto de eo dixerunt, coram omnibus confirment, vt conuictus dignam pro ſuis culpis ſubeat pœnitentiam. In iniungendis pœnitentijs prouidè diſcernant grauitatem culparum, & prout poſſibile fuerit, cum charitate puniant iuſto modo ſine perturbatione, & pluſquam in ordinarijs Capitulis puniri ſolent exceſſus, ne viſitatio veniat in contemptum. Ante iniunctionem pœnitentiæ aggrauent culpas, quæ maiori reprobatione dignæ fuerint in quolibet delinquente, vt per hæc audientes arceantur, & ad cauendum inducantur: virtutes verò in bonis laudent, & commendent, vt cæteri excitentur & animentur. Principaliter autem ad hæc intendere debent, vt ex ſua viſitatione ſequatur correctio culparum, Religio reformetur, obedientia, deuotio, & omne denique bonum in fratribus augeatur, & pax, charitas, & tranquillitas in domo relinquatur: poſtea Supprior pro ſe, & pro omnibus Sacerdotibus, & Patribus grauioribus dicat ſuam culpam, quod etiam faciat primus ex profeſſis pro ſe, & pro omnibus non Sacerdotibus, & impoſita eis pœnitentia dicant omnes genibus flexis. *Confiteor*, &c. & Viſitator faciat abſolutionem generalem conſuetam: & concedet omnibus & ſingulis licentiam eligendi Confeſſorem idoneum, & approbatum eiuſdem conuentus, qui eos infra tres dies abſoluere poſſit ab omnibus caſibus & cenſuris: & dicto. *Adiutorium*, &c. Capitulum ſoluant. Si inuenerint aliquem ex fratribus aliquid commiſiſſe, propter quod de conuentu illo ſit meritò remouendus, puta quia ſuſcitat ſchiſmata inter fratres, aut contra Priorem malitioſè ſe erexerit, ſiue alicui perſonæ fa-

miliaritate coniunctus est, quam ipse deserere non vult, & sine scandalo tenere non potest, vel crimen aliquod graue commiserit, per quod generauerit, vel generari possit scandalum in populo, seu conuentus, aut fratrum turbare, vel impedire quietem, vel si inter seculares est infamis, etiam si de delicto conuinci nequeat, & propter alia huiusmodi, Priori prouinciali scribant, vel Capitulo denuncient, vt fratrem illum inde remoueant, & si scandalum talis fratris nimis inualescat, eum ad Priorem prouincialem cum literis statim transmittant.

Omnia autem per Visitatores statuta & ordinata, tam quoad morum reformationem, quàm quoad pœnitentias iniunctas firma & immobilia permanebunt, nec Prior prouincialis ea poterit mutare, minuere, vel alterare: idem per Visitatores de præceptis, statutis, & pœnitentijs Prioris prouincialis omninò obseruari volumus & mandamus. Si quis autem pertinaciter inobediens venerabilibus Visitatoribus, vel eorum mandatis repertus fuerit, pœnam patiatur quæ debetur ijs, qui Priori prouinciali sunt rebelles.

Venerabiles Visitatores de correctione Prioris prouincialis non se impediant, nec de suis culpis vel vnum verbum loquantur in Capitulo conuentus, sed eas fideliter Diffinitorio præsentent, si sibi relatæ fuerint: ab vnoquoque autem fratre inquirant in particulari si fortè scit aliquid, vel audiuit de Priore prouinciali, quod tolerari non debeat, nec deceat: hoc tamen in publico ob reuerentiam officij Prouincialatus non erit dicendum.

Priori Prouinciali, ac etiam Prioribus illis, in quorum conuentibus ipsos Visitatores habitare contigerit, sicut alij fratres & ipsi obedire teneantur, saluo semper officio eis commisso. Prior Prouincialis poterit eos corrigere ac punire, non tamen pro culpis tempore visitationis commissis, licet personales fuissent, hoc enim pertinere volumus ad Diffinitores Capituli prouincialis, vel ad Prouincialem futurum.

Decer-

Decernimus insuper, quod si quis aliquem fratrem apud alium quàm Superiorem vel Prælatum nostri Ordinis accusauerit, ipso facto sit omnibus gradibus, ac voce vtraque priuatus vsque ad dispensationem Capituli prouincialis. Inhibemus autem ne quis pro huiusmodi correctionibus recursum habeat ad Iuristas, vel ad quasuis alias personas, quæ non sint nostræ professionis, vt se, vel alium à culpis defendat, vel à pœna eximat: si quis contrafecerit, per triennium voce sine dispensatione priuetur: idem obseruari volumus de correctionibus aliorum Superiorum sacræ Religionis nostræ † [a].

Appellationes à correctione regulari, vel à præcepto sui Superioris penitus inhibemus, & à nostro Ordine relegamus, & ineptas iudicamus, & vt tales non esse audiendas declaramus. Quapropter siquis à processibus seu sententijs, visitationibus, correctionibus, seu præceptis officialium nostri Ordinis indebitè † [b] appellauerit, etiamsi ad Superiorem appellet, ex nunc, prout ex tunc sic ineptè appellantem voce priuamus per triennium: & idem iudicium fieri mandamus de his qui appellantibus adhæserint, vel appellationes defenderint: cum ad Ordinem non venerimus contendere, sed propriæ voluntati renunciare, & pati cum Christo & pro Christo: hoc autem determinatum fuit in Capitulo generali Florentiæ celebrato per Beatum, multisq; miraculis decoratum F. Clementem de Auximo nostri sacri Ordinis Generalem Anno Domini 1287.

Ex sola suspicione aliquis aliquem non accuset, aliàs accusans sustinere cogatur pœnam, quam accusatus portare debuisset, si de obiecta sibi culpa conuictus fuisset: eandem pœnam sustineat, qui in probatione accusationis alicuius defecerit.

Prædictum modum visitandi, ac iudicandi seruabunt Prior prouincialis, ac Visitatores Reuerendissimi Patris Generalis in suis visitationibus formalibus, & omnes Superiores Ordinis nostri in suis iudicijs. Quod attinet ad receptionem munerum non solum tempore visitationis, sed etiam in toto biennio idem

sit

ſit iudicium de Viſitatoribus, ac de Priore prouinciali.

Habeant quoque Viſitatores à ſuis conuentibus prouiſionem ordinariam ſicut alij fratres, de neceſſarijs verò ad viſitandum à communitate Prouinciæ eiſdem prouideatur.

† Denique fratrum, vel monialium defectus, nulli niſi ſolùm Diffinitorio Capituli prouincialis, vel ipſi Prouinciali vllo modo dicant, ſed potius bona de conuentibus, & Patribus prædicent, prout ſecundum Deum, & conſcientiam facere poterunt bono modo, niſi alicuius negotij vrgeat neceſſitas: quod ſi ſecus feciſſe conuicti fuerint, ſi materia fuerit grauis & ſecreta, inhabiles ad huiuſmodi officium per decennium permanebunt: ad idem teneatur Prior Prouincialis ſub eadem pœna.

Vt autem occaſiones inquietudinis vitentur, & melius pax ac beneuolentia cum omnibus conſeruetur, nemo ex noſtris, nec in cauſis criminalibus, nec etiam ciuilibus ſe examinari ſine licentia ſui Superioris permittat ſub pœna priuationis vocis per annum. Superior autem licentiam dare minimè poterit in cauſis criminalibus vel infamatorijs, poterit verò eam dare in cauſis, quæ ad Religionem Catholicam pertinent, & in pijs cauſis ciuilibus, quæ, quantum fieri poſſit, ſic cedant in vnius fauorem, vt in alterius detrimentum non cedant: quandoquidem Inſtituti noſtri eſt, ſine cuiuſquam offenſione, quantum fieri poteſt, omnium in domino commodis inſeruire.

† a *Ad tollendum abuſum, quo nonnullæ vtriuſque ſexus regulares perſonæ noſtri Ordinis Dei timore poſtpoſito, & ſuæ profeſſionis immemores ad Tribunalia ſecularia appellare, & ad ea temerè confugere conſueuerunt in non modicam iuriſdictionis ipſorum Superiorum læſionem, & Regularis inſtituti alterationem, ac ſcandalum plurimorum. Clemens Papa VIII. vniuerſis, & ſingulis dicti Ordinis vtriuſque ſexus regularibus perſonis, cuiuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus Apoſtolica authoritate præcipit, & mandat, eiſq; ſub excommunicatione latæ ſententiæ, à qua non niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui poſſint, necnon priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque dicti Ordinis officia, ac vocis tam actiuæ quàm paſſiuæ, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis pœnis, diſtri-*

ctius

ctius inhibet, ne ad ipsa Tribunalia secularia quouis prætextu, aut quæsito colore appellare, vel ad illa confugere, aut ea propterea quoquomodo adire audeant, vel præsumant. Vult insuper, & ita declarat, quod ne dum dicti Ordinis regulares personæ contrafacientes, verum etiam eorum quomodolibet directè, vel indirectè fautores, & consultores easdem pœnas eo ipso omninò incurrant. In Bulla. Quoniam nostro pastorali. 23. Nouembris 1604. Pontificatus Anno 13. Tempore Generalatus Reuerendissimi P. Magistri F. Hippolyti Fabrani Rauennatis, qui deinde ad Episcopatum Ciuitatis Castellanæ, & Ortæ assumptus fuit. In Bullario nuper Romæ recuso 1617.

† b *Debitæ verò appellationis forma in casibus, in quibus fieri de iure licet, præscribitur Decreto sacræ Congregationis Regularium, iussu Sanctissimi Domini Sixti V. 1587. hoc modo. Quoniam nonnulli Regulares vagandi studio, siue dum imminentem admissorum criminum pœnam ex suis Constitutionibus, aut aliàs debitam sibi metuunt, falsa, & commentitia grauamina causati non ad immediatè sui Ordinis Superiores, scilicet, à grauamine Prioris ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, prout cuiusq; Religionis Constitutionibus disponitur; sed ad hanc Romanam Curiam absque licentia sæpius fugiunt potius quàm recurrant, ex quo Ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt. Placuit sacræ Regularium Congregationi, ex ordine Sanctissimi statuere, vt si quis Regularium in posterum temerè, leuive ex causa hanc Almam Vrbem, seu Curiam absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa, adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores, seueriori pœna plectendus remittatur.*

De officio & authoritate Prioris localis, & pro quibus casibus possit priuari. Cap. XIII.

PRiori tanquam Patri fratres sui conuentus cum omni subiectione, saluis semper mandatis Superiorum, in omnibus obediant, ab eisq; in singulari reuerentia habeatur: nam *Dedecus filij pater sine honore*. Ipse in primis diligenter legat, & notet quæ de officio Prioris Generalis, & Prouincialis scripta sunt, & quæ sibi competunt secundum suum officium opere adimplere pro viribus laboret: quod & Prouincialis è conuerso facere tenetur, cum etiam & ipse Prior sit totius Prouinciæ. Circa omnes seipsum bonorum operum præbeat exemplum, nec per-

percepta abutatur poteſtate ; ſed tanto magis ſe ipſum in omni diſciplina cohibeat, quanto in monaſterio nullum alium habet à quo poſſit cohiberi : veſtitus & lectualia eius, nec in pretio, nec in forma, nec in colore ſingularia ſint : in Refectorio cum cæteris, & ſicut cæteri comedat, niſi fuerit infirmus, vel propter hoſpites, nam cum Prælatus aſperitates Ordinis cum alijs ſuſtinet, ipſe intelligit quæ ſunt proximi ex ſeipſo, & dum ſentit miſeriam, addiſcit miſericordiam : qui verò per experientiam miſeriam non nouit, miſeris compati neſcit, iuxta illud Amos 5. *Bibentes vinum in phialis, & optimo vnguento delibuti nihil compatiebantur ſuper contritione Ioſeph.* Spiritualibus exercitijs libenter interſit, quò ſingula ordinatè fiant, iuxta illud Exodi 18. *Eſto* (inquit) *cum populo in his, quæ ad Deum pertinent:* circa quotidiana miniſteria minoris ponderis, quæ per officiales exerceri ſolent, minus occupetur, ſemper tamen ſuperintendat, & officinas ſæpe viſitet, & in eis negligenter, vel indecenter ſe habentes corripiat & puniat. Priorem Prouincialem, Viſitatores, & alios Superiores ſuos debita cum reuerentia ſuſcipiat, & tractari faciat, eorum mandata fratribus frequenter proponat, & vt plenè obſeruentur operam det, eiſq; ipſammet obedientiam præſtet, quam à fratribus ſuis ſibi præſtari deſiderat, & procurare debet.

Ad officium eius pertinet ſubditis ſuis ſpiritualia & temporalia tam in ſanitate, quàm in infirmitate miniſtrare : varias eorum conditiones & complexiones inueſtigare, & non eodem modo omnes tractare ; ſed potius ſingulis ſe coaptare, quantum Religio abſque peccato permittit: quorundam infirmitates tam animorum quam corporum ſupportando ; aliorum proteruiam & contumaciam humiliando: puſillanimes roborando: deſolatos & triſtes conſolando : naturaliter impatientes & iracūdos ad horam ſuſtinendo : patientes non irritando : honeſtiores & verecundiores verbis corripiendo : vitioſos & improbos (ſi qui fuerint) pœnis corrigendo : (eo tamen modo in correctionibus

nibus se gerat, vt etiam qui reprehenduntur & corriguntur; quamuis secundum inferiorem hominem, quod agitur sibi displiceat, agnoscant nihilominus quod rectè in Domino, & cum charitate ille suum officium exequatur: delinquentium peccata non dissimulando, sed mox vt ceperint oriri radicitùs amputando, memor periculi Heli sacerdotis de Sylo: feruentiores plus debito refrenando, periculosos & procliues sollicitè custodiendo, ipsosque, si contingat interdum exire, cautè associando: iuuenes de facili non exponendo: maturos & idoneos occupando: sicq; modò priuatè, modò publicè, modò durè, modò blandè, modò verbis, modò operibus, modò pœnis & disciplinis, modò recreationibus licitis, & honestis, vt alacriores ad res Diuinas, & sacras reddantur, modò per se, modò per alios fratres discretos agendo, dare debet singulorum & Ordinis profectibus operam efficacem. Prior quoque, cui cura animarum subditorum suorum, de quibus debet rationem reddere Deo, & administratio conuentus à Prouincia commissa sunt, suos subditos ad humilitatem, obedientiam, paupertatem, castitatem, aliasq; virtutes frequenter hortetur & moneat, maximè sacerdotes & antiquiores: nam ad progressum in virtutibus faciendum, multum confert antiquiorum exemplum: iuniores namque sicut ipsos facere viderint, sic & ipsi facient. Ad horas canonicas temporibus statutis Domino Deo reddendas in choro & extra sollicitet, easq; semper in choro pro more dici, aut cantari distinctè & deuotè faciat, quibus semper intersit, nisi sit negotio communi occupatus. Moneat quoque fratres quando opus fuerit; vt domi ac foris religiosè ac deuotè incedant, & cum omnibus, maximè cum clericis & religiosis alterius Ordinis humiliter & modestè loquantur, ipsisq; honorem & reuerentiam, cum casus occurrerit, exhibeant: vt sibi ipsis tribuant titulos Religionis honestos & condecentes: & sacerdotes Patres, non sacerdotes verò Fratres appellent, inuicem honore præuenientes, Deum in seipsis honorantes, cuius templa facti sunt. Præterea inhibeat

beat fratribus per Ecclesiam obambulare; vel per eam extra conuentum exeuntes, vel ad conuentum redeuntes transire; maximè quando Diuinum in ea celebratur officium. Silentium, quod decor Religionis est, fratribus sæpè commendet, & ab omnibus discretè seruari faciat. In decenti administratione; solemni cultu Diuini officij, & obseruantia Regulæ & Constitutionum, ordinationum, ac diffinitionum, & odore bonæ vitæ & famæ domi & foris per se, & suos fratres vigilet, & incessanter insistat, vt Deo, qui corde & opere colitur, administrationem acceptam & gratam exhibeat, & ex ea Ordini fidelium deuotio plus accrescat. Fratres ad inuicem in vinculo pacis & charitatis coniunctos conseruare procuret: si autem sciuerit, quod aliquis frater ex deliberatione, & pro animi affectu alicui fratri non loquatur, statim eum vel eos moneat, vt omni liuore deposito, ad inuicem loquantur: si verò aliquis sic admonitus infra diem naturalem se non emendauerit, & fratri locutus non fuerit, ipso facto careat voce, donec cum eo per Priorem Generalem, vel per Capitulum generale fuerit dispensatum, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Bononiæ celebrato Anno Domini 1306. addentes quod iste talis non communicet donec fratri loquatur. Vtilitatem & commoditatem conuentus sic prouidè procuret & quærat, vt in fabrica Ecclesiæ & domorum, & alia loci promotione, sua sollicitudo & fidelitas nota fiat: Ecclesiam & chorum & sacristiam in his, quæ ad decorem & ornatum pertinent, studeat sollicitè conseruare: officinas verò alias, seu domos mundas & honestas procuret penitus teneri.

Poterit Prior Suppriorem, Sacristam, & Procuratorem, si ipsi limites authoritatis sibi ab ipso Priore commissæ excesserint, & moniti primò, secundò, & tertiò in Capitulo, vel coram testibus vlterius id facere præsumpserint, ab officio suspendere, à Priore Prouinciali efficaciter, & cum effectu priuandos, postquam de causa suspensionis sibi legitimè constiterit. Idem

pote-

poterit facere si casus alius emerserit de consensu Patrum consilij. In istis verò casibus, vel quandocunque, seu quomodocunque aliquod istorum officiorum vacauerit, statim Priori Prouinciali per literas id Prior significet, eiq; mittat nomina omnium Sacerdotum sui conuentus, vt Prior Prouincialis de aliquo ex eis, vel de alio fratre idoneo prouideat vsque ad Congregationem vel Capitulum prouinciale. Verum ne interea conuentus ipse aliquod dispendium patiatur, Prior alicui ex magis discretis, & prouidis suæ familiæ committat, vt interim prædicto fungatur officio: iste tamen ad consilia non admittatur.

Laborare quoque debet Prior ad amicos & deuotos Ordinis conseruandos & multiplicandos, & maximè ad habendum gratiam Prælatorum, Magnatum, & primariæ authoritatis hominum, illos interdum per se, vel per fratres eis magis notos & gratos visitando, & honorificè quando ad nos veniunt, recipiendo: nihil tamen causa humilitatis & reuerentiæ, seu deuotionis faciat, quod præiudicet Ordinis libertati: Sic itidem cum aliqui malè erga nos affecti esse intelligerentur, laborare debet Prior, vt ad nostram amicitiam redeant, vel ad minus aduersarij Ordinis non sint, vt per beneuolentiam omnium in rebus omnibus obsequium Dei crescat, & deuotio Religionis non minuatur: gratia etiam cleri & populi non est paruifacienda, sed charitas & pax cum omnibus est procuranda.

Fratribus & conuentibus vicinis debet se fauorabilem exhibere, si suo auxilio & fauore in aliquo indiguerint, & eis piè in eorum necessitatibus, si potuerit, debet subuenire, aduenientes fratres charitatiuè tractare, multo verò magis eos, qui de alijs Prouincijs venerint, alacrius excipere debebit.

Prior in suo monasterio toto Prioratus tempore debitam residentiam faciat, ita vt rarò admodum ad distantia loca proficiscatur, super quo vigilet Prior Prouincialis, eumq; si secus fecerit arguat, & si necesse fuerit, puniat: extra ipsum conuentum

vltra

vltra tres dies ſine magna & euidenti neceſſitate Prior non maneat: ſi autem pro vtilitate conuentus quandoque fortè aliter expediret, & euidens neceſſitas immineret, de licentia Prioris Prouincialis ſi in propinquo loco fuerit, vadat: quod ſi propè non fuerit, Patrum de conſilio conſenſum requirat, & habeat; alioquin à Priore Prouinciali arguatur, & ſi ſibi videbitur, puniatur. Qui verò ex conſuetudine huius mandati tranſgreſſor extiterit, niſi ſuos diſcurſus moderauerit, tanquam leuis & inconſtans officio priuetur, & voce paſſiua careat per bienniũ: ſemper autem quando foras egreditur, ſi in conuentu non ſit Supprior, Vicarium relinquat, quod ſi facere omittat, ille alijs præſit Sacerdos, qui primum locum in conuentu tenet, & idem obſeruetur de fratribus alijs, vbi Sacerdos domi non maneret: vbi verò Supprior fuerit, non licebit Priori Vicarium conſtituere. Vicarius verò à Priore deputatus, ſi fieri poſſit, conuentum non exeat, cum ipſe Vicarium relinquere non poſſit: ſicut autem Prior in conuentu debet eſſe aſſiduus, ita etiam ad id cogat fratres ſuos, cum ex nimio diſcurſu apud clerum & populum incurrant infamiam non modicam.

Prior de ſubditis ſuis nullum poterit à conuentu mutare, nec ad ſacros Ordines licentiare, nec poterit Nouitium recipere abſque licentia Prioris Prouincialis: quod ſi contrafecerit, officio abſque diſpenſatione priuetur.

Item non poteſt vltra menſem à die apoſtaſiæ apoſtatam ſuum recipere, benè tamen vſque ad menſem, ſalua Ordinis diſciplina, nec poterit conuentum ſuum viſitare formaliter, benè tamen poterit, laborante ſama alicuius ſcandali, veritatem inquirere, iuramentum præſtando, ad quod fratres omnes volumus aſtringi, in præſentia tamen duorum proborum fratrum eiuſdem conuentus, quibus etiam iuramentum præſtabit ſummi ſecreti ſeruandi.

Bene quidem poterit ſubditum ſuum abſoluere à ſententia excommunicationis à ſe de licentia Prouincialis lata, vel ex in-

iectione manum proueniente, vel in Constitutionibus, siue diffinitionibus contenta, nulli tamen Superiori Prælato reseruata: sed à sententia excommunicationis à suis Superioribus lata, siue eis reseruata, absoluendi non habebit facultatem. Poterit quoque dispensare cum fratribus super omnem irregularitatem † [a], præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum. Subditum suum irregularem in sacris Ordinibus ministrare non permittat, nec ipsum suum Vicarium relinquat: nec enim talibus ministratio alicuius dignitatis tantummodo est inhibita, verum etiam cuiuslibet dignitatis est electio, seu promotio interdicta.

Bona pertinentia ad conuentum, seu eleemosynas Prior (quantum fieri potest) non recipiat, nullo vero modo apud se retineat: sed si quandoque ipsum aliquid ab aliqua persona recipere contingat (quod tamen inuitus per se facere debet) illud, quantum & quale sit, statim vel in deposito reponat, vel vni ex depositarijs tradat, & in libro conuentus lucidè scribantur nomen & cognomen personæ dantis, & causa ob quam dedit: & sicut pecunias recipere non potest, nec eas etiam expendere ipse debet.

Prior debitum vltra libras decem, siue duos aureos nullum contrahat, nec mutuabit pecuniam, nec aliquid aliud vsu consumptibile alicui extraneo, nisi res sit parui momenti: neque expensas extraordinarias magnas faciet sine consensu Patrum consilij: qui contrafecerit officio Prioratus priuetur: Eandem pœnam subeat ille Prior, qui ædificia magni sumptus inceperit, absque licentia Prioris Prouincialis, & consensu prædictorum Patrum consilij, ac consilio magistrorum habentium experientiam artis: præcipimus tamen singulis Prioribus, vt fabricas inceptas à suis prædecessoribus primò perficiant, quàm alias de nouo incipiant, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Paduæ celebrato Anno Domini 1281. nisi Patribus consilij oppositum videretur magis conuenire: teneantur tamen in

eo casu consensum Prioris Prouincialis obtinere priusquam incipiant fabricare.

Præterea, quia tremendum & periculosum est in sententiam excommunicationis prorumpere, districtè præcipimus & mandamus omnibus & singulis Prioribus, Supprioribus, & Vicarijs conuentualibus, ne pro quacunque interueniente causa, irrequisito Priore Prouinciali, vel vicem eius Gerente, in sententiam excommunicationis prorumpant, sed fideli relatione eidem factæ, & de ferenda sententia, licentia petita & obtenta, poterunt eam ferre; quam licentiam quasi inuitus, & cum multa maturitate & circumspectione, & quando nullum aliud prorsus inueniatur remedium, Prior Prouincialis concedere debet, propter animarum pericula. Sententiam istam cum tremore non modico, debet trina monitione præmissa in scriptis promulgare; aliàs enim, hoc est sine scripto & monitione, sententiam excommunicationis ferens, triginta diebus ab executione & administratione sui officij sit suspensus, & Supprior, si est, alioquin primus sacerdos regat conuentũ, prout supra dictum fuit: quibus omnibus diebus ab ingressu Ecclesiæ abstinere debet, alioquin ipso facto irregularitatis maculam se nouerit incurrisse, cuius dispensationem non nisi à Priore Generali poterit obtinere.

Tempore etiam ordinato & præfixo ad Capitulum suæ Prouinciæ Prior ibit: quod si iusto impedimento præpeditus ire non potuerit, sigillum per Discretum sui conuentus, quem in tali casu omnino mittere tenetur, cum rationibus & causis quibus detentus remãsit, mittat. Si verò iustam habens excusationem non eundi, sigillum cũ dicta excusatione non miserit per Discretum, vt dictum est, vel si nullus fuerit, qui pro Discreto mittatur, per Priorem propinquioris conuentus eiusdem Prouinciæ, vel etiãsi miserit sigillum, excusatio non videatur Patribus Diffinitorij sufficiens & rationabilis, eo ipso quòd mandati Ordinis transgressor fuit, ad omne officium cum cura animarum in nostro Ordine ineligibilis per quinquennium permanebit.

Nullus

Nullus Prior inuitus priuari vel absolui poterit, nec suspendi nisi in casibus expressis in Constitutionibus, vel diffinitionibus nostris, & in istis quæ sequuntur, videlicet. Si Capitulum non tenet nisi raro: si diuino officio ex consuetudine non interest, cum non sit manifestè occupatus alijs negotijs ad Ordinem vel conuentum pertinentibus: si fratribus ex consuetudine verba contumeliosa dicit: si Cõstitutiones & ordinationes nostri sacri Ordinis frequenter non legit, vel legi facit, & si nihil aut parum curat vt obseruentur: si schisma, vel aliquid aliud manifestè commisit, per quod possit pax Prouinciæ perturbari; si inter seculares est infamis, licet per fratres delictum probari non possit; si communem vitam cibi & potus cum alijs fratribus in Refectorio non seruat quantum sui corporis valetudo permittit; si munera, seu dona ab aliquo suo subdito præter comestibilia, aut parui momenti receperit; si subditum suũ secundum Ordinis statuta punire noluerit de excessu, qui per tres vel duos saltem legitimos testes probatus fuerit, vel (nisi negligentia Prioris intercessisset) probari potuisset: si quid commiserit propter quod pœnæ grauissimæ culpæ deberet subiacere: si suis superioribus rebellis vel inobediens fuerit. De quouis istorum cõfessus, vel conuictus poterit à Priore Prouinciali, vel Visitatoribus ab officio suspendi, & à Capitulo priuato priuari: Idem fieri poterit & debet, si aliquis Prior tàm infirma valetudine laborauerit, vt domus curam gerere non possit. Volumus autem quod ille, qui infamis inter seculares inuentus fuerit, prout dictum est, omnino sine aliqua misericordia debeat ab officio suspendi & priuari, ne Religionis honor detrimentum patiatur, si infames in officio relicti fuerint, dummodo infamia sit de materia graui & scandalosa, & seculares sint personæ non parui momenti.

Si Priorem infra biennium diem suum obire contigerit, Supprior eadem die Patres consilij congregabit, atque literas nomine omnium scribi faciet, quibus Priori Prouinciali mortem Prioris defuncti significabunt, & sibi de Priore idoneo breui-

ter prouideri petent: has literas manu omnium subscriptas, & sigillo conuentus munitas Supprior, vel eius vices gerens Procuratori domus consignabit, quas ipse die illa, vel sequenti per famulum conuentus, vel alium fidum tabellarium Priori Prouinciali mittet.

† a *Quoad hanc facultatem dispensandi super omnem irregularitatem videndæ sunt Constitutiones Sixti V. Sanctum & salutare. Nonis Ianuarij. 1588. & Clementis VIII. Romanum Pontificem decet. 1595. Pridie Kal. Martij. In Bullario nuper Romæ recuso 1617.*

Quomodo se debeant habere fratres quando eis Prior aliquod officium, seu obedientiam iniungit. Cap. XIV.

ORdinamus, vt cum Prior in Capitulo vel alibi iniunxerit alicui, vt sit cantor in Choro, portarius, eleemosynarius, infirmarius, receptor hospitum, præfectus operum; vel vt alio fungatur officio, ex his quæ Prior in suo cōuentu prouidere solet, ille talis audito mandato Superioris flectat genua, statim se facturum, quod iniunctum fuerit, indicans, & dicat. *Benedictus Deus in donis suis*, &c. Assuescant autem fratres non intueri quis, vel qualis sit, cui obediunt; sed potius quis ille sit, propter quem obediunt, qui est Christus Dominus, qui factus est pro nobis obediens vsque ad mortem. Omnia autem officia domus, quæ per electionem non dantur, committere fratribus, & inter eos illa diuidere, Prioris est domus. Quamuis autem vnusquisque paratus esse debeat ad quoduis officium assumendum, quod ei fuerit impositum, animaduertendum tamen erit, ne illis, quæ robustiores ac fortiores homines requirunt, debiliores constituantur: habeatur etiam ratio ætatis, & dignitatis fratrum. Sciendum autem est, quod officia plura, dummodo nō sint incompatibilia, vni committi possunt, maximè

mè in minoribus conuentibus; vt saltem aliqui fratres ab officijs vacantes, liberius spiritualibus attendant. Recepto quocumque officio debet officialis considerare, quæ licentiæ generales sint sibi necessariæ ad officium exequendum, pro quibus difficilè nimis foret recurrere ad Prælatum assiduè, & de illis cum Prælato conferre: item cum aliqui excedunt circa aliqua de pertinentibus ad officium suum, debet super his proclamare, vel Priori suggerere, vt faciat admonitionem in Capitulo: cum autem non sufficit solus peragere ea, quæ sunt officij sui, potest à Prælato adiutorem postulare, & cum adiutoribus sibi datis ita socialiter & amabiliter se debet habere, vt facile inueniantur qui in eius adiutorium velint assignari: item cum contingit eum ab officio præpediri, debet officium suum, vel alijs committere, vel ad Superiorem recurrere, ne ex eius absentia, seu impedimento defectus oriatur: cum recipit officium debet scire, quæ, & quot recipit, & quando officium dimittit, si creuerint, vel defuerint rationem reddere, quam etiam reddere tenetur suis temporibus Suppriori conuentus, & depositarijs: non debet aliquid dare intus, vel foris de pertinentibus ad officium suum sine generali, vel speciali licentia: non debet cum alijs officialibus litigare, sed si in aliquo ad inuicem non consentiunt, ad superiorem recurrat: item si habet aliquem secularem in adiutorem, sic honestè & pacificè cum eo, & coram eo agat vniuersa, vt non scandalizetur: caueat autem ne illum iniurijs lacessat, sed charitatiuè & ordinatè eum corrigat & instruat: item quando duobus idem officium committitur, per Prælatum sic prouideatur quid ad quem pertineat, vt in confidentia alterius nihil negligatur vel omittatur: cum autem imponitur officium de nouo alicui, qui non benè scit ea quæ sunt in illo officio facienda, debet à Prælato petere, vt per aliquem exercitatum in huiusmodi officio eum faciat in omnibus instrui diligenter.

Statuimus autem, vt tam fratres quibus Deus dedit donum

ſcientiæ, quàm etiam hi qui ſciunt manibus operari, fratribus alijs, ſiue conuentibus ſeruire gratis de talento eis tradito ſecundum Superiorum ſuorum mandata teneantur; ita quod quando oportuerit communi fratrum vtilitati de mandato Superiorum inſeruire, nulli liceat abſque ſpeciali licentia Superioris alicui foris vel intus, nec etiam ſibi ipſi aliquid operari, nec obedientiam pro propria vtilitate, vel voluntate dimittere. Si autem aliquod ex huiuſmodi officijs, ſeu quodcunque aliud mandatum (dummodo illud non ſit iuſſioni diuinæ contrarium) alicui ſubditorum ſuorum Prior iniunxerit, ille talis fretus obedientia ſine diſceptatione id ſuſcipiat, etiam ſi graue multum & ſuis viribus importabile videatur, quoniam virtus obedientiæ vires adauget; ſed poſtea imbecillitatem & præcepti difficultatem Priori ſuo cum omni humilitate, & ſine fictione inſinuet, & ſi quod optat obtinere meruerit ab eodem, gratias agat Deo, & humilior fiat: ſi verò non meruerit obtinere quod optat, ſciat animæ ſuæ ſic expedire, & quantum in eo fuerit, faciat ſicut velle nouerit imperantem. Non enim volumus fratres noſtros Superiorum ſuorum mandata cauſari, nec eorum præceptis (etiamſi valde difficilia ipſi imperent) contraire: ſi verò poſtquam in Superioris ſui obedientijs ſecundum ſibi datam à Deo gratiam cœperit humiliter ſe exercere, probabiliter viderit ſe abſque interioris, vel exterioris hominis periculo, vel nimia difficultate non poſſe muneri ſibi iniuncto ſatiſfacere, petat humiliter abſolui vel releuari, & Superior eius (niſi fruſtatorias videatur cauſas & excuſationes prætendere) diligenti conſideratione præmiſſa, vel eum ab officio, ſeu obedientia abſoluat, vel de ſocio, ſeu ſocijs ei prouideat, prout magis viderit expedire: ad quod ſi quacunque ex cauſa Prior ipſe difficilis videatur, Patres conſilij qui in ſua prece fruſtrari non debent, apud eum, vt id faciat, procurabunt.

De officio & authoritate Supprioris. Cap. XV.

QVilibet conuentus noſtri Ordinis, in quo ad minus decem fratres de familia fuerint, habeat Suppriorem idoneum ad conuentum gubernandum, qui poſtquam fuerit de nouo inſtitutus, vel iterum confirmatus, ſtatim à Priore inquirat, quam authoritatem velit habere, & non vltra ſe extendat: quæ dicta ſunt de officio Prioris inſpiciat, & ea quæ ſibi conueniunt, notet & obſeruet: Priorem adiuuet omni cum fidelitate, & inter ipſum & conuentum pacem ſemper procuret: queruloſorum & turbantium alios, vel inobedientium non ſe receptorem exhibeat: pro fratribus in licitis & honeſtis libenter apud Priorem intercedat. Ad eius officium pertinet omnibus horis tam diurnis quàm nocturnis in Choro intereſſe, communi menſæ nunquam deeſſe, & omnibus alijs obedientijs primus omnium adeſſe, vt ſi Prior aliquibus negotijs occupatus præſens non fuerit, eius vices gerat; tunc enim volumus & præcipimus, vt ſicut Priori obediatur ei: cum propter proceſſionem, vel funus, vel alios caſus emergentes, fuerit conuocandus Conuentus, debet de conuocando ipſo, & deducendo ac reducendo diligentem curam habere, & quod non moretur inutiliter expectando procurare: prouidere etiam vt debito modo, & hora campanæ pulſentur ab ijs quibus incumbit, & ſigna alia fiant conuocandi Conuentum.

Ad eius etiam officium pertinet obire loca conuentus, & ſollicitè curare, vt ſilentium locis & horis debitis obſeruetur: culpas ordinarias, leues, & manifeſtas maximè in iuuenibus in abſentia Prioris reprehendere, & corrigere, de grauioribus verò Priorem certiorem facere: non poterit autem exiſtente Priore in conuentu, aliam pœnitentiam imponere Sacerdotibus, quàm quod Pſalmum, vel ſuam culpam coram Priore in Refectorio

dicant; non ſacerdotibus verò poterit iniungere, vt ibidem in terra comedant: profeſſorum qui extra Nouitiatum degunt ſemper curam habebit, cui eandem ſuper eos authoritatem damus, quam habet magiſter Nouitiorum ſuper ſuos Nouitios: qui eos ſemper cuſtodiat, nec permittat diſcurrere per Conuentum, nec cum Sacerdotibus ſedere vel conuerſari, ſed cogat vt in cellis ſuis maneant & ſtudeant, & in ſpiritualibus exercitijs ſe occupent, vel in alijs operibus manualibus ſe exerceant, quatenus nunquam ſint otioſi, & quod tempore recreationis non ſe Sacerdotibus coniungant, ſed ſeparatim ſtent.

Ad eius etiam officium pertinet facere inuentaria omnium vtenſilium quorumcunque officialium conuentus, vt puta infirmarij, celerarij, refectorarij, & ſimilium; & priuſquam aliquis officium relinquat, omnia per inuentarium conſignet coram Suppriore, & ab eo per ipſum inuentarium ei, qui in officio ſucceſſerit, conſignentur: præterea bis in anno cum depoſitarijs omnes officinas viſitet, & omnia in inuentarijs contenta videat, & de his quæ inuenerit Priorem informet, ne aliquid per incuriam perdatur vel conſumatur. Quando fratres conuentualiter congregati fuerint, Supprior in choro ſiniſtro poſt Bacalaureos primum locum habebit, ſi verò Prior in conuentu non fuerit, in loco eius erit.

Cum Prior foras egreditur die ipſa reuerſurus, ac ſi in monaſterio Prior eſſet, eadem ſit authoritas Supprioris: vnde foras mittere fratres non poterit, niſi magna neceſſitas occurrerit, poterit tamen concedere fratribus licentiam, vt cum extraneis ordinatè loqui valeant. Quod ſi ad loca remotiora profectus fuerit Prior non reuerſurus eadem die, poterit Supprior in omnibus gerere vicem eius, niſi ipſe Prior illi ſpecialia aliqua interdicat, contra quæ vel aliquid eorum, etiam ſi totius conuentus conſenſus, & ſupplicatio accedat, non præſumat aliquid facere. Cum igitur Supprior in abſentia Prioris illius habeat authoritatem, omnia quæ in noſtris Conſtitutionibus, ordinationibus,

nibus, diffinitionibusque, vel à quibuſcunque noſtri Ordinis Superioribus præcepta, vel prohibita ſunt, vel fuerint Prioribus, ſibi etiam præcepta vel prohibita eſſe intelligat ſub ijſdem conceſſionum, præceptorum, mandatorum, & prohibitionum formis.

Debet etiam Supprior in abſentia Prioris conuentum in bono ſtatu conſueto conſeruare, & nihil immutare, nec nouitates introducere, nec aliquid magnum attentare, niſi fortè magna neceſſitas, vel euidens vtilitas hoc expoſcat, & de conſenſu Patrum conſilij: non item emat, nec vendat, nec alias prouiſiones extraordinarias faciat, nec de veſtimentis prouideat: prӕterea notabilia quæ emerſerint in abſentia Prioris, eidem referre debet, licet fuerint correcta, dummodo non ſint ſecreta. Tempore Capituli Supprior à conuentu non recedat quouſque Prior adueniat, vel vicem eius gerens.

De officio Sacriſtæ conuentus. Cap. XVI.

PRo Sacriſta conuentus talis frater aſſumatur, qui ſit fidelis, grauis, & ſollicitus, & ad res Eccleſiæ & altarium curioſè tractandas inclinatus, quique omnium ſacerdotum poſſit confeſſiones audire, & ad conſilia conuentus non ſit ineptus. Hic ante omnia ſollicitam cum tremore & reuerentia curam habeat ſanctiſſimi Corporis Chriſti Sacramenti, quod ab ipſo bis in menſe reuerenter renouetur, & clauſum ſub cuſtodia mundiſſimè, & quàm dignè fieri poſſit, reponatur; ita vt nulli ſit liberum locum ſanctiſſimi Sacramenti aperire, excepto ſolo Sacriſta, cui ſacra commiſſa ſunt: qui clauem cuſtodiæ ſub alia claui clauſam ſemper teneat, ſemperq́; plures Hoſtias ſacratas reponat, ne ſi infirmum communicare contingat, eccleſia ſine Sacramento remaneat. Diligenter etiam attendat Sacriſta, vt ante Chriſti Corporis ſalutiferum Sacramentum die, noctuq́; lumen

lumen ſemper ardeat, nec aliquando extinguatur, & ideò prouidere faciat, vel ipſe prouideat de oleo ſine aliquo defectu. Habeat etiam in aliquo vaſe argenteo, vel aliàs decenti oleum ſanctum pro infirmis noſtris, quod ſuis temporibus renouari faciat. Adhibeat curam quod ſeruetur diffinitio facta in Capitulo generali Arimini celebrato Anno Domini 1555. quæ ſic habet: Reliquiæ Sanctorum cum honore, & debita reuerentia in loco conuenienti aſſeruentur: non enim decet, vt quæ diuinæ gratiæ olim fuerunt receptacula & veriſſima Chriſti membra, & pura Spiritus ſancti domicilia, ita in loco ſeruentur, vt nulla hominum pietate coli poſſint; ſed præcipuè cuſtodiantur & obſeruentur, vt per eas fideles commoti diſcant virtutem & fidem Sanctorum imitari, & interceſſionis officium ab eis, quorum illæ ſunt reliquiæ, flagitare.

Ad huius officium pertinet eorum, quæ ad cultum diuinum attinent in Eccleſia ſollicitam curam gerere, ſollicitum ſe reddere in pulſandis campanis ad Horas vel Miſſam, niſi Prior alicui hoc munus iniunxerit; oblationes verò fidelium panis & vini, & huiuſmodi rerum, quæ ad Eccleſiam quandoque deferuntur, ad manus eius veniant, eaſq; in integrum Celerario cõſignet, fratribus diſpenſandas; eleemoſynas verò Officiorum & Miſſarum in libro Sacriſtiæ ſcribat, quas ſecurè cuſtodiat, & pro vtilitate Sacriſtiæ, & aliquando etiam conuentus expendere poſſit ſecundum Prioris voluntatem, dummodo de introitu & exitu, ſicut Procurator, ſuis temporibus rationem reddat: Miſſæ autem celebrentur iuxta deuotionem offerentium de tali ſancto, vel de tali feſtiuitate, & quotidie Sacriſta faciat computum Miſſarum dictarum, vt à numero dicendarum deleantur.

Quicunque autem eleemoſynam aliquam pro Miſſa, vel Miſſis dicendis, vel aliquo alio officio celebrando receperit ab aliquo, præcipimus in virtute ſanctæ obedientiæ, vt infra viginti quatuor horarum ſpatium poſtquam ad monaſterium peruenerit, teneatur eam Priori, vel Sacriſtæ integraliter reſignare:

qui

qui contrafecerit transacto termino viginti quatuor horarum, quinque diebus in terra sedens in pane & aqua ieiunet, & ijsdem diebus recipiat disciplinam, & eleemosynam resignare penitus compellatur. Nullus cuiuscunque gradus, vel conditionis existat, vocatus ad celebrandum ire recuset, nisi fortè legitima causa impeditus: in Sacristia toto tempore celebrationis Missarum silentium seruari faciat: Ecclesiam & Sacristiam mundas conseruet, ab imaginibus & altaribus frequenter puluerem excutiat: habeat curam de tectis reparandis, ne vnquam pluat in Ecclesia, vel Sacristia, & quod sint aliqua armaria apta ad rerum custodiam, & quod Sacristia sit fortis in ostijs, fenestris, & clauibus, iuxta quam cum vno socio, vel duobus habitare & dormire poterit, si locus ad hoc aptus fuerit, & Priori videbitur expedire.

Debet etiam prouidere, quod in Sacristia in loco competenti semper inueniatur aqua ad lotionem manuum volentium celebrare, vel ministrare, & mappulæ mundæ ad extersionem manuum vna pro Sacerdotibus, & alia pro non sacerdotibus.

Prouideat etiam de particulari piscina in Sacristia, vel Ecclesia, in quam lotiones rerum sacrarum mittantur, quæ munda & honesta custodiatur, in quam nulla alia ablutio mittatur: item prouideat, quod Hostiæ pulchræ in pyxide decenti, & vinum purum & sanum, & aqua recens & mūda in ampullis benè purgatis & nitidis, calices, vestimenta, missalia, flabella tempore muscarum, & omnia alia necessaria pro Missis celebrandis semper habeantur in promptu, & in certis & competentibus locis inueniantur, & reponantur.

Debet etiam habere curam, vt vasa omnia, vtensilia, & albæ, atque cottæ, tobaliæ altarium, corporalia, & manutergia, & alia quæcunque linea sic frequenter lauentur in vsus altarium & ministrorum, vt semper inueniantur munda & nitida, & præcipuè ea quæ sunt circa altaria, quæ non sufficit, vt sint mediocriter munda: corporalia & panni pro abstersione calicum lauan-

da sunt separatim ab alijs, & purgamentum illud in piscinam sacram est mittendum: cum autem consumpta fuerint vetustate, comburantur, & cineres in eandem piscinam mittantur: debet cauere paramentis & ornamentis à putrefactione & corrosione, interdum ad solem & aërem exponendo, vt à tinea præseruentur, atque etiam curam habere, vt ad minus semel in anno omnia dissuta resarciantur, & læsa in aliquo, siue vasa sint, siue paramenta reparentur, non tamen vetera & minus vtilia vendere, vel distrahere debet inconsulto Priore, & Patribus consilij, & si fieri potest, fiat hoc etiam de scitu illius, cuius sumptibus & expensis illa fuerunt facta: & si vendantur, eorum pretium in aliquid vtile pro ipsa Sacristia commutetur.

Ad eundem pertinet scire Ordinarium nostri Ordinis, vt quandoque fratres dirigat & instruat: debet autem curam adhibere quod liber Ordinarij sit in Sacristia in aliquo loco patenti & determinato, vt fratres quomodo faciendum sit, in eo videre possint, quando de aliqua ceremonia dubitauerint. Similiter habeat in Sacristia statuta Synodalia, in quibus frequenter feruntur sententiæ excommunicationis, & in quibus aliqua prohibentur, quæ à Confessoribus oportet non ignorari: affigat etiam in Sacristia casus omnes in Bulla Cœnæ Domini contentos, ac etiam Episcopales, quos sibi Ordinarij locorũ reseruauerint † [a]: Ibidem etiam in tabula aliqua clarè & distinctè scribi faciat obligationes omnes perpetuas Missarum, officiorum, & anniuersariorum, quas fratres illius conuentus adimplere tenentur.

Bona autem quæ ad Sacristiam pertinent absque Prouincialis & Diffinitorum licentia, in scriptis habita, nullatenus distrahantur, vendantur, aut pignori dentur, nec etiam commodentur absque licentia Prioris, & Patrum consilij, quam licentiam non concedant, nisi rationabili causa subsistente.

Bonorum Sacristiæ duo inuentaria fiant, quorum vnum sit in deposito conuentus, vt per illud Prouincialis & Visitatores Sacristiam possint visitare, aliud iuxta se teneat Sacrista, cui sem-

ſemper adiungat quicquid de nouo factum fuerit: caueat autem ne aliquid perdatur, ſed potius laboret, vt in dies ſemper aliquid augeatur. Poſtremò quia in magnis conuentibus difficile eſt omnia ſupradicta ab vno executioni mandari, Sacriſtæ detur ſocius, & inter ſe ſic diuidant munia ſupradicta, vt per eos, ſciente vtroque quid ad ſe pertineat, fiant ordinatius vniuerſa.

† a *Affigenda quoque Decreta & Declaratio Sacræ Congregationis Regularium Clementis VIII. authoritate edita 9. Ianuarij 1601. & 26. Nouembris 1602. atque Pauli V. ſpeciali mandato innouata & confirmata, 7. Ianuarij 1617. In quibus præter Caſus, & Cenſuras Bullæ Cœnæ Domini, & quæ Ordinarij ſibi reſeruant, adduntur.*

Violationis immunitatis Eccleſiæ in terminis Conſtit. Greg. XIV.

Violationis clauſuræ Monialium ad malum finem.

Prouocationis, & pugnantium in duello in terminis Concilij, & Conſtitutionis Gregorij XIII.

Inijcientium manus violentas in clericos, iuxta cap. Si quis ſuadente, ac iuris diſpoſitiones.

Simoniæ realis ſcienter contractæ.

Confidentiæ beneficialis.

A quibus omnibus, niſi tantum in mortis articulo, Regulares non poſſunt per vllum priuilegium validè abſoluere; & ſi abſoluant ipſo facto abſque vlla declaratione excommunicationis, priuationis officiorum, dignitatum, inhabilitatis ad ea in poſterum obtinenda pœnas incurrunt, & à nullo diſpenſari, habilitari, vel abſolui poſſunt, niſi à Sede Apoſtolica, præterquam in mortis articulo.

De officio Procuratoris conuentus, & de rebus domus non alienandis. Cap. XVII.

QVilibet conuentus noſtri Ordinis, in quo præter Priorem fuerint ad minus duo fratres de familia, habeat Procuratorem, qui ſit quoad fieri poſſit, maturus, ſobrius, parcus, nō turbulentus, non tardus, non prodigus, vel extirpator ſubſtantiæ conuentus, nec etiam auarus: ſuper omnia charitatem habeat ad omnes, & cum non potuerit opere, ad minus verbo fratribus ſatisfaciat, quia ſcriptum eſt: *Sermo bonus ſuper datum optimum*: ſit præcipuè bonæ vitæ & famæ, ne dum bonis tempora-

libus

libus prouidetur, quicquam depereat de bono nomine, & honore monasterij, qui longè, & incomparabiliter pretiosior est quibuscunque commodis temporalibus.

Procuratoris officium est, sollicitè & diligenter inquirere quid Conuentui in Refectorio, quid mensæ hospitum, quid necessitati expediat infirmorum, & charitatiuè prouidere, ne quantum in eo fuerit, & facultas domus permiserit, fratres incommodum, siue infirmi, siue sani fuerint, patiantur: sed hoc de voluntate Prioris tacita vel expressa faciat, sine qua aliquid expendere etiam in commune bonum ei non liceat: hic tempore silentij cum infirmario, forestarario, coco, cellerario, & famulis domus, de his quæ necessaria fuerint, loqui poterit, discretè tamen, ne concessa sibi potestate videatur abuti: eius etiam officium est prouidere quomodo possessiones conuentus meliorentur, & augmententur, & omnia quæ quocunque modo conuentui obueniunt, exigere, ac Priori & Depositarijs consignare in deposito: facere etiam omnes expensas, nisi fortè circa Sacristiam, vel ædificationes Priori aliter visum fuerit: item ipsius interest quæ emenda sunt, tempore suo emere, similiter vendere quæ fuerint vendenda, quod magna cum cautela faciendum est, ne scandalum oriatur: sæpè visitet prædia & possessiones conuentus, & super illorum conseruatione & incremento studeat & vigilet, nec permittat eas per incuriam labi vel deficere, & Patribus consilij significet quot, & qualia sint bona, quæ possidet monasterium. Quamuis autem exemplo Marthæ, cuius suscepit officium, circa multa sollicitari & turbari habeat, silentium tamen & quietem cellæ non penitus abijcere debet vel abhorrere, sed potius quantum domus negotia patiuntur, ad cellam quasi ad tutissimum & quietissimum portus sinum recurrat, vt legendo, orando, meditando, turbulentos animi sui motus ex rerum exteriorum cura, vel dispositione surgentes sedare possit.

Habeat quoque librum, in quo recepta, & expensa diligen-

ter ſcribat quotidie, ne per obliuionem aliquid ommittatur, in quo etiam ſtatum domus, quoad ea quæ debentur eidem, diligenter ſcribat.

Debita magna quacunque ex cauſa ſine ſpeciali Prioris licentia contrahere non poterit: litem etiam nullam mouebit, nec motam reſcindet abſque Prioris, & Patrum conſilij ſcitu & conſenſu. Strictè prohibemus, ne Procurator, vel frater alius negotia extraneorum coram quocunque Iudice, ſeu quouis alio Officiali, tractet abſque licentia Prioris Prouincialis expreſſa, ſub pœna priuationis vocis actiuæ per biennium. Nolumus tamen quod Prior Prouincialis licentiam alicui concedat tractandi aliquod negotium, etiam pro parentibus, vel ad inſtantiam cuiuſcunque notabilis perſonæ, quod religioſum non deceat. Nullus frater noſtri Ordinis accipiet executiones teſtamẽtorum quarumcunque perſonarum ſine licentia expreſſa Prioris conuentualis: nec aliquis cuiuſcunque gradus vel dignitati, ſit, ſine licentia Prioris Prouincialis & Diffinitorum alicuius litigioſæ cauſæ in foro exteriori decidendæ commiſſionem, vel iudicaturam acceptet.

Innouamus antiquam diffinitionem factam in Capitulo generali Pariſijs celebrato Anno Domini 1329. quæ ſic habet. Cupientes Ordinis indemnitati ſalubriter occurrere, & præſumptuoſam audaciam tranſgredientium remedio, prout poſſumus, efficacius refrænare, præſenti diffinitione ſancimus & ordinamus, vt quicunque frater noſtræ Religionis cuiuſcunque conditionis exiſtat, libros pro libraria deputatos, vel res Sacriſtiæ, ac etiam redditus conuentus pro ſuſtentatione fratrum diuinitus prouiſos, aut bonorum fratrum ſtudio procuratos, diſtrahere vel alienare, aut ſibi appropriare præſumpſerit, talis excommunicationis ſententiam incurrat ipſo facto, quam ex nũc, prout ex tunc, trina canonica monitione præmiſſa, proferimus in contrarium facientes, ac etiam in omnes alios qui ad hoc faciendum præſtiterit aſſenſum, licentiam, vel fauorem.

Pro-

Procurator, præ omnibus alijs fratribus, curam habeat famulorum conuentus, in primis vt non recipiantur in familia nisi tales, de quibus sit spes probabilis, quòd honestè se habere debeant inter fratres: postquam autem recepti fuerint, eos sollicitare debet, vt diebus festiuis Missam integram audiant, vtq; in àliquibus maioribus solemnitatibus confiteantur, & sacratissimam communionem recipiant, & de hoc debet esse certus: compellendi sunt etiam interesse sermonibus, qui fiunt in Ecclesia, si possunt: debet esse sollicitus ad sciendum, quæ sit fama de eis domi & foris, & considerare facta eorum & vitam, & eos admonere & corrigere: instruendi sunt quod in omnibus modestè & ordinatè se gerant, quod cum Fratribus omnibus etiam conuersis reuerenter loquantur, quod seruitia communia pro seruitijs fratrum particularium non dimittant, quod vestes lasciuas vel notabiles in ornatu, vel colore non deferant. Cum autem non expedierit, vt aliquis eorum cum fratribus amplius moretur, debet apponere curam, vt cum amore & deuotione Ordinis recedat, & non scandalizatus.

Poterit etiam in principalioribus conuentibus Procurator secularis constitui pro illis negotijs, quæ per laicum tractari poterunt, ad euitandos nimios discursus Procuratoris religiosi, & ne etiam habitus nostræ sacræ Religionis in locis indecentibus quandoque compareat.

De officio Depositariorum. Cap. XVIII.

IN vnoquoque conuentu Ordinis nostri statim in principio biennij infra spatium trium dierum ab aduentu Prioris, eligentur in Capitulo conuentus duo Depositarij discreti & fideles, & qui (si fieri possit) sciant computa facere: eligetur autem primò vnus & statim publicabitur, & deinde alius similiter eligetur, eo modo quo eligitur Discretus, quando ad Capitulum

tulum Prouinciale itur. Ad horum officium pertinet, vt quilibet eorum habeat clauem vnam arcæ depositi, nec eam alicui vnquam committat, nec in cella relinquat, sed secum semper deferat, & sollicitè custodiat; tertiam clauem habebit Prior, nec eam alicui dabit præterquam Suppriori, quando foras iuerit eadem die non reuersurus, quæ claues dissimiles erunt: debent habere curam quod locus depositi sit ita securus in omnem euentum, vt nec à domesticis, nec ab extraneis possit aliquid damni recipere, & vt pro maiori securitate in Dormitorio accommodetur: vtq; in monasterio sit Archiuium cum armarijs seu capsis, in quibus scripturæ, priuilegia, contractus, & omnia iura ad conuentum pertinentia asseruentur ita cautè, quod nullo modo damnificari possint, cuius claues in deposito sub tribus clauibus seruentur, nec inde aliqua scriptura auferatur nisi de licentia Prioris expressa, & præsentibus duobus Depositarijs, & primò scribentibus in quaterno, qui ibidem esse debet, cui, & ad quid, & quo tempore fuerit consignata, postea immediatè requiratur Prior, vt tempus assignet, infra quod ille talis teneatur prædictam scripturam reddere Depositarijs. Qui verò contra hanc formam & ordinem scripturam aliquam ex deposito, vel Archiuio alicuius conuentus extrahere præsumpserit, vel extrahi fecerit, vel extractam infra terminum sibi à Priore assignatum dictam scripturam Depositarijs non restituerit, quia tam vtilem & necessariam Constitutionem infringere ausus fuit, ex nunc prout ex tunc trina canonica monitione præmissa in his scriptis, licet inuiti, eum excommunicationis vinculo innodamus: à qua absque prædictæ scripturæ restitutione absolui minimè possit, qua tamen restituta à Priore loci absoluatur.

Eorum etiam officium est sollicitare, vt fiat inuentarium bonorum immobilium, & quorumcunque iurium ad conuentum pertinentium, quod vulgo, *Campio*, dicitur. & si possibile fuerit, fiat in forma probante, deq; eo exemplum authenticum fiat du-

plicatum, vt alterum in propria domo remaneat, alterum verò in Archiuio Prouinciæ, quod in conuentu Curiæ, vel insigniori, seu principaliori domo Prouinciæ esse debet, reponatur: huius Archiuij Prouinciæ curam habebit aliquis frater fidelis & grauis, cui Prior Prouincialis iniunxerit.

Debent esse præsentes quando aliquid in conuentu venditur, & pretium recipere, & in depositum deferre, & quamcunque aliam pecuniam ab exactoribus exactam fideliter cum Priore sub dictis tribus clauibus diuersis custodire.

Duos habebunt libros, in quorum vno scribent introitum, in alio exitum, siue acceptum & datum: qui libri, nisi quando in eis scribere, vel per eos in eodem deposito, & non aliàs computa facere necesse fuerit, semper sub tribus clauibus custodiantur, nec alicui particulari vnquam tradantur.

Priori, & istis duobus Depositarijs reddent rationem dati & accepti ad minus singulis mensibus, Sacrista & Procurator coram Deputatis, Prior verò & Depositarij coãã dictis Deputatis, ac Sacrista & Procuratore reddent rationem Priori Prouinciali, & Visitatoribus tempore visitationis: quando verò Sacrista & Procurator rationes suas reddunt, quicquid residui pecuniæ fuerit, in deposito relinquatur.

Cum autem Prior ad Capitulum prouinciale ire vult, auditis rationibus omnium officialium conuentus, & scriptis, seu notatis notandis in vtroque libro, scilicet accepti & dati, manu propria fidem faciat in vtroque, vsque in illam diem nihil acceptũ, vel datum fuisse, quod in libris illis non sit notatum.

Deposita aliqua cuiuscunque extraneæ personæ nullus recipere, vel seruare præsumat, nisi de consensu Prioris, & Patrum cõsilij: & si aliqua hoc modo recipienda fuerint, inquiratur primo de persona deponẽte, & videatur exactissimè quid deponat, ne fraus aliqua committatur: & postquam hoc modo recepta fuerint, cum inuentario seruentur in deposito conuentus, nec ea Prior ipse, nec conuentus sub prætextu, vel occasione aliqua obligare

ligare

ligare alicui,vel ex eis aliquid expendere præſumant, nec Depoſitarij teneantur ſuper hoc obedire Priori, nec ei vllo modo aſſenſum præbeant: ſi verò depoſita fuerint magni valoris,niſi de licentia Prioris Prouincialis nullatenus recipiantur.

De officio Deputatorum. Cap. XIX.

DEputati conuentus debent eſſe (quoad fieri poſſit) viri authoritatis competentis, experti, amatores boni, in ſenſu ſuo non nimis abundantes, & qui ſpiritum Dei habere credantur.

Ad horum officium pertinet cum Priore,Supriore,Sacriſta,& Procuratore,atque cum graduatis à Prouincia admiſſis,& quocunque alio Patre, qui in Capitulis prouincialibus vocem habuerit, ſeu eiuſdem cõuentus Prior aliquando extiterit, dummodo propter ſuam malam adminiſtrationem non fuerit priuatus,niſi poſtea eiuſdem conuentus adminiſtratione laudabiliter functus fuerit,& cum alijs fratribus vocem habentibus diſponere, ordinare, & determinare de bonis conuentus acquiſitis & acquirendis,mobilibus & immobilibus,quicquid omnes fratres ſimul diſponere, ordinare, & determinare de iure poſſent & valerent,volentes quod ſufficiat vt iſti prædicti Patres in conficiendis ſcripturis tantũ modo ſubſcribant: non poterunt tamen bona immobilia, in quibus vel ad quæ ius habuerit conuentus,vendere,commutare,impignorare,infeudare,vel in emphyteoſim, ſiue affictum vltra nouem annos dare, aut alicuius alienationis titulo obligare, abſque Prioris Prouincialis licentia † [a] in ſcriptis habita, quam ipſe dare non debet, niſi ob euidentẽ conuentus vtilitatem,vel ob aliquam ineuitabilem & vrgentiſſimam neceſſitatẽ: non poterunt etiam alicui cõcedere Capellam in cõuentu abſque licentia Prioris Prouincialis & Diffinitorum in ſcriptis habita:nec etiam poterunt ipſi ſoli Nouitios recipere, nec receptos ad profeſſionem admittere, nec in promouendos

ad Sacros ordines consentire, nec Depositarios, aut Discretum qui ad Capitulum prouinciale vadat, vel Vicarium si tunc conuentus Suppriorem non habuerit, eligere: quæ omnia & singula, recipere scilicet Nouitios, & quæ sequuntur, non ad eos solũ, sed ad omnes fratres vocales conuentus pertinere volumus, ac decernimus. Sine Patrum prædictorum consilio Prior conuentualis rem aliquam magni momenti aggredi non audebit, scriptum est enim; *Omnia fac cum consilio, & post factum non pænitebis:* nec poterit eis inconsultis pinguem aliquam eleemosynam facere: quare in principio sui biennij ab eis inquirat, quantum sibi licebit eleemosynæ pro qualibet vice elargiri, & limites sibi constitutos non transgredietur. Volumus autem quod isti prædicti Patres in suis concilijs per ballotulas de panno consutas, suffragia ferant in illis negotijs, quæ decidi possunt per ita, & non, vel volo, & nolo: prius tamen viua voce rationibus, commoditatibus, vel incommoditatibus hinc inde discussis, ita vt omnes in claram notitiam negotij propositi veniant: nemo autem vel suam, vel alterius contentiosè præsumat defendere sententiam, ne bonum (quod absit) consilium in discordiam & contentionem vertatur. Super rebus autem magni momenti duobus diebus ad minus congregentur Patres prædicti & siue affirmatiuè, siue negatiuè in prima Congregatione conclusum fuerit, secunda expectetur, & si in illa decretum fuerit idem quod in prima, executioni mandetur; sin minus tertia omninò fiat, & non vltra procedatur. Quando huiusmodi Congregatio fieri debet, fiat in aliquo loco secreto ad id deputato, si fieri possit, & qui maior fuerit, dicat. *Adiutorium nostrum,* &c. in principio: postea sedeant ordinatè, & ipse Præsidens proponat quæ fuerint proponenda & decidenda: iunior omnium, vel cui Præsidens iniunxerit, scribat fideliter in libro ad hoc deputato quicquid conclusum fuerit, & singuli antequam Congregatio soluatur subscribant: in quo etiam libro fideliter registrabuntur quæcunque literæ nomine conuentus

alicui

alicui nostri Ordinis Prælato missæ fuerint, prout diffinitũ fuit in Capitulo generali Grassæ celebrato Anno Domini 1335. in fine verò dicat Prior, vel qui præest. *Adiutorium nostrum*, &c.

Declaramus autem, quod Prior Prouincialis in prędictis Cõcilijs siue Congregationibus, si voluerit, poterit præesse, & vocem habere cum sit Prior omnium conuentuum, non tamen fratres tenebuntur eum ad huiusmodi Concilia vocare, etiam si sit in conuentu.

Si omnes Patres consilij in Conuentu adsint, vel ad eum illa die fuerint reuersuri, Prior non poterit aliquid determinare nisi omnibus vocatis & congregatis, exceptis grauiter infirmantibus: si verò aliquis eorum eadem die reuerti non debet, non tamen multum debeat immorari, si negotium dilationem patiatur, omninò expectetur: quod si differri minimè conueniat, vel ille diutius immorari debeat, poterit Capitulum Patrum consilij congregari, nisi tamen media pars eorum quacunque ex causa abesset, tunc namque dictum Capitulum congregari nolumus: quare aduertat Prior, ne Patres consilij foras mittat, quando aliquid de eorundem consilio decidi oportuerit.

† a Quoad bonorum Conuentus venditionem, commutationem, &c. videndum est Breue Gregorij XIII. nostro Ordini, & Reuerendissimo P. Generali concessum: Dum ad vberes. 5. Septembris 1572. In Bullario nuper Romæ recuso 1617. Nunc verò seruanda quoque est forma Decreti sacræ Congregationis Concilij Tridentini, speciali Sanctissimi Domini Nostri Vrbani VIII. iussu editi, De rebus Regularium non alienandis, &c. (præterquam in casibus à iure permissis) absque ipsius Congregationis Concilij licentia in scriptis obtenta, sub pœni in illa contentis. Sacra Congregatio 7. Sept. 1624. Quæ quidem licentia non solum gratis conceditur; sed nobis propter citatum Breue Gregorij XIII. pro eiusdem licentiæ executione Decretum per quoscunque executores gratis vbique concedendum est: prout eadem Sacra Congregatio insuper statuit, & declarauit.

De electione & officio Discreti, & quomodo eligatur Vicarius domus cum ad prouinciale Capitulum itur. Cap. XX.

IN Conuentibus, qui Suppriorem habent, vel habere possunt, pro Discreto, qui cum Priore ad Capitulum prouinciale ire debeat; eligetur ab omnibus vocalibus frater aliquis, qui sit Sacerdos, & de eiusdem conuentus familia ad minus ab anno vel circa, & qui habeat ad minus viginti quinque ætatis, & decem Religionis annos: eligetur autem hoc modo videlicet. Octo diebus antequam Prior à conuentu recedat ad Capitulum prouinciale iturus, vocatis omnibus fratribus de conuentu inuocetur Spiritus sancti gratia genibus flexis cum hymno. *Veni Creator*,&c. & orationibus sancti Spiritus; Beatæ Virginis Mariæ; ac sancti Patris nostri Augustini; deinde, egressis vocem non habentibus, eligatur ab omnibus viua voce Scriba vnus † [a], qui nomina & cognomina Patrum ab Electoribus petita fideliter scribat in paruis cedulis, è quibus vnusquisque Electorum vnam mittat in bussulam, quæ in medio erit: hæc autem omnia ita fiant, vt ab omnibus videri possint, sed non audiri: quæ scripta per Electores in bussulam missa Scriba coram omnibus in mensa numerabit nullam legendo: si verò inuenta fuerint tot quot fuerint Electores, accedat Prior cum Patribus consilij, & suffragia calculabunt. Quo facto scrutinio vnus eorum, primus scilicet ex Consiliarijs, excepto Priore, de consensu omnium, eum qui plures voces habuerit coram omnibus publicet, & in Discretum eligat sic dicendo: *Ego N. nomine meo, & nomine omnium ad quos pertinet præsens Discreti electio, eligo Patrem N. de N. in Discretum huius Conuentus N.* Eodem quoque modo eligetur Vicarius, si Conuentus Suppriorem non habuerit: si verò in Conuentu aliquo non fueirnt tres

ad

ad minus Electores, Prior Prouincialis de Vicario prouidebit: tunc Prior eum ad se vocatum confirmabit, sic dicendo. *Et ego N. Prior huius conuentus N. confirmo te in Discretum eiusdem conuentus N. dans tibi omnem authoritatem & potestatem quam caeteri Discreti eiusdem conuentus habere consueuerunt. In nomine Patris, &c.* eodem etiam modo confirmabitur Vicarius si fuerit electus: postea Prior dicat alta voce. *Si quis vestrum sit, qui Spiritu Dei ductus intelligat aliquid esse proponendum Patribus Diffinitorij Capituli prouincialis huius nostrae Prouinciae proximè celebrandi pro maiori reformatione, siue vtilitate spirituali, vel temporali totius Prouinciae, vel huius conuentus, illud in scriptis per se, vel per alium in hoc primo triduo mihi consignabit.* Monemus autem omnes & singulos, vt Dei & Religionis honore ante oculos proposito, monitis huiusmodi obedire procurent: quaecumque verò dicta, vel in scriptis Priori data fuerint, conferet ipse cum Patribus consilij, sint ne proponenda Conuentui, nec ne: & post tres dies transactos Capitulum congregabit, & vocalibus Conuentus proponet si quae proponenda fuerint, super quibus vniuscuiusque sententiam & consensum exquirat, & ea in quibus maior pars consenserit, notari faciat: deinde literae ad Diffinitorium Capituli prouincialis per Discretum mittendae, sic formentur.

Admodum Reuerendi Patres. Nos Prior, & Fratres huius conuentus N. Ordinis Eremitarum Sancti Augustini Prouinciae N. notum facimus Paternitatibus vestris, quatenus Pater Frater N. iuxtà Ordinis Statuta per eos ad quos pertinebat electio Discreti, electus fuit in Discretum eiusdem conuentus tali die, talis mensis huius anni N. cui quidem authoritatem & potestatem damus, quam caeteri Discreti eiusdem conuentus habere consueuerunt in Capitulis prouincialibus huius Prouinciae: proponere verò, vel procurare nomine istius conuentus coram Paternitatibus vestris nihil poterit, praeter ea quae sequuntur, videlicet pro reformatione, vel vtilitate vniuer-

sæ Prouinciæ, si Paternitatibus vestris visum fuerit, quod &c. *Quod verò attinet ad conuentum istum in particulari, tanquam legitimus & sufficiens Procurator nostrum omnium nomine ea quæ sequuntur efficaciter, & de facto procurabit, cui gratam audientiam præstare, & postulata concedere pro sua benignitate dignentur, ea autem sunt videlicet,* &c. *Si quid autem præter hæc, quæ dicta sunt, nomine istius conuentus postulauerit, ne eius postulationi quouis modo satisfiat humiliter supplicamus Paternitatibus vestris, quibus nos & istum locum intimè in Domino commendamus.* Si autem nihil velint petere, alijs omissis dicatur. *Si quid autem nomine istius conuentus,* &c. Postea Prior & Vocales singuli subscribant, & literæ claudantur, ac sigillo conuentus muniantur. supraſcriptio verò sic habeat. *Admodum Reuerendis in Christo Patribus Præsidenti & Diffinitoribus Capituli prouincialis Prouinciæ N. Ordinis fratrum Eremitarum Sancti Augustini in conuentu N. proximè celebrandi:* quæ literæ Discreto tradantur, præter quas alias portabit, quæ fidem faciant, quod ritè sit electus in Discretum illius conuentus, in quibus sufficit quod Supprior & Deputati subscribant, quas literas iudicibus causarum præsentabit, vt superius dictum est.

Antequam à conuentu recedat, literas status conuentus, continentes scilicet summam introituum, & expensarum siue accepti & dati huius biennij, atque omnium debitorum & creditorum, frumenti etiam, vini, & olei, & omnium prouisionum in conuentu remanentium, continentes quoque multiplicationem, vel diminutionem reddituum, vtilitatum, siue meliorationum, ædificiorum etiam, atque paramentorum per Depositarios, & duos primos Patres deputatos confici faciat, quæ coram omnibus in Capitulo legantur, ac postea omnes Patres consilij ibidē subscribant, quas literas Patribus Diffinitorij præsentabit, vt de familia prouidenda melius possint iudicare, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini

ni 1292. in quo Capitulo electus fuit in Generalem Beatus Doctor Egidius Romanus.

a † *Scribæ ministerium penitus sublatum est in electionibus nostris, vt supra notatum est cap. 3.*

De ordine præcedentiarum. Cap. XXI.

PRæcedentias verò Patrum extra Capitulum prouinciale hoc ordine visum est constituere, videlicet. In quolibet Conuentu primo sedeat Prior Prouincialis si adsit †[a], deinde Prior localis, postea Diffinitores, succedant Visitatores, sequantur Magistri sacræ Theologiæ per Prouinciam acceptati, ac mox qui Prouincialatus munere aliquando in eadem Prouincia functi fuerunt, postea Priores aliorum Conuentuum si adfuerint, deinde Præsentati, siue Licentiati ad magisterium, postea Bacalaurei similiter acceptati, deinde Supprior conuentus, mox socius Prioris Prouincialis à Diffinitorio assignatus, ex tunc alij graduati à Prouincia admissi, demum fratres alij, & omnes inter se obseruent ordinem debitum, & in illis partibus consuetum. Declaramus autem quod extra tempus Capituli inter Priores Conuentuum, si non sint in propria residentia, non debeat seruari ordo Conuentuum, sed præeminentia personarum: item quod Suppriores conuentuum in conuentibus alienis locum teneant suæ professionis.

† a *In Comitijs Generalibus Recineti habitis Decretum fuit, & vsu receptũ, quod Priores Prouinciales pracedant omnibus, etiam Prioribus localibus Conuentuum Generalium, excepto Choro, & mensa communi, vbi præcedat Prior localis, ad quem fratrum cura, & rerum moderatio attinet.*

† *Assistentes absoluti præcedere debent omnibus, & quibuscumque fratribus cuiuscumque sint Gradus, ordinis, dignitatis, honoris, & conditionis, exceptis Priore Generali ab eius officio absoluto; Procuratore totius Ordinis suum officium actu exercente; Prouincialibus in sua Prouincia cum effectu existentibus, Diffinitoribus actu in ipso diffinitorio permanentibus,*

bus, ac Prioribus localibus Conuentuum generalium Priorales actus in suo Conuentu pertractantibus: qui omnes in occurrenti casu dictos Assistentes, eorum officio finito, præcedere debent. Ex Constitutione Clementis VIII. 5. Iulij 1593. atque eiusdem Constitutionis declaratione 5. Idus Nouembris 1593. In Capitulo verò generali Recineti 1602. determinatum fuit, & declaratum, quod perpetuis futuris temporibus tam Reuerendissimus Pater totius Ordinis Vicarius Generalis Apostolicus, quàm Reuerendi Patres Assistentes post abdicationem officiorum, habeant quoque ius ferendi suffragium in Comitijs Generalibus, & loco post electos potiantur. Quibus omnibus priuilegijs, & exemptionibus, vt Procuratores quoque Generales absoluti potiantur & gaudeant, pariter sancitum est, & determinatum in Capitulo generali Romæ 1620. atque vsu receptum. In Registro Ordinis fol. 7.

QVARTA PARS DE CVRA, AC REGIMINE MONIALIVM,

Et Mantellatarum nostri Sacri Ordinis.

De recipiendis ad habitum Monialium, siue Mantellatarum. Cap. I.

VT ingressus ad Religionem non omnibus indifferenter, sed vt decet probatis duntaxat, ac illis de quibus bona spes probabiliter haberi potest, pateat; omnibus & singulis Prioribus localibus, & Priorissis, & eorum subditis, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus, ne aliquam personam ad habitum Monialium, vel Mantellatarum admittant absque Prouincialis illius Prouinciæ expressa licentia: & quandocunque habitus Monialium, aut Mantellatarum alicui personæ cum huiusmodi licentia dabitur, id in Ecclesia ante Altare coram Fratribus vel Monialibus respectiuè publicè & solemniter fieri mandamus. Hoc idem quando imponitur corrigia obseruari cupimus, nisi aliqua rationabilis causa aliter faciendum suaderet. Nolumus autem vt puella aliqua ante duodecimum ætatis annum completum habitu Religionis induatur, nec ea de causa in Capitulo acceptetur, nec etiam solemnem professionem emittat ante decimumsextum ætatis annum expletum. Quod si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, maior duodecim annis sit, non ante eum suscipiat: nec postea ipsa, vel alia professionem emittat quàm explorauerit Episcopus, vel eius Vicarius,

aut aliquis, eorum ſumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat quid agat? cuius etiam profeſſionis tempus, ne Epiſcopus ignoret, teneatur Prioriſſa eum ante menſem certiorem facere ſub pœna ei impoſita à ſacroſancta Tridentina Synodo ſeſſ. 25. cap. 17. Mantellatæ autem mulieres ad habitum non recipiantur, niſi fuerint bonæ famæ, & probatæ virtutis, atque quadraginta annorũ ætatem ad minus habuerint, nec ante trigeſimum quintum Prouincialis, vel etiam Reuerendiſſimus Pater Generalis ſuper hoc diſpenſandi habeat authoritatem † [a]. Corrigiæ verò noſtræ non concedantur niſi perſonis notis & honeſtis, & eiuſmodi qualitatis, ne Ordo propter eas veniat in contemptum. De profeſſione verò Mantellatarum vtriuſque ſexus perſonarum confici publica inſtrumenta per manum Notarij volumus: ipſarum etiam Mantellatarum vtriuſque ſexus perſonarum ſpecialem curam (niſi Reuerendiſſimus Pater Generalis aliter diſponendum duxerit) Priori loci propinquioris committimus, cum poteſtate ſubſtituendi eis vnum de confeſſoribus ſuæ familiæ pro tempore deputatis, cum authoritate quam iuxta Apoſtolica indulta, & noſtri ſacri Ordinis inſtituta habere noſcitur ſuper fratres ſuos. Corrigiatis verò noſtri Ordinis perſonis nullus frater alia Sacramenta Eccleſiæ, ſine Sacerdotis earum parochialis licentia miniſtrare præſumat, præter ea quæ quibuſcunque ſecularibus à noſtris fratribus miniſtrari conſueuere, eo quod Sanctiſſimus Dominus D. Leo Papa X. indulgentijs dumtaxat, & non alio exemptionis priuilegio huiuſmodi Corrigiatas perſonas gaudere per ſuas Apoſtolicas literas declarauerit.

† a *Super ſtatu Mulierum Tertij Ordinis in priuatis domibus degentium, illarumq; ad habitum admiſsione, videndum eſt Decretum Sacræ Congregationis Cardinalium Concilij Tridentini interpretum. Sacra Congregatio. 20. Decembris 1616.*

De

De electione Priorissæ, & aliarum officialium. Cap. 11.

AD tollendum, vt decet, omnem perpetuitatis suspicionem, quæ forsan posset in sexu fragili facilius suboriri, statuimus & ordinamus, ne officia Priorissarum plus durent quàm officia Priorum in ipsa Prouincia durare consueuerunt. Quare omninò inuiolabiliter obseruari mandamus, vt tam in electione quàm in confirmatione Priorissarum, siue Abbatissarum, tam Monialium, quàm etiam Mantellatarum in Congregatione manentium, hæc forma seruetur, videlicet. Prior Prouincialis in sua visitatione, vel alius cui ipse vices suas in hac parte commiserit, mentemq; suam declarauerit, volens prouidere de noua Priorissa, siue Abbatissa, proponat tres Moniales eiusdem monasterij graues, religiosas, ac Ordinis zelatrices, quarum quælibet iuxta sacrosanctæ Tridentinæ Synodi decreta non sit minor quadraginta annis, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit: quod si his qualitatibus non reperiantur in eodem monasterio, ex alio eiusdem Prouinciæ poterit eas nominare: si tamen hoc Prouinciali, vel ei qui eius nomine & vice electioni præest, incommodum videatur, ex ijs quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, de consensu Reuerendissimi Patris Generalis, & non aliter nominentur: ex quibus vnam eligere canonicè teneantur Moniales dicti monasterij vocem actiuam habentes, seruata forma Tridentini Concilij, ac nostrarum Constitutionum. Facta verò electione modo supradicto, ille qui præest electioni congregatis Monialibus alta voce dicat. *In nomine Domini nostri Iesu Christi benedicti. Amen. Anno eiusdem, &c. die, &c. talis mensis. Ego N. pronuncio, & declaro venerabilem in Christo Sororem N. electam fuisse in*

se in

ſe in Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam huius monaſterij Sancti, vel *Sanctæ*. N. & ſtatim tradet ei ſigillum conuentus, & eam confirmabit, prout ſolent Priores conuentuum confirmari: ſimiliter in collegio Mantellatarum ſuo modo fiat: ſic etiam eligetur Supprioriſſa: de alijs verò Officialibus, & Diſcretis conuentus, prout ſecundum Deum ſuæ diſcretioni videbitur, de conſilio tamen Prioriſſæ & Confeſſoris, Prior Prouincialis prouidebit, quoties opus fuerit. Notandum tamen eſt, quod ſupradictæ electiones per ballotulas fiunt, eo modo quo eligitur Prior Prouincialis, poſtquam tres Patres plures voces habentes nominantur. Suffragia numerare debent Prior Prouincialis, vel qui præeſt electioni, & Confeſſor Monialium, atque ſocius eiuſdem Prioris Prouincialis.

De clauſura Monialium Ordinis noſtri. Cap. III.

VT clauſura in omnibus noſtri Ordinis Monialium monaſterijs omni veneratione, vt decet, ſeruetur, omnibus, & ſingulis Prioriſſis eorundem monaſteriorum nobis commiſſorum in virtute Spiritus ſancti, & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, quam trina canonica monitione præmiſſa ex nunc, prout ex tunc in his ſcriptis (licet inuiti) ferimus, præcipimus, & mandamus, vt neminem cuiuſcunque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, intra ſepta monaſterij intromittant, vel ingredi permittant ſine licentia Reuerendiſſimi Patris Generalis, vel venerabilis Prioris Prouincialis in ſcriptis obtenta, & ſolum in caſibus neceſſarijs & vrgentibus concedenda: quod ſi contrafecerint, officio priuentur: ſi quæ verò de monialibus ſubditis ad id conſilium, auxilium, vel fauorem quouis modo præſtiterint, ſint ipſo facto voce actiua & paſſiua per biennium priuatæ, & quinque vicibus alternatis diebus in medio Refectorij coram toto Conuentu in pane & aqua ieiu-

ieiunent ſine aliqua diſpenſatione. Prohibemus inſuper, quin potius iure cautum eſſe declaramus, ne aliqua Monialis, vel Mātellata monaſteriorum prædictorum tacitè, vel expreſsè profeſſa cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, dignitatis, ac præeminentiæ exiſtat, etiam ſi Regia proſapia ſit orta, monaſterij clauſuram exire præſumat, quacunque occaſione etiam infirmitatis prætextu, niſi ex cauſa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ: quæ tamen infirmitas iuxta Conſtitutionem felicis recordationis Pij V. Pont. Max. præter Reuerendiſſimum Patrem Generalem, vel venerabilem Priorem Prouincialem, etiam per Reuerendiſſimum Epiſcopum, ſeu alium loci Ordinarium cognita, & expreſsè in ſcriptis approbata ſit: ſed nec in prædictis caſibus extra ſua monaſteria, niſi ad tempus ſtare eis liceat, aliter autem, quàm vt præfertur, egredientes, ſeu Prælati, vel Prælatæ noſtri Ordinis licentiam egrediendi, quomodocunque concedentes, excommunicationis maioris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſe ſubiacere ſciant, à quo præterquam à Romano Pontifice (niſi in mortis articulo) abſolui non poterunt. Inſuper tam egreſſas, quàm Superiores eis licentiam cōcedentes, dignitatibus, officijs, & adminiſtrationis per eos, & per eas tunc obtentis priuat, & illos, ac illas ad obtenta, & in poſterum obtinenda inhabiles declarat ſupradicta Papalis Conſtitutio.

Vniuerſos autem ac ſingulos noſtri Ordinis fratres tam ſubditos quàm Superiores, præſentes, ac futuros primò, ſecundò, & tertiò, requirimus, ac monemus, eiſdemq; in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna, quam trina canonica monitione præmiſſa in his ſcriptis (licet inuiti) ferimus, & quam eo ipſo contrafacientes incurrant, à qua non niſi à Reuerendiſſimo Patre ſi in Italia fuerint, ſi verò extra Italiam, à ſuo Priore Prouinciali abſolui poſſint, addita pœnitentia ieiunij trium dierum in pane & aqua in medio Refectorij infra quindecim dies explenda, diſtrictè præcipimus, & mandamus, ne

aliquis

aliquis frater nostri Ordinis monasteria Monialium, vel collegiales domos Mantellatarum collegialiter viuentium nostri Ordinis vllo modo ingrediatur, exceptis tamen Confessoribus ipsarum, qui simul cum socio à Priore deputato, dicta monasteria respectiuè pro Sacramentis ministrandis grauiter infirmantibus; & pro sepeliendis etiam cadaueribus, ac funeralibus iuxta loci consuetudinem celebrandis, & non aliter ingredi possint. Cum etiam à Priore Prouinciali, vel Visitatoribus monasteria Monialium, vel collegia Mantellatarum nostri Ordinis de more visitantur, ad fenestrellam Confessorij omnes Moniales, vel Mantellatas sigillatim vt opus est, ipsi audiant, deinde ad fenestram magnam duabus ferreis cratibus, vel vna tantum, ferreas tamen, densásque, & bene accuminatas virgulas habente munitam, tela tamen amota, culpas ipsarum capitulariter congregatarum vbi audiri, & videri possint, de more audiant, & eis salutarem pœnitentiam iniungant: disciplinam tamen non imponant ipsi, sed imponendam postea Priorissæ committant.

Hunc eundem modum seruari volumus in electionibus faciendis, & in alijs quibuscunque ipsis Monialibus proponendis, quoniam longè honestius ac modestius huiusmodi fieri possunt, absque eo quod Prior Prouincialis, Visitatores, aut Prior localis, siue Monialium Confessor clausuram ipsarum tunc ingrediantur. Per hoc tamen non intendimus prohibere, quin Prior Prouincialis, seu Visitatores antequam faciant Capitulum de culpis cum socijs honestis & grauibus nostri Ordinis professis, semel monasterium ingrediantur ad id visitandum & recognoscendum. Quicunque verò quauis ex causis prædictis, vel quibusuis alijs monasteria, vel collegiales domos præfatas ingressi fuerint, volumus vt cum omnibus Monialibus ac Mantellatis huiusmodi ipsi silentium seruent, Abbatissa, vel Priorissa loci, & eius Suppriorissa, ac duabus, vel tribus alijs venerandæ grauitatis sororibus per Abbatissam, vel Prio-

rissam

rissam deputandis, exceptis, quæ ipsos Patres associabunt, cum quibus de occurrentibus cum omni modestia & grauitate loqui licebit, cæteris Monialibus sine Abbatissæ, seu Priorissæ licentia ad eos accedere, aut cum eis loqui non præsumentibus, nisi à Prouinciali, vel Visitatoribus specialiter vocatę fuerint. Quando verò Confessori Monialium monasterium ingredi necesse fuerit, ipsum simili modo associabunt Supriorissa, & vna ex portarijs, cum duabus ex Discretis conuentus. Discretas autem conuentus vocamus eas Moniales, quæ cum Priorissa, & officialibus negotia Conuentus tractare debent, eo modo quo solent in conuentibus Fratrum deputati illa tractare.

Quomodo Moniales in locutorijs se debeant habere. Cap. IIII.

VT autem Monialium saluti, & bonæ famæ cum Dei adiutorio consulamus, omnes, & quascunque Priorissas, seu Abbatissas Ordinis nostri hortamur, & in Domino monemus, ne alicui ex Monialibus suis licentiam concedant loquendi cum fratre aliquo, siue nostræ, siue alterius Religionis, nec cum aliquo seculari, nisi ei sit consanguinitate vel affinitate maximè coniunctus: Monialis verò quæ sine prædicta licentia aliquem extraneum allocuta fuerit, infra octo dies ter in terra comedat in medio Refectorij, tresq; ei imponantur à Priorissa disciplinæ: eandem pœnam subeat Portaria, quæ illam in locutorium introduxerit, vel eò accedere permiserit, ac præterea officio priuetur. Quando verò alicui Moniali licentia data fuerit accedendi ad locutorium, loqui cum aliquo non possit, nisi ipsa Priorissa, aut altera venerandæ grauitatis Sorore, per ipsam Priorissam ad hoc specialiter deputanda, semper præsente, audiente, & intelligente omnia quæ ibi di-

O cen-

centur: ac ſtantibus ſemper & continuè clauſis telis nigris, ſiue feneſtris collocutorij, ita vt mutuo poſſint audiri, ſed non videri: Monialis verò quæ ſine ſpeciali licentia Prioriſſæ (quam niſi valde rationabili cauſa interueniente, dare non debet) feneſtram locutorij, ſiue vt vulgo dicitur, ralum aperuerit, aut telam amouerit, pro qualibet vice infra octo dies in medio Refectorij ſuper nudam terram ſedens, pane & aqua tribus diebus reficiatur abſque vlla diſpenſatione.

Volumus etiam ne vlla Monialis poſſit literam aliquam ſcribere extra conuentum abſque licentia Prioriſſæ, quam poſtquam ſcripſerit, eidem Prioriſſæ oſtendere teneatur priuſquam eam claudat: ſi quæ verò Monialis miſerit, vel receperit literas clauſas, vel apertas, quin eas oſtenderit Prioriſſæ, per annum voce priuetur: teneatur verò Prioriſſa omnes literas ſibi præſentatas, mittendas, vel recipiendas de facto legere.

Quoad acceſſum Religioſorum virorum cuiuſcunque Ordinis ad Monaſteria Monialium ad colloquendum cum eis, videndum eſt Decretum Congregationis Regularium de mandato felicis recordationis Sixti Papæ Quinti emanatum. Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi. Nonis Maij 1590. ab eadem Sacra Congregatione nuper innouatum, quadam moderatione addita de expreſſo ordine, & mandato Sanctiſſimi D.N. Vrbani Papæ viij. Cum aliàs. kal. Decembris 1623.

De audiendis confeſſionibus Monialium. Cap. V.

PRæcipimus & mandamus, ne aliquis frater noſtri Ordinis, ſiue Prælatus, ſiue ſubditus cuiuſcunque gradus, vel dignitatis exiſtat, alicuius Monialis noſtri Ordinis confeſſiones audiat, aut Sacramentum aliquod miniſtret, tametſi eligendi ſibi Confeſſorem, Apoſtolica, & alia quauis authoritate facultatem haberet, exceptis Confeſſoribus Monaſteriorum Monialium noſtri Ordinis per Diffinito-

finitorium Prouinciæ deputatis, vel deputandis, contrafacientem autem ab audientia confeſſionum per triennium ſuſpendimus. Nullus verò Confeſſor Monialium in Capitulo prouinciali ad audientiam eiuſdem Monaſterij pro alio biennio confirmetur, nec ad huiuſmodi officium aſſumantur iuuenes, ſed ſenes & graues ac prudentes.

Prædictus Monialium Confeſſor non poſſit alicui committere vices ſuas, ſeu aliquem ad audientiam alicuius Monialis ſubdelegare: cum autem infirmitate, vel alio quocunque legitimo impedimento fuerit præpeditus, tunc Prior propinquioris loci alium, vel alios ex Confeſſoribus deputatis poterit ſubſtituere quandiu prædictum impedimentum aderit. Præter ordinarium autem Confeſſorem, alius extraordinarius à Prouinciali, ſeu Priore conuentus propinquioris noſtri Ordinis bis, aut ter in anno Monialibus offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat, iuxta decretum Concilij Tridentini ſeſſ. 25. cap. 10.

Monialium Confeſſor, temporibus ad ipſarum confeſſiones generaliter deputatis dumtaxat exceptis, & aliqua neceſſaria cauſa vrgente, apud Monaſterium ipſarum non ſæpè moram trahat; ſed facta earum communione generali diebus in capitulo de communione Fratrum determinatis, eadem die ad conuentum fratrum reuertatur: nec apud monaſteria ipſa, vel eorum Eccleſias ſecularium audiat confeſſiones ſine ſui Prioris licentia ſpeciali: contrafaciens verò à Priore ſuo arguatur, & etiam, ſi ei videbitur, puniatur.

Nolumus etiam quod ipſe Confeſſor Monialium abſque ſui Prouincialis licentia vel commiſſione de rebus, cauſis, iuribus, vel actionibus monaſteriorum ipſarum vllo modo ſe intromittat, ſed ſimpliciter in foro conſcientiæ eiſdem Sacramenta miniſtret cum omni authoritate, quam Reuerendiſſimus Pater Generalis priuilegiorum indultis habet ſuper eas, niſi ipſe ſibi aliqua generaliter, vel ſpecialiter reſeruauerit. In foro autem

exteriori non abſoluat ipſas ab aliqua cenſura, quam publicè contraxiſſent, excepta excommunicatione pro leui iniectione manuum in aliquam Sororum: ab alijs verò cenſuris publicè contractis, à Priore prouinciali, vel locali abſoluantur in foro exteriori.

De Confeſſore pro Monialibus Prior Prouincialis prouideat quoties opus fuerit. In omnibus alijs Monaſteria Monialium, quæ curæ ac regimini Reuerendiſſimi Patris noſtri Generalis ſubiecta fuerint, iuxta Sacros canones & Apoſtolica indulta, ac reformatas noſtri ſacri Ordinis Conſtitutiones & ordinationes, ac laudabiles ritus, & Capitulorum diffinitiones, cum omni integritate & ſanctimonia regi ac gubernari mandamus, mutatis tamen mutandis, quæ eis iuxta differentiam ſexus minimè conueniunt.

Quoad electionem Prioriſſæ, Confeſſoris Monialium inſtitutionem, & alia: videnda eſt Conſtitutio Gregorij XV. cum explicationibus Sacræ Congregationis Concilij Tridentini: & ſeruanda vbi eius executio non eſt iuſſa ſuſpendi.

QVINTA PARS

DE FORMA CIRCA STVDIA, Studentes, Graduatos, ac Prædicatores, in Ordine nostro seruanda.

De differentia Studij generalis, ac prouincialis. Caput I.

CVM hactenus ea quæ ad sacrorum cultum ac ceremoniarum obseruantiam, quæve ad domesticos, & commendabiles vsus & mores, vitæ quam profitemur congruentes, pertinent, satis prouisa, atque ad obseruantiæ normam, Domino adiuuante, pro nostra fragilitate redacta esse credamus, reliquum est, vt ea quoque decernamus, quæ circa Studiorum, ac studiosorum formam necessaria esse existimantur. Cum igitur in Ordine nostro duo sint Gymnasiorum genera, quædam quæ generalia & maiora, quædam quæ prouincialia & minora nuncupantur, illa esse generalia & maiora declaramus, ad quæ ex omnibus Prouincijs, non nisi à Reuerendissimo Patre Generali studentes mitti possunt, & in quibus omnium artium, & sacræ etiam Theologiæ communiter ex more laudabili ordinariæ lectiones leguntur, quorum Rectores Magistri Regentes appellari debent: prouincialia verò & minora studia ea dicimus, ad quæ venerabilis Prouincialis vnà cum Diffinitoribus iuuenes illius tantum Prouinciæ, præmisso debito & consueto examine, promouere, ac mittere possunt, accedente tamen

consensu Reuerendissimi Patris Generalis in Prouincijs & Cōgregationibus Italiæ, ad quæ etiam Pater Reuerendissimus iuuenes ex qualibet Prouincia mittere valeat, quotiescumque sibi videbitur expedire, & in quibus lectiones Dialecticæ tantummodo leguntur, & explanantur, quorumq; præceptores & Rectores Regentis titulo nequaquam appellantur: huiusmodi autem studia tam generalia, quàm prouincialia in illis dumtaxat locis teneantur, quæ Prior Generalis pro temporum & locorum qualitate, & exigentia ordinauerit, inter quæ dignior semper & principalior locus sit studio Parisiensi, & Salmanticensi. Prouideat quoque idē Reuerendiss. Pater, vt in quolibet studio generali sit vnus Magister Sacræ Theologiæ Regens, qui neque in eodem loco Prior esse, nec aliud officiū in Ordine, pro tempore quo Regens fuerit in studio generali, habere vlla ratione possit. Quod etiam dictū esse volumus de his qui in aliqua Vniuersitate Theologiam, vel alias facultates ære publico conducti profitentur. Sit etiam saltem vnus Bachalarius, duo Lectores, & vnus Magister Studentium, quod si Bachalarius defuerit, sint tres Lectores, quorum primus locum teneat Bachalarij: in conuentibus etiam illis, in quibus studia commodè vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio habeatur, quæ lectio dignioribus Magistris assignetur, prout præcipit sacra Tridentina Synodus sess. 5. cap. 1.

De officio, & authoritate Magistri Regentis. Cap. II.

MAgistri Regentis officium erit omnes, qui sunt de corpore sui studij, docere in primis initium sapientiæ, hoc est timorem Domini: ad diuinum cultum, Horas scilicet canonicas, tam in choro, quàm extra persoluendas non solum verbo, sed exemplo inducere: ad bonos mores, ac pacem inter seipsos, & cum alijs fratribus de conuentu seruandam, & obedientiam

Prio-

Priori præstandam eos sæpè verbo & exemplo hortari: ad studium deinde vnumquemque excitare, ac diligenter curare, vt tam Bachalarius quàm Lectores, ac Magister studentium solliciti sint ad sua munera exequenda; vt etiam studentes ad studium, ac lectiones non sint pigri, quos frequenter examinare debet, vt de omnium sollicitudine & profectu plenè instructus sit, tanquam de illorum fructu redditurus Priori Generali rationem. Ad eius quoque pertinet officium à die Sancti Nicolai de Tolentino, vsque ad tempora vacationum, quæ fiunt ante Quadragesimam, quotidie præterquam diebus Dominicis, ac quintis ferijs, nisi eadem hebdomada aliquod occurrat festum, vnam lectioné legere ex libris Sententiarū Petri Lombardi, quam lectionem prosequetur post Pascha vsque ad festum Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli: cui lectioni studentes omnes in Theologia, Cursores, atque Lectores interesse teneantur: quorum omnium interest eligere lectionem ex quouis libro Magistri Sententiarum, quam Magister Regens ex officio legere tenetur. Vt autem vniformitas quoad doctrinam, quemadmodum quoad alia in Ordine nostro custodiatur, volumus vt Magistri Regentes in lectionibus & determinationibus Disputationum in omnibus sequi, & tueri debeant sanam & catholicam doctrinam Fundatissimi Doctoris nostri B. Ægidij Romani quondam nostri Sacri Ordinis Generalis; vbi verò eius scripta non reperiuntur, ex Diui Thomæ Aquinatis doctrina suppleatur: liceat autem exercitij gratia sustinere in publicis Disputationibus opiniones catholicas aliorum Doctorū nostrorū, verbi gratia Thomæ de Argentina, Gregorij de Arimino, Iacobi de Viterbio, Gerardi de Senis, Alphonsi Toletani, Michaëlis de Massa, Augustini Romani, Augustini de Ancona, Michaëlis Salon, Ægidij Lusitani, & aliorum multorū, quorum nomina longissimum esset recensere. Præter hanc etiam ordinariam lectionem sacræ Theologiæ, hortamur venerabiles Regentes, vt si eis tempus & vires sufficiant, lectionem aliquam

legant ſtudentibus & curſoribus, vel ex metaphyſica, vel ex ſublimiori parte naturalis philoſophiæ. Eiſdem quoque temporibus curabit, vt quotidianæ Diſputationes fiant bis in die, hyeme quidem in Theologia poſt prandium, in Logica, vel Philoſophia poſt cœnam, æſtate verò in Metaphyſica, vel Philoſophia poſt prandium, in Logica verò poſt cœnam, vel in Philoſophia; ſi poſt prandium diſputetur, in Metaphyſica; quibus omnibus diſputationibus interſit ac præſit: curetque, vt in qualibet propoſita quæſtione, tria ad minus principalia argumenta à curſoribus, vel ſtudentibus adducta examinentur, præterea quæ Lectores in medium adducent: quibus examinatis, rectèq; ſolutis determinabit ipſe quæſtiones per debitas diſtinctiones; concluſiones, ac probationes. Magiſtro Regenti cura incumbit diſtribuendi alias lectiones ad vtilitatem, & captum Studentium tam Bachalario quàm Lectoribus, ac Magiſtro Studentium, qui cum omnibus Studentibus, & alijs de corpore ſtudij, Magiſtro Regenti honorem & obedientiam abſque vlla tergiuerſatione in omnibus quæ pertinent ad ſtudij diſpoſitionem, præſtabunt: quod ſi quis contrafecerit per Priorem loci primo moneatur, ſecundo puniatur, tertio ab ſtudio expellatur. Ad tollendam inſuper quorundam iuuenum audaciam, & temeritatem, mandamus, vt nullus Studentium, ſub pœna priuationis ſtudij, audeat inconſulto Magiſtro Regente, vel lectiones audire, vel concluſiones aliquas ſuſtentandas proponere, Graduati verò abſque Magiſtri Regentis licentia, clanculum, vel quouis pacto talibus legentes, gradibus, & officio legendi ſtatim priuati intelligantur, & declarentur à Magiſtro Regente, excuſatione quacunque amota.

De

De officio Bachalarij, Lectorum, Magistri studentium, Cursorum, ac Magistri Biblici. Cap. III.

BAchalarij munus erit lectionem, quam sibi Magister Regens iniunxerit, diligenter legere, & in Disputationibus quotidianis, quæ in conuentu fiunt post prandium, respondentem modestè iuuare, & pro ipso, si defecerit, respondere.

Lectorum officium erit, iniunctas sibi à Magistro Regente lectiones, ad vtilitatem suorum discipulorum prosequi, & eos de ipsis lectionibus semel ad minus in hebdomada examinare, in Disputationibus arguentes iuuare cum omni modestia, hoc ordine scilicet. Vt si primus arguere voluerit, secundus ei cedat, & sic de singulis. Liberum verò sit tam Bachalarijs quàm Lectoribus, ante Magistri Regentis determinationem difficultates non tactas mouere, & veras inquirere solutiones. Lectores etiam tenebuntur, quandocunque venerabili Priori visum fuerit, publicè conciones habere. Lectores & Bachalarij in omnibus negotijs conuentus, in quo fuerint assignati, tractandis, vocem habebunt: studentes autem antequam ad lectoriam promoueantur, vocales non erunt, nec in aliqua electione vocem habebunt.

Magistri Studentium officium erit Nouitijs studentibus rudimenta dialectices interpretari, iuxta doctrinam M. Pauli Veneti nostri, vel alterius Doctoris à Magistro Regente sibi determinandi, eosq; quotidie examinare, & supradicta rudimenta memoriter recitantes audire; in Disputationibus quæ fiunt in conuentu post prandium, si is qui quæstionem proponit Theologiæ Cursor non fuerit, pro eo respondere: si verò Cursor fuerit, non respondebit pro eo Magister studentium, sed primus Bachalarius: in Disputationibus autem quæ fiunt in conuentu

post cœnam, ad ipsum pertinebit pro studente, qui conclusionem proponit, semper respondere. Insuper sui muneris erit curare, vt studentes Maturinum (quando surgere non tenentur) simul post Completorium in Capitulo deuotè & reuerenter dicant: sollicitus denique sit, vt quæstiones disputandæ ordine debito à Cursoribus & studentibus publicentur, primumq; in loco ad id deputato scriptæ affigantur, ac vt in fine prandij pro more Patres inuitentur: demum vt in loco disputationis cum argumentis ad partes ritè & congruè proponantur.

Si verò in aliquo studio generali, præter istos, fuerint plures Bachalarij, aut Lectores, iuxta dispositionem Magistri Regentis, extraordinarias lectiones legent: & in Disputationibus poterunt suas mouere difficultates, ac etiam arguentes iuuare. Cursorum officium erit, in quotidianis disputationibus, quæ fiunt post prandium, cum eos respondere contigerit, absque auxilio Magistri studentium sub Bachalario respondere, & argumenta ab inferioribus studentibus proponenda videre prius, & postquam proposita fuerint assumere & roborare: in Disputationibus verò quæ fiunt post cœnam ad eos pertinebit ea facere, quæ Lectores in principalioribus Disputationibus facere consueuerunt.

Magistri Biblici officium erit quotidie ex Sacra Scriptura lectionem legere ijs omnibus, qui interesse solent lectioni Magistri Regentis, & ab ea non vacare nisi temporibus, & diebus supra notatis: Dominicis tamen diebus, & alijs festis hora Disputationis consueta super aliqua Sanctarum Scripturarum difficultate non per modum contentiosæ Disputationis, sed per modũ familiaris, & pij colloquij circulum teneat, & post duas, aut tres difficultates discussas, catholicam iuxta sanctos Doctores determinet veritatem. Magister Biblicus in Sacrarum literarum interpretatione nihil asserere audeat, quod à doctrina dissentiat Sanctorum Ecclesiæ Doctorum, nihil item, quod à decretis sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & sacrorum Conciliorum ab ea approbatorum déuiare videatur.

De

De promouendis ad Studia, & Gradus. Cap. IV.

STatuimus & decernimus, ne aliquis ad ſtudia admittatur, niſi prius à Patribus ſui conuentus, vel illius, ſeu illorum, in quo, vel in quibus per aliquot ante annos conuerſatus fuerit, teſtimonium habeat, quod ſit perſona humilis, & vitæ ac famæ laudabilis, ac nulla infamia notoriè infamatus: qui autem graui aliquo vitio notati fuerint, ad ſtudia non admittantur, & qui fuerint admiſſi, ſtudio priuentur: qui verò tales admiſerit, officio priuetur, & voce paſſiua careat per quinquennium ſine vlla ſpe diſpenſationis.

Quia verò multoties occurrit, vt iuuenes dum in Grammaticalibus inſtruuntur, regulis, ac formulis grammatices vix dum plenè perceptis, ſe in gymnaſijs recipi quibus modis poſſunt, arte, ac precibus ſatagant, præproperè ac immaturè logicalia aggreſſuri: ſtrictè prohibemus, ne ad artium ſtudia aliquis promoueatur, nec pro ſtudente vllo modo habeatur, niſi is primum fuerit in grammaticalibus diſciplinis ſufficienter inſtructus: cuius ſufficientia vt cognita habeatur, ſtatuimus, vt cum tempus aduenerit, quo is in ſtudentium numero eſſe petierit, prius coram omnibus Patribus, & ſingulis in eo Gymnaſio profitentibus, diligenter examinetur, & ſui periculum in humanioribus literis faciat, legendo lectionem vnam ex approbatis authoribus linguæ Latinæ, pridie ſibi à Regente aſſignandam; & quibuſcunque propoſitis ſibi in eadem diſciplina interrogationibus reſpondendo: quem & legentem & reſpondentem, mox per ſecreta ſuffragia Patres ſinguli literarum profeſſores dijudicabunt, an Superiori ſit commendandus, tanquam qui ad altiora ſtudia dignus ſit promoueri. Oneramus autem in hoc ſingulorum conſcientias, vt rectè quod iuſtum fuerit, iudicent, & Religionis Paſtori ſignificent, nec indignum aliquem commendent:

talium

talium namque inſcitia, velint, nolint, aliquando eorum cum dedecore prodatur neceſſe eſt, dum & ſi longo tempore eruditi aliquo pacto euaderent, quæ tamen per ſe digna, grauia, ac pulchra ſunt, ea ipſa inordinata, incondita, & aſpera ab ore talium, grammaticalia minus callentium, fluant, neceſſe erit: quod perinde eſt, ac ſi quis precioſiſſima edulia, neque probè curata, nec ſale, vel ſuis aptis leporibus condita, delicatis palatis guſtanda apponeret. Ne autem ingreſſi in aliquod Gymnaſium, cum Dialecticæ libros per ordinem accuratè perdiſcere deberent, hunc & illum intermittentes, vel potius omittentes, ſaltuatim ad vlteriora tranſiliendo, quibuſdam facilioribus ad oſtentationem tantummodo deguſtatis, primis ſtudiorum ſtipendijs ornari, atque augeri properè & immodicè appetentes; phyſicalia ſtudia inire procurent, in his quoque abſque dubio eodem modo peracturi, ordinamus & præcipimus, vt qui ad aliquod ſtudium admiſſi fuerint, & in Religionis Gymnaſijs locati, duobus ſaltem annis integris in Dialecticæ ſtudijs ſeipſos exerceant, nec phyſicis diſciplinis eo tempore vacare præſumant, ne ſcientiam & modum ſciendi perdiſcendo confundant: interim tamen grammaticalia eis nõ prohibemus. Qui ante id tempus, & biennio hoc non completo, iuuenibus aliquem ex philoſophiæ libris clanculum, vel apertè legent, officio legendi, & omnibus exemptionibus priuetur, neque huiuſmodi lectiones ad curſum velocius peragendum, ſtudentibus patrocinentur. Qui integro biennio Dialecticis intenderit, & in eis non parum profeciſſe à Magiſtro Regente cum examinante iudicatus fuerit, ad philoſophica ſtudia admittatur: in quibus etiam altero biennio verſetur, nec tunc temporis quouis prætextu ad Scholaſticã Theologiam aſſumatur, ſed & in Philoſophicis, ac Dialectices diſciplinis ſeipſum exerceat; Lectoribus ac diſcipulis contrafacientibus ea, quæ iam propoſita eſt, pœna mulctandis: qui verò parum profeciſſe comperti fuerint, à Studentium numero, nullo ſuſcepto præmio amoueantur. Qui philoſophiæ ſtudio, inte-

gro pariter biennio operam dederint, coram Patribus, & singulis in Gymnasio illo profitentibus diligenter examinentur à Magistro Regente, an ita in his facultatibus profecerint, vt commodè Theologiæ operam dare possint, qui si idonei reperti fuerint, & in philosophicis congruè instructi, tunc & non prius, neque aliter inter studentes formatos habeantur, & sacræ Theologiæ studijs initientur, & ad ea ipsa admittantur, in quibus integro saltem anno seipsos exerceant, antequam aliquo studiorum stipendio decorentur, eo autem tempore Metaphysicæ incumbant, & prioribus omnibus disciplinis quantam pro temporis opportunitate poterunt, operam impendant. Hos autem à venerabili Priore benignius tractari, & à communibus quibusdam seruitijs, quibus iuniores studentes subduntur, eximi mandamus: nec enim mensis inseruire congruum est eos, qui hoc cursu peracto ad altiora studia se accingunt.

Quinquennio in his studijs (vt præfertur) completo, qui Cursoratus gradu ornari voluerint, prius coram Patribus omnibus sui periculum faciant, conclusiones ex Philosophia & Theologia defensantes publicè, & lectionem ex aliquo Aristotelis libro eisdem à Venerabili P. Regente pridie assignandam legentes: quod si per secreta suffragia, ab omnibus Magistris, & quibuscunque Graduatis sumenda, digni inuenti fuerint, qui primo hoc honore decorentur, tunc omnium consensu Priori Generali pro hoc suorum laborum stipendio commendentur à Magistro Regente, qui suam P. Reuerendissimam deposito omni amore, odio, ac in solam veritatem respiciendo, de profectu, sufficientia, ac moribus prædictorum fideliter informet. Qui sic promoti ad Cursoratum nihilominus Magistro studentium in omnibus, quæ ad suum officium pertinent, obtemperare teneantur.

Cursores (quos non propriè, ceu Graduatos nouit Religio) in eo statu triennio perseuerent, Theologiæ, sacræq; Scripturæ operam egregiè nauando, arguendo, disputando, quatuor Sen-

ten-

tentiarum libros percurrendo, & ea omnia perficiendo, quæ sacræ Theologiæ professorem decent, quibusque idonei reddi possint, vt aliorum Lectores aliquando, & Magistri dici, & esse meritò valeant.

Post hanc primam promotionem cum Reuerendissimo Patri Generali congruum tempus videbitur, quod non minus regulariter esse debet quàm triennio post adeptum Cursoratum, se præsente (si fieri possit) sin autem Examinatoribus ab ipso institutis, mandet à Cursoribus suos actus pro lectoria fieri hoc pacto. Per Magistrum Regentem & Examinatores prædictos binæ cuilibet Cursori assignabuntur lectiones, vna in philosophia naturali, vel Metaphysica, altera in libris Sententiarum; triduo transacto post assignatas lectiones legent in Capitulo coram Magistro Regente, Examinatoribus, & toto Studio, primo die primam, & secundo alteram, quibus etiam diebus ad conclusiones respondebunt ex lectionibus deductas, quæ non pauciores sint quàm quinque, arguentibus primum Examinatoribus ordinatè, deinde alijs, prout Magister Regens ordinauerit; quod si per secreta suffragia, à Magistro Regente Examinatoribus, & alijs Graduatis sumenda, digni inuenti fuerint, qui lectoriæ Gradu decorari debeant, per Magistrum Regentem & Examinatores literæ ad Reuerendissimum Priorem Generalem de profectu, sufficientia, ac moribus mittantur; & si Priori Generali videatur, Lectoriæ Gradum eis conferre poterit. Eadem forma ad Lectoriam Magistri Studentium promoueantur; nec ab his actibus liberi sint, nisi tantum illi qui in Capitulis generalibus conclusiones publicè defenderint, atque ibidem ad Lectoriam promoti fuerint. Tempus autem ordinarium examinandi tam Studentes pro Cursoratu, quàm Cursores pro Lectoratu sit à quintadecima die Augusti vsque ad octauam Septembris, & non aliud. Qui in Lectoria diligenter, & cum profectu discipulorum munus suum obeundo exercitati fuerint ad minus per biennium, cum Priori Generali videbitur,

bitur, dummodo non sit antea, ad Bachalariatum promoueantur: Bachalarij etiam non ante completum ad minus in eo gradu biennium legendo, prædicando, & quæcunque illis demandata fuerint exercitia virtutum summa cum laude peragendo, ad Magisterium promoueri à Reuerendissimo Priore Generali postulent, nec quouis quæsito colore obtinere contendant: qui quidem Gradus nulli est concedendus, nisi ei qui vel Regentis munere fungi, vel publicè Sacræ Scripturæ lectionem legere dignus, atque idoneus, & integritate vitæ, & morum grauitate ornatus fuerit. Volumus etiam & mandamus, vt nullus ad Magisterium Licentiatus, magistralibus exemptionibus, imò nec nomine ipso Magistri potiatur, nisi prius actus perfecerit, & insignia Doctoratus susceperit: interim tantum Licentiati, vel Præsentati appellentur, & Bachalariorum exemptionibus gaudeant, ipsos tamen præcedant: Deinde ab eodem Priore Generali, si potestatem à Sanctissimo Domino Nostro habuerit, Magistri in sacra Theologia creentur, vel ipsum Gradum in approbata aliqua Doctorum Theologorum facultate, quæ in literis licentiæ nominetur, suscipiant: aliter autem quacunque ratione creatos Theologiæ Magistros Ordo noster non cognoscat, nec pro Magistris habeat: quin & eos, qui hac ratione Magistri creati fuerint, si extra Ordinem sine Prioris Generalis licentia quomodocunque manserint, omnibus suis Gradibus præsenti Constitutione priuamus, quos eis restituere nec ipse Prior Generalis possit, nisi de consensu Diffinitorum Capituli generalis nemine discrepante.

De

De forma creandi Magistrum in sacra Theologia. Cap. V.

PRomotor habeat annulum, & birretum nigrum paratum, & sedens expectet promouendum, qui flexis genibus ad pedes promotoris interrogetur ab eo. *Quid petis?* & respondeat humiliter: *Peto promoueri ad gradum Doctoratus, & Magisterij sacræ Theologiæ.* Promotor. *Promittis tenere, seruare, docere, & defendere doctrinam sanam & catholicam, iuxta determinationem sanctæ Matris Ecclesiæ?* Respondeat. *Promitto, & spondeo in hac forma.*

Professio Fidei iuxta formam Bullæ Sanctissimi Domini Domini Pij Papæ IIII.

EGo N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum Patrem omnipotentem factorem cæli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est: & resurrexit tertia die secundum Scripturas: & ascendit in cælum, sedet ad dexteram Patris: & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioq; procedit: qui

cum

cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq; eiusdem Ecclesiæ obseruationes & constitutiones firmissimè admitto & amplector.

Item Sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione Sacrarum scripturarum, admitto: nec eam vnquàm, nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam & interpretabor.

Profiteor quoque septem esse verè & propriè Sacramenta nouæ legis, à Iesu Christo Domino Nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria: scilicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiá, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaq; gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio reiterari non posse.

Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemni administratione recipio & admitto.

Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo diffinita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, propriú, & propitiatorium Sacrificium pro viuis & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse verè realiter, & substantialiter corpus & sanguinem, vnà cum anima & diuinitate D. N. Iesu Christi, fieriq; conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, quam conuersionem catholica Ecclesia transubstantiationem appellat.

Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum atque integrum Chriſtum, verumq; Sacramentum ſumi.

Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari.

Similiter & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos atque inuocandos eſſe, eoſq; orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas.

Firmiter aſſero, imagines Chriſti ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem ac venerationem impartiendam.

Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumq; vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo.

Sanctam Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem & magiſtram agnoſco.

Romano Pontifici B. Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro.

Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, diffinita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulq; contraria omnia, atque hæreſes quaſcunque ab Eccleſia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, integram & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè, Deo adiuuante, retinere, & confiteri, atque ab illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voueo, atque iuro: ſic me Deus adiuuet, & per hæc ſancta Dei Euangelia.

De-

Deinde Promotor imponat annulum digito eius, dicens.

QVoniam Sapientiam vocasti amicam, & amator factus formæ illius quæsisti eam tibi sponsam assumere; ecce Deus dat tibi eam sponsam, vt semper tecum sit, & cor tuum possideat. In signum ergo sponsationis accipe annulum in manu tua, & ego authoritate Apostolica qua fungor, instituo, creo, & facio te Doctorem, & Magistrum in sacra Theologia, doq; tibi potestatem & facultatem publicè legendi, docendi, interpretandi, exponendi, & declarandi sacram Theologiam. In nomine Patris, & Filij, &c. Et hæc dicendo tradat ei Bibliam sacram, quam ipse accipiens aperiat, & iterum modestè claudat: deinde surgat Promotor, & faciat nouum Doctorem sedere in sua sella, dicens. *Ego te promotum ad gradum Magisterij sacræ Theologiæ, annumero consortio Doctorum, & Magistrorum dictæ facultatis: ita collocet te, & sedere faciat Dominus cum principibus, vt solium gloriæ teneas: qui est benedictus in sæcula sæculorum. Amen.* Deinde imponit birretum capiti eius, dicens. *Accipe birretum nigrum insigne Magisterij: sic ornet te Deus corona gloriæ.* Deinde eleuet eum, & dans ei osculum, dicat. *Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus: crescere te faciat Deus in millibus, & benedicat tibi in sæcula sæculorum. Amen.* Deinde det pacem omnibus alijs Magistris sacræ Theologiæ. Postea dentur ei literæ patentes testimoniales prædicti gradus Magisterij.

Vnusquisque etiam secum habeat, & deferat fidem sibi factam à Magistro Regente, & Priore conuentus, quo tempore ad studium fuerit admissus, vel ad philosophiam, quo tempore factus fuerit studens, formatus Cursor, Lector, seu Bachalarius, vel Licentiatus, ne ordo præcedentiarum confundatur, & scandala possint exoriri.

De ordine præcedentiarum in Gymnaſiis ſeruando. Cap. VI.

VT omnis confuſionis & diſcordiæ materia in noſtris ſtudijs generalibus deuitetur, ſtatuimus vt Magiſtri præcedant Licentiatos, ſiue Præſentatos, Licentiati ſiue Præſentati Bachalarios, Bachalarij Lectores, Lectores magiſtrum ſtudij, magiſter ſtudij curſores, curſores ſtudentes formatos, qui Theologiæ incumbunt: ij verò præcedant ſtudentes in philoſophia, vltimo loco ſint qui logicæ vacauerint. Inter Magiſtros verò ij priorem locum habeant, qui prius ad minus per tres menſes inſignia Magiſtralia ſuſceperint, non autem qui prius literas, aut facultatem à Patre Reuerendiſſimo habuerint, cum aliquando contingat, aliquos prius literas ſuſcepiſſe, tempus tamen eorum promotionis, non abſque rationabili cauſa, longius præfigi. Ex alijs graduatis illi ſemper priorem obtineat locum, qui prius fuerint per duos menſes ad minus Gradibus ipſis decorati. Inter ſtudentes verò, qui eandem ſcientiam profitentur, talis ordo ſeruetur, videlicet, vt illi præcedant, qui per integrum annum prius eidem ſciẽtiæ operam dederint: ſi autẽ ad eandem ſcientiã infra annum admiſſi fuerint, qui in eo Gymnaſio prius fuerint, priorem obtineant locũ: quod ſi infra dictum tempus ſimul venerint, locũ priorem habeat, qui prius fuerit Sacerdos ordinatus: quod ſi ſimul fuerint ordinati, ille priorem locũ habeat, qui prius profeſſionem emiſit: & ſi ſimul profeſſionẽ emiſerint, ille alium præcedat, qui prius habitum ſuſcepit, quod ſi eadem die habitum ſuſceperint, tunc ille præcedat, qui maior ætate fuerit: & ſi ætate ſe non exceſſerint, ille præferendus erit, qui in literis Reuerendiſſimi Patris prius nominatus fuerit. Aduertendum tamen eſt, quod ſemper Sacerdotes præcedere debent non Sacerdotes, quamcunque ſcientiam profiteantur,

vel

vel quocunque ſint gradu decorati. Qui verò propter aliquam culpam notabilem de ſtudio ad ſtudium mutatur, ſi graduatus ſit, vltimum locum habeat inter omnes, qui in eodem ſunt gradu: ſi autem fuerit ſtudens, vltimus ſit omnium ſtudentium, & habeatur, ac ſi tunc de nouo ad ſtudium receptus fuiſſet, donec ad priſtinum ſtatum per Reuerendiſſimum Patrem reſtituatur. Quæ omnia ſupradicta locum habeant in Gymnaſijs, & locis vbi ſtudentes pro exercitijs & actionibus ſtudiorum conuenire ſolent. In reliquis verò vtpote in Choro, in Refectorio, in Capitulo, in Proceſſionibus, & ſimilibus fratres noſtri locum teneant ſecundum antiquitatem, & ordinem ſuæ profeſſionis, & ſecundum qualitatem Graduum vſque ad Gradum Lectoratus, & ad officium quod vocant Magiſtri ſtudentium, incluſiuè.

Quando Graduati, ac ſtudentes officio intereſſe teneantur, & de ſubſidio Studentium, ac de fratribus amouendis à ſtudio. Cap. VII.

PRiores locorum, in quibus vigent Studia generalia, non cogant Magiſtros Regentes, niſi quotidie ad Orationem ſerotinam: diebus verò feſtis ad Miſſam conuentualem & Veſperas: diebus autem ſolemnioribus quibus parantur Cantores, etiam ad Matutinum. Magiſtri verò Biblici quotidie legentes vltra hoc ad Miſſam conuentualem quotidie cogantur: Bachalarij, Lectores, ac Magiſtri ſtudentium interſint quotidie Miſſæ conuentuali, ac Horis, quæ cum ea dicuntur: diebus verò feſtis etiam Veſperis: illis autem Solemnitatibus, in quibus parari debent Cantores, Matutino quoque, ac Completorio: Studentes & Curſores cogantur quotidie ad Miſſam conuentualem & Horas, vt dictum eſt, & ad Veſperas; diebus verò feſtis & ſolemnioribus ad Matutinum & Completorium.

Debet autem Prior negligentes ad hæc punire, & illos, qui tempore officij, cui non tenentur adesse, studio non intendunt, sed vagantur, exemptionibus debitis priuare, & omnes frequenter ad Dei cultum & timorem hortari, & non permittere, vt aliquis de corpore studij quicunque ille sit, plusquam per mensem tempore vacationum à studio absit, nisi forte tempore Quadragesimæ ad prædicandum missus fuerit, vel aliqua rationabilis causa interuenerit: poterit tamen Pater Reuerendissimus aliquos habiliores ac diligentiores, quique de se maiorem præbuerint expectationem, particularibus exemptionibus afficere, vt doctiores euadere possint ad honorem Dei & Religionis vtilitatem. Vt autem iuxta paupertatem Ordinis studentes in studio se sustentare possint, neque librorum, aut aliarum rerum penuria studia relinquere cogantur, præsenti Constitutione decernimus inuiolabiliter obseruari, vt Studentibus omnibus, donec ad Cursoratum promoti fuerint, Priores conuentuum in quibus professionem emiserunt, vel quorum sunt filij, mittant ante festum omnium Sanctorum scutos aureos tres, quos expendere teneatur Prior in beneficium studentis, libros scilicet, seu aliquid aliud quo magis indiguerit emendo. Prior qui præfata subsidia tempore debito studentibus non soluerit, ad soluendum penitus compellatur, & si pertinax fuerit, puniatur. Si qui in aliquo Gymnasio minus congruè commorari visi fuerint Priori seu Regenti, & inde eos commoueri petierint, non prius amoueantur quàm speciatim Prior Generalis de eorum omnibus erratis, ac ratione certior fiat, & suæ amotionis iustam causam nouerit, vt melius vbi collocandus ille sit dijudicare, & alijs etiam pœnis iuxta errata eum afficere, vel potius tanquam ignauum pecus à reliquis arcere possit. Præcipimus tamen ne iuuenibus studentibus sine rationabili causa iniuria & itineris incommoda afferantur. Prouideat autem Prior Generalis, vt in locis, in quibus studia tam generalia quàm prouincialia fuerint, Prior loci sicut honorem & statum Ordinis diligere

gere debet, ſic ſtudium ſollicitè & ardenter foueat, & ſtudentibus pius & fauorabilis ſemper aſſiſtat: ad quod ſuos omnes conuentuales ſemper inducat & hortetur, nec ſtudium eorum obedientia aliqua, niſi omninò inuitus, & ineuitabili quaſi neceſſitate compulſus impediat.

Per hanc autem de ſtudiorum, ſtudentium, ac ſtudioſorum forma Conſtitutionem nihil derogare intendimus Priuilegijs ſtudij Pariſienſis, nec etiam ſtatutis aliorum Gymnaſiorum, ſeu Collegiorum, authoritate Reuerendiſſimi Prioris Generalis aliàs confirmatis, quæ in his particularibus Gymnaſijs obſeruari mandamus, his omnibus non obſtantibus: neque etiam de forma promotionis celeberrimæ facultatis Pariſienſis aliquid immutare prætendimus, modo Magiſtri in ea promoti Ordini obediant, & Magiſtrum Regentem, iuxta antiquam conſuetudinem ad Capitulum generale mittant, & in omnibus Priori Generali obedientiam præſtent: aliorum autem ſtudiorum promotiones tam citra quàm vltra montes, niſi de licentia Prioris Generalis ſint factæ, nullæ ſint in quacunque fiant Vniuerſitate, & ſi qua per Priores Generales, vel Capitula quoque generalia priuilegia contra hoc conceſſa fuerint, præſenti Conſtitutione abrogamus.

De lectione caſuum conſcientiæ. Cap. *VIII.*

CONſcientiæ caſus vel à venerabili Regente, vel ab aliquo alio ex Patribus ad id muneris idoneo, & deputato, quotidie exponantur, ſicut ſæpius à maioribus noſtris ſancitum eſt: quam lectionem nedum in omnibus Gymnaſijs, ſed etiam in omnibus Monaſterijs vbi decem fratres ad minus cõmorantur, haberi volumus, & mandamus. Huius practicæ Theologiæ (quam conſcientiæ caſus appellamus) lectioni Sacerdotes ſinguli intereſſe debent. Licet autem nec Lectores,

nec Superiorum graduum Patres ad eam cogamus, eos tamen vt (cum commodè poterunt) intersint, monemus, hortamur, & rogamus. Ex alijs verò Sacerdotibus, quicunque illi fuerint, qui interesse renuerint, à Priore puniantur, & ad confessiones non admittantur, & si iam fuerint admissi, suspendantur, & si durauerit pertinacia, priuentur. Si verò commodius videatur, loco lectionis prædictæ tenere circulum post prandium, liberum erit Prioribus, dummodo omnes intersint, & tres casus ab vno fratre idoneo à Priore assignando proponantur, quibus respondebunt ij, quibus Prior iniunxerit: post responsioné vniuscuiusque casus, is, cui incumbit casus proponere, determinationem leget alta voce in aliqua Summa docta & approbata, cuius ordinem sequi proposuerit de consilio, & consensu P. Regentis, seu Prioris.

De officio Prædicatorum. Cap. IX.

AD prædicandum diuinum verbum nemo accedat nisi (iuxta Apostoli doctrinam) missus per obedientiam fuerit. Mitti autem siue admitti, nec à Prioribus localibus, neque Prouincialibus nullus possit ad prædicandum, nisi promotus à Priore Generali ad gradum Lectoriæ prius fuerit. Alij verò fratres quantumcunque docti, si ad gradum Lectoriæ promoti non fuerint, nisi prius examinati, & approbati fuerint à Priore Generali, vel Prouinciali & Diffinitoribus Prouinciæ, super hoc ab ipso Reuerendissimo Generali potestatem habentibus, publicè prædicare nullatenus valeant. Si quis autem contra præsentem Constitutionem aliquem fratrem ad prædicandum mittere, vel admittere præsumpserit, omni gradu & dignitate Ordinis, voce insuper actiua & passiua vsque ad dispensationem duorum Capitulorum generalium priuatus existat; si quis verò non præfata ratione promotus publicè prædicauerit, pœnæ grauioris

ris culpæ per mensem adiudicetur, & ad prædicandi munus nunquam amplius promoueri possit absque speciali dispensatione Reuerendissimi Patris.

Fratres verò cuiuscunque gradus, & conditionis existant, ad prædicandum non mittantur absque licentia in scriptis illorum Superiorum, qui huiusmodi licentias concedendi facultatem habuerint, cum quibus, si in Ecclesijs nostris prædicaturi sint, prius Episcopis, aut locorum Ordinarijs se præsentent, & ab eis benedictionem accipiant, si verò in Ecclesijs quæ nostri Ordinis non sunt, eos prædicare contigerit, in primis ne dum benedictionem, verumetiam licentiam ibidem prædicandi obtinere teneantur, nec id munus exercere præsumant, nisi prius ea omnia præstiterint, quæ per sacrum Tridentinum Concilium decernuntur. Forma autem licentiæ hæc erit.

Cum te doctrinæ sanæ, probatæ, & catholicæ, vitæ quoque probitatis, & integritatis amatorem hactenus cognouerimus, in eam spem adducti sumus, vt sis non modo in eo quod cæpisti perseueraturus, sed etiam ardentiori animo id idem & acturus, eam ob rem tenore præsentium, authoritate Reuerendissimi Prioris Generalis nobis in hac parte commissa, potestatem tibi damus in nostris Ecclesiis cum benedictione, & alienis etiam de consensu Reuerendissimorum Episcoporum, in quorum diœcesi fuerint Ecclesiæ, prædicandi. In nomine Patris, &c. Hortamur verò te quantum possumus in Domino & monemus, vt Deum præ oculis habeas, ad solam ipsius gloriam & populi salutem spectes, scandala item, errores, & omnem hæresim, imò vel leuem suspicionem prædicando euites. Quod per te facile fiet; si puram Euangelij doctrinam ad Sanctorum Patrum, ac Conciliorum, præcipuè Tridentini decreta conijciens oculos, exposueris: neque in sublimitate sermonis, sed in ostensione Spiritus & virtutis prædicaueris, vt sit sermo tuus, & prædicatio tua non in sapientia hominum, sed in virtute Dei. Datum, &c.

Est autem summopere cauendum, ne aliqui indocti & minus periti permittantur ascendere pulpita, & publicas habere con-

ciones, cum præſumptio talium, ſeu temeritas cedat non ſolum in detrimentum populorum, ſed etiam in deriſum Ordinis. Quapropter erit muneris & officij Prioris Prouincialis prouidere, vt nemo publicè prædicare præſumat, niſi prius examinatus fuerit priuatim aliquoties, & denique approbatus. Conuenit autem omnes exerceri in concionibus domeſticis, vt animentur, & aſſueſcant aliqua ratione quoad vocem, & modum ad munus exercendum, & vt ſpecimen etiam talenti, quod eis Dominus in hoc genere communicauit, præbeant.

Prædicator habet Officium ſpeculi quantum ad exemplum, & Lucernæ quantum ad prædicationis verbum, vnde neceſſe eſt, vt concordet ipſius vita cum doctrina, ne quod ex vna parte ædificat, ex alia perdat & deſtruat. Prætendat itaque Prædicator in habitu humilitatem, in moribus honeſtatem, in verbis diſcretionem, in zelo animarum charitatem, in agendis maturitatem. Cum Prædicator proponit verbum Dei, attendat quid dicat, & illa ſemper ſtudeat prædicare, per quæ magis videatur poſſe fructificare, & omnes vias perſequatur, quibus fideles ipſos verbum Dei prædicando, ad viuendum non ſecundum carnem, ſed ſecundum Spiritum inducat: attendat etiam quibus dicat, vt ſecundum hoc ſermonem ſuum formet, quibuſdam enim competunt ſubtilia, quibuſdã plana, & ſimplicia, quibuſdam aſpera, quibuſdã lenia, aliud cõpetit religioſis, aliud ſecularibus, aliud obſtinatis, aliud humilibus & deuotis. Item non ſolum curet prædicare multis, ſed etiam paucis, nec tantum in ciuitatibus, ſed etiam in caſtris & in villis: non prædicet ſine præmeditatione, niſi ſciat aliàs quid dicere debeat: in prædicando caueat inordinatum motum corporis, exceſſiuum clamorem, dicendi velocitatem vel tarditatem, nimiam prolixitatem, ſuperfluam ſubtilitatem, omnia denique quæ reddere poſſunt auditores minus dociles, beneuolos & attentos. Item dubia pro veris non prædicet, nec fabulas vanas aut ſcurrilia, quæ poſſunt ſermonem facere contemptibilem. Item videat diligen-

ligentiſſimè ne de verbo Dei ſibi faciat vim vindictæ, & in ſermone directè, vel indirectè de proprijs iniurijs minimè recordetur: quando domi concionatur, reprehenſioné alicuius fratris, vel ipſius Religionis nó attingat, prout diffinitũ fuit in Capitulo generali Venetijs celebrato Anno Domini 1332. ſub his verbis.

Cum Ordinem noſtrum in odore bonæ famæ totis viribus conſeruare teneamur, eo quod nomen bonum ſit melius quàm diuitiæ multæ, diffinimus, & præcipiendo mandamus vniuerſis, & ſingulis Prædicatoribus noſtri Ordinis, quatenus contra Ordinem in communi, vel aliquam eius perſonam in particulari, nullatenus prædicare præſumant, & ſi quis ſuperbiæ Spiritu inflatus contra præſens mandatum aliquid attentare præſumpſerit, in terra coram toto conuentu ſedens, panem & aquam manducet, donec in prædicatione temerariè dicta, vel prolata plenariè reuocet. Mandantes ſingulis Prioribus ſub pœna inobedientiæ generalis, vt prædicta faciant obſeruari. hæc ibi.

Addimus nihilominus, quod ſi ex prædicatione huiuſmodi ſcandalum oriretur, per menſem pœnæ grauioris culpæ per ſuum ſuperiorem ſubiacere cogatur, & tanto plus quanto ſcandalum maius fuerit: nec etiam alios Religioſos, vel Religionum ſtatum, ſeu clericos reddat laicis deſpectos & odioſos, ſed in ſuis prædicationibus (vt decet) omnium Religioſorum & Eccleſiaſticorum ſtatum omni cum modeſtia & veneratione laudet, & commendet. Cum autem Prælatos Eccleſiæ teneamur tanquam Patres præ cæteris reuereri, illos abſentes à Prædicatoribus, dum in ſuggeſtu concionantur, reprehendi nolumus, in particulari præſertim, nec eorum vitia argui; neque enim hinc fructum aliquem naſci videmus, quin potius plebem aduerſus illos concitari, debitamq́; reuerentiam eis adimi, quod magnam peſtem, & incredibile damnum in Eccleſiam hactenus inuexit: ſi verò ijdem adſint, præſente populo, commemoratio eorum, quæ ad illorum pertinent officium, magna cum moderatione fiat, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viennæ

næ celebrato anno Domini 1362. ſub hac forma.

Diffiniendo præcipimus omnibus, & ſingulis fratribus noſtri Ordinis, quatenus Prælatis Eccleſiæ ſacroſanctæ reuerentes ſint, & cum humilitate & obſequio deuoti, & nullatenus contra eos, nec contra ſtatum eorum in ſermonibus, ſeu quocunque alio actu aliquid immiſcendo, vel obloquendo dicere audeant, imò eoſdem tanquam Reuerendos Patres pro poſſe alliciant, & faciant per omnia fauorabiles, & benignos. Contrarium facientes officio prædicationis priuamus, & pœnæ vnius menſis grauiorum culparum ſubmittimus, & hanc pœnam extendi volumus contra prędicantes ſcandalum, vel infamiam, aut damnum, vilipenſionem Ordinis, vel alicuius conuentus.

Quomodo puniendus eſſet is, qui à veritate orthodoxæ Fidei (quod Deus auertat) quouis modo diſſentiret. Cap. X.

CVm nos præ cæteris hæreſim omnem à catholica Eccleſia damnatam horrere, atque odiſſe maximè deceat, vtpote eo ſpirituali Parēte prognatos, qui hæreticos omnes verbo & calamo, ac quacunque alia ratione potuit, tàm ardenter inſectatus eſt, vt hæreticorum malleus meritò ab Eccleſia appellatus ſit; cumq; Reuerendiſſimi Ordinis noſtri Generales ex Apoſtolico indulto habeant, vt aduerſus quemcunque ſibi ſubditum etiam in crimine hæreſis procedere, reosq; iuxta delicti grauitatem debitis pœnis afficere poſſint, dummodo non prius ad ſanctum Inquiſitionis Officium delati ſint † [a]: ad huiuſmodi pernicioſiſſimam peſtem quàm longiſſimè arcendam (quam etiam à quocunque Religioſorum cœtu Deus Opt. Max. prohibere dignetur) ſtatuimus; vt Reuerendiſſimus Pater Generalis, qui pro tempore fuerit, in huiuſmodi erroribus inquirendis ac puniendis hac ratione procedere teneatur, videlicet.

Pri-

Primum vt in huiusmodi causis, ac casibus duos sibi socios veluti assessores & consultores asciscat sacræ Theologiæ, vel iuris Pontificij professores siue doctores, de quorum consilio & iudicio rem pertractet, ac terminet, quos etiam in sua sententia, vel absolutoria, vel condemnatoria nominatim exprimat, & subscribere faciat: teneatur tamen ante absolutionem sancto Officio notificare, & conseruare omnes processus, & post absolutionem mittere instrumenta publica sententiarum & abiurationum ad prædictum sanctum Officium: puniat confessos, vel conuictos animaduersione condigna, iuxta sacrorum Canonũ, œcumenicorumq; Conciliorum dispositionem: possitq, de eorundem assessorum consilio pœnam perpetui, vel longi carceris in dies mitigare ac commutare, quatenus pœnitentis resipiscentia, humilitas, atque patientia requirere videbuntur.

Si quis verò ad tantam dementiam venerit, vt hæresim suam pertinaciter, obstinatèq; defendere non vereatur, Religionis habitu omninò priuetur, & Dominorum Inquisitorum potestati tradatur, ac iudicio subijciatur: quippe qui rectè norunt quid iustè, vel misericorditer illi vlterius expedire videatur. Si quis autem formaliter hæreticus inuentus fuerit, hæresesq; publicè, aut etiam priuatè tanquam præceptor docuerit, & ad se reuersus omnem hæresim abiurauerit, & misericordiam postulauerit; vltra pœnas sacrorum Canonum volumus, vt quorumcunque Sacramentorum administratione perpetuò careat: publicè, aut priuatè legendi, seu concionandi munere nullo vnquam tempore potiri possit: omnibus gradibus, honoribus, ac dignitatibus priuatus, absque vlla spe restitutionis intelligatur, & de facto habeatur: sitq; omnium sui Ordinis nouissimus: nec Reuerendissimus Pater Generalis per se, nec etiam in Capitulo generali vna cum Patribus Diffinitoribus cum eo in aliquo dispensare valeat.

Quod si quis in hæresim formaliter prolapsus, præceptor tamen hæresum, vel hæresis, nec publicè, nec priuatè fuerit, hic

præ-

præter pœnas ſacrorum Canonum, ſanctorum Sacramentorum miniſterio, omniq; officio, gradu, ac dignitate ſit priuatus: ad officium aliquod cum cura animarum, & ad confeſſiones audiendas nunquam amplius admittatur, nec reſtituatur: ad Miſſam celebrandam non poſſit licentiari niſi in Capitulo generali: gradibus verò & officio Prædicatoris non reſtituatur niſi in tertio Capitulo generali ab eo tempore, in quo ſanctæ catholicæ Romanæ Eccleſiæ fuerit reconciliatus, dummodo per teſtes graues, ac fide dignos Diffinitorio conſtet, ipſum eſſe verè catholicum, humilem, ac modeſtum: ad quæ omnia ſi fuerit admittendus, per ſecreta ſuffragia admittatur: cum autem huiuſmodi gradui reſtituitur, ſit vltimus inter omnes eiuſdem gradus. Si quis verò non conuincitur formaliter hæreticus, ſed de vehementi ſuſpicione abiurare coactus fuerit, idem de eo ſit iudicium, hoc dumtaxat excepto, quod in ſecundo Capitulo generali poſſit ſupradicto modo cum eo diſpenſari: ſi quis demum leuiter fuerit ſuſpectus, iudicio Reuerendiſſimi Patris relinquatur. Hæc omnia ſupradicta reſpectiuè obſeruari volumus cum his qui per ſanctum Inquiſitionis Officium de quacunque hæreſi condemnati fuerint. Quare præcipimus in meritum ſalutaris obedientiæ Reuerendo P. Procuratori Ordinis, & omnibus alijs fratribus, cuiuſcunque gradus, vel dignitatis, ſeu qualitatis fuerint, ne audeant pro huiuſmodi diſpenſationem aliquam à Summo Pontifice, vel à Dominis Inquiſitoribus quouis modo procurare.

† a *Loquitur textus iuxta formam Bullæ Pij IV. Paſtoris æterni vices. 1. Aprilis 1562. Modo verò aliter diſponitur per Conſtitutionem Pauli Papæ V. perpetuò valituram; qua huiuſmodi facultas penitus reuocatur, ipſiſq; Generalibus, Superioribus, & Prælatis diſtrictius inhibetur, vt de cætero quouis quæſito colore, vel prætextu præuentionis, vel conſuetudinis, & præſcriptionis immemorabilis, ſeu etiam cognoſcendi an delationes huiuſmodi calumnioſæ ſint, nec ne, in eiſdem cauſis tàm motis, quàm mouendis quoquomodo ſe intromittere, ſeu miſcere, denunciationes recipere, teſtes examinare, proceſſus conficere, cauſas ipſas cognoſcere, definire, vel terminare minimè audeant, ſeu præſumant. Qui non parue-*

paruerint priuationis quarumcunque dignitatum, seu Prælaturarum, vel officiorum suorum Ordinum, ac vocis actiuæ, & passiuæ, perpetuæq; inhabilitatis ad easdem, necnon contra fautores hæreticorum, & impeditores Officij statutas, & inflictas pœnas, aliasq; censuras Ecclesiasticas, etiam excommunicationis maioris latæ sententiæ, à qua non nisi à Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolutionis beneficium valeant obtinere, eo ipso incurrunt. Romanus Pontifex. Romæ apud S. Marcum. kal. Sept. 1606. In Bullario nuper Romæ recuso 1617.

De Libraria, & custodia librorum. Cap. XI.

STatuimus & ordinamus, quod nullus Prior localis, etiam toto conuentu consentiente, sed nec Prior Prouincialis, accedente consensu Capituli prouincialis, librum, vel libros, cuiuscunque communis Librariæ nostrorum conuentuum, det, vendat, aut quouis quæsito colore alienet, aut etiam impignoret, vel huiusmodi licentiam concedat, vel assensum præbeat, sub pœna priuationis officij, gradus, & honoris. Quare innouamus Diffinitionem factam in Capitulo generali Montispesuli celebrato Anno Domini 1324. quæ sic habet. Cum pro Ordinis promotione, statu, & honore nostra Religio libris aptis ad studium non habeat thesaurum chariorem, diffinimus & ordinamus, vt omnes libri pertinentes ad librariam communem cuiuslibet conuentus sine distractione qualibet conseruentur; inhibentes in virtute sanctæ obedientiæ Prioribus, procuratoribus, ac etiam officialibus cuiuslibet conuentus, ne aliquẽ librorum prædictorum alienare, vel subpignorare præsumant. Quicunque contrarium fecerit, illum, vel illos trina monitione præmissa in his scriptis excommunicationis vinculo innodamus, & vlterius contra prædicta temerè facientes per Prouincialem arceantur ad plenam restitutionem librorum destructorum. Hæc ibi. Permittimus tamen, vt libri conuentus possint accommodari religiosis, & personis honestis, habita tamen cautione,

tione, ne possint amitti, vel cedula relicta,& de licentia Prioris, & Patrum Consilij consensu. Si tamen aliqui sint libri, qui fratrum vsui fuerint inutiles, aut quidam ex eis essent duplicati; tales de expressa licentia Prioris Generalis, vel Capituli prouincialis vendi poterunt, ita tamen vt pretium venditorum plenè, & absque diminutione in alios libros conuertatur; vel cum alijs libris vtilioribus & necessarioribus poterunt commutari. Nullus etiam frater vendat librum sibi datum à quocunque, vel qualitercunque acquisitum extra Ordinem, nec aliquo modo alienet absque sui Superioris licentia, quam ipse non concedat nisi causa necessaria & rationabili interueniente, sub pœna grauioris culpæ, aliter alienanti infligenda: incautè verò concedens licentiam à suo Superiori debitè puniatur. Debet etiam ordinari Librarius, siue custos Librariæ, cuius officium erit, habere curam, quantum in se fuerit, vt habeatur locus securus, & benè aptus, vel armarium ligneum pro Libraria, in quo collocare debet libros conuentus separatim secundum varietatem facultatum, & illi qui fuerint eiusdem facultatis, ordinatè, & non confusè: scribatq; in vnoquoque volumine cuiusmodi liber sit, & quid in eo contineatur, & in principio cuiuslibet libri ponatur huiusmodi titulus. *Iste liber est talis conuentus Ordinis Eremitarum Sancti Patris Augustini*. & si fuerit dignum, quod dator libri in memoria habeatur, addatur: *quem dedit talis*, vel, *qui fuit talis fratris iam defuncti*. Procurare debet huiusmodi custos, vt adsint tabulæ, vna quidem vniuersalis, totius scilicet Librariæ, & aliæ particulares, quæ applicandæ erunt singularibus banchis, vel interstitijs, vt facilius sciatur vbi possit inueniri quod quæritur. Ipsius etiam interest tenere Librariam mundam & coaptatam, & sæpè à libris puluerem excutere: dare etiam operam, vt libri communes augeantur, & qui non habentur in omni genere facultatum, habeantur: & hoc meliori modo quo poterit: & vt illi, qui iam habentur, reparentur, cooperiantur, & bene ligentur: atque etiam cauere in posterum ab ijs, quæ inuenerit

libris

libris nocuisse: fratres verò qui libros deturpauerint, vel in illis aliquid propria authoritate scripserint, vel deleuerint, vel in aliquo alio malè tractauerint, debet admonere, & si necesse fuerit suo tempore & loco proclamare: sollicitus præterea sit de clausura Librariæ, vel Armarij: clauem apud se teneat & aperiat, & claudat quandocunque opus fuerit.

Nullus verò aliquam personam extraneam introducat in Librariam absque venerabilis Prioris licentia, & Custodis scitu, sub pœna vnius disciplinæ pro qualibet vice: cum autem introducendus fuerit aliquis extraneus, sit ibi præsens Custos, nec aliquem extraneum introductum ibi solum manere permittat, sub eadem pœna: frequenter libros visitet, & videat ne aliqui deperdantur, quod si aliquem inuenerit deesse, debet diligenter sollicitare, vt reinueniatur.

Quando aliquis frater voluerit extrahere aliquem librum ex Libraria, scribet manu propria in libro ad hoc deputato, hoc modo. *Ego N. tali die extraxi ex Libraria talem librum, vel tales libros,* & cum eos reddiderit, coram ipso delere Custos memoriale supradictum debet, ne confusio aliqua oriatur: item bis in anno debet omnes libros colligere, & ad Librariam reportare ad videndum si aliquo indigeant, & semel in anno, scilicet post Pascha immediatè rationem reddet de omnibus libris Suppriori & Depositarijs per Inuentarium Librariæ, cuius transumptum in deposito esse debet: hoc idem faciet quandocunque officio cesserit.

SEXTA PARS DE CVLPIS AC POENIS EIS DEBITIS.

Quando debet fieri Capitulum de culpis, & de modo in eo seruando. Cap. I.

SINGVLIS sextis ferijs Capitulum de culpis absque vlla dispensatione in vnoquoque Conuentu nostri sacri Ordinis, siue multos, siue paucos habeat fratres, omninò fieri præcipimus & mandamus, nisi fortè ipsa die aliqua magna occurrat solemnitas, tunc enim fiet in vigilia ipsius solemnitatis: fiet autem hoc modo & ordine. Immediatè post Missam conuentualem, vel hora qua Priori videbitur, ad signum campanellæ ter pulsatæ, fratres omnes conuentuales, atque etiam hospites, exceptis Prioribus aliorum conuentuum ad Capitulum conueniant, & inclinantes ad Altare, vel Crucem, seu Imaginem, vadant ad loca sua, & absque genuflexione ordinatè sedeant, secundum consuetum ordinem præcedendi, idq; vbicunque fratres conuenerint, seruari volumus: & si Prior vel vicem eius gerens postea venerit, omnes ei reuerenter assurgant, quod vbique fieri debet, qui sedeat in medio tituli, seu in sede ante medium Altaris, ita vt fratres versis vultibus ad Imaginem, vel Crucem, dicant Deo & Prælato culpas suas. Prior sedendo dicat, *Adiutorium*, &c. fratres omnes surgentes respondeant. *Qui fecit*, &c. Prior dicat: *Benedicite*. Conuentus respondeat. *Deus*. & inclinet ad benedictionem quam Prior det, dicens. *Dominus vos bene ✠ dicat, & ab omni malo defendat, & ad finem perfe-*

ctum

ctum perducat, & fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. ℟. *Amen*. Post datam huiusmodi benedictionem; si quis venerit, coram Priore inclinet, & erectus stet quousque ad locum suum Prior eum ire innuerit: si verò non fuerit Sacerdos prius genuflectat, & postea stet erectus, &c. Sedentibus omnibus legat Prior de Regula, vel Constitutionibus, siue Diffinitionibus, seu ordinationibus quantum sibi videbitur expedire; lecta verò ita clarè explicet, vt omnes qui adfuerint ea perfectè intelligant: deinde admoneat fratres, si opus fuerit, de aliquibus ad honorem Dei, honestatem Ordinis, & fratrum correctionem pertinentibus: postea dicat. *Agamus de culpis:* quo audito omnes ad terram se prosternant, & Prior interroget. *Quid dicitis?* respondeant singuli, *meam culpam:* tunc Prior dicat, *surgite:* & omnes surgant & sedeant, & dicat Prior, *egrediantur Nouitij:* prius tamen ipsos poterit de negligentijs, & culpis eorum, si visum ei fuerit, reprehendere, & corrigere: licitum erit etiam alijs fratribus Nouitios proclamare in Capitulò, non tamen molestandi erunt in aliquo pro defectibus, seu negligentijs, quas in principio statim committunt. Nouitius autem vt senserit se notari, vel reprehendi, prostratus iaceat quandiu Prior dixerit. Egressis Nouitijs ad iussum Prioris, egrediantur similiter hospites si adfuerint, quos tamen Prior, si sibi videbitur & casus emerserit, priusquam egrediantur arguere & corrigere poterit, qui vt se notari senserint, genuflectant, quousque Prior dixerit. Egressis hospitibus dicat Prior. *Qui se reos cognouerint, veniam petant*. Continuò qui se reos existimauerint, ante Priorem genuflexi, submisso capite humiliter se accusent de defectibus manifestis (nullus enim de occultis in Capitulo se tenetur accusare) commissis contra Regulam, Constitutiones, vel ordinationes, seu diffinitiones nostri sacri Ordinis, & accusantes se terram manu tangant, & pectus percutiant: vel si se accusare neglexerint, à Priore vocentur, seu ab alijs charitatiuè proclamentur: mitiùs verò semper agatur cum ijs, qui se spontè ac-

cusauerint; nam culpa leuior efficitur, quæ confessione voluntaria aperitur. Obseruandum tamen est, ne duo simul procedant ad petendum veniã, nisi ambo proclamati, vel vocati fuerint, sed vno genuflectente, & seipsum accusante, cæteri sedeant donec finierit. Nullus autem in Capitulo loquatur sine licentia Prioris petita per verba. *Benedicite Pater.* nisi vel culpam suam dicendo, vel Priori ad interrogata respondendo. Nullus item sedendo loquatur, cuiuscunque sit authoritatis, sed semper surgant, quando loqui, vel ad loquendum licentiam petere voluerint, nec Prior aliquem sedere iubeat ad loquendum, nisi sit Magister in sacra Theologia. Si quis autem sine licentia loquatur, vel etiam licentia petita & obtenta modum excesserit, nisi ad iussum Prioris statim omninò siluerit, à Capitulo expellatur, à quo exire silenter sine mora teneatur: quod si noluerit, disciplina ei statim imponatur: omnes namque ibi reuerenter se habere tenentur, cum iudicium Capituli imago quædam sit iudicij diuini futuri. In proclamationibus autem culparum hunc modum seruari volumus, vt petita licentia loquendi à Prælato, dicat proclamans stans non exaggerando verba, ne eius accusatio sit accusabilis: *Frater N. debet dicere suam culpam:* & tunc illo, qui proclamatus fuerit, surgente, & si non fuerit Sacerdos genuflectente, si non recordetur, subiungat proclamans. *Recordetur frater N. quod tali die, tali loco, tale quid dixit, vel fecit, seu facere omisit.* Tunc proclamatus genibus flexis humiliter dicat suam culpam, vel petita supradicto modo licentia modestè se excuset: non enim volumus, vt aliquis culpam suam, vel alterius in Capitulo pertinaciter, vel furibundè præsumat defendere sub pœna grauis culpæ: si autem proclamatus negauerit, vel se excusauerit, proclamans non instet, nisi iussus, vel interrogatus à Priore: in proclamante enim apparere debet charitas, & modestia: vterque verò sermonem suum dirigat ad Priorem, nec mutuo loquantur, ne fortè (quod absit) in Capitulo contentiones oriantur, & culpæ culpis addantur, & locus

cor-

correctionis fiat locus corruptionis: proclamans vno contextu omnia proponat. Item in eodẽ Capitulo nullus amplius, quàm de tribus culpis proclamet, benè poterit tamen vnus de eadem culpa ſimul plures proclamare: plures autem quàm tres eundẽ fratrem in eodẽ Capitulo non proclament. Caueat autem vnuſquiſque, nè ſe proclamantem in eodem Capitulo proclamet, nec foris ſuper hoc cum eo contendat, ſed ſe totum ad emendationem diſponat. Nullus in Capitulo de defectibus, qui ibi manifeſtantur, audeat ridere, ſed potius compatiantur, & pro eis orent. Prior pro culpis de quibus fratres confeſſi, vel conuicti fuerint, ſecundum ſtatuta Ordinis pœnitentiam imponat: iuſtitiam autem eius qui præeſt, debet comitari diſcretio, pietas, & manſuetudo: ſi verò alicuius culpa talis fuerit, vt diſciplina ſit dignus, Prior det illam, vel alius de eius mandato, dummodo non ſit inferioris ordinis, tunc verò præcipuè alio committenda erit impoſitio diſciplinæ, quando ſe Prior erga aliquem ſubiratum eſſe cognouerit: *Ira enim viri, iuſtitiam Dei non operatur*. Iacob. 1. & Prouerb. 27. *Ira non habet miſericordiam:* nullus autem in hoc renuat obedire Priori. Quod ſi quis ſuperbia ductus, culpam ſuam non cognouerit, vel Ordinis diſciplinam ſubire noluerit, vel quouis alio modo Priori ſuo obedire renuerit, Prior intra propriam cellam eum includi præcipiat, & poſtea mittat ad eum ſucceſſiuè aliquos ex ſenioribus, qui pijs ſermonibus, & blandis exhortationibus ad ſatisfactionem illum inducant: ſi autem ipſe (quod Deus auertat) expectatus per diem & noctem, & exhortatus primò, ſecundò, & tertiò obſtinati cordis extiterit, ſatisfacere, obedire, vel ſe cognoſcere nolens, Prior in carcerem eum conijci faciat, vbi ſecunda, quarta, & ſexta feria in pane & aqua ſine diſpenſatione ieiunet, quouſque reſipiſcat, vt ſic fortaſſis pœna oculos aperiat, quos culpa clauſerat: cum verò ad ſe reuerſus clamauerit, *Pater peccaui in cælum, & coram te:* è carceribus educatur, & pœna culpæ commiſſæ debita ſecundum Ordinis ſtatuta puniatur. Quibus expletis, vel ſi de particularibus cul-

pis nihil occurrat dicendum, Supprior vel antiquior Sacerdos si ipse non adfuerit, in medio Capituli genuflexus, pro omnibus Patribus conuentus humiliter & distinctè, sic quòd ab omnibus intelligi possit, veniam petat, & dicat hoc modo. *Reuerende Pater dico Deo, & vobis meam culpam pro me, & pro omnibus Patribus huius conuentus, de omnibus & singulis defectibus, & transgressionibus Regulæ, Constitutionum, & omnium præceptorum Ordinis nostri, huiusq; conuentus, & peto veniam à Deo & vobis.* Interim verò omnes Sacerdotes stent inclinati, capitibus detectis, Prior iniungat eis Psalmum: *Laudate Dominum omnes gentes.* quem statim sic inclinati dicant. Postea surgat antiquior ex professis, & in medio Capituli genuflexus & inclinatus dicat idem pro se, & pro omnibus socijs suis illius conuentus, & venia petita terram humiliter deosculetur: interim cæteri fratres non Sacerdotes in locis suis genuflectant, quibus iniungat Prior. *Pater noster.* & *Aue Maria.* quo dicto surgant & sedeant. Dicat deinde Prior. *Recitentur beneficia;* & Procurator ac Sacrista, vel quiuis alius frater, si ad eorum manus aliquæ notabiles eleemosynæ peruenerunt, eas quales & quantæ, & quare, & à quibus data sint, ibidem in Capitulo coram omnibus declarent, & dicant, vt personæ huiusmodi, à quibus, vel pro quibus datæ sunt, deuotè fratribus commendentur: quibus recitatis, vel licet non recitentur, adiungat Prior legendo in Constitutionibus hæc præcisa verba. *Multa sunt beneficia Patres, & fratres in Christo dilectissimi, quæ quotidie nobis à Domino Deo per fideles suos, misericorditer conferuntur, quibus viuimus, sustentamur, & recreamur: vnde ne Domino Deo, & benefactoribus nostris inueniamur ingrati, commendo sacrificijs & orationibus nostris Summum Pontificem N. Illustrissimum Dominum Cardinalem Protectorem, Reuerendissimum Patrem Priorem Generalem, & Reuerendum Procuratorem, & omnes Prouinciales, Priores, & Priorissas, fratres, ac moniales totius Ordinis nostri: commendo etiam vobis Serenissimum Regem nostrum N. Dominum quoque huius dominij, sub quo viuimus, ac omnes benefacto-*

res,

res, amicos, confratres, ac familiares istius Prouinciæ N. & præcipuè huius conuentus. Omnes item habitatores istius ciuitatis vel districti, maximè illum, vel illos qui in præsenti Capitulo recitatus fuit, vel recitati fuerunt. Multæ etiam sunt personæ, quæ in tribulationibus & angustijs positæ sæpè rogant commendari orationibus vestris, habentes deuotionem & fiduciam in eis, illas igitur omnes & singulas secundum earum fidem vobis commendo. Præterea commendo sacrificijs & orationibus vestris animas omnium fidelium Defunctorum: in particulari verò animas parentum nostrorum, fratrum, & sororum, ac amicorum Ordinis nostri, & benefactorum, qui nobis annuales, vel quotidianas eleemosynas reliquerunt, vel pro quibus à suis nobis collatæ sunt, & conferuntur. Insuper commendo animam fratris N. vel talis personæ, quæ his diebus ex hac vita migrauit. Et si quæ essent obligationes, vel eleemosynæ datæ pro aliquibus animabus, pro quibus non esset plenariè satisfactum ob aliquam negligentiam, vel obliuionem: Ego accepto eas ad participationem Missarum, & omnium bonorum nostrorum donec fuerit pro eis satisfactum coram Domino Deo. Pro quibus omnibus, & alijs meritò nominandis tam viuis quàm defunctis dicamus. Prior surgens dicat orationem. *Retribuere*, &c. Deinde Cantor incipiat. *Ad te leuaui. Kyrie eleyson*, &c. Prior. *Et ne nos. Saluos fac. Domine exaudi. Dominus vobiscum. Oremus. Prætende Domine*, &c. *De profundis*, &c. vt in cap. 1. Primæ Partis continetur. Tunc si quid debet vocalibus proponi, dicat Prior, *Egrediantur omnes vocem non habentes:* qui statim, nemine excepto, egredi teneantur: in Capitulo autem conuentus nullus vocem habebit, qui nō sit Sacerdos, & qui à die professionis suæ in nostra Religione tertium annum non compleuerit. In fine dicat Prior. *Adiutorium*, &c. & tunc fratres bini & bini in medio ad Imaginem, vel Crucem inclinantes, ordinatè egrediantur: si quis autem ob aliquam ineuitabilem occupationem Capitulo non interfuerit, in Refectorio coram Priore, & non longè ab eo dicat genuflexus. *Reuerende Pater*, &c. & à Priore pœnitentia ei imponatur.

De pœnis in genere, ac sententia excommunicationis. Cap. II.

CVm præcipua infligentium pœnas intentio debeat esse peccantium correctio, Prælati Ordinis nostri diligenter procurent, vt ij quos puniunt, pœnis meliores ac cautiores reddantur: quod fiet certè cum eos tanquam filios corripuerint, ostendentes eis amorem etiam in verbis, & quærentes ab eis rationem facti, quasi eam desiderantes vt occasionem non puniēdi inueniant: quapropter eos sæpè moneant, hortenturq; ad patientiam, & mœrentes consolentur, corripiant denique eos tanquam spirituales in spiritu lenitatis; considerantes seipsos ne & ipsi tententur. Illi verò quibus pœnitentiæ Ordinis fuerint iniūctæ, humiliter eas acceptent, & patienter adimpleant, & à culpis se emēdare procurent cum verò profectus desiderio: quandocunque autem aliquis Sacerdos à Superiori suo extra Capitulū reprehenditur etiam sine culpa, terram manu tangat, & pectus percutiat, & humiliter vel suam confiteatur culpā, vel religiosè se excuset: si verò nō fuerit Sacerdos genuflectat, & similiter faciat, nec surgat nisi iussus à Superiore. Cuicunque fratri, cui pœnitentia debet imponi, dicatur prius, quare ei talis pœnitentia imponatur, & ante sententiā detur ei locus debitæ defensionis: contrafacientes grauiter puniantur, & sententia taliter data, & pœnitentia cōtra hanc formam imposita, nulla sit ipso facto. Si autem aliquando contingat aliquod graue delictum ab aliquo perpetrari, cuius pœna in Constitutionibus non sit taxata, Prior iuxta delicti grauitatem, consulto, si propè aderit, Prouinciali, si minus Patribus Deputatis sui conuentus, eam poterit taxare, atque imponere. Prior verò Prouincialis in simili casu idem faciat de cōsilio Prioris localis. Oportet tamen huiusmodi pœnas in Constitutionibus non taxatas, per alias taxatas parum plus, vel minus regulare.

Item

Item ſtatuimus, vt nullus impedire audeat correctionem alicuius, vel Inquiſitionem, ſub eadem pœna quam reus ſubire deberet. A pœnitẽtijs iniunctis ab aliquo Superiori, nullus ei inferior poteſt abſoluere, nec in eis diſpenſare, abſque eiuſdem ſpeciali licentia. A ſententijs excommunicationis latis in Conſtitutionibus, vel diffinitionibus, ſiue ſtatutis Superiorum, vel etiam à iure prouenientibus Prior localis abſoluere, & abſolui poſſit, niſi ſit in ipſis Conſtitutionibus, diffinitionibus, vel ſtatutis abſolutio ſpecialiter alteri Superiori reſeruata. A ſẽtẽtia verò excommunicationis contra aliquem in particulari, vel in aliquo ſpeciali caſu, & pro illa ſola vice promulgata non poſſit abſoluere, niſi ferens ſententiam, vel alius de eius mandato, ſeu commiſſione. Quicunque verò contrafecerit, præter hoc quod abſolutio penitus irrita, & nullius erit valoris, officio, gradu, & omni dignitate, quam tunc habuerit, priuetur vſque ad diſpenſationem illius, ad quem talis abſolutio pertinebat, vel Capituli prouincialis. Omnis autem excommunicatus excommunicatione maiori non ingrediatur Eccleſiam, Capitulum, vel alia loca communia, ſed nec ad electiones, vel conſilia quælibet admittatur, quin imò quandiu ſic ſteterit, ab omnibus euitetur.

De pœna deſtruentium, falſificantium, vel alterantium literas, vel ſigilla officialium noſtrorum, necnon & priuilegia Ordinis noſtri, & de pœna aperientium, ſiue occultantium eorundem literas. Cap. III.

NVllus frater literas falſas Reuerendiſſimi Prioris Generalis, Reuerendi Procuratoris Ordinis, vel alicuius alterius Superioris Ordinis noſtri, vel eorũdem falſa ſigilla per ſe, vel per alium audeat conficere, vel tenere, vel eis vti, nec eorum veras literas audeat falſificare, hoc eſt demere, vel addere aliquid in eis,

eis, quod ſenſum & tenorem literarum immutet, nec clauſas audeat malitioſè aperire. Si quis verò contrafecerit, illum ex nunc prout ex tunc, trina canonica monitione præmiſſa, in his ſcriptis (licet inuiti) excommunicationis vinculo innodamus, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Paduæ celebrato Anno Domini 1281. & præterea pœnæ grauiſſimæ culpæ per menſem ſine diſpenſatione ſubiacebit, ac ineligibilis per triennium ad omne officium Ordinis permanebit: Eidem pœnæ ſubiaceat qui publica inſtrumenta in fauorem totius Ordinis, aut alicuius Prouinciæ, ſeu domus deſtruere, alienare, falſificare, ſeu occultare fuerit auſus. Qui verò indulgentias, vel priuilegia Sedis Apoſtolicæ in fauorem Ordinis falſificare auſus fuerit, vltra pœnas impoſitas, in pœnas contentas in Bulla Cœnæ Domini ſe nouerit incurriſſe. Item qui literas Reuerendiſſimi Prioris Generalis, Reuerendi Procuratoris Ordinis, vel alicuius alterius Prælati noſtri Ordinis tàm eas quæ ipſi ad alios miſerint, quàm eas, quæ ad ipſos ab alijs mittentur, deſtruere vel occultare præſumpſerit, pœnæ grauioris culpæ per menſem ſubiacere, ſine diſpenſatione cogatur.

De pœna iniungenda ei, qui in animo irato aliquem percuſſerit. Cap. IV.

ORdinamus, quod ſi aliquis frater animo irato alicui percuſſionem comminatus fuerit, pœnam grauioris culpæ per hebdomadam ſuſtinere cogatur; & ſi percuſſerit aliquem fratrem manu, ſubiaceat ſupradictæ pœnæ per quindecim dies; ſi verò percuſſerit eum ligno vel lapide, ſeu aliquo alio abſque vllius partis corporis graui læſione, per menſem eidem pœnæ ſubiaceat: ſi verò aliquem extraneum percuſſerit, pœnæ ſubiaceat ſupradictæ per duos menſes: & tantum in prædictis pœnis augeatur, quantum Priori de conſilio Patrum viſum fuerit expedire, iuxta qualitatem perſonæ percutientis, & perſonæ percuſſæ,

& per-

& percussionis, ac scandali magnitudinem: at verò si ex percussione grauis aliqua læsio inferatur, percutiens pœnã culpæ grauissimæ per duos menses sustineat, ac per triennium vtraque voce careat. Si autem ex percussione mutilatio membri, vel vulnus enorme, seu mortale inferatur, & mors minimè subsequatur, eandem pœnam per sex menses absque vlla dispensatione sustineat, & per quinquennium voce careat: aggrauentur etiam istæ pœnæ pensatis circunstãtijs, prout supradictum est. Si verò vsque ad homicidium (quod Deus auertat) aliquis dilaberetur, talem volumus, & omninò decernimus perpetuò carceri mancipari, & quod singulis septimanis, secunda, quarta, & sexta feria panis & aqua solum sine aliqua dispensatione ei ministretur. Quod si quis ad tantam sæuitiam venerit, vt post tertiam vicem diuersis temporibus fratrem aliquem, vel aliquos grauiter percusserit, etiam absque membri læsione, vel sanguinis effusione, peracta pœnitentia secundum differentiam percussionum in Capitulo isto posita, hæc superaddatur, vt ad omne officium Ordinis ineligibilis permaneat quousque sit cum eo per generale Capitulum dispensatum, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Viterbij celebrato Anno Domini 1284. Item quicunque frater in suum Priorem, vel Prælatum manus iniecerit violentas, præter pœnam taxatam, voce vtraque perpetuò absque vlla spe dispensationis careat, quam etiam Constitutionem ad complices & fautores percussionis & iniectionis violentarum manuum volumus extendi. Item præcipimus in virtute Spiritus sancti, & salutaris obedientiæ, ne quis cuiuscunque generis arma secum portet, nec apud se habeat. Si quis autem frater inuentus fuerit portare, vel quouis modo habere arma, propter quæ merito sit suspectus, ipso facto pœnæ grauissimæ culpæ per quindecim dies sit adiudicatus.

De pœna incidentium in aliquem lapſum carnis. Cap. V.

QVi voti à ſe emiſſi,& profeſſionis ſuæ oblitus,fornicationis crimine ſe maculauerit,de huiuſmodi culpa ſufficienter conuictus, vel etiam proprio ore confeſſus,pœnæ culpæ grauiſſimæ per menſem ſubiaceat,ac voce per triennium priuetur,ac poſt dictum menſem à conuentu,& loco illo omnino mutetur, & ad locum illum vlterius non mittatur, niſi per longa poſtea tempora ita religioſè conuerſatus fuerit,vt Diffinitores Capituli prouincialis rationabile ducant cum eo diſpenſare. Quod ſi quis laxatis habenis carnali concupiſcentiæ obſequutus,in grauiora etiam carnis ſcelera (quod Deus auertat) & in abominabiles turpitudines (quæ inter nos nec nominari quidem decet) prolapſus fuerit, hunc iuxta grauioris ac fœdioris criminis genus, & iuxta aggrauantes circunſtantias, grauioribus etiam pœnis plecti volumus, ita ſcilicet, vt iuxta menſuram delicti ſit & plagarum modus,ad perpetuam vſque incarcerationem, & ſuſpenſionem à miniſterio Altaris, necnon ad priuationem omnium graduũ, & vocis actiuæ & paſſiuæ in perpetuum, ſi in profundum fœditatis ac turpitudinis ſe immerſerit.

De pœna reuelantium ſecreta Ordinis, vel confeſsionis. Cap. VI.

SI frater aliquis Ordinis noſtri cuiuſcunque Capituli,ſeu etiam domus eiuſdem Ordinis, alicui extraneo ſcienter, & ex deliberatione ſecretum reuelauerit,pœnam grauioris culpæ per quindecim dies pro qualibet vice ſuſtinere, ſine aliqua diſpenſatione efficaciter compellatur,& voce careat per annum:

ſecre-

ſecretum verò Capituli, ſeu domus intelligimus cauſas infamatorias, vnde Ordo noſter, Prouincia, ſeu conuentus, aut frater aliquis particularis notabiliter infamari poſſit. Nihil igitur de Religione noſtra, ſeu domo, vel quouis fratre extraneis perſonis reuelari, aut manifeſtari, ſiue dici debet, niſi id quod ad Dei gloriam & honorem, ad Religionis ac fratrum decorem, & audientium ædificationem pertinet: ſecretum etiam dicimus quicquid Prior Reuerendiſſimus Generalis, vel alij Superiores præceperint ſecretum haberi: extraneos autem dicimus, quotquot non ſunt noſtræ profeſſionis, vel ſub debita obedientia Reuerendiſſimi Patris Generalis non degunt, exceptis Reuerendiſſimis Prælatis, qui fuerunt ex noſtris.

Sacerdos verò qui tanta fuerit fraude diabolica obcœcatus, quod ex alicuius confeſſione ſibi facta in foro pœnitentiali præſumpſerit aliquid directè vel indirectè quouis modo reuelare, ſi de huiuſmodi ſcelere ſit cõuictus, ſtatim ſine aliqua diſpenſatione pœnæ grauiſſimæ culpæ per quatuor menſes ſubiaceat: item authoritate audiendi confeſſiones eo ipſo perpetuò ſine vlla ſpe diſpenſationis ſit priuatus, & per quinquennium voce careat.

De pœna falsò accuſantis, & falſi teſtis. Cap. VII.

LIcet via malignantium, & iniquitas peruerſorum nulla poſſit lege, ſeu mandato præcludi, tamen ad hoc, quantum in nobis eſt, tenemur ſollicitè vigilare. Quare ſtatuimus & ordinamus, & omnes ac ſingulos fratres noſtri Ordinis primò, ſecundò, & tertiò monemus, & eiſdem ſtrictè præcipimus per obedientiam ſalutarem, & ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, vt nullus ex eis fratrem aliquem, vel Prælatum falsò coram aliquo Superiore, vel officiali noſtri Ordinis, ſeu alio quouis Iudice Prælato, ſeu Officiali, aut Principe accuſet,

ſet, vel contra aliquem falſum teſtimonium reddat, vel falſum teſtem det, ſeu inducat, vel dari faciat, vel falſo iuret, ſeu iurare faciat in iudicio: quod ſi quis tanta peruerſitate, & ſuggeſtione diabolica fuerit obcœcatus, quod contra hoc præceptum præſumpſerit quouis modo facere, trina monitione præmiſſa ex nunc prout ex tunc in his ſcriptis (licet inuiti) excommunicationis vinculo innodamus, & ipſum ipſo facto excommunicatum eſſe decernimus & declaramus: quod intelligi volumus de falſo infamatorio, prout declaratum fuit in Capitulo generali Romæ celebrato Anno Domini 1291. addentes inſuper quod quicunque fuerit de tali malitia & temeritate conuictus, per menſem pœnæ grauiſſimæ culpæ ſubiaceat, nec in poſterum eius teſtimonium vnquam in iudicio admittatur, nec in viſitationibus vocetur, niſi ad audiendum culpas ſuas, & pro infami habeatur, careatq; voce in perpetuum, niſi cum eo per tria Capitula prouincialia diſpenſetur: ſi quis verò aliquem fratrem de crimine aliquo coram quouis noſtri Ordinis Prælato, vel iudice accuſauerit, & in probatione defecerit, pœnam ſubeat tallionis.

De pœna ſurripientium. Cap. VIII.

SI quis frater aliquid ab aliquo etiam minimum furatus fuerit, à Priore loci diſciplinis, & alijs pœnis efficaciter puniatur: ſi verò circa quantitatem, aut valorem vnius aurei alicui perſonæ, vel loco aliquid furtiuè ſuſtulerit, rem reſtituere compellatur, & pœnæ grauiſſimæ culpæ per menſem omninò ſubiaceat. Si verò maioris valoris fuerit furtum, eadem pœna reſpectiuè augeatur: ſi quis autem calices, vel aliqua Eccleſiæ ornamenta furari præſumpſerit, pœnam ſubeat culpæ grauiſſimæ quouſque poſt ſex menſes & non antea, per prouinciale Capitulum cum eo fuerit diſpenſatum, eidem pœnæ ſubiaceat,

iaceat, qui arcem depositi confregerit, vel clam aperuerit, & ille etiam qui inuentus fuerit habere aliquod instrumentum, vel adulterinas claues, quibus possit seras vel arcas aperire, nisi se canonica purgatione purgauerit. Volumus autem quod qui de furto (nisi fuerit de re modica) conuictus, vel confessus fuerit, pro prima vice, præter pœnas impositas, per triennium voce careat, si verò in secundo furto fuerit deprehensus, voce careat in perpetuum, & pro infami iudicetur & habeatur.

De pœna proprietarij. Cap. IX.

QVoniam per solemnem, siue expressam, siue tacitam professionem fratres nostri omnibus & singulis quibuscunque bonis iuribus & actionibus ad ipsos tunc, vel in posterum quouis modo attinentibus, & quoad proprietatem, & quoad omnem, & totum penitus eorundem vsufructum nihil de eis sibi quouis modo reseruantes, efficaciter & cum effectu renunciant, ita vt deinceps nec etiam verbo aliquid proprium, siue suum dicere debeant: strictè præcipimus omnibus, & quibuscunque fratribus Ordinis nostri professis, vt nullus eorum (sicut canis qui reuertitur ad vomitum) per se, vel interpositam personam habeat priuatum dominium, vsum, vel vsufructum pecuniarum, redditiuum, vel quorumcunque bonorum mobilium, aut immobilium, aut se mouentium, sed omnia quantacunque, & qualiacunque, & quomodocunque acquisita habuerint, vel eis donata fuerint, in mera & libera potestate sui Prælati teneantur resignare, nihil penitus sibi retinentes, seu quouis modo reseruantes, dicentes: *Quid manducabimus, aut quid bibemus? aut quo operiemur?* hæc enim omnia gentes inquirunt, imò potius deponentes omnem sollicitudinem in crastinum, totam penitus spem in illum proijciant, qui sic abundè pascit volatilia cæli, quæ neque serunt, neque metunt, neque congre-

gant in horrea, & sic ornatè vestit lilia agri, quæ non laborant, neque nent, & obedientes consilio Domini Saluatoris, primum quærant regnum Dei, & iustitiam eius, seruando eius mandata, & reddendo eidem quod in professione vouerunt, vt consequi mereantur liberalissimam, ac certissimam promissionem eiusdem Saluatoris dicentis: *Et hæc omnia adijcientur vobis*. Vnde quicquid fratribus datur in eleemosynam pro Missis, vel quibuscunque orationibus, prædicationibus, lectionibus, aut confessionibus, vel pro quacunque arte vel artificio, industria, vel labore, in rem communem redigatur, & cui necesse fuerit præbeatur, ita vt iuxta Beati Patris nostri Augustini Regulam. Nemo sibi aliquid operetur, sed omnia opera nostra in vnum fiant, maiori studio & frequentiori alacritate, quam si nobis singuli propria faceremus, & vnusquisque tanto se amplius proficere noscat, quanto libentius & feruentius pro communi quàm pro particulari vtilitate prædicauerit, legerit, vel quodcunque aliud fecerit. Pia tamen & laudabilis discretio ita à Superioribus obseruetur, vt ipsorum fratrum, quorum causa huiusmodi bona ad monasterium venerint, quoad eorum necessitates pro loco & tempore in huiusmodi bonis eis donatis, vel relictis, ab eis vtcunque acquisitis dispensandis specialem habeant rationem. Ad hanc autem communitatem integrè seruandam in omnibus, & per omnia, & ipsi Priores locorum teneantur. Præcipimus autem in virtute sancti Spiritus, ac salutaris obedientiæ, vt si pecuniæ alicui fratri intuitu priuatæ personæ ab aliquo donatæ fuerint, Superiori exhibeantur infra viginti quatuor horarum spatium à receptione earum, vel à reuersione fratris in conuentum: Prior verò illas in deposito pro communi vtilitate reponat. Prior etiam pecunias sibi in eleemosynam datas intuitu suæ personæ, in deposito pro communitate, vt supra, habere omninò teneatur. Qui comestibilia, vel alia parui momenti receperit sine Prioris licentia, pro prima vice comedat in terra in medio Refectorij, pro secunda disciplina ei imponatur, de-

inceps

inceps ad arbitrium Prioris puniatur, & ſemper re accepta priuetur. Qui verò pecuniam, vel rem aliam magni momenti ſine licentia Prioris à quocunque receperit, ſi ipſam pecuniam, vel dictam rem habuerit, abſolui ab aliquo Confeſſore non poſſit, niſi prius id tale quantum & quale fuerit, Priori oſtenderit, hæc enim recipi ab aliquo prohibemus (abſque Superioris expreſſa licentia) ſub præcepto: ſub quo etiam præcipimus, ne aliquis frater extraneis perſonis dare, donare, vel vendere, ſeu permutare cum eis poſſit aliquid non parui momenti abſque eadem expreſſa licentia ſui Superioris. Quod ſi huiuſmodi pecunia, vel res accepta, ſiue data, fuerit valoris vnciæ argenti, ſiue eam habeat, ſiue non, ille qui accepit, vel dedit, à nullo, præterquam à Priore abſolui poſſit, & ſic delinquens pœnæ grauioris culpæ per menſem ſubiaceat. Si verò maioris, vel minoris valoris fuerit res celata, minuatur vel augeatur pœna reſpectiuè, & vltra hanc pœnam acceptis omnibus priuetur, & data (ſi fieri poſſit) recuperare compellatur: & contra hanc ſupradictam formam de conſignandis cum effectu omnibus rebus in manibus, & libera poteſtate & voluntate Prioris, nullam licentiam in Ordine noſtro dari volumus. Si quis autem (quod Deus auertat) in tantum progreſſus fuerit malum, vt proprietarius moriatur, ſi hoc fuerit euidens & manifeſtum, beneficio Eccleſiaſticæ ſepulturæ omninò priuetur, vt viuentes terreantur.

Statuimus etiam, quod nullus frater Ordinis noſtri, ſiue Prior, ſiue ſubditus ſit, cuiuſcunque etiam ſit gradus, vel dignitatis, quouis modo extra Ordinem, veſtes, libros, ſiue aliquid aliud ſibi ad vſum conceſſum ponere audeat, niſi de expreſſa licentia ſui Prioris, ſi fuerit ſubditus, ſi verò Prior fuerit, de ſcitu & conſenſu Patrum conſilij: & hoc ſemper fiat, relicto in depoſito lucido inuentario: quicunque verò contrafecerit, ſine aliqua diſpenſatione rebus ipſis efficaciter priuetur, & de ipſis ſicut de bonis fratrum decedentium omninò diſponatur, prout

diffinitum fuit per Reuerēdissimum Magistrum Alexandrum de sancto Elpidio quondam sacri Ordinis nostri Priorem Generalem electum in Capitulo generali Viterbij celebrato anno Domini 1312. Vt autem omnis priuatæ proprietatis amputetur occasio, præcipimus omnibus, & singulis nostræ Religionis Prioribus, vt cunctis fratribus suæ familiæ in infirmitate omnia necessaria, omni cum charitate, & hilaritate subministrent: in sanitate verò curent, vt quamuis sit in quo probetur votum paupertatis, & sui ipsius abnegatio, non desit tamen quo sustentetur natura, & ad diuinum obsequium absque aliquo incommodo conseruetur. Licet verò ex licentia, & priuilegio Sedis Apostolicæ nostra sacra Religio, non obstante titulo mendicitatis, possit bona stabilia in communi legitimè possidere, volumus tamen, ne vita, & status nostrorum fratrum à tam sancta denominatione, atque titulo omninò deuiare videatur, vt in singulis conuentibus, quoad fieri possit, per vnum ad minus fratrem, vel conuersum ista sancta mendicitas humiliter exerceatur.

De pœna recurrentium ad seculares pro sua promotione, aut impunitate culpæ commissæ. Cap. X.

SI quis pro sua promotione, vel adeptione officij, vel gradus intra Ordinem, aut ingressu, seu continuatione studij, siue pro mora, in conuentu in quo est, vel mutatione ad alium, aut pro defensione, seu immunitate culpæ commissæ contra voluntatem Superioris, preces vel literas Prælatorum, Principum, Magistratuum, aut quorumcunque nobilium, aut potentum personarum extra Ordinem nostrum † [a] per se, vel per alium procurauerit & obtinuerit, si propter huiusmodi preces, vel literas oporteat, vel contingat quemcunque Prælatum

latum noſtri Ordinis (ne ipſe, aut Ordo damnum, aut indignationem talium perſonarum incurrant) concedere huiuſmodi gratiam tali fratri, eo ipſo dictus frater voce actiua & paſſiua per tres annos priuetur, niſi gratiæ ſibi taliter conceſſæ, ſine indignatione Prælatorum, aut Principum huiuſmodi, ſtatim renunciauerit: loco inſuper per idem tempus priuetur, ita vt ſit vltimus ſui Ordinis reſpectiuè. Si verò aliquis, de quo probabiliter creditur, quod tales preces, vel literas procurauerit, id ſe feciſſe negauerit, ſi gratiæ huiuſmodi renunciare noluerit, ad purgationem canonicam compellatur, & ſi conuictus fuerit, pœna taxata puniatur, prout fuit ordinatum in Capitulo generali Arimini celebrato Anno Domini 1318. & in Capitulo generali Montiſpeſuli celebrato Anno Domini 1324. & in Capitulo generali Florentiæ celebrato Anno Domini 1326. & ſi ex his offenſa, vel damnoſa indignatio Ordini, vel cuicunque Prælato concitata fuerit, pœnam grauioris culpæ per menſem ſuſtinere cogatur vltra pœnam prætaxatam.

† a *Vt Religioſi viri bonorum, & dignitatum Gradus in Ordine noſtro ſanctitate vitæ, & alijs religioſis virtutibus promereri ſtudeant, non autem mendicatis ſtudijs tàm ſecularium, quàm Eccleſiaſticarum perſonarum de gremio dictæ Religionis non exiſtentium ad eos ſibi aditum pateſacere ambitioſè contendant, videndæ, & ſeruandæ ſunt Conſtitutiones Clementis viij. Quoniam nemo debet aſſumere.* 1. *Decemb.* 1604. *& Pauli V. Admonemur Paſtoralis.* 4. *Iulij* 1608. *In Bullario Romæ recuſo* 1617.

De pœna conſpirantium, & eorum qui in Ordine fuerint capita factionum. Cap. XI.

PRæcipimus, & in virtute ſanctæ obedientiæ mãdamus, vt nulli fratres, iuramento, aut fide præſtita, colligationem, ſeu confœderationem faciant, quod ſibi mutuo non deficiant in ſuis defenſionibus, ſubſtentationibus, & huiuſmodi, quæ notam conſpirationis oſtendunt; nec de facto contra ali-

aliquem Prælatum, vel ſubditum malitiosè conſpirent, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, quam trina canonica monitione præmiſſa in his ſcriptis, licet inuiti, ferimus, prout lata fuit in Capitulo generali Coloniæ celebrato Anno Domini 1374. Si quis verò per conſpirationem, coniurationem, colligationem aduerſus aliquam perſonam aliquod malum machinatus fuerit, pœnam grauiſſimæ culpæ per menſem ſuſtineat, & ſi ob talem conſpirationem, vel coniurationem aliquis Prior, vel conuentus malum ſiue detrimentum, vel ſcandalum notabile patiatur, pœnæ ſupradictæ ſubiaceat per duos menſes: ſi autem aliquis Prouincialis, vel Prouincia per tres, ſi verò Reuerendiſſimus Pater Generalis, vel vniuerſus Ordo per annum: nec in iſtis pœnitentijs aliquis poſſit diſpenſare. Anullamus verò, & irritamus omnia iuramenta, vel promiſſiones ſuper talibus conſpirationibus, ligis, vel confœderationibus hactenus factas, prout anullatæ fuerunt in prædicto Capitulo Coloniæ celebrato. Vt autem paci, ac vnitati Ordinis conſulatur, præcipimus, & inuiolabiliter obſeruari mandamus, vt illi, qui inuenti fuerint eſſe tanquam Duces & capita factionum, diuiſionum, ſeu partialitatum in conuentu, vel Prouincia aliqua, ſeu in toto Ordine, ſi de hoc conuicti fuerint, vel ſi probabiliter fuerint ſuſpecti, & ſe canonicè purgare nequiuerint, à Conuentu illo, vel Prouincia, vel à toto Ordine omninò cũ effectu expellantur [a] †, nec vlterius admittantur, nec in hoc aliquis Superior, nec etiam Prior Generalis diſpenſare poſſit: illi verò qui tales defendere, vel eis auxilium, ſeu fauorem præbere non erubuerint, voce actiua & paſſiua priuentur per decennium abſque vlla ſpe diſpenſationis.

† a *Videndum, & ſeruandum eſt decretum Sacræ Congregationis Concilij Tridentini quoad huiuſmodi reorum expulſionem. Sacra Congregatio. Romæ 21. Septemb. 1624.*

De

De pœna infamantium, & mittentium literas infamatorias sine nomine. Cap. XII.

CAueant summopere fratres nostri Ordinis cuiuscunque gradus, aut conditionis existant, ne Prælatis Ecclesiæ vllo modo detrahant; si quis autem conuictus fuerit, quod de Summo Pontifice, vel Dominis Cardinalibus, Regibus, seu alijs Prælatis, aut Principibus verba diffamatoria dixerit, vel scripserit, pœnæ grauissimæ culpæ per mensem subiaceat; si verò quæ dixerit, huiusmodi sint, quæ probari non possint, alter mensis eiusdem pœnæ superaddatur, quæ pœna augeatur, vel minuatur pensata qualitate excessus: idem sit iudicium de eo qui de Reuerendissimo Patre Generali, vel alio Ordinis Prælato verba infamatoria simili modo dixerit. Quare præcipimus, vt si aliquis frater aduersus Superiorem suum non malitiosè, sed in veritate habuerit quicquam, quod nullo modo tolerari debeat, non eum traducat, aut eius famam paruifaciat, de qua maxima cum circunspectione tractandum est, quinimò inter se & ipsum solum, cum charitate prius & humilitate ipsum admoneat, quam admonitionem si neglexerit, & contempserit, aliquem de senioribus & discretioribus fratribus, quem ipse audiat libentius, ad eum monendum inducat, & si adhuc non se correxerit, Superiori Prælato veritatem insinuet, & declaret, vt sic per illum corrigatur, vel in Capitulo generali, aut prouinciali corrigendum procuret, nec alio modo præsumant de suis Superioribus diffamatores obloqui, vel scribere, sub pœna prætaxata, pensata iniuriæ qualitate, & quantitate; & ponderato gradu Prælaturæ. Diffamantes autem aliquem non Prælatum, pœnæ grauioris culpæ per mensem, & si falsò diffamauerint, per duos menses subiacere cogantur, & plus, vel minus, pensata qualitate personæ & infamiæ: semper tamen intelligi volumus, quod in-

famia ſit notabilis, & perſona non ſit aliàs de eodem crimine infamata, niſi poſtea ſuerit canonicè purgata, & omnis diffamator tali diffamato famam publicè reddere compellatur, ſi quod dixit probari non poſſit.

Statuimus & ordinamus, & omnes ac ſingulos fratres noſtri Ordinis primò, ſecundò, & tertiò hortamur & monemus, & eiſdem ſtrictè præcipimus per obedientiam ſalutarem, ne quis eorum per rithmos vel cantilenas, aut quaſuis cedulas, vel literas ſine nomine & cognomine proprio, vel libellos famoſos, aut deſcriptiones in quouis loco, etiam in parietibus deſignatas, aliquem diffamare, vel conuitijs afficere audeat quouis modo, contrafacientes verò ex nunc, prout ex tunc trina monitione præmiſſa in his ſcriptis, licet inuiti, excommunicationis vinculo innodamus, & per duos menſes pœnæ culpæ grauiſſimæ adiudicamus, ac voce per annum priuamus.

De pœna luſorum, hiſtrionum, & maleficorum. Cap. XIII.

STatuimus & ordinamus, quod nullus frater noſtri Ordinis, nec cum alio fratre, nec cum aliquo ſeculari ad aleas, vel chartas, vel taxillos ludere audeat: quin & alios ludos indecentes, & inhoneſtos fratribus prohibemus, ſiue depoſito pretio, ſiue non. Si quis verò conuictus fuerit ſe luſiſſe ad chartas ſiue taxillos cum fratribus, vel ſecularibus in conuentibus, vel in domibus ſecularium, pœnam grauioris culpæ pro qualibet vice ſuſtineat. Item prohibemus ludos laruaticos, & hiſtrionicos, & quamcunque repræſentationem more ſecularium, ſub eadem pœna prætaxata ijs qui repræſentauerint: & ſub pœna priuationis ab officio ſine aliqua remiſſione Prælato, qui huiuſmodi licentiam repræſentandi fratribus conceſſerit, vel repræſentari per fratres tales comœdias per-

permiserit. Item statuimus, quod qui artibus prohibitis vtuntur, atque student, per duos menses pœnam grauissimæ culpæ subeant, ac etiam alios diuturniores iuxta qualitatem delictorũ; & per quinquennium voce vtraque priuentur: eandem pœnam subeant qui apud se libros vel libellos, chartas, vel schedulas de his & similibus habuerint, nisi canonica purgatione se purgauerint: libros verò vel schedulas huiusmodi coram omnibus igne comburi mandamus.

Quomodo apostatæ ad Ordinem recipiantur, & de pœnitentia eorundem. Cap. XIV.

LIcet, considerata ratione apostasiæ, ille tantum apostata verè iudicari debeat, qui habitum suæ Religionis temerè reliquit, vel etiam cum habitu à Religione recessit cum animo deliberato non reuertendi, imò retrocedendi à Religione: nihilominus tamen postquam Sacrosanctum œcumenicum & generale Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 4. prohibendo statuit, ne quis Regularis à suo conuentu recederet, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eis missus, aut vocatus fuisset, insuper statuit, vt si quis sine prædicto mandato in scriptis obtento repertus fuisset, ab Ordinarijs locorum tanquã desertor sui instituti puniretur; statuimus & ordinamus, ac in virtute Spiritus sancti præcipimus & mandamus, ne aliquis frater nostri Ordinis professus absque licentia sui Superioris petita, & obtenta à prædicto Ordine, seu aliqua eiusdem Ordinis Prouincia, seu conuentu discedere præsumat. Si autem (quod Deus auertat) fratrem aliquem sine prædicta licentia à præscripto Ordine, Prouincia, vel conuentu discedere, & aufugere contingat, illum primò, secundò, & tertiò monemus, inducimus, & hortamur, eidemq; præcipimus per obedientiam salutarem, vt per totam illam diem, qua prædictum Ordinem,

Prouinciam, vel Conuentum reliquit, & quam ei pro termino peremptorio assignamus, ad ipsum Ordinem, Prouinciam, vel conuentum de facto redeat: qui si illa die non redierit, scientes illum ex hoc contumacem & apostatam, vel saltem fugitiuum, trina canonica monitione præmissa in his scriptis ex nūc, prout ex tunc ipsum (licet inuiti) excommunicationis vinculo innodamus. Sed ne ex hoc indiscreti Prælati occasionem sumāt subditos suos plus æquo contristandi, & malè tractandi, quia ad Superiores Prælatos recurrere non valent, volentes huiusmodi vexationi de sufficienti remedio prouidere, ordinamus, & statuimus, vt si aliquis frater cuiuscunque status, vel conditionis sit, à suo Prouinciali eundi ad Reuerendissimum Patrem facultatem obtinere nequiuerit, & existimauerit non solum legitimam, sed & necessariam & vrgentem causam se habere, illam proponat Visitatoribus Prouinciæ vbicunque fuerint, ad quos accedendi, si necesse fuerit, ei nullo modo licentia denegabitur, quibus in meritum salutaris obedientiæ præcipimus, vt Deum præ oculis habentes diligenter dictam causam perpendant, & examinent; & si illam iudicauerint necessariam & vrgentem, sub eodem præcepto eis iniungimus, vt prædicto fratri literas testimoniales apertas conficiant, etiam renitente Prouinciali, quibus Reuerendissimo Patri significent illum ad suam Reuerendissimam Paternitatem cum legitima causa, & licentia Religionis accedere; citantes Capitulum præsens istarum Constitutionum, ac per literam aliam clausam, eidem fratri datam, Reuerendissimo Patri totam causam exponant, qua ducti talem licentiam, vel fidem concesserunt, & in vtrisque literis vterque subscribat, cum quibus huiusmodi frater ad Reuerendissimum Patrem accedere liberè possit, ac si vocatus ab eodem per literas vel à Prouinciali suo missus fuisset, nec aliquam censuram, aut pœnam incurrat: Si autem Visitatores prædicti causam non esse vrgentem iudicauerint, non solum ei licentia denegetur, verumetiam & pœnitentia suæ leuitati debita imponatur, & si reces-

recesserit, excommunicationem superius latam incurrat. Si verò aliquis frater à Priore suo conuentuali eundi ad Priorem prouincialem licentiam obtinere non potuerit, eodem modo se habeat cum Patribus consilij conuentus, & ipsi similiter circa licentiam, seu fidem ei concedendam: quod si propter hoc vel Prior Prouincialis cum Visitatoribus, vel Prior localis cum Consiliarijs contenderint, à superioribus suis, vel à Capitulo prouinciali grauiter puniantur.

Quicunque ab Ordine nostro apostatauerit, si postea misertus sui, & pœnitentia ductus, vel vi aliqua compulsus ad Ordinem redire voluerit, vsque tertiò porta misericordiæ ei non claudatur, nisi tale quid commiserit, vel in Ordine, vel extra, quod ad receptionem in Ordine se reddiderit indignum. Modus autem receptionis talis erit. Primò carceri mancipetur, deinde prima die, qua Capitulum fieri debeat, si venerit in habitu seculari, exuat eum antequam ingrediatur Capitulum, vbi recipiendus erit: & indutus tunica, ita vt vsque ad cingulum desuper nudus remaneat, cùm virgis in manibus capite discooperto ante pedes Prioris se prosternens humiliter dicat suam culpam, atque surgens ad Prioris mandatum ab eo reprehendatur, & charitatiuè corripiatur, sed non exasperetur. Primò autem exigat ab eo iuramentum de stando mandatis Ecclesiæ, quæ fient ei pro causa absolutionis, quo iuramento præstito iniungatur ei, ne de cætero talia committat: ex tunc vapulet ad pedes Prioris, quantum ei videbitur, & postea sessorum vtriusque lateris (non tamen Sacerdos vapulet à non Sacerdote) dicentium alternatim, *Miserere mei Deus*, semel vel pluries, iuxta multitudinem fratrum, deinde redeat ad pedes Prioris, & stet genibus flexis, capite, & corpore inclinato, & cum virgis in manibus. Prior verò surgat, & cæteri post eum, & capite detecto dicat. *Kyrie*, &c. *Et ne nos*, &c. *Saluum fac*, &c. *Esto ei Domine*, &c. *Nihil proficiat*, &c. *Domine exaudi*, &c. *Dominus vobiscum. Oremus. Deus cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem*

cationem nostram, & hunc famulum tuum ad confessionem, & pœnitentiam, veramq; emendationem tua inspiratione compunctum, quem excommunicationis sententia ligat, miseratio tuæ pietatis clementer absoluat. Per Christum, &c. Tunc sedens absoluat eum, dicens. *Dominus noster Iesus Christus, qui beato Petro Apostolo collatis clauibus Regni cœlestis dedit potestatem ligandi, atque soluendi, ipse per suam pijssimam misericordiam te absoluat, & authoritate ipsius, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius mihi in hac parte commissa, in quantum possum, debeo, & valeo. Ego te absoluo a vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, quod incurristi propter apostasiam, & retrocessionem a nostra sacra Religione:* (& si fuerint plures casus dicat, *propter tales casus N. & N.* illos nominando) *toties quoties illud, vel illa incurristi, & restituo te Sacramentis Sanctæ Matris Ecclesiæ, & communioni ac vnitati fidelium. In nomine Patris,* &c. deinde imponat ei scapulare & capucium, & surgens dicat. *Dominus vobiscum,* &c. *Oremus. Deus misericors & clemens, sine quo nihil inchoatur, nihilq; boni perficitur, adsint nostris humilibus precibus tuæ pietatis aures, & hunc famulum tuum qui perierat, & inuentus est, quem in tuo sancto nomine ad sacræ nostræ Religionis gremium reuertentem benignè recepimus, ab omnibus tentationibus defende, & concede ei vt in hoc sancto proposito, & prima vocatione sua deuotus persistere, & remissione peccatorum percepta ad electorum tuorum consortium peruenire valeat. Per Christum,* &c. Iste pœnam, quæ in Capitulo de grauissima culpa notabitur, pro prima apostasia per mensem integrum sustinebit, & carebit voce & loco, donec post annum, & non antea fuerit cum eo per prouinciale Capitulũ, si Patribus videbitur, dispensatum; ad officium cum cura animarum vsque ad quinquennium nullatenus assumatur; nec ei vnquam computetur inter annos Religionis tempus apostasiæ. Si verò secundò apostatauerit, supradicta pœna per duos menses puniatur, & voce ac loco careat, donec post biennium & non antea fuerit cum eo per generale Capitulum dispensatum, & ad

omne

omne officium cum cura animarum ineligibilis permaneat. Si autem ad tertiam apoſtaſiam deuenerit, per tres menſes pœnæ prædictæ ſubiaceat, & voce ac loco careat, donec cum eo per duo Capitula generalia fuerit diſpenſatum, & ad omne officium cum cura animarum ineligibilis in perpetuũ permaneat: quod ſi ad quartam apoſtaſiam deuenerit, ad Ordinem non recipiatur, ſed omninò repudietur, & à noſtra ſocietate proijciatur. Ei autem, qui cum ſcandalo de Ordine exiuerit, vel in ſeculo inhoneſtè conuerſatus fuerit, ſeu ibidem diutius permanſerit, iuxta qualitatem ſcandali, vel delictorum, vel iuxta moræ longitudinem pœnitentia, apoſtaſiæ debita, habito Patrum conſilio augeatur. Nullus in apoſtaſia exiſtens ad conuentum modo aliquo ſit admiſſus, nec frater aliquis cum eo conuerſetur, niſi pro ſua reductione.

Ille verò, qui non à Religione, ſed ab aliqua Prouincia quocunque prætextu ſine prædicta licentia receſſerit, ſeu apoſtatauerit, hoc modo recipiatur. Primò carceretur, deinde prima die qua Capitulum tenebitur, cum habitu ducatur ad pedes Prioris, vbi proſtratus tranſgreſſionem ſuam humiliter confiteatur, & humero nudato vapulet ad pedes Prioris, & vtriuſque lateris ſeſſorum, & abſoluatur, ſi non fuerit iam abſolutus ab aliquo Superiori abſoluendi poteſtatem habente, non tamen ſuper eum oratio. *Deus miſericors,* dicatur. Iſte pœnam grauioris culpæ per menſem pro prima apoſtaſia ſuſtinebit, quo tempore ſilentium obſeruabit ſemper & vbique, & carebit voce per annum: pro ſecunda verò duplicetur ei pœna: pro tertia triplicetur, & voce careat ac loco vſque ad diſpenſationem duorum Capitulorum prouincialium. Si verò ad quartam apoſtaſiam deuenerit, in Prouincia amplius non recipiatur, ſed ad Reuerendiſſimum Patrem tranſmittatur, qui eum in aliqua alia Ordinis Prouincia collocare debeat, abſque vlla ſpe ad ſuam Prouinciam amplius reuertendi. Declaramus autem, quod illum dicimus verè à Prouincia apoſtataſſe, qui diſcedens ſine licentia,

tia,

tia, vel terminos Prouinciæ egreditur, vel intra Prouinciam vagatur, non accedens ad Prouincialem, nec ad alium eiusdem Prouinciæ conuentum. Ille verò qui à sua Prouincia discesserit absque licentia Prioris prouincialis, & ad Priorem Generalem recto tramite non iuerit, seu in aliqua Prouincia Ordinis se recipi non fecerit, sed hac & illac discurrens & vagans deprehensus fuerit, etiamsi ipse dicat se semper animum habuisse ad Ordinem reuertendi, nec vnquam retrocessisset; quia tamen factis confirmauit, quod verbis negat, nullo modo ei credatur. Ecclesia namque de exterioribus tantum iudicat; imò tanquam verus apostata ab Ordine, puniatur, licet cum habitu religionis inueniatur. Quapropter præcipimus omnibus Prouincialibus, vt cum aliquis frater à suis Prouincijs absque licentia discesserit, tempus sui discessus quamprimum Patri Reuerendissimo significent, qui etiam de tempore quo frater prædictus peruenerit distinctè mentionem faciat in literis ei concessis ad reuertendum in Prouinciam suam. Quod si Patri Reuerendissimo, vel Priori Prouinciali constiterit huiusmodi fratrem vagè absque licentia notabiliter discurrisse, vel extra Ordinem notabilem moram fecisse eundo vel redeundo, tanquam apostata ab Ordine puniatur: si verò in sui defensionem adduxerit se infirmitate, vel alio quouis rationabili impedimento fuisse detentũ, nullo modo ei credatur, nisi literis fide dignis hoc patere fecerit: si verò frater aliquis ab vno conuentu in alium eiusdem Prouinciæ, vel ad Priorem Prouincialem iuerit absque sui Superioris licentia, pro prima vice in cella maneat clausus, quousque absoluatur in Capitulo modo supradicto, subeatq; pœnam grauioris culpæ per quindecim dies, non tamen amittat locum nec vocem: pro secunda duplicetur ei pœna; pro tertia triplicetur; quarta verò discessio huiusmodi pro prima apostasia à Prouincia habeatur, ac iudicetur, & sic deinceps. Declaramus etiam quod quando in istis nostris Constitutionibus inuenitur, quod ille qui aliquando ab Ordine apostatauit, in Prouincialem eligi

non

non poſſit, & quod in Viſitatorem, Diffinitorem Capituli generalis,&c. eligi debeat talis, qui nunquam ab Ordine apoſtatauerit, intelligendum eſt de prima & vera, vel pro tali iudicata apoſtaſia ab Ordine, & non à Prouincia, nec à conuentu. Diffinimus etiam, quod ſi receptores, qui ſecundum Ordinem poſſunt ſupradictos recipere, prædictam formam non ſeruauerint, in Capitulo prouinciali voce actiua priuentur; & nihilominus qui contra hanc formam receptus fuerit, vel punitus, ad pœnas ſupradictas in omnibus teneatur, & voce in omnibus careat, quamdiu pœnitentiam non adimpleuerit in hoc capitulo aſſignatam.

De purgatione canonica infamia laborantium. Cap. X V.

QVoniam in ſacris eloquijs admonemur, vt bonum nomen curemus, famamq; non negligamus, Sapiente dicente, *Curam habe de bono nomine*. Statuimus & ordinamus, vt ſi aliquis frater apud bonas & graues perſonas de vitio aliquo vel crimine notabili fuerit diffamatus, de quo tamen ſatis conuinci non poteſt, ſi ipſe petierit indici ſibi purgationem canonicam, nullo modo ei denegetur, ad quam etiam poterit cogi, vt vel conuincatur & puniatur, ſi in purgatione defecerit, vel recuperet bonam famam, & habilis ad quæcunque reddatur. Indicenda verò erit purgatio canonica à Priore Prouinciali in hac forma. *Cum contra te N. peruagetur infamia apud bonas & graues perſonas, quod tale quid perpetraueris, non tamen factum ſufficienter probetur, à quo conſtanter aſſeris te immunem: nos vt infamiam tollamus à te, & ſcandalum ab alijs, purgationem canonicam indicere tibi decreuimus: ideoq; in virtute ſancti Spiritus, & ſub præcepto ſanctæ obedientiæ, ac ſub pœna conuicti, tibi præcipimus per præſentes, vt intra tot dies à notitia præſentium incepiſſe debeas*

pur-

purgationem canonicam in Capitulo tui conuentus coram omnibus capitulariter congregatis, cum his quinque compurgatoribus à te postulatis, & à nobis tibi concessis, videlicet N. & N. &c. *quam purgationem canonicam si facere recusaueris, aut non perfeceris, imò in ea defeceris, sceleris contra te obiecti conuictus habeberis. Præcipimus autem prædictis omnibus & singulis compurgatoribus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda, quam trina monitione præmissa in his scriptis (licet inuiti) ferimus contra oppositum facientes, vt Deum præ oculis habentes, non fictè, sed verè, & realiter dicant quicquid senserint iuxta eorum conscientias de veritate, vel falsitate iuramenti facti à fratre se purgante: sub eadem pœna præcipimus tam compurgatoribus prædictis, quàm Præsidenti N. ne alicui vnquam reuelent, nec directè, nec indirectè quisnam iurauerit in fauorem, vel in condemnationem huiusmodi fratris. Datum,* &c. Volumus autem vt præter hanc pœnam quicunque ausus fuerit alicui reuelare, quod sub tanto sigillo conseruari præcipimus, si de hoc fuerit sufficienter conuictus, in perpetuum, absque vlla spe dispensationis, careat voce tam actiua quàm passiua. Huiusmodi compurgatores sint omnes bonæ famæ, & timoratæ conscientiæ, & qui longo tempore fratris purgandi conuersationem nouerint, secum etiam conuersantes, & qui fuerint de dicto casu, seu suspicione & suspicionis causa informati plenariè, vel possint sufficienter informari. Prior in Capitulo coram omnibus fratribus literas supradictas Prioris Prouincialis legat, quibus lectis infamiam fratris, & causam suspicionis proponat, eiq; præcipiat sub præcepto formali sanctæ obedientiæ, vt veritatem confiteatur: deinde infamatus coram Priore genuflectat, ac supra sancta Christi Euangelia, sibi à Priore porrecta, alta voce solemniter iuret, quod ipse nunquam perpetrauit illud crimen, de quo est infamatus: postea compurgatores cum Præsidente in aliquo separato loco congregati, primò omnes iurabunt super sancta Christi Euangelia, se omnia plenè seruaturos, quæ in li-

teris

teris P.Prouincialis sibi præcepta fuerunt: quod si peierasse aliquando conuicti fuerint, præter alias pœnas, pœna periurij puniantur: postea cõpurgatores sigillatim iurabunt quid ipsi credant, vel nõ credant, vel si sibi videatur, seu non videatur in suis cõscientijs, illum fratrem iurasse, & dixisse vera in Capitulo, volens se purgare; qui se purgare nequiuerit, tanquam reus & conuictus secundũ criminis grauitatem puniatur, si verò fuerit debitè purgatus, debet continuò per Præsidentem, & compurgatores certior fieri Prior Prouincialis, quatenus eũ in bona sua famã restituat, & reponat per literas suas in hac forma datas. *Nos frater N. &c. sacris eloquijs admoniti melius esse nomen bonum, quàm diuitias multas, & quàm vnguenta pretiosa, non potuimus æquo animo ferre te N. infamiæ peruagantis labe manere pollutum: cum ergo contra te curreret infamia, quod tale crimen opere perpetrasses, nos ad illam diluendam tibi purgationem canonicam cum quinque compurgatoribus indiximus, quos à te prolatos probauimus tanquam religiosos integræ, ac rectæ conscientiæ, & probos viros nobis optimè notos, quique tuam conuersationem à longo tempore nouerunt, tecum etiam conuersantes, & de dicto casu & suspicionis causa plenè informati fuerunt, qui tibi sub præcepto sanctæ obedientiæ, ac præstito iuramento ad veritatem dicendam requisito & astricto, & constanter factum neganti, quin etiam innocentiam in hac parte asserenti adhæserunt, & in conscientia sua asseruerunt se credere, quod veraciter innocentiam tuam assereres, & quod factum in tanto præcepto non negares, si illud commisisses. Idcirco ad releuationem tuæ famæ, & dilutionem infamiæ descendentes, visis negatione & assertione tua, & compurgatorum adhæsione & contestatione, sedentes in camera nostra in sella, quam pro tribunali & loco iudicij eligimus, Deum & iustitiam præ oculis habentes, Christi nomine inuocato, dicimus, pronunciamus, & sententiamus te N. ab infamia supradicta illæsum & liberum, & in facto innocentem, & iniustè affectum nomine & infamia prædictis, & tanquam innocentem & liberum declaramus, & in posterum omnibus & singulis super ijsdem, nisi alia*

causa

causa (quod Deus auertat) de nouo oriatur, silentium perpetuum imponimus. In nomine Patris, &c. Acta, lata, & lecta, &c.

De pœna priuationis vocis & loci. Cap. XVI.

DEclaramus, quod quandocunque in Constitutionibus, siue diffinitionibus nostris, seu à quocunque Ordinis Superiore priuatur aliquis voce passiua, hic talis non solum est inhabilis ad officia cum cura animarum, sed ad omnia etiam alia, quæ per electionem dari consueuerunt: non tamen intelligitur inhabilis ad quęcunque Ordinis officia, potest namque exercere officium infirmarij, &c. Quando verò quis priuatur voce actiua, non solum non potest suffragium ferre in electionibus, sed neque in alio quocunque quamuis parui momenti negotio: quare præcipimus, vt quando in Capitulo proponendum fuerit aliquid, qui voce actiua fuerint priuati, cum alijs egrediantur, qui vocem actiuam non habuerint: nec Prior cum aliquo dispensare valeat, vt ibi remaneat. Cum autem aliquis priuatur voce absolutè sine aliqua limitatione, vtraque voce intelligatur priuatus. Prohibemus autem, ne aliquis Prælatus fratrem aliquem voce priuare possit, præterquam in casibus in Constitutionibus, vel Diffinitionibus expressis, excepto Prouinciali, de consilio tamen & consensu Diffinitorum. Declaramus, quod quando aliquis commiserit culpam, cui in Constitutionibus, siue Diffinitionibus sit imposita priuatio vocis, si huiusmodi vocem non habuerit, vel ipsa fuerit propter aliam culpam aliàs priuatus, illa pœna in aliam commutetur, tanquam si in Constitutionibus, vel Diffinitionibus taxata non fuisset. Qui verò loco priuatus fuerit, si sit Sacerdos, vltimum habeat locum inter omnes Sacerdotes: si non fuerit Sacerdos, vltimum habeat locum inter omnes professos non Sacerdotes, & sic de cæteris: & hoc obseruetur vbicunque fratres conuentualiter fuerint congregati.

ti. Quod si frater loco priuatus alium quàm vltimum locum (vt dictum est) occupare præsumpserit, & de eo admonitus se non emendauerit, ex tunc ad recuperandum suum locum sit inhabilis, nisi Capitulum prouinciale super hoc specialiter dispensauerit.

De pœna incarcerationis, & torturæ. *Cap. XVII.*

IN singulis conuentibus nostri Ordinis, qui habuerint Suppriorem, sit carcer vndique munitus & tutus cum compedibus, qui alteri vsui non applicetur, qui tamen non adeò tetro atque horrendo situ sit, vt fratres necentur, sed dumtaxat castigentur: vbi verò non fuerit commoditas habendi carcerem, sint ibi nihilominus compedes, quibus noxij coërceri possint, prout diffinitum fuit in Capitulo generali Arimini celebrato anno Domini 1555. Quicunque propter sua demerita in carcerem coniectus fuerit, antequam intromittatur, capucio priuetur, nec ei vllo modo reddatur, nisi quando è carcere eductus fuerit. Custos verò carceris, qui carceratum capucio non priuauerit, vel existenti in carcere capucium dederit, pro qualibet vice absque capucio semel in terra comedat, nec Prior super hoc quouis modo dispenset. Item præcipimus in virtute sancti Spiritus cuique fratri, qui pro tempore cuiuscunque carceris, vel carcerati custos fuerit, ne vllo modo per se, vel per alium fratri condemnato ad ieiunium panis & aquæ aliquid aliud præter panem & aquam, nec ei qui condemnatus fuerit ad ordinarium ieiunium plusquam semel in die cibaria Quadragesimalia ministrare præsumat, vel ministrari faciat, seu permittat absque speciali & expressa licentia Superioris: qui verò ausus fuerit hoc nostrum præceptum temerè transgredi, ad tot ieiunia, & talia obseruanda in medio Refectorij per totam mensam teneatur, & compellatur, quot sui causa

carceratum fregisse Priori constiterit. Præterea si quis exigentibus suis demeritis fuerit in vinculis positus, aut carceri mancipatus, & aliquis de fratribus nostris, quicunque sit ille, ad fugiendum per se, vel per alium eidem dederit vllo modo auxilium, consilium, vel fauorem, vel limam, martellum, aut quodlibet aliud instrumentum tradiderit, vel tradi procurauerit ad infringenda, vel soluenda vincula, seu alia instrumenta præstiterit euadendi, licet non euaserit, carceri mancipetur absque spe gratiæ, quandiu ille, cui dedit auxilium vt euaderet, debuit remansisse. Si autem per malitiam aut negligentiam custodis aliquis carceratus fugerit, ipse talis ponatur loco fugientis, quousque per illum per quem poterat fugiens liberari, liberetur, habita ratione malitiæ vel negligentiæ. Item ordinamus, quod nullus frater cuiuscunque gradus, aut conditionis existat, ingrediatur ad carceratos causa visitationis, vel ministerij, aut quouis alio modo absque speciali licentia Superioris, sub pœna grauioris culpæ, tam ingredienti quàm custodi permittenti, infligenda. Præterea statuimus, quod si aliquis infametur de aliquo crimine, vel notetur, propter quod si verum esset, meritò puniendus foret pœna carceris, si de eius fuga probabiliter timeatur, Superior possit ipsum in firma custodia retinere etiam intra carcerem, si cella ipsius tuta non fuerit, ipsum etiam vinculando si necesse fuerit non per modum carceris vel pœnæ, sed per modum custodiæ, ne fugiat, quousque de crimine prædicto fuerit debitè informatus. Mandamus autem Superiori, vt statim & celeriter procedat ad inquisitionem faciendam de crimine supradicto meliori modo quo poterit; prædictus verò frater capucio non priuabitur ante sententiam: idem poterit fieri si quacunque alia ex causa de alicuius fuga probabiliter timeatur. Per modum verò pœnæ nulli Prælato licebit fratrem aliquem carceri mancipare, vel in compedibus tenere, nisi in casibus in Constitutionibus expressis, vel de consensu Patrum Consilij: in cella verò propria fratrem includere poterit Superior, si casus

exe-

exegerit de consilio ad minus duorum Deputatorum, vel in defectu eorum, de consilio duorum ex senioribus conuentus. Fugiens ex carcere, vel ex alia pœna, cui pro culpis suis obnoxius erat, si postea redierit, vel captus fuerit, pœnis in quibus erat, & aliquantulum grauioribus subiacere cogatur.

Innouamus, & obseruari præcipimus antiquam diffinitionem Ordinis nostri factam in Capitulo generali Mediolani celebrato Anno Domini 1343. quæ sic habet. Vt scelerati & pestiferi viri, si qui fuerint (quod absit) possint in Ordine de suis sceleribus apertius conuinci & corrigi, ideò diffinitionem in Genuensi Capitulo 1308. factam, & in Viterbiensi 1312. confirmatam, qua prohibetur, quod nullus officialis nostræ Religionis audeat à subdito, vel subiecto veritatem aliquam per tormenta, vel supplicia extorquere: præsenti declaratione decernimus debere intelligi de supplicijs & tormentis crudelibus, quæ quoquo modo possent periculum inducere personale. Volumus enim & in fauorem correctionum permittimus, vt Prouinciales, seu Visitatores cum moderamine Religioni debito, casibus, personis, ac circunstantijs cogentibus maturè pensatis, de consilio aliquorum seniorum, seu bonorum fratrum Prouinciæ talia facere possint. Cui diffinitioni addimus, quod commissionem & facultatem dare & concedere Prioribus possint ad huiusmodi in aliquo particulari casu facienda.

Quæ sit leuis culpa, & de pœna ei debita. Cap. XVIII.

LEuis culpa est, si quis in Choro legendo vel cantando offendens non statim se humiliauerit terram manu tangens, pectusq; percutiens: si quis diuino officio non intentus, vel in alijs locis publicis vagis oculis & motu irreligioso ostenderit leuitatem: si quis in Choro in libro aliquo legerit, quod

ad officium non pertineat, vel in quocunque libro alijs cantantibus ipſe legerit: ſi quis in Eccleſia, vel in Dormitorio inquietudinis aliquid fecerit: ſi quis in eleuandis, ſeu dimittendis ſedilibus ſtrepitum in Choro fecerit: ſi quis lectionem vel cantum ſtatuto tempore non prouiderit: ſi quis aliquid aliud legere, vel cantare præſumpſerit, quàm habuerit communis vſus: ſi quis diſcooperto capite per vicos inceſſerit: ſi quis diſſolutè & inordinatè ridens cachinnis, vel ludis, dictis, vel factis alios concitauerit ad ridendum: ſi quis ex aliquo conuentu exiens, vadens, & rediens, benedictionem genuflexus accipere neglexerit: ſi quis ad lectiones in Choro dormierit: ſi quis temporibus ſtatutis cum alijs auditurus lectionem non adfuerit: ſi quis altare, vel ornamenta Eccleſiæ negligenter tractauerit: ſi quis veſtes, vel libros ſibi datos ſtatuto tempore non repoſuerit: ſi quis aliquid vtenſilium fregerit, vel perdiderit: ſi liber in quo legendum eſt, cuiuſque neglectu defuerit: ſi quis ad Capitulum, vel ad communem refectionem, ſeu collationem ob negligentiam non interfuerit: ſi quis eum, à quo proclamatus fuerit, eadem die proclamare præſumpſerit: ſi quis otioſum verbum, ſeu vaniloquium dixerit: ſi quis eorum qui officijs deputati ſunt, in aliquo negligens repertus fuerit: ſi quis ſilentium fregerit: ſi quis pro victu, vel veſtitu murmurauerit.

Pro ſupradictis culpis, & his ſimilibus imponatur Sacerdotibus Pſalmus, vel alia oratio in medio Refectorij dicenda: non Sacerdotibus verò, vt ſemel in terra comedant in medio Refectorij, quouſque miſericordia, & licentia ſurgendi à Priore concedatur, quam genibus flexis poſtulabit vnus ex antiquioribus, & grauioribus Sacerdotibus.

Quæ ſit grauis culpa, & de pœna ei debita. Cap. X, I X.

GRauis culpa eſt, ſi quis immodeſtè cum fratre aliquo, vel cum ſeculari contenderit: ſi quis alicui fratri, vel ſeculari opprobrium, vel nomenclaturam, quæ cedat in deriſum, dixerit, aut ſcripſerit, vel aliquem defectum naturalem animo iniuriandi obiecerit: ſi quis mendacium ex deliberatione, & ex intentione dixiſſe deprehenſus fuerit: ſi quis turpem ſermonem protulerit, vel ſcripſerit: ſi quis abſque neceſſitate aliquid, licet ſit verum, cum iuramento affirmauerit, vel negauerit: ſi quis fratri præteritam culpam, pro qua iam ſatisfecit, improperauerit: ſi quis alicui fratri indulgentiam à ſe petenti de aliquo commiſſo veniam negauerit: ſi quis alicui detraxerit, vel de eo grauiter murmurauerit: ſi quis ſilentium frangere in conſuetudinem duxerit: ſi quis in priuatis cellis ſilentium fregerit: ſi quis culpam ſuam, vel aliorum proteruè, vel ſuperbè defenderit: ſi quis accuſans, vel proclamans in accuſatione, vel proclamatione iurgium fecerit: ſi quis cum illo à quo accuſatus, vel proclamatus fuerit, ſuper eo contenderit (nam qui odit increpationes inſipiens eſt. Prouerb. 12.) ſi quis procedens vbi fœminæ ſunt, in vſu habuerit in eas oculos figere, vel cum fœmina ſolus, & non de confeſſione locutus fuerit, niſi breuiter interrogando, vel reſpondendo, vel de licentia Prioris: ſi quis ieiunia Ordinis fregerit: ſi quis in tabernis bibere, vel comedere non erubuerit, prælerquam in itinere: ſi quis, poſtquam miſſus fuerit, in contemptũ obedientiæ ſine licentia ante terminum ſibi præfixũ reuerti præſumpſerit, vel vltra terminum ſibi aſſignatum moram fecerit per diem.

Pro huiuſmodi, & ſimilibus culpis Sacerdotes ſemel in terra comedant, modo quo ſuperius dictum eſt, non Sacerdotibus verò vna diſciplina cum virgis ſuper humerum nudum publicè imponatur cum Pſal. ad placitum Prioris.

Quæ sit grauior culpa, & de pœna ei debita. Cap. XX.

GRauior culpa est, si quis blasphemiam euomerit: si quis extra iudicium peierauerit: si quis ieiunium ab Ecclesia institutũ fregerit: si quis mortale peccatum manifestè commiserit: si quis sciens, & volens, sententiam excommunicationis incurrerit: si quis sciens se esse excommunicatum celebrauerit, vel in suis ordinibus ministrauerit: si quis per contumaciam, & manifestam rebellionem Priori suo per diem integrum inobediens extiterit, vel cum eo intus, vel foris, postposita debita reuerentia, & paternali timore, quasi de pari contendere ausus fuerit (Volumus enim nostri Ordinis Superioribus locum Domini nostri Iesu Christi, ac Sancti Patris nostri Augustini tenentibus, à suis subditis summam obedientiam, & reuerentiam exhiberi) si quis item ebrius aliquando, etiam semel tantum deprehensus fuerit; qui verò hoc duxerit in consuetudinem pro infami habeatur.

Qui de huiusmodi, & similibus culpis confessus, vel conuictus fuerit, per hebdomadam careat loco, nec cum extraneis loquatur, nec foras mittatur, quo tempore secunda, quarta, & sexta feria coram toto conuentu recipiat disciplinam, & in terra super scabellum, vel lapidem nudum semel in die comedat vsque ad finem mensæ, absque dispensatione de his, quæ Prior per misericordiam apponi iusserit, nec aliquis audeat pro eo veniam postulare: & præter hæc aliæ etiam pœnæ addantur iuxta mensuram, & grauitatem delictorum.

Quæ sit grauissima culpa, & de pœna ei debita. Cap. XXI.

GRauissima culpa est; si quis fuerit falsarius: si quis grauem aliquam læsionem alicui intulerit: si quis se fornicationis crimine maculauerit: si quis confessiones reuelauerit, & cætera huiusmodi, quæ superius posita sunt in suis proprijs capitibus. Qui de huiusmodi, & similibus confessus, vel conuictus fuerit, postquam per aliquot dies in carcere steterit, primò in Capitulo scapulis nudatis condignam suæ culpæ subeat disciplinam, qua imposita à Priore, vapulet ad pedes vtriusque lateris sessorum, prout superius dictum est, deinde in cella claudatur vsque ad horam prandij, & tunc in medio Refectorij in terra sedens panem, & aquam solum sine dispensatione manducet, & ibidem sedeat vsque ad vltimum signum completæ refectionis: tunc alijs surgentibus, ipse de terra surgat, dictaq; ab Hebdomadario oratione, ad portam Refectorij se prosternat, ita vt omnes desuper eum transeant, & statim in carcerem remittatur, & quandiu fuerit in hac pœnitentia, secunda, quarta, & sexta feria in pane, & aqua sine dispensatione ieiunet, & in Capitulo quoties tenebitur, disciplina ei imponatur super nudas scapulas, & eadem die in Refectorio faciat supradictam pœnitentiam tàm quoad ieiunium, quàm quoad prostrationem. Quandiu fuerit in hac pœnitentia, non communicet nisi in periculo mortis: si tamen verè contritus inuentus fuerit, & Sacramento Eucharistiæ in aliqua magna solemnitate postulauerit instanter, & deuotè, soluatur à vinculis, & ad locum decentem cautè, & cum secura custodia ducatur, ad eundem carcerem continuò rediturus, nec vocem actiuam habeat, nec passiuam. Prior tamen, ne in desperationem labi possit, quando sibi videbitur expedire, mittat ad eum fratrem, vel fratres discretos &

deuotos qui ipſum moneant, & hortentur ad dictam pœnitentiam patienter,& humiliter exequendam.

De incorrigibilitate: Cap. XXII.

INcorrigibilis ille quidem iudicandus erit, qui culpas grauiſſimas non veretur committere, & tamen pœnas ferre recuſat, vel de eius correctione,& emendatione non eſt aliqua probabilis ſpes, de quo dicit Sanctiſſimus Pater Auguſtinus in Regula nobis data. *Etiamſi ipſe non abſceſſerit, de veſtra ſocietate proijciatur, ne contagione peſtifera plurimos perdat*: iuxta Apoſtoli doctrinam, qui hæreticum hominem, poſt adhibitam trinam monitionem, & incorrigibilitatem patefactam, deuitari iubet, peccantem peccatum ad mortem, quoniam (inquit) ſubuerſus eſt, qui huiuſmodi eſt. Hic quidem habitu exutus ſicut à corde profeſſionem abiecit, ſic & profeſſionis habitum deponere cogatur, ne habitus noſtræ ſacræ Religionis deſpiciatur in indignis, ſi tamen vſque ad illam horam ſanæ mentis, & integri ſenſus extiterit: oportet enim vt Religio deſpumetur ad hoc, vt in ſua puritate ſeruetur: non tamen ſub quacunque occaſione quiſque eſt expellendus, ne monaſtica diſciplina veniat in contemptum. Quando verò aliquis erit licentiandus, ſolum ad Reuerendiſſimum Patrem hoc facere pertinebit, vel ad Diffinitorium Capituli prouincialis, in quo Præſidens vices ipſius gerit. † a Ordinamus tamen ad litium cautelam, vt in omnibus literis expulſorijs dandis fratribus à noſtra ſacra Religione ſegregandis,& expellendis, iſta clauſula inſeratur, vel ad minus pro inſerta habeatur, videlicet. *Omnia nihilominus iura, actiones, & ſucceſſiones tam ex iure communi, quàm ex priuilegijs, ſeu Statutis noſtri Ordinis occaſione tuæ profeſſionis dictæ Religioni in genere, aut alicui Prouinciæ, Congregationi, ſeu Conuentui ipſius in ſpecie qualitercunque pertinentia eiſdem reſeruamus, &*

in nullo

in nullo penitus derogamus. Innouamus etiam antiquam diffinitionem factam in Capitulo generali Bononiæ celebrato Anno Domini 1306. quæ sic habet. Diffinimus, quod nullus officialis nostri Ordinis aliquem licentiatum ab Ordine vlterius ad Ordinem ipsum recipiat, quod si fecerit, receptio talis sit nulla, & hanc diffinitionem Pater noster Generalis ipse obseruet, & faciat ab alijs obseruari.

† a *Quoad Regulares Apostatas, & Incorrigibiles eiectos, eijciendos, & recipiendos, videnda, & seruanda sunt Decreta Sacræ Congregationis Concilij Sanctissimi D. N. Vrbani Papæ viij. iussu edita. Sacra Congregatio. 21. Se-ptembris. 1624.*

Quomodo, & à quibus iniungendæ sint supradictæ pœnæ. Cap. XXIII.

CIrca pœnas supradictas statuimus, vt fratribus assuetis leui culpæ, pœna leuis mutetur in grauem: & assuetis graui, illa mutetur in grauiorem: & assuetis grauiori, illa mutetur in grauissimam, & quod semper aggrauatis culpis, ratione circunstantiarum, aggrauentur etiam & pœnæ in Constitutionibus taxatæ, in quibus quidem omnes notare circunstantias impossibile foret.

Declaramus etiam, quod Prior conuentualis per se absque alterius consilio poterit imponere pœnam, & leuis, & grauis culpæ, pœnam verò grauioris culpæ de consilio duorum antiquiorum ex Deputatis. At pœnam grauissimæ culpæ de consilio omnium Consiliariorum, ac in scriptis, & non aliter imponere possit. Qui verò huiusmodi pœnas aliter imposuerit, à suis Superioribus pro prima vice durè arguatur, pro secunda grauiter puniatur, pro tertia officio priuetur. Impositæ tamen pœnæ, quocunque modo imponantur, à subditis humiliter acceptentur, postposita omni appellatione: nam à correctionibus

non

non licet fratribus noſtris appellare. Poterit etiam Prior aliquibus Patribus grauioribus, & dignioribus de conſilio Deputatorum commutare diſciplinam in aliquos Pſalmos, vel orationes in medio Refectorij genibus flexis dicendas, diſpenſare etiam cum eis ne in terra ſedeant, ſed ſuper tabulam nudam in fine alicuius menſæ comedant: hoc verò non intelligatur in pœna culpæ grauiſſimæ, quam cuilibet cuiuſcunque gradus, ætatis, vel dignitatis exiſtat, ſine diminutione impôni, ab eoq; adimpleri præcipimus: qui enim non eſt veritus culpam grauiſſimam committere, nullo priuilegio, nec honore, nec reſpectu debet gaudere, quominus condignam ſuis demeritis ſubeat pœnitentiam.

De frequenti lectione harum Conſtitutionum, & præciſa earundem obſeruatione. Cap. XXIV.

QVemadmodum Beatiſſimus Pater Auguſtinus in Regula noſtra mandauit, vt ſemel in Septimana nobis legeretur, ad hoc vt in ea tanquam in ſpeculo nos poſſemus inſpicere, & nihil per obliuionem negligeretur: ſic congruum nobis videtur, vt præſentium Conſtitutionum tam frequens ſit lectio, vt nullus ſit in noſtro ſacro Ordine frater, qui eas ignoret, aut per ignorantiam tranſgrediatur. Volumus idcirco, vt quotidie ante prandium, atque etiam ante cœnam, & Sabbato ad prandium, & cœnam poſtquam parum lectum fuerit de Scriptura ſacra (niſi de Ordinario legi debeat, Prior legi faciat in tono ſine cantu de præſentibus Conſtitutionibus, & in Capitulo etiam de ipſis idem Prior legat, & interpretetur lingua, quam omnes intelligant: quod intelligentibus moleſtum ex fraterna charitate eſſe non debet, cum non alta ſapere, ſed humilibus conſentire debeamus omnes. Magiſter quoque Nouitiorum Nouitijs ſeorſum, vel de Conſtitutionibus, vel de Ordi-

nario

nario quotidie aliquid legat, & obseruare doceat: Prior autem Prouincialis, & Visitatores de hac frequenti lectione semper inquirant, & siue Priorem, siue Magistrum Nouitiorum in hoc delinquentem debita punitione castigent.

Verum cum sciamus, quàm difficile sit tot Nationum homines quot sunt in Ordine nostro, in easdem vitæ, & morum leges omnino conuenire posse: sciamus quoque multos esse, & pro tempore fore maiori Spiritus sancti gratia afflatos, qui rigidiora seruare velint, & possint, & esse in seruanda Religione seueriores. Volumus vt quælibet Prouincia, seu Congregatio nostri sacri Ordinis diffinire sibi peculiaria aliqua statuta possit, quæ tamen nullius sint valoris, si per Priorem Generalem fuerint infirmata, quæ in singulis Capitulis prouincialibus reuideantur, & de nouo approbentur, vel reprobentur: similiter si qua Prouincia aliquid de præsentibus Constitutionibus sibi mitigari desiderauerit, ad Prioris Generalis authoritatem recurrere teneatur, ad quem solum pertinere volumus harum Constitutionum moderationem pro cuiusque Prouinciæ exigentia, nisi particulariter prohibita sit in ipsis Constitutionibus dispensatio, siue moderatio; nec enim tunc Prior Generalis poterit rigorem Constitutionum in aliquo mitigare.

Post Regulam ergo omnes in hoc libello tanquam in speculo inspiciamus, & vbi nos inuenerimus ea, quæ scripta sunt facientes, agamus gratias Domino bonorum omnium largitori: vbi autem viderimus aliquid deesse, doleamus de præterito, caueamus de futuro, orantes vt nobis debitum dimittatur, & in tentationem non inducamur. Amen.

Expliciunt Constitutiones sacri Ordinis Eremitarum Sancti Patris Nostri Augustini Ecclesiæ Doctoris Eximij.

INDEX CAPITVLORVM CONSTITVTIONVM.

CAP. PRIMÆ PARTIS.

De Diuino cultu, & de alijs quæ ad eum spectant.

CAP. SECVNDÆ PARTIS.

De Obseruantijs nostræ sacræ Religionis.

De

CAP. TERTIÆ PARTIS.

De vniuersi Ordinis gubernatione.

CAP. QVARTÆ PARTIS.

De cura, ac regimine Monialium, ac Mantellatarum Nostri sacri Ordinis.

CAP. QVINTÆ PARTIS.

De forma circa Studia, Studentes, Graduatos, ac Confessores in Ordine nostro seruanda.

De

CAP. SEXTAE PARTIS.

De culpis, ac pœnis eis debitis.

FINIS.

INDEX
LOCVPLETISSIMVS OMNIVM
Quæ his Conſtitutionibus iubentur:

Numerus paginam: a, *primam:* b, *ſecundam:* c, *tertiam eius partem:* † *additam indicat gloſſulam.*

A

B

Bona.

C

16 Di-

uen-

F

2 Illas

P

vnius

Priuare dignitate, gradu, & officijs.

 tiare

15 Rec-

8 Di-

12 Se-

5 Per

4 Mo-

FINIS.

REGESTVM.

✠ ✠✠ ✠✠✠ a b c A B C D E F G H
H I K L M N O P Q R S T V X.

Omnes sunt Quaterniones, præter ✠ ✠✠ ✠✠✠
Duerniones, & c, *Quinternionem.*

Constitut. S. August.